

ПАТРИША ХАЙСМИТ НАМЕРЕНА НА УЛИЦАТА

Превод от английски: Алена Ликова, Емил Орманов, 1993

chitanka.info

На Кингсли

ПАТРИША ХАЙСМИТ

Патриша Хайсмит или „Черната кралица“, е от малкото автори — създатели на трилъри, включени в списъка на получилите наградата „Едгар Алън По“. Редом с Агата Кристи, тя заема завидно място в лоното на най-четените и популярни писатели както в САЩ, така и в Европа, където е издавана в милионни тиражи. На българските читатели тя е известна само с трилогията, съдържаща и романа „Непознати във влака“, филмиран от Алфред Хичкок, с който авторката прави бум сред любителите на криминалния и психологически жанр. В творбите на Патриша Хайсмит ужасът и престъплението стапят крехките устои на моралните задръжки. Демоничното в човешката природа взема връх и сред порядъчните хора в техните порядъчни домове. „Музиката“ на престъплението се композира от тъпо обществено безразличие и параноична жестокост. Светът на реда и този на престъплението се вграждат като монолитно цяло в синдрома виновност. Няма невинни! Дори жертвата сякаш услужливо придържа ръката на убиеца. Престъпникът е само малка, видима пращинка в окото на болното, разглежено дете — наречено човешка съвест.

Истинската зараза е навсякъде и във всички.

ГЛАВА ПЪРВА

Хоп-хоп, поприпкваше момичето на улицата и със скок се озова на тротоара. Носеше ослепително бели маратонки, черни кадифени джинси и широка бяла блуза, с червена ябълка изрисувана отпред. Отскачайки от минувачите, тя кривна встрани и потъна в малко магазинче, чиято витрина бе изпъстрена със светлолилави пайети, огненорозови шалчета и мъниста, и след секунда бе отново вън, скок-подскок, подмамена от отсрещната страна на улицата, но остана все тъй на път отсам. Като пеперудка описа полукръг, за да избегне тътрузещата се тълпа и закръжи около друго дюкянче със стоки, изложени на тротоара. Не, не беше и това.

Белите маратонки просветваха във въздуха, късата златиста коса се люшкаше. Приблужи се към място, обрамчено с червен бордюр, поколеба се и бутна вратата. Магазинчетата на западната Четвърта улица се ширеха на тротоара. Бе почти шест следобед в един късен августовски ден и въздухът бе хладен, искрящ от слънце. Русото момиче се появи с бяла найлонова торбичка в ръце. Със свободната си ръка пхна малко портмоне в задния джоб на кадифените си джинси. Усмивката изгря по-широко на не начервените й устни — щастливата усмивка на палавница, готова да извърши пакост.

Спря се и изчака една кола да отмине, нетърпеливо пружинираща на пръсти, с прибрани пети. Млад негър я изпревари и протегна ръце, сякаш да я пипне по гърдите, но тя отскочи и горната й устна оголи заострен кучешки зъб. Отново се втурна напред с широко разтворени устни, за да си поеме въздух, а очите й пробягваха сред тълпата, търсещи процеп, в който леко да се провре.

На няколко метра пред себе си зърна една трътлеста лелка с две момченца в сини джинси, фигурата на мъж с нафукана походка, заемащ като че ли целия тротоар, който теглеше кучето си на каишка. Момичето се закова на място и използва първата възможност да пресече улицата на бегом.

С Бог на каишка, вирнал задния си крак и в пълна хармония със себе си и света, Ралф Линдърман замислено се приближи към ъгъла между Гроув стрийт и Блийкър.

Бе прелестен летен ден — натежалото следобедно слънце все още изливаше златисти струи светлина над извитите улички на Вилидж и Гроув стрийт му се стори по-хубава от всякога. Подобно на Бароу и улица Коммърс стрийт, тя бе чиста и кокетна, и радваше окото му. Обитателите ѝ излъскваха до блясък валчестите дръжки на външните врати, а по стъпалата, водещи към тях, нямаше и прашинка смет. Сега се озова на Морган стрийт, само няколко пресечки на юг и гледката пред погледа му рязко се измени: навсякъде мръсотия, смакани хартийки във водосточните канавки, препълнени боклукчийски кофи, загрозяващи като циреи тротоара. Ралф съзнаваше, че е склонен да гледа на нещата и на хората също откъм некрасивата им страна, но считаше това за реалистично и разумно, тъй като да си настроен подозрително към някого, преди да му се е удало възможност да те нападне можеше да те предпази от сума ти нещастия. Ню Йорк бе в по-голямата си част направо клоака. Нужно бе да хвърлиш само един поглед върху замърсените улици, за да ти стане ясно, че хората не се разбират помежду си, че децата от малки се учат да хвърлят картонени чашки направо на тротоара, че наоколо бъка от всякакви смахнати, плещещи под носа си — обикновено цинизми и псувни — по адрес на своите събратя. Болни хора, нещастни хора! А бе тъпкано и с джебчийски — един ще ти извие ръцете зад гърба, друг ще те пребърка за портфейла ти, а после и двамата ще си плюят на петите, докато се усетиш. Да, това се случи на Ралф веднъж, когато се връщаше от работа в пет сутринта. Проклети да са те, джебчиите, мръсната утайка на земята.

Защо не бе напуснал Ню Йорк още преди двадесет години, след като скъсаха с Ирма — си мислеше понякога. Всъщност, не той я остави, а тя го заряза заради друг мъж — припомни си Ралф с нарастваща ненавист сега. Можеше да замине за Кливлънд, за Охайо например, за някое по-сносно, по американско градче. Можеше да срещне човек или хора, с които да се сработи — които биха схванали нещо от неговите идеи. Ралф бе пълен с идеи за полезни изобретения, но нямаше достатъчно познания по математика и техника. И това

негово злощастно падане преди петнадесет — не, преди осемнадесет години, в шахтата на асансьора, зейнала в гаража, където работеше като дневен пазач. Нищо счупено за голямо негово удивление, тъй като в онази зимна утрин бе надянал дебелия си овчи кожух — но всичко в него се бе разтърсило. Това бе казал на лекарите — спомни си той — и точно така се чувствуваше тогава; като че ли сърцето му се бе разхлабило от мускулите си и преобърнало в гърдите, като че ли мозъкът му се бе откъснал от плацентата си — за миг ужасна болка в главата, и това бе всичко. Лекуваха го от шок. Не откриха нищо нередно. Но оттогава Ралф се чувствуваше променен. Сега полагаше големи грижи за здравето си и не смяташе, че дължи някому извинения за това. Късмет бе, че въобще оживя.

Мелезът на бели и черни петна, който креташе лениво зад него и душеше с интерес я гума на кола, я някоя смачкана консервна кутия, вдигна нехайно задния си крак, макар и преди малко да си бе изпразнил вече мехура. Псето бе на около седем години — Ралф го бе взел от градския кучкарник, спасявайки го от явна смърт. Бог беше помиар, но имаше мили очи и Ралф го харесваше именно за това.

— Бог! Бог! — извика той тихо и задърпа каишката му, тъй като от няколко секунди кучето бе приковало вниманието си към изпразненията на друг негов събрат в канавката. — Хайде, ела с мен тук.

Елси ли идваше насам? Ралф примига. Не. Но много приличаше на нея от пръв поглед с тази скоклива, дяволита походка и с тази вирната толкова високо глава, напомняща отдалеч усмивката на Елси — но когато момичето го отмина, той забеляза, че тя изобщо не се усмихваше. А сега тази Елси — нужно бе някой да я вкара в правия път, преди да е станало твърде късно! Невинно и наивно до глупост момиче от някакво забутано градче в северната част на щата Ню Йорк, едва навършила двајсет! Е, сигурно още не бе късно и не се бе забъркала в някоя каша, но отношението ѝ към живота бе неприемливо и представляваше опасност за самата нея. С лекота се доверяваше на всеки. Изглежда си въобразяваше, че дрогираните типове и наклепаните с чудовищен грим проститутки, обикалящи по Осма улица и по протежението на Шесто авеню, бяха тъй благонадеждни като... обикновените хора, може би, или да речем, като него самия! „В този град всичко ме забавлява“ — бе казала Елси. Хубаво бе, че поне

прехраната си изкарваше сама. Ралф се бе запознал с нея преди шест месеца в малко кафене на западната Четвърта улица. След това тя изчезна от погледа му за някое време и при следващата им среща на улицата заяви, че работи в денонощно заведение, където сервирали еспreso и вино. Елси все се захващаше за временна работа. Ралф никога не знаеше къде ще я срещне следващия път.

Бог запъна крачка и взе да тегли каишката, което сигнализира на Ралф, че се готви да извърши голямата си работа.

— Бог, задръж, момчето ми! — Ралф задърпа каишката на приклепналото псе, докато го вкара с четирите му лапи в канавката. Разсеяно отбеляза, че вътрешностите му са в пълен порядък и огреба купчинката. Пъхна лопатката с мръсния край надолу в една найлонова торба, която щеше да измие у дома. Когато Бог заситни отново, нещо в канавката прикова вниманието на Ралф.

На около два метра от мястото, където Бог се бе облекчил, в мръсотията на канавката се валяше портфейл. Ралф се наведе, взе го без да спира хода си и продължи с кучето в отмерена стъпка — то, душейки портфейла по начина, по който Ралф го опипваше с ръка — с поглед вперен право пред себе си. Никой не се втурна след него да си го поиска. Ралф винаги бе мечтал да намери портфейл, натъпкан с пари и документи. Това портмоне беше тлъстичко на опипване, с гладка и мека кожа — бокс, може би. Плъзна го в джоба на самото си. Както обикновено мина вляво от Хъдсън и се отправи към Бароу стрийт, водеща към Блийкър, където живееше.

Ралф и Бог влязоха в една четириетажна сграда и изкачиха стъпалата към апартамента в дъното на коридора. Както винаги долу, на стълбищната площадка пред външната врата, когато минаваше, две хлапета нагло подритваха топка; както винаги италианката, облечена в черно, живееща на третия етаж, все нещо сновеше с лопатата и метлата пред отворения си апартамент; както обикновено Ралф измърмори под нос „Добър вечер“, без да го е еня ще отвърнат ли на поздрава му или не — но тези хора не му дотягаха сега, тъй като в джоба си държеше портмонето.

Със затварянето на вратата Ралф освободи Бог от каишката, свали самото си и остави портфейла на дървената маса до двата прозореца гледащи към задния двор. Масата му служеше за всичко — за ядене, за четене и за експерименталните му чертежи с линеала —

понякога на нея измайсторяваше предмети с подвижни дървени части. Масата бе от борово дърво, около пет фута дълга, нащърбена по краищата си от трион и излъскана от употреба. Ралф седна на любимия си стол с права облегалка и внимателно разтвори портфейла.

Бе пълен с пари — Ралф преброи новите двайсетачки: двеста шейсет и три долара. А сега — книгата, документите за самоличност. Ралф откри, че портфейлът по всяка вероятност принадлежи на Джон Мейз Съдърланд, разполагащ най-малко с три адреса — единият в градче в Пенсилвания, за което Ралф не бе и чувал, другият — в Калифорния, третият — на Гроув стрийт, където със сигурност живееше сега — помисли си Ралф — и в близост до която, навярно, бе изгубил портмонето. Една от картите, носеща подписа на Съдърланд и снимката на притежателя си — млад мъж облечен в поло, бе журналистически пропуск за някакъв фестивал на френското кино. Картата бе миналогодишна, но на нея бе отбелязана рождената дата на Съдърланд, който тази година щеше да навърши тридесет. Имаше и четири кредитни карти, а във висящото джобче Ралф откри три снимки — две на млада жена с дълга, права русолява коса и третата — на същото момиче заедно със Съдърланд. На нея Джон бе щастливо усмихнат и изглеждаше значително по-млад, отколкото на журналистическата карта.

Ралф нямаше намерение да изследва всяко листче в портфейла — то бе пълно с карти, адреси, телефонни номера. Попита се дали името на Съдърланд фигурираше в телефонния указател. Ами ако сега си беше у дома? С усмивка се пресегна към указателя.

Имаше няколко Съдърландовци, но Ралф откри този, който му бе нужен — Дж. М. Съдърланд, живеещ на Гроув стрийт.

А сега? Ралф се поколеба, после реши да задържи вкуса на удоволствието, победата над нечестността и измамата още няколко минути. Можеше дори да напише на Съдърланд бележка. Днес бе сряда. Да удължи ли удоволствието си до петък? Не, това бе май прекалено.

Разтвори указателя на масата и придърпа към себе си телефона.

„Аууууу-уууф!“ — изскимтя пронизително Бог, фиксира очи върху Ралф и описа с тях дъгообразно движение към хладилника.

— Добре, ти си пръв наред, Бог — каза Ралф и постави слушалката обратно на телефона. Ралф бе дежурен от десет часа

вечерта, така че имаше достатъчно време, за да се свърже със Съдърланд.

ГЛАВА ВТОРА

Джак Съдърланд бе прекарал, по свое мнение един чудесен ден. Отрано изтича до супермаркета, за да се приготви за пристигането на петгодишната си дъщеричка следващия ден, после отиде в търговската част на града, за да изтегли от банката малко пари, обядва със стария си приятел от колежа Джоуел Макферсън в малко ресторантче, подобно на кръчма, близо до Си Би Ес, където работеше Джоуел. Джоуел бе одобрил четирите рисунки, все още в чернова за „Полуразбрани мечти“ и думите му приятно бяха жилнали Джак: „Точно това, което исках. Те изглеждат толкова стреснати, обезкуражени, вяли... направо живи-умрели!“. И Джоуел се изкиска малко налудно. Книгата от осемдесет и две страници, беше на Джоуел, а рисунките, най-малко двадесет, щяха да бъдат творческия принос на Джак. Джак нехаеше за заглавието и с тези думи си беше измил очите пред Джоуел, но едно заглавие винаги лесно можеше да се смени. Сюжетът разказваше за някаква семейна двойка от Ню Йорк с пораснали вече деца, учещи се в колеж, син и дъщеря, хранещи празни илюзии и надежди, които не искаха, или навярно не можеха да споделят с останалата част на семейството или с когото и да било друг. Така фантазиите и бляновете оставаха полуизживени от мечтателите, не можеха да се впишат в реалния живот, а другите не проникваха в тях или въобще не им обръщаха внимание. След обяда Джак остави скиците на Джоуел и се отби до любимото си магазинче на художника на Седмо авеню. Натоварен с ново портфолио, два скицника и бутилка Гленфидич за Наталия (очакваше я да си дойде вдругиден, в петък), той се върна у дома с такси, вместо да вземе както обикновено метрото до Кристофър стрийт.

Бе особено щастлив, че Амелия ще остане при него двадесет и четири часа. Щеше да пристигне с автобус от Филадельфия на следващата сутрин, придружена от Сюзън, неофициалната ѝ гувернантка. Може би щеше да задържи Амелия малко по-дълго, тъй като Наталия често закъсняваше с един ден.

Джак харесваше апартамента им на Гроув стрийт, разположен на третия етаж в добре запазена стара градска къща. Обичаше го, защото с Наталия доста се потрудиха да го стегнат и обзаведат — бяха боядисали стените на някои стаи, после накупиха и мебели по свой вкус. Апартаментът им бе подарен малко след сватбата от една леля на Наталия, която на стари години вече бе доста поизкуфяла. Наталия и Джак плащаха само данъците и разноските по поддържането на квартирата. Старата леля имаше къща и някъде в Пенсилвания, но тъй като сега живееше в скъпо платен старчески дом, всеки бе сигурен, че кракът ѝ повече няма да стъпи нито в нея, нито в апартамента на Гроув стрийт. Понякога Наталия посещаваше възрастната дама, която в повечето случаи не я разпознаваше. Тя бе на деветдесет и шест години и щеше да доживее до сто, казваше Наталия, тъй като дълголетието им бе семейна черта.

Джак и Наталия събориха една стена, за да разширят пространството на хола и сложиха от двете надлъжни страни библиотеки. Джак пригоди за работна стая дъното на широкия коридор, като спусна зад гърба си плътна завеса — по този начин импровизираният му кабинет бе изолиран от всички страни. Отдясно постави висока писалищна маса, зад която можеше да рисува и прав, и малко въртящо се столче, ако искаше да приседне по време на работа.

Последните три месеца Джак прекара във Филадельфия, в едно студио на Вайн стрийт, ключ за което му даде близък негов приятел. Така му бе по-лесно да посещава Наталия в края на седмицата в дома на родителите ѝ в Ардмор. Разбира се, радушно го бяха поканили да остане в огромната къща, тъй като половината от стаите ѝ оставаха незаети, но Джак предпочиташе да си има собствена неприкосновена жилищна територия, колкото и бедна да е тя, в която да може да работи. Лили, майката на Наталия, прекарваше летата си в Ардмор, а приятелите ѝ прииждаха всекидневно на тълпи и някои отсядаха за ден-два, хранени и обслужвани от домашния иконом Фред. Винаги се намираше по чашка чай и за Джак — но не повече от два дни седмично. Пък и той мислеше също, че би било от полза за Наталия да прекарва по-голямата част от времето си без него. Тя бе от типа момичета или по-скоро жени, които биха хукнали презглава от семейното огнище, може би завинаги, ако макар и за миг биха се подразнили от натиска на брачния ярем. Наталия се „чувствуваше

задължена“ — както се изразяваше тя — да остане няколко седмици при майка си, а тя от своя страна ѝ се отблагодаряваше с подарък от хиляда долара, понякога и повече, ако Джак и Наталия се нуждаеха от нещо по-специално в живота си. Но Джак знаеше добре, че не парите бяха причината Наталия да посещава майка си толкова често. Тя изпитваше в нейно присъствие повече веселие и удоволствие всъщност, отколкото сама би признала.

В кабинета си Джак разгърна новото портфолио, толкова чистичко сега, без отпечатащи от зацапани с въглен пръсти и мастилени петна, които щяха да се появят по него през следващите месеци. Развърза трите черни панделки и надникна в празната му вътрешност, полюбува му се, сетне го затвори и остави настрана. Бутна шишенцето с фиксажа назад, сред бурканчетата с туш и бои и глинените вазички с четките, и моливите в левия ъгъл на масата и постави новите скицници на освободената работна площ.

Беше огладнял. Тази сутрин бе купил от кулинарния магазин пушено телешко руло с подправки и салата от зеле. Но най-напред — едно студено хубаво питие. Барчето за напитки беше от бамбук, с плъзгащи се вратички. Избрала го бе Наталия — тя обичаше елегантните и скъпи вещи — спомни си Джак. Сипа си два-три пръста „Джак Даниелс“ в чаша с кубчета лед, доля малко вода направо от кранчето и после включи телевизора. Преди да се изтегне във фотьойла, тапициран в зелено, опипа задния си джоб с намерение да извади портфейла си. Нямаше го там. Сигурно беше в самото, с което днес бе излизал навън.

Джак се поколеба няколко мига, наблюдавайки разсеяно телевизионния екран, след което отиде до закачалката в коридора. Вътрешният джоб на синьото му дънково сако бе празен — празни бяха и страничните му джобове. Странна история. Джак се залута в кухнята, надзъртайки навсякъде, повъртя се около работната си маса, огледа и бамбуковото барче, в което бе пхнал бутилката „Гленфидич“. Никаква следа от портфейла. Отвори вратата на апартамента. Потръпна — синята изтривалка бе плашещо чиста.

Какво ли се бе случило? Спомни си ясно, че плати на шофьора в таксито. Дали не го бе изпуснал под седалката? Или във водосточната канавка на тротоара? Джак грабна ключовете си и хукна по стъпалата надолу. При една невероятна възможност той можеше да е още на

улицата. Спомни си къде бе спряло таксито. В канавката нямаше нищо, освен няколко смачкани фаси и пръстенче от разпечатана бирена кутийка. Джак огледа няколко пъти мястото около себе си, сетне се върна на стълбищната площадка и проследи внимателно всяко стъпало.

Дяволски досадна история!

Навярно, когато се бе опитал да пхне портфейла си в задния джоб, той се бе изхлузил от него. Нека му служи за урок — да знае друг път, когато му се прииска да се изтупа в стил „уестърн“, в дънково яке „Левис“, с маратонки и с портмоне в задния джоб — както всъщност никога не правеше. Внезапно си припомни как бе притиснал портфейла между коленете си, когато даваше на шофьора бакшиш един долар. Ако се бе изхлузил под седалката, нямаше шанс да го види отново. Следващият пътник в таксито щеше да го намери и невъзмутимо да си го прибере в джоба.

Най-силно го огорчи загубата на любимата му снимка с Наталия, направена малко преди брака им, след като Наталия беше забременяла от него. „Омъжих се, за да се отърва от училище час по-скоро!“ — бе казала Наталия с усмивка няколко пъти на приятели. Бяха се оженили също така, задето Наталия беше бременна, а мисълта за аборт я нервираще и ужасяваше — и от раждането се боеше, но за щастие роди детето, и то без никакви усложнения. В портфейла имаше и няколко други снимки — една с Наталия на двадесет години, млада и самоуверена, усмихваща се както обикновено със затворени устни, с много по-палаво пламъче в очите. Никога вече нямаше да види тези снимки отново, а тя никога нямаше да изглежда пред окото, на която и да е камера по същия начин.

„Дявол да го вземе!“ — нервно стана Джак от фотьойла.

В портфейла имаше и няколко кредитни карти — Брук Брадърс, Американ Експрес и някаква петролна компания. Коя, по-точно? Трябваше да изпрати на хората кредитната си карта веднага — надяваше се, че е записал поне номерата на банковите сметки не на гърба на телефонния указател на Наталия в Ардмор. Джак отиде в кухнята, изгубил вече апетит. Утре трябваше отново да тегли пари от банката, тъй като не му бе останало нищо. Добре че поне имаше малко дребни в джоба си за метрото.

Джак донесе в хола чинията си с телешко руло, туршия и зелева салата, постави я на малка сгъваема масичка до фотьойла, която Наталия ненавиждаше, но търпеше някак си и си наля чаша бира. „По дяволите!“ — отправи той последна реплика към изгубеното портмоне и отхапа от сандвича си. По телевизионния екран проблясваха пъстри кадри, но Джак бе изгубил вече всякакъв интерес към предаването. Телевизорът беше за него като друга маса в ресторант, от която се разнася приятен шум, колкото да не се чувствуваш напълно сам.

Телефонът иззвъня и Джак скокна от фотьойла, очаквайки да чуе Наталия с надеждата, че този път няма да му сервира неприятна изненада, като отложи пристигането си с още един ден.

— Ало?

— Мога ли да говоря с мистър Съдърланд, моля?

— Аз съм Съдърланд. Слушам ви.

— Бихте ли ми казали малкото си име?

— Да-а. Джон.

— Да сте загубили днес нещо, мистър Съдърланд?

Какво целеше този мъж — не бе гласът на момче — да го изнудва за пари ли? Разбира се, но Джак се надяваше поне да си получи снимките.

— Да, портфейла си.

Мъжът се посмя известно време.

— Е, аз го намерих. Цял-целеничък. Вие ли сте мъжът на една от снимките? С русото момиче?

Джак напрегнато се намръщи.

— Да.

— Значи веднага ще ви разпозная, щом ви видя. Не бих искал да попадне в чужди ръце. Обаждам се отблизо. Да ви го донеса ли? След петнадесетина минути?

— Да, но... Вижте, не е ли по-добре аз да сляза долу, на улицата? В къщи има хора, които спят в момента, така че...

— Чудесно, господине. Долу, на тротоара след десет минути? Или след осем?

Няколко секунди, след като затвори телефона, Джак мислеше, че сънува. Типично американски глас, като че ли на по-възрастен човек. При все това не бе разумно да го кани у дома. Нямаше да има пари, разбира се, но можеше да си възвърне всичко останало, освен ако този

мъж или някой друг, намерил преди него портфейла, не бе задигнал и кредитните карти. Джак погледна часовника си. Беше почти седем и половина.

Измъкна от гардероба дънковото си яке и се спусна по стъпалата. На тротоара мушна ръце в джобовете си и се огледа. Срещу него изскочи дълъг като върлина млад негър и го отмина. Две жени, вървящи заедно, трима мъже, крачещи на разстояние един от друг, не го удостоиха и с поглед. Минаха десет минути. Срещу него се зададе мъж на средна възраст с куче, зад него — равин в черна роба, с дълга брада и припряна походка.

— Мистър Съдърланд?

Джак бе извърнал глава от мъжа с кучето. В този миг блеснаха уличните светлини, макар и часът за това да бе все още твърде ранен.

— Е, това наистина сте вие — изрече мъжът, като се приближи. Бе висок колкото Джак, или може би малко по-висок от него. Черната му коса бе силно прошарена, а тъмните му очи — зорки и проникателни.

— Е... — Той премести каишката на кучето от лявата в дясната си ръка и бръкна в джоба на старото си, но елегантно и запазено сако. — Това ваше ли е? — И извади портфейла.

— Къде го намерихте? Тук ли?

— Да, господине. Преди около час и нещо.

Джак пое портфейла от протегнатата ръка на мъжа, припряно го разтвори, зърна недокоснатата пачка от нови двайсетачки, повдигна висящото джобче и се увери, че снимките си стоят непокътнати зад прозрачната му найлонова обвивка. Кредитните карти също си бяха на мястото.

— Двеста шейсет и три долара — рече мъжът с малко пресипнал, но любезен глас. — Надявам се, че всичко е наред?

Джак се усмихна, слисан от изненада.

— Нямам думи да изразя благодарността си. Направо съм... като замаян. Мога ли да ви предложа сто долара като отплата за любезността ви?

Джак бе вече готов да отброи банкнотите. Мъжът имаше вид на човек, за когото малко пари не биха били излишни.

— Не, господине! — каза непознатият през смях и срамежливо махна с ръка. — Направете ми това удоволствие. Не всеки ден човек

намира пълен портфейл, който може да върне на *притежателя му*. За пръв път ми се случва в живота! — Усмивката му бе нащърбена от липсващ горен кучешки зъб.

Джак долови в маниерите му психиката на самотния ерген, малко ексцентричен, може би.

— Но... при този жест... съвсем естествено е да искаш някак да се отблагодариш.

— Естествено е само да върнеш онова, което си намерил, на неговия притежател — стига да го откриеш. Не мислите ли, че е така? Ето как трябва да постъпваме, ако живеем в един приличен свят.

Над избледнялата му сега усмивка тъмните му вежди се свъсиха от някакво внезапно избликнало упорство.

Джак се засмя и кимна в знак на съгласие.

— Няма ли да промените намерението си и да зарадвате кучето си с една хубавичка двадесетдоларова пържола?

Джак измъкна от пачката една банкнота.

— Бог? Той си има достатъчно храна. В повечето случаи — прясно месо, а не тия застояли, тлъсти хамбургери за животни. Яде дори прекалено много. — Той дръпна каишката. — Бог, кажи „здравей“ на този симпатичен господин.

— Бог ли сте го кръстили? — попита Джак и погледна черно-бялото куче, приклепнало на задните си лапи. Ушите на мелеза бяха клепнали напред, а малката му опашчица бе закривена, което му придаваше вид на прасе, с изключение на заострения нос.

— „Куче“^[1], изговорено отзад напред, това е всичко — рече мъжът. — Между другото, аз съм атеист, така че за мен бе съвсем естествено да ви върна портфейла. Смятам, че човек сам гради собствената си съдба, собственото си небе или ад тук, на земята. Например не е редно да се пише „Бог“ с главна буква. Съществуват толкова много богове. Замисляли ли сте се понякога колко абсурдно би било, ако Президентът призове Юпитер за напътствие и помощ? Или Тор, да речем? На човек му става смешно, нали?

Джак се усмихна неловко.

— Ако наричаме своя бог, „Бог“ с главна буква, това не означава ли, че сме изчерпали резервите си от имена? От вяра? Африканците имат всякакъв вид богове и всеки носи отделно име. — Той се изкиска.

„Смахнат“, помисли си Джак, уверен, че речта на непознатия можеше да продължи цяла вечер, ако не го прекъснеше навреме.

— Има нещо вярно в това. Е, моите благодарности. Много съм ви задължен. — Джак протегна ръка.

Възрастният мъж я грабна така, сякаш ръкостискането му доставяше неизмерима наслада.

— Удоволствието беше мое, господине. Журналист ли сте?

— Понякога. На свободна практика. Лека нощ, господине, и — отново ви благодаря.

Джак изкачи на бегом стъпалата към апартамента си с ключовете в ръка. Глождеше го неприятното чувство, че мъжът го наблюдава, но когато извърна глава, притваряйки вратата, забеляза мъжа да крачи уверено с кучето си напред, без да занича изобщо зад рамо.

„Странен инцидент“ — помисли си Джак. Никога не знаеш какво може да ти се случи в Ню Йорк!

Седна на писалищната маса в дъното на хола, за да разгледа повнимателно портфейла. Бе удивително, че му го бяха върнали непокътнат! Усмихна се при вида на трите снимки, след това провери за кредитните карти — всички бяха там, четири, а не три, както предполагаше. Не преброи парите — сигурен бе, че са си на място, до последния долар. Седна над изстиналата си вечеря с вълчи апетит.

Телевизорът беше все още включен, а програмата — все тъй безинтересна.

Странен тип бе този мъж, който наричаше кучето си Бог. Може би трябваше да го попита за името му, с какво се занимава — ей така, просто от любезност. Сега бе доволен, че не завърза с него приятелски разговор. Мъжът щеше постоянно да му досажда със свойствения си доброжелателно-непринуден начин — очевидно, живееше съвсем наблизо. Имаше с какво да се забавлява в петък Наталия.

След по-малко от час Джак вече обмисляше задачите си за утре, или може би още за тази вечер, ако се почувствуваше в добра форма. Освен рисунките за книгата на Джоуел, за които нямаше определен срок, тъй като приятелят му още не бе сключил договор, Джак трябваше да довърши илюстрациите за обложките на две книги, чийто краен срок бе след две седмици. Първата представляваше фасада на къща с трима човека, съзерцаващи света през три отделни прозорчета — типична американска къща от деветнадесети век в Ню Ингленд;

другата — хаотична сцена със суетяща се тълпа — множество хора, които тичаха, блъскаха се и се надпреварваха, подобно на шумния човешки поток, изливащ се от входа на метрото в шест сутринта. Редакторът одобри предварителните скици, които му изпрати по пощата от Филадельфия и вчера следобед Джак прескочи до издателството, за да обсъдят цветовете. Джак се въртеше на столчето си, вибриращ от напрежение, помайваше се и фантазираше със затворени очи, после трескаво се захвана да експериментира с нюансите на бялото, което му бе нужно за фасадата. Основните тоналности щяха да бъдат бяло, розово и зелено, с черен туш за щриховане контурите на къщата. Утре, с Амелия върху коленете си, щеше да му бъде трудно да работи. Мразеше договорните срокове, мислено ги анулираше и ако успееше да задържи по-дълго тази илюзия, навярно щеше да привърши работата си навреме.

Пусна касета на Глен Гоулд за музикален фон и част от съществото му влезе в унисон с абстрактната феерия на звуците, а друга част — с линиите и цветовете пред погледа му под лявата му ръка и във въображението. Трикът на успеха бе в баланса между фантазията и опита, помисли си Джак с все по-нарастваща щастлива възбуда.

[1] dog — куче, англ.; God — Бог, англ. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

Джак се взираше в тълпата, суетяща се за багажа си около автобуса. Как можеше той да побере толкова много хора? Къде бе дългата кестенява коса на Сюзън, сериозното ѝ лице, приведено над Амелия, чиято мъничка крехка фигурка нямаше как да зърне сред множеството?

— Да ви взема...

— Не, за нищо на света — изписка един дребосък и изгледа кръвнишки мъжаката, който го се канеше да похити багажа му с намерението да го качи на такси. Човечецът здраво стискаше по един куфар в двете си ръце, готов да защити правото си на притежание и с ритници, ако се наложи, срещу мастития шофьор.

Джак бе работил съсредоточено цялата сутрин и бе направил упражненията си на халки, повесени високо в коридора. Отново бе облякъл дънките си „Левис“ и синьото яке, с портфейла, мушнат този път във вътрешния му джоб.

— Сюзън! — извика Джак и размаха ръка, за да привлече вниманието ѝ.

— Здравей, Джак! Остана още един, почакай! — Сюзън имаше предвид куфара.

— Здравсти, татко — отвърна спокойно Амелия. — Пусни ме на земята.

— Наддала си малко на тегло.

— Станала съм по-висока. — Амелия пое малкия си куфар. Джак на свой ред вдигна куфара на Сюзън и раницата, която бе купил преди известно време на Амелия.

— Как сте?

— Всичко е наред. Чувствуваме се чудесно.

— Ще дойдеш ли с нас на Гроув или...

— Не, освен ако не се наложи, Джак. Ако имате нужда от мен, разполагам с неограничено време.

Сюзън бе на двадесет и две години, сериозна и доста привлекателна, макар че изобщо не си правеше труда да се гримира. Живееше с родителите си в просторен апартамент на Ривърсайд Драйв.

— Неее — изкриви лицето си в отчаяно-комична гримаса Джак.
Запътиха се към такситата.

— Благодаря ти, че разчисти апартамента, чудесно от твоя страна. — Сюзън се бе отбила на Гроув стрийт тази седмица преди пристигането му, за да избърше праха и да понапълни хладилника. — Наталия си идва утре, нали?

— Надявам се! — спря поглед върху него с приятната си непринудена усмивка Сюзън и прокара пръсти през дългата си коса, отмахвайки назад кичур от челото си. — Не ми е съобщила за промяна в намеренията си.

Ако Джак има нужда някой да се погрижи за Амелия или да напазарува и приготи нещо за хапване, в случай, че някой се отбие на посещение, Сюзън е на негово разположение, уведоми го тя. Това бе уговорката му от години и нещо със Сюзън Бейли, завършила Нюйоркския университет, която работеше над дисертацията си вече цяла вечност, както се струваше на Джак.

— Ти вземи това! — Джак ѝ посочи първото такси. — Настоявам! — Той натъпка куфара на Сюзън в багажника. — Ще държим връзка. Благодаря ти за всичко, Сюзън.

— Чао, писанче! До скоро! — викна от прозорчето Сюзън на Амелия, сякаш се обръщаше към родната си сестричка.

Джак веднага нае друго такси.

— Радваш ли се, че се върна в Ню Йорк, Амелия? — попита Джак, когато колата възви на юг.

— Да. — Амелия седеше изправила гръб и гледаше през прозореца. — Обичам да пътувам.

— Как е мама?

— Добре. Играе голф и...

— Голф? — Джак се разсмя.

Амелия също се усмихна, разкривайки очарователно неравните си млечни зъбки. В усмивката ѝ Джак долови познатият му дяволит нюанс на кокетство и палава развеселеност, а и начинът, по който

отмяташе косата си назад, му напомни за Наталия. Наталия се сресваше надясно на път, а Амелия — наляво.

— Но за да *отидеш* там, не е необходимо да играеш голф — отбеляза тя.

Джак разбра, че тя има предвид клуба. Таксито плавно заобиколи кръстовището на Двадесет и трета улица и се стрелна по Седмо авеню.

— И Луис ли беше там?

— О, Луис не би отишъл в клуб за *голф*! — игриво пропя Амелия последната дума и се разхихика.

Но беше в къщата — пожела да уточни Джак, но се въздържа. „Не се присмивай на прислугата“, го бяха учили в детските му години и той следваше напътствието, включвайки и педагогичното правило „Не дразни децата“. Луис постоянно се въртеше около Наталия като нейна сянка, не, по-скоро като неоспорим факт, или като отличително свойство на характера ѝ. Луис Уонфелд притежаваше къща във Филаделфия и апартамент в Ню Йорк на източната Шестдесета улица в Ийстсайд, която споделяше с приятеля си Боб. Работеше като борсов агент или финансов съветник в същата сфера — професии, от които Джак малко разбираше. Луис можеше да стои до три сутринта, увлечен в разговор с Наталия в дома и в Ардмор или в някой нощен клуб в Ню Йорк и навярно му харесваше Наталия да си поспива до обяд на следващия ден, за да бъде в добро настроение за поредното вечерно „рандеву“ — мислеше си Джак. Тъй като Луис беше хомосексуалист, Джак съзнаваше, че няма причини за ревност, но все пак от време на време малко ревнуваше. И за какво, за бога, намираха толкова да приказват от десет вечерта чак до късните часове? „Той е част от душата ми“ — заявяваше Наталия неведнъж по адрес на чувствата си към Луис. „А минавало ли ти е през ума да се омъжиш за него?“ — искаше да я запита Джак, но сдържаше ревността си. Наталия със сигурност би му отвърнала „И да разруша всичко?“.

Амелия приемаше Луис като близък член на семейството. А Луис посвоему приемаше Джак и Амелия, считайки навярно собственото си присъствие за невинно, но и неопровержимо — предполагаше Джак — тъй като бе приятел на Наталия от юношеските ѝ години, далеч преди времето, когато те двамата се бяха запознали.

Таксито зави наляво, по Бароу стрийт и вече приближаваше Гроув. Джак извади портфейла си, като вече си имаше едно на ум и сега

внимаваше да не се изплъзне от вътрешния му джоб.

— Мога да взема куфара си и сама! — заяви Амелия и Джак ѝ разреши, тъй като куфарчето бе детско.

Горе тя се огледа с вирната брадичка и промълви:

— Харесвам този дом! — каза тя, сякаш никога не го бе виждала преди, макар да бе прекарала по-голямата част от живота си тук. Закрачи в апартамента от единия до другия му край и надникна през почти всички прозорци, през фронталните, и гледащите към задния двор.

— Стаята ти е тук. Не си забравила, нали? — Джак постави поголемия ѝ куфар на австрийския фолклорен сандък, боядисан в бледосиньо с украса от розови цветчета — старинна мебел, наследена от лелята на Наталия.

Телефонът иззвъня.

— Навярно е за теб — каза Джак. — Да ти предам ли слушалката, Амелия? — надяваше се, че е Наталия.

— Дом Съдърланд — обади се Амелия. — О-о, здравей Пени... Ааа... Не знам. Може би, да.

Амелия беше поканена на детско събиране следващия ден в дома на Пени на източната Осемдесета улица — разбира се, само с разрешението на баща си. Джак записа адреса за всеки случай, може би го нямаше в указателя. Добре. В единадесет часа.

— Ще доведе Амелия около четири следобед — заяви любезно майката на Пени. — Върна ли се Наталия?

— Очаквам я да се прибере утре — отвърна Джак. Затвори слушалката и се обърна към дъщеря си: — Светска дама си, няма що.

Не знаеше нищо за майката на Пени, но си припомни, че Наталия бе споменала името ѝ няколко пъти. Децата се познаваха от училището на Амелия на западната Дванадесета улица.

— Какво ще правите с Пени утре?

— О, ще се съберем с неколцина приятели. Може би четири или пет. Пени има няколко нови видеокасети. Мога ли да взема една вана?

— Разбира се!

Амелия поиска да пръсне във водата няколко сини топчета ароматизирана есенция за баня от голямата стъкленица, които и Наталия понякога употребяваше. Джак долови приятното им ухание в кухнята. „Като си помислиш само каква миниатюрна Наталия сме

създали двамата“ — каза си той усмихнат, докато приготвяше обяда. Нареди на масата бели чинии и зелени салфетки. Шунка, картофена салата и цвекло, мляко. За десерт — пай с яйчен крем. До чинията на Амелия постави дълъг, тънък предмет, обвит в станиол на червеникави ивици.

Амелия се появи в бели шорти, гола до кръста и с боси крачета. Измърмори, че в Ню Йорк е по-горещо, отколкото в Ардмор, но тук повече харесва въздуха. Джак се засмя, понеже разбра какво искаше да каже.

— Какво е това? — запита Амелия, когато седна на масата и протегна ръка за подаръка.

— За теб е. Разтвори го.

Момиченцето развърза тънката панделка. Русата ѝ коса, потъмняла от банята около лицето ѝ, бе със същия пепеляв нюанс като косата на Наталия, веждите ѝ — със същата необичайна и някак неженствена тежест, но устата ѝ приличаше повече на неговата — по-тънка от устата на Наталия, по-подвижна и по-артистична. Всеки път, когато я виждаше отново, Амелия му се струваше пораснала и променена, макар и раздялата му с нея да не превишава никога повече от две седмици — и това бе другата причина, поради която Джак не можеше да откъсне очите си от нея.

— Ооо, флей... флейт!

— Флейта, миличка. Истинска. Можеш да свириш много хубави неща на нея.

Амелия веднага изпробва инструмента, смръщвайки чело от усърдие.

— Използвай всичките си пръсти, недей забравя това. Почти всичките. Купих малък самоучител за нея и после ще ти го покажа. Хайде, нека първо хапнем.

До здрачаване Наталия още не се бе обадила, което навярно бе знак за скорошното ѝ пристигане. Амелия се упражняваше вече половин час на флейтата с малкия самоучител в стаята си, но звуците, които издаваше, не безпокояха ни най-малко Джак. Сетне, за негово удивление, тя се унесе в продължителен сън. Събуди се гладна, но Джак я помоли да отложат вечерята с още половин час, тъй като я приканваше да отидат на ресторант.

— Зная едно местенце, където сервират огромни чинии с много вкусни неща. Ей такива — и той разпери ръце.

— Къде е това?

— Мексикан Гардънс. Можем да отидем пеш. Никога ли не си била там? Струва ми се, че сме ходили и друг път.

Амелия не може да си спомни.

— Пръстът ти е изцапан с туш.

Джак се вгледа в средния пръст на лявата си ръка. Често при работа си го изцапваше с туш.

— Е, а сега? Ще ти разкажа една забавна история.

Разказа ѝ как бе загубил портфейла си и много се бе разтревожил, че никога няма да види снимките отново, а освен това в него имало и много пари. Тогава последвало загадъчно телефонно обаждане и се срещнал долу, на тротоара, с един непознат, чието куче се казвало Бог. Докато говореше, Джак взе молив и един бележник от кухненската маса.

— Изглеждаше ето така, косата му леко щръкнала, с набола брада — усмихваше се и се мръщеше едновременно. А ето и кучето, което прилича на прасе — но симпатично прасе, и то също усмихнато.

Амелия се смееше и наблюдаваше играта с молива.

— Но той донесе портфейла ми и всичко вътре си стоеше непокътнато, заедно с парите, и не стига това, ами и не пожела да вземе дори двадесет долара за награда. Забавна история, нали? И много симпатичен човек, нали?

Амелия приведе главица и се усмихна замислено над рисунките.

— На каква възраст е?

— О, може би над петдесет, на петдесет и пет.

— Петдесет и пет?

— Е, баба ти е почти на петдесет и пет. Да, определено. Но това е по-забавно от библейските истории, нали? — подметна Джак, понеже Наталия му бе разказала, че майка ѝ често чете на Амелия преразказани притчи от една „Библия за деца“, макар и педагогическите ѝ опити едва ли имаха дълготраен ефект. Лили не бе особено религиозна. — А това е една съвсем истинска случка.

— А библейските истории не са ли истински?

— Даа. Е, повечето от тях. Както и да е, Амелия, ако някога намериш портмоне или чантичка и ако можеш да откриеш

притежателите им, надявам се да постъпиш като този възрастен човек, и да ги върнеш на хората, които са ги изгубили.

Амелия отново сведе глава.

— Ами ако намеря *кесия с много пари*?

— *Да!* — засмя се Джак. — Трябваше да видиш колко щастлив бе този човек, когато ми върна портфейла! Бе на върха на небето!

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Наталия позвъни на следващата сутрин, малко след като Джак изпрати Амелия до дома на мисис Вернън.

— Звънях преди малко... О, както си и мислех, семейство Вернънови — въздъхна тя с лека досада. — Искях да се уверя, че си у дома, тъй като не можах да си намеря ключовете — за апартамента, имам предвид. Може би съм ги опаковала без да искам в багажа.

— Чаках те. Откъде се обаждаш?

Телефонираше му от някаква бензиностанция и се надяваше да си бъде у дома след около час.

— Недей да бързаш. Внимавай, скъпа.

Джак се върна на работната си маса. Фасадата на неговата къща лежеше върху листа, леко екипирана с молив и вече готова за покриване с туш. Следващите няколко минути обаче Джак се засуети из апартамента, хвърли една възглавница на мястото ѝ на дивана, макар че Наталия не обръщаше особено внимание подредени ли са вещите или не. Хладилникът беше зареден с храна и когато се прибереше, щеше да е време вече за обяд, но Наталия не държеше много на точните часове за хранене, така че човек никога не бе сигурен кога е гладна и кога не.

После потъна дълбоко в работата си и тъкмо изтегли тънка, изящна линия с островърхата си четка, за да нарисува клона на едно дърво, когато дочу двата познати тона от клаксона на колата, които можеше моментално да различи от останалите улични шумове. Приблужи се до прозореца на хола и съзря на отсрещния край на улицата Наталия да затръшва багажника на червената си тойота. Асфалтът бе потъмнял от ръмвящия ситен дъждец, който Джак не бе забелязал.

— Ей! — викна ѝ той и тя се обърна по посока на гласа. — Чакай ме долу, слизам веднага! — Видя я да му маха с ръка.

Джак грабна връзката с ключове и се запуска бегом по стъпалата.

— Здравей, скъпа. — Стисна ръката ѝ, сгушена в широкия ръкав на стария шлифер с кожена яка и бързо я целуна по бузата. — Уморена ли си? — Извади куфара ѝ от багажника.

— Не, но в Пенсилвания вали като из ведро.

Джак забеляза, че калниците на колата бяха изпръскани с мръсотия.

— И това, нали? — Той измъкна и голяма платнена чанта.

— Да. Аз ще взема книгите.

Затвори вратичката на колата, бръкна и извади от багажника ленена торба, издута от книги, с щампована емблема отгоре „Харвардски университет“ и затръшна капака му.

Горе Наталия се оплака, че е съсипана от умора — гласът ѝ звучеше така, сякаш бе спала само два часа тази нощ или изобщо не бе мигнала. Бе се срещнала с Луис и някои негови приятели на вечеря и сетне Луис ѝ бе телефонираше някъде в малките часове.

— Направо ми приля от всичко това и потеглих сутринта доста рано.

До този момент му бе разказала за хората, посетили я снощи в дома ѝ, за досадната вечеря в клуба за голф с неколцина приятели на майка ѝ, но не и за това, че ѝ бе приляло от компанията на Луис.

— Нека сваля първо тези обувки. Малко да ми починат краката.

Носеше сандали с токчета, лятна пола и риза с остро изрязани крайчета, щръкнали леко и поизмачкани. Сигурно не се бе преобличала от снощи — помисли си Джак.

— Искаш ли да вземеш един душ? Или едно питие? Купил съм от любимото ти „Гленфидич“.

— Да — отвърна Наталия и приседна на дивана, за да освободи изморените крака от сандалите си. Запали цигара Марлборо и се излегна назад.

Джак сипа уискито върху кубчета лед в старомодна чаша, тъй като Наталия не обичаше високите чаши. Вдъхна с наслада от едва доловимото ѝ ухание. Дори струйката дим от цигарата ѝ му действуваше възбуждащо.

— Благодаря ти, Джак. — Тя му се усмихна със затворени устни и сиво-зелените ѝ очи заискряха. Под долните ѝ клепачи избиха няколко ситни бръчици, които гримът лесно би прикрил, ако тя се бе постарала. Очите ѝ не бяха големи, а клепачите ѝ леко прихлупваха

вътрешните им ъгълчета. Рядко се усмихваше широко, освен ако не се смееше от сърце, тъй като се срамуваше от зъбите си — не толкова бели, колкото би ѝ се искало, макар че цветът им не се дължеше на цигарите. Краката ѝ също не отговаряха на нормите за безупречност — бяха малко по-тежки, отколкото беше нужно. Какво тогава ѝ придаваше този невероятен сексапил не само за Джак, но и за толкова много други хора? Може би гласът ѝ, тъмен и наситен, издаващ темперамент и интелигентност, понякога леко пресипнал. Когато я чуваше по телефона, Джак често си мислеше, че Наталия просто кашля или прочиства гърлото си и по това я разпознаваше веднага. Надяваше се да ѝ предаде настроението си да си легнат час по-скоро, преди да се завърне Амелия, може би към четири и половина.

— Как върви работата ти? — запита го Наталия.

— О, после ще ти разкажа. Ще ти дам да хвърлиш поглед на някои неща. Правя обложките на книгите. — Джак бе прегънал колене в големия фотьойл, обгърнал с ръце облегалката. Искаше му се да скочи, да се нахвърли върху Наталия и чашата ѝ с уискито и да правят любов на дивана. — А майка ти как е?

— О, мама — простена Наталия, комично обърна очи към тавана и се засмя. — Теди се връща в неделя. Той ще ѝ прави компания.

Теди бе по-младия несъщ брат на Наталия от втория брак на майка ѝ. Когато бащата на Наталия се спомина, майка ѝ се омъжи повторно, а след това се разведе със съпруга си. Двадесетгодишният Теди учеше в някакъв Калифорнийски колеж. Отгледа го баща му, който имаше върху него попечителски права.

Наталия отбеляза, че апартаментът изглежда чудесно. Това не бе привично за нея. Подобни забележки не бяха в стила ѝ. Джак почувствува, че нещо я гнети. Още не изпила скоча си, тя заяви, че иска да вземе един душ и рязко скокна от дивана. Докато Наталия беше в банята, Джак пренесе куфара ѝ в спалнята и разтвори ключалките, без да повдигне капака. Сърцето му преливаше от нежност и кротка възбуда. „Как върви работата ти?“ Джак се усмихна. Тя толкова рядко проявяваше интерес към заниманията му. Работата му, мислеше си навярно, е приятна разтуха за него и може би начин да спечели мъничко пари. Намираще някои от рисунките му за находчиви, но се увличаше повече от живопис; да съзерцава добро изкуство за нея бе начин на дишане, сякаш изкуството ѝ заместваше витамините и

слънчевата светлина. Джак не бе добър художник, поне в областта на изящните изкуства. Пък и съвсем ясно му бе, че тя нямаше нужда от неговите пари.

Наталия се появи от банята в жълтата си, дълга до земята широко набрана роба и със сините си пухести чехлички; потъмнялата ѝ коса обрамчваше лицето ѝ също както на Амелия вчера и Джак отклони поглед, защото се улови, че я зяпа втренчено. Наталия ненавиждаше робското преклонение, припомни си той, дори му се присмиваше.

— Трябва да помогна малко на Изабел следващата седмица. — Наталия взе уискито си от масичката за кафе. — Очаква да пристигне изложба на Пинто. — Отпи глътка. — А той е цял ужас в добре знаеш какво. Знаеш ли?

— Ъмм. — Джак си припомни разказите ѝ за нервния, но самоуверен Пинто, скорошен преселник от Бразилия с няколко изложби вече зад гърба си в Амстердам и Париж. — И кога е това?

— Изложбата ли? След около седмица. Ще ѝ помогна при окачването на картините, изобщо в цялостното оформление на залата. А тя ще ми плати все нещичко, което би ми било от полза. На нас, искам да кажа. — Тя се позасмя на думата „полза“.

— Значи на твоя гръб стовариха този Пинто! — Гласът на Джак трепереше от ненавист към него.

— На двадесет и шест години е само, а вече си въобразява, че е гений. — Тя запали цигара. — Е, не е чак пък толкова калпав. Но е... — Тя повдигна рамене. — Просто не е надарен художник.

Джак знаеше това. Въпрос на няколко добри рецензии и отзиви в печата, както би казала Наталия, и акциите му се бяха вдигнали. Помнеше творбите на Пинто, няколко репродукции от диплянката, която му донесе тя — мораво-червеникав фон и сребристосиви кръгове в различна големина, размазани върху гъстата, релефно изсечена, както личеше, маслена паста.

— Навярно скоро ще се провали — прибави Наталия.

Джак знаеше и това, и близкият провал на Пинто му достави известно удоволствие. Наталия и преди бе работила в галерията на Катц. Бе добра секретарка, можеше дори да продава и картини, случвало ѝ се бе неведнъж. Наталия имаше приятна външност,

любезни и предразполагащи обноски, но ѝ липсваше напористостта и ексцентричната нахаканост на продавачка на изкуството.

— Не огладня ли вече?

— Обзалагам се, че ти си гладният. Какво има за ядене?

— Телешко печено. С настърган хрян.

— Амм! — Тя затанцува на пръсти и поглади стомаха си като палаво дете.

Заедно приготвиха масата, от вчера бе останала малко картофена салата, а тази сутрин той купи топла фразела. От отворените прозорци на хола нахлуваше уханен, ароматен ветреца и се разнасяше из целия апартамент, в дъното на който прозорците също бяха откренати, а зелените връхчета на тополите надничаха иззад перваза. Джак наля на себе си чаша Кианти^[1], а Наталия си сипа още уиски. Беше се посъживила сега и необичайно посърналото ѝ лице днес бе придобило нежен прасковен цвят. Наталия рядко излагаше лицето си на слънце и нехаеше за модния кехлибарен тен. Джак забеляза, че с всяка минута ѝ се приспиваше все повече.

Джак си намаза последната филийка хляб с масло.

— В сряда вечерта изгубих портфейла си и един непознат ми го донесе у дома. Всичко си беше на място, даже и парите, и кредитните карти, всичко!

Очите ѝ се разшириха от интерес.

— Загуби го? Къде?

— Точно пред входната врата, долу. В канавката. Очевидно, след като съм платил за таксито — около пет и половина следобед. Както и да е, час и нещо, след като открих, че го няма и ми стана много тягостно за кредитните карти — не, всъщност за твоите снимки, телефонът иззвъня и глас на възрастен човек ме запита не съм ли този и този и дали не съм изгубил нещо. Каза, че е намерил портфейла ми и ще ми го върне след десет минути. Долу, на тротоара. Пристигна точно навреме и не прие никаква награда — нито стотачка, нито дори двадесет долара!

Джак тропна с пръсти по ръба на масата и се засмя.

— Всичките ли пари бяха вътре?

— Даа, току-що се бях върнал от банката. Над двеста — той знаеше точния им брой. Явно всичко е прегледал.

Тя отривисто се засмя.

— Сигурно е прероден християнин.

— Всъщност, обясни ми, че е атеист: „За мен е съвсем естествено да ви върна портфейла“. Изрече го доста нафукано. Ха-ха! Навярно мрази църквите. О-о, има и куче, което се казва Бог. Някаква смесена порода, на черни и бели петна.

— Куче, наречено Бог! — Тя се засмя и тръсна глава. — „Куче“, произнесено наопаки.

Джак въздъхна щастливо.

— Защо не подремнеш малко? След това дълго шофиране няма да ти се отрази зле.

Но тя се пресегна за още една цигара от пакета върху коктейлната масичка.

— Бог ми е свидетел, хубаво е да си у дома!

Забележката направи Джак още по-щастлив, но не го издаде с нищо. Бавно заразчства масата, отменяйки Наталия от това задължение, която сега можеше да прави каквото си поиска. Тя занесе няколко неща в кухнята, отиде в банята да си измие зъбите и преди да прекрачи в спалнята, му каза:

— До скоро. Събуди ме след час, ако още не съм станала.

Когато след час и нещо Джак откряна вратата на спалнята, Наталия спеше, дръпнала чаршафа чак до раменете си — чистият ѝ профил бе ясно очертан на бялата възглавница, лявата ръка бе свита под брадичката. Странно замислена поза, усмихна се Джак. До нея лежеше разтворен художествен каталог с лъскава бяла корица, думата „изкуство“ бе изписана с големи черни букви отгоре. Над лявото ѝ рамо видя, леко прихлупена от възглавницата, дебела книга от Ървин Хау.

Джак скръсти ръце и се облегна безшумно на рамката на вратата, но клепачите ѝ потрепнаха и тя отвори очи.

Наталия се обърна и протегна към него ръце с лека усмивка. С три светкавични движения той свлече дрехите си и се мушна до нея. Нацият собствен дом, помисли си Джак, най-сетне, *след три безкрайни месеца в Ардмор*. Обичаше копринените светли косъмчета на бедрата ѝ, талията ѝ, гладка и заоблена — не плоска над корема и гърба като талиите на повечето жени. И той я зацелува страстно.

Но накрая не изпита онова блаженство, което бе очаквал. Чувствайки, че е вече подготвена, той проникна нежно в тялото ѝ и

долови дишането ѝ в ухото си. Усети после спокойния му ритъм и разбра, че не е достигнала до кулминация. Целуна гърдите ѝ.

— Извини ме. Не зная какво ми стана... Нищо.

Джак обходи с устни още веднъж стегнатата плът под гърдите ѝ.

— Следващия път. — И стана от леглото.

Но през следващите няколко часа Джак почувствува странна тежест. Определено не бе от виното и от прегръдката с Наталия, но усещаше краката си оловни. Очакваха Амелия да си дойде скоро. Разговаряха за училището ѝ на западната Дванадесета улица, „Златната академия за начинаещи“, име, което обикновено караше Наталия да повдигне горната си устна в иронична, полупрезрителна усмивка.

— Да не мислиш, че училището е „златно“, като имаш предвид цената? — попита Наталия язвително.

Бяха отишли да го разгледат предварително. Приличаше на смесена детска градина с деца от ранна и предучилищна — чак до деветгодишна възраст, в която вероятно ги учеха на нещо — на четене, смятане и писане. До училището се стигаше бързо пеша, а след уроците Амелия се връщаше с придружителка, освен ако Наталия или Джак не се обадеха предварително, че ще я вземат сами. Двеста долара седмично, при петдневна работна седмица, заедно с един хубав обяд.

— Нали ми каза, че семейство Вернън много го харесват — попита Джак с чувството, че повтаря репликата за трети път — и отдавна са записали дъщеря си в него?

„За какво ли е разтревожена Наталия?“ — попита се той. Навярно за нещо не чак толкова сериозно, но и най-дребната тревога винаги се изписваше на лицето ѝ.

— Необходима ни е баба — измърмори тя, — с достатъчно голямо търпение, за да я научи на четене, на смятане и всичко друго.

— Баба, която да живее у нас? — засмя се Джак.

— Не, имам предвид някоя... — Тя скочи и размърда нервно и възбудено пръсти в мига, когато телефонът и звънецът на входната врата иззвъняха едновременно.

— Аз ще се обадя — каза тя и изтича към телефона.

Джак натисна копчето на домофона, за да отвори долната врата, остави вратата на апартамента откритата и се спусна по стъпалата, за да поздрави мисис Вернън и да ѝ благодари за грижите за Амелия.

Но Амелия бе доведена от едно момиче на около двадесетина години, което Джак не бе срещал преди, по всяка вероятност, заместничката на Сюзън.

— Здравей — каза той. — Аз съм Джак Съдърланд, бащата на този фъстък.

— О, здравейте. Ето я и Амелия. — Момичето се усмихна широко. — Мисля, че всичко е наред. Мога да ви уверя, че няма обелени коленца или други бели. — По акцента ѝ Джак разпозна, че е англичанка.

— Добре. Хиляди благодарности.

Момичето кимна, каза „Чао, Амелия“ и си тръгна.

Двамата се заизкачваха по стъпалата. Амелия му бърбореше нещо, но Джак я слушаше разсеяно. Наталия трябваше да смърми дъщеря им, че не бе казала „Довиждане“ на момичето, което я доведе. Признак на лошо възпитание.

— Добър ден, мистър Хартман — поздрави Джак един мъж на средна възраст, който тъкмо излизаше от апартамента си на втория етаж. — Да, върнахме се за известно време.

— Радвам се да ви видя отново. Здравей, Амелия. — Мистър Хартман се усмихна приятелски и се запуска по стъпалата с найлонова торбичка за смет в ръце.

Наталия, все още бърбореше и мърмореше нещо гальовно, облегната на стената край прозореца с цигара в уста. Джак веднага разбра, че от другата страна на слушалката бе Луис Уонфелд и побърза да напусне периметъра на стаята. Разговорът щеше да се проточи поне още петнадесетина минути.

— Добре ли прекара? — попита Джак Амелия.

— Да. Жадна съм. — Престори се, че залита към стената. — Имахме лири стерлинги, шилинги и пенита — ооо!

— Сега ще ти наля вода — пророни Джак, едва сдържайки усмивката си. „Лири, шилинги и пенита“, боже мой.

— Да, и сега се чувствавам страхоотно!

Амелия се облегна с кръстосани крака на кухненската стена и положи всички усилия да замъгли погледа си.

— Тихо, майка ти говори по телефона. — Джак наля чаша вода и ѝ я подаде.

— ... *Не, не може да бъде...* ужасно... — чу гласа на Наталия. — Ще ти се обадя по-късно, сега е толкова... След десет минути, съгласен ли си? Добре.

— Мамо, имах лири, шилинги и пенита! — Амелия разтвори ръчички и се притисна към скута на майка си.

— О-о-о — изстена Наталия, щом детето се спусна към нея. — Не вярвам нито дума от всичко това.

— Мамо, татко, какво казала майонезата на марулката? — попита Амелия, сменяйки ролята, тъй като номерът ѝ с лирите и шилингите се оказа плосък и не можа да мине.

Наталия въздъхна.

— Много ме интересува. Тези ужасни детски шеги, Джак. До гуша ми дойде от тях.

— Не зная. Какво казала майонезата? — попита Джак.

— Затвори вратата. *Преобличам се!* — извика Амелия.

— О-о-х. — Джак се престори на отегчен и изведнъж почувствува, че наистина му става досадно. Или просто нещо го бе обезпокоило? Искаше да се затвори в кабинета и да спусне пердето. Погледна Наталия.

— Искам да се поразведрия. Нали и без това ще се обаждаш — кимна той към белия телефон.

Наталия понечи да му обясни нещо, погледна към детето и с припрян жест го покани в спалнята. Едва притворила вратата, с ръка все още върху дръжката ѝ, тя прошепна:

— Това беше Луис. Смята, че е болен от рак. Сега вече мога да ти го съобщя.

Да му го съобщи — помисли си Джак — като че ли това щеше да разбие сърцето му.

— Рак? Къде?

— На стомаха. Е, така си мисли. Лекарят му от Филаделфия...

— Не е ли по-скоро язва?

Наталия се засмя нервно и някак отсечено.

— Близко е до ума — с тия негови нерви. Има и кръвоизливи. Спомена ми за тях още преди два месеца. Лекарят му от Филаделфия настоява да се консултира със специалист от Ню Йорк и той отиде днес следобед да се прегледа. Пътувахме заедно.

— О... Ами... възможно ли е да разбрал нещо до сега? Толкова бързо?

— Мамо! — изхленчи Амелия иззад вратата. Почувствувала се пренебрегната, тя търсеше внимание.

— Каза ми, че днес са му направили някакво изстъргване. Звучи ужасно, нали? — Наталия потрепери, сякаш сама трябваше да претърпи болката. Внезапно погледна Джак право в очите. — Страшно смело го понася.

Това е вече нещо, помисли си Джак.

— Разбирам, че искаш да говориш с него... Да купя ли нещо за вечеря? Или ще излезем навън?

— По-добре да хапнем у дома.

След няколко минути Джак бе вече на улицата и крачеше широко към Блийкър, движейки се този път от дясната страна, а не отляво, както винаги. Магазините, в които всекидневно се отбиваше, бяха на отсрещната страна. Беше само пет и нещо и спокойно можеше да не се връща у дома до седем. Устремната походка толкова го ободри, че скоро започна да подтичва. За кратко време се озова на Вашингтон Скуеър, където забави хода си до обикновена крачка. Деца с колела или с ролкови кърки се катереха по асфалтираната височинка и стремглаво се спускаха надолу. Тя представляваше миниатюрно хълмче, което в сравнение с размерите на Манхатън приличаше на детска пясъчна кула, с диаметър тридесет фута и четири стъпки висока, но малчуганите го обичаха и му се наслаждаваха.

Депресията го връхлетя внезапно като тъмна сянка, от която не можеше да се отърси, задъхана го преследваше с темпа на учестените му стъпки. Бе настъпил един от онези моменти, продължаващи понякога с часове, когато чувствуваше, че той и Наталия всъщност не си принадлежаха истински, че и най-слабия трус помежду им можеше да ги раздели завинаги. Мисълта за това го съсипваше, тъй като чувствуваше, че Наталия е единствената жена, в която щеше да е влюбен вечно. Можеше да си представи да се влюби малко в някое друго момиче, дори да се ожени за него — макар и това да не бе от най-щастливите мисли — но знаеше, че това ще е нещо второстепенно, несравнимо с любовта му към Наталия.

Или напразно се самоизмъчваше? Не бяха ли повечето бракове смесица от разтърсваща тревога и щастливо удовлетворение? По-

различен ли бе от останалите или споделяше общата участ на всички — млади или на средна възраст, дебели или слаби, богати или бедни?

А, богати... Семейството му не бе тъй богато като семейството на Наталия или на Хамилтън със сигурност, но баща му бе, отгоре на всичко, и голям скъперник. Само майката на Наталия можеше да раздава със спокойна ръка последния половин милион от парите си, но Наталия и без това бе дяволски безразлична към парите. Джак бе сигурен обаче, че тя не би се омъжила и дори не би си позволила да забременее от някой бедняк без пукнат петак в джоба си. Това бе толкова истина, колкото и пристрастието ѝ към художниците — а много добри художници фалираха в началото на своята кариера или, може би, след краткотрайния блясък на славата си. Във всеки случай семейното обкръжение на Джак, образованието му и социалните кръгове, в които се движеше, без съмнение ѝ допадаха. И тогава Джак, завършил току-що Принстън с основни специалности английска филология и изобразителни изкуства, се впусна в четвъртата си голяма обиколка на Европа, този път на собствени разноски и приключи пътешествието си в един югославски затвор с двамина пропаднали типа, които бяха заловени на границата за контрабанда с хероин. Четири месеца Джак гни в отделенията на този затвор и пощеше въшки, докато чичо му Роджър, по-блага и меко сърдечна душа от бащата на Джак, Чарлз, не раздвижи всички свои връзки във Вашингтон, за да освободи племенника си под гаранция. Приятелчетата на Джак нямаха този късмет. На тях също им лепнаха по три годинки и доколкото беше осведомен, вече бяха излежали присъдите си. Неясно и объркано минало — дори лицата на тези хлапаци се мяркаха в спомените му като през зацапано стъкло — размазани петна, обрасли с набола четина, с глуповати и нагли усмивки. Американски туристи, беше ги срещнал някъде в Австрия. Лесни пари, бяха му казали, само пренасяш стоката и ти плащат веднага на място, след като веднъж се добереш до Канада и оттам се прехвърлиш в Америка, където възнаграждението е още по-щедро.

Най-страшното, помисли си Джак, докато крачеше към търговската част на града по Мърсър стрийт, настръхнал от неизбледнялото чувство за срам и вина, бе, че той сам започна тогава да смърка пращец и да си бие инжекции заедно с австрийските си спътници. Забавно му бе да пътуват на автостоп, да разглеждат

маршрутните карти и да преспиват понякога на открито в гората. Можеше да е с по-добро здраве сега, мислеше си Джак. Вместо това, той се бе държал като разглезен хлапак, подивяващ бавно и изгубващ човешкия си образ, точно когато си въобразяваше, че е по-цивилизован и по-истински от всякога. Баща му никога не му прости злощастното премеждие. И досега Джак носеше на челото си срамен белег — дълга един инч бяла драскотина, прихлупена от косата — не от юмручен удар на югославската милиция, а от рязкото халосване в ръба на вратата първия ден от престоя си в затвора. Бе силно замаян тогава. Това да ти е за урок, често си мислеше Джак, разглеждайки с нескрито отвращение белега си в огледалото. Искаше да каже: ако някога забравиш, че си се държал като последния дръвник, драскотината нека ти припомня преживяното, за да не ти се случва повторно. Всъщност четиримесечното изпитание на Джак продължи в дома на родителите му, където майка му го обсипваше с грижи, склонна всичко да забрави, докато баща му, фактически господар на положението, яко затягаше ярема. Джак трябваше да изтърпи няколко назидателни лекции на четири очи с баща си, а обещаните двадесет хиляди долара за финансиране на кариерата му като журналист или художник на свободна практика, докато си намери работа в някоя от тези две области, впоследствие не бяха отпуснати. За сметка на това пък се вдигнаха акциите на по-младия му брат Кристофър, тъй като на него сега възлагаха всички надежди. Кристофър, по-млад с три години от Джак, бе влязъл в правия път и след завършването на Харвардския университет зае веднага длъжност в компанията на баща им.

Тъкмо тогава, малко преди да изхвъркне от семейното гнездо, или по-право, от кокошарника и да опита щастieto си в Ню Йорк, Джак среща Наталия на едно събиране, на което майка му настоя да отиде — някакъв благотворителен прием с нафукани господа в черни костюми и вратовръзки. Бе в някакъв частен дом, близо до Трентън. Родителите на Джак имаха по това време лятна къща край Трентън и Джак бе заминал заедно с тях. Дали от скуката, дали от унието или от срама, който все още го преследваше, Джак веднага се прилепи към Наталия, която му отправи присмехулна забележка с дълбокия си прелъстителен глас — когато и двамата стояха с чаша шампанско в ръка в някаква голяма стая преди официалното откриване на коктейла. Навярно съществуваха и такива неща на света — от първия миг той се

влюби в гласа ѝ. Загуби я сред множеството за половин час, сетне отново я намери, и я запита направо за телефонния ѝ номер. „Имам кола“ — искаше да ѝ каже. „Имам кола“ — изпревари го тя. „Хайде да се измитае оттук.“ Думи, които се врязаха дълбоко в паметта му.

Как се случи така, че в онази вечер съумя да намери най-подходящите думи? Не помнеше да е проявил брилянтно красноречие, нито да е блеснал с особено замайващ чар. Смяха се много, поне за него това се дължеше на една потисната възбуда. Срещнал бе момичето на живота си. И по някакво чудо, както се казваше в старите песни, тя също го хареса. Знаеше добре защо — за нея той бе кратък отдых, временно откъсване от досадното ѝ обкръжение — и навярно не от най-удачните. Всичко можеше да си остане само една любовна авантюра, ако тя не бе забременяла. Сега Джак си даваше сметка, макар и тогава да не бе напълно уверен, че Наталия щеше да абортира, ако не искаше от него дете. Семейството ѝ не се възпротиви, тъй като, в края на краищата, Джак произлизаше от добра среда, от прилично, материално обезпечено семейство и макар и да не бе направил до момента кариера, можеше да се вразуми, да остави нерентабилната си, лековата професия на художник, и да се включи в бащиния си бизнес, състоящ се главно в производството на лечебни билки и лекарства.

Джак влезе в едно кафене. Не знаеше, пък и не го интересуваше къде се намира — помисли си, че може би, бе някъде в началото на Грийн стрийт. Поръча си кафе със сметана.

А ето, че сега и Луис се намирал в кризисно състояние. Рак. Може би. „Страшно смело го понася“, бе изрекла Наталия с несвойствена за нея, но подобаваща за случая сериозност, считайки, че ракт е нещо твърде опасно.

Ето ти добра възможност да проявиш християнското си милосърдие. Най-добрият приятел на Наталия, нейният душеприказчик, който живееше в аристократичен квартал на Филадельфия, подобен на Ийст Сайд. Името му не бе точно Уонфелд, а слабо видоизменение на друго име — Джак си спомни, че Луис бе наполовина евреин. Луис дори не четеше много, във всеки случай не книгите, които харесваше Наталия. При все това бе любимецът на Наталиния дом в Ардмор, дори когато водеше със себе си и приятеля си Боб Кемпбъл. Дали защото никога не бе представлявал заплаха за брак за младата Наталия? Или защото Лили... Не, Лили едва ли си

придаваше важност с демонстрираната проява на толерантност и широкомислие. Не беше толкова голям сноб. Луис бе кротък, с деликатно и ненатрапчиво, почти невидимо присъствие сред хората, а маниерите му бяха изящни и чаровни, трябваше по джентълменски да признае Джак. И най-претенциозната компания не можеше да обезсърчи и извади Луис от равновесие, той винаги запазваше хладнокръвие. Джак пресуши последната глътка от кафето си и блъсна чашата пред себе си, раздразнен, че е неспособен да избяга от натрапчиво преследващите го мисли. С какво, за бога, му пречеше Луис? С нищо, освен че поглъщаше безразсъдно количество време на Наталия. Но не беше ли това за добро? Така Джак разполагаше с повече време за работа, а и Наталия, може би, се отегчаваше по-малко от присъствието му. А Луис бе идвал и друг път в Ню Йорк, нали?

Плати сметката и напусна заведението. Имаше достатъчно време да се пошляе из улиците и да купи нещо вкусно за вечеря — може би някакъв китайски специалитет, ако попаднеш на отворен кулинарен магазин по това време. Амелия се радваше особено много на пица, но на родителите ѝ вече им бе втръснало от нея. Джак неочаквано се натъкна на едно гръцко магазинче за хранителни стоки, от което купи няколко намаслени кутийки и торбички и тръгна на запад с по-бодро настроение. Очакваше го работата му и приятната възможност за сключване на договор с някоя фирма за издаване на книгата им с Джоуел „Полуразбрани мечти“, стига, разбира се, илюстрациите да подхождаха на текста. Няколко издатели вече бяха заинтересовани, но искаха да видят все пак рисунките. Когато Джак прецени резултата от цялата си работа, почувствува, че можеше да се справи и по-добре, „ако се бе постарал повече“, както пишеха някога в училищния му бележник. След югославския инцидент баща му не му отпусна обещания кредит за завършването на университета, така че Джак не успя да се усъвършенствува в специалността си. Скромният приход от кредита би му осигурил възможност да живее в Ню Йорк и да посещава курсовете на Студентското художествено дружество, както и да опита перото и четката си в областта на журналистиката и рисуването. Чичо Роджър, напротив, възложи на него всичките си надежди и го подкрепи с няколко солидни хилядарки, които, заяви той, му подарява от сърце. Баща му не одобряваше избора му на професия в която и да е от двете области, но прие с охота брака му. Предсказуемо

— така и следваше да се очаква. През последните няколко години Джак наблегна повече на художественото творчество, отколкото на журналистиката, макар че съчини и няколко измъчени, банални пътеписа и десетина кратки репортажа, рекламиращи някои кухненски принадлежности или домашен дизайн. Рисуването му доставяше далеч по-голяма наслада и удовлетворяваше духовните му потребности. С внезапен остър прилив на благодарност Джак си спомни как чичо Роджър го подпомагаше финансово при завършването на курсовете му в Студентското художествено дружество, докато Амелия беше още бебе.

Когато Наталия му отвори външната врата, Джак внезапно се почувствува щастлив и уверен. Апартаментът изглеждаше прекрасно. Какво ли бе направила тя в негово отсъствие? На масата бе сложена бяла покривка. Амелия се бе изтегнала на пода, пред телевизора, който бе пуснат не твърде силно. В кухнята Наталия се нахвърли на покупките му, сякаш той бе ловец, връщащ се у дома с някакъв рядък, дълго преследван дивеч.

— Бузите ти са порозовели — отбеляза тя, опитвайки от черните маслини.

Той я прегърна, притисна я силно към себе си и със затворени очи вдъхна аромата на косата и тялото ѝ. Луис никога нямаше да я държи по този начин, нито би поискал. Защо му трябваше да се тревожи и да се съмнява в Наталия, запита се Джак, да се удивлява на това чудо, присъствието на собственото им дете, да се съмнява в реалността на всичко около себе си? Нормално бе навярно, човек да не може да поеме толкова много щастие наведнъж и да се съмнява, може би дори това бе по-здравословно, по-мъдро? Кога щеше да бъде най-сетне наясно със себе си?

Наталия тихо промърмори, че ще подреди масата за вечеря, а той през това време можеше да вземе един душ. Довечера ще спят заедно в едно легло, помисли си Джак, и още безкрайно много нощи, които тепърва им предстояха.

[1] Сухо тосканско вино. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТА

В четири часа и няколко минути сутринта, малко след края на нощното си дежурство, Ралф Линдърман влезе в канцеларията на гаража и машинално дръпна чекмеджето на масата, в което лежаха два револвера — единият в кобур, а другият, закачен на кожен колан. Ралф не носеше оръжие по време на работа, но винаги проверяваше дали пистолетите са си на място в началото и в края на смяната си.

— Тръгваш ли си вече, Ралф? — запита го Джой Фишър, възслаб, източен младеж в намастен гащеризон, току-що изникнал в канцеларията.

— Че какво друго да правя. Има ли нещо ново? — каза Ралф сякаш на себе си, без да очаква отговор. Погледна ръчния си часовник, отбеляза точния час във ведомствената книга на бюрото и се разписа.

— И още няма и следа от онзи...

Дрезгав глас на вехтошар проряза утринния въздух зад остъклената стена на канцеларията на западната Четиридесет и осма улица. Случаен минувач надзърна иззад рамо, заплесна се по него и неволно се сблъска с друг човек, припряно крачещ в обратната посока. После светлините на приближаващи се фарове се плъзнаха по младото лице на Джой, насякоха на бляскави петна тантурестите мебели в канцеларията и една голяма кола влезе в гаража.

— Няма и следа от Конлън, исках да кажа — продължи Ралф възмутено.

Конлън, застъпващият следващата смяна пазач, трябваше да е дошъл още в четири.

— А, ще цъфне всеки момент — махна с ръка Джой, излезе от офиса и потъна в сивкавия мрак на гаража, за да обслужи току-що пристигналия клиент, и да му покаже къде точно да паркира.

Ако някой искаше да нападне и ограби Мидълтаун-Паркинг, преди още да се е довял онзи смотаняк Конлън, то сега му беше времето, помисли си неприязнено Ралф. Конлън бе за него олицетворение на немарливостта, на всичко, което не трябваше да бъде

един добър пазач. Изкуфелият дъртак гонеше шейсет и четири, ако не и повече, и направо можеше да те изкара от кожата като го гледаш как се тътри и офлянква, докато си намери пистолета, ако въобще някога си правеше труда, а и винаги закъсняваше с десетина-петнадесет минути. Можеше да си наложи да се измъква по-рано от кревата или да го прави поне навреме, след като заемаше толкова сериозна длъжност, за която, дявол да го вземе, в края на краищата му плащаха. Ето сега, например, докато Джой Фишър се занимаваше с новия клиент, който сам можеше да се окаже бандит или крадец, канцеларията бе отключена и на практика незащитена, ако не се броеше присъствието му тук и пистолета, за който щеше моментално да се пресегне, в случай на нападение. Човек никога не знае кой крачи на отсрещния тротоар, на десет стъпки разстояние, денем или нощем, без значение. Проклетите наркомани имаха нужда от скрити места, където да се набучат с инжекция, а им трябваха и пари по всяко време на денонощието. Ралф разглеждаше подозрително минувачите — не че очакваше някаква неприятност, но бе решил твърдо да остане тук, докато старият негодник не дойде на работа. Джой се върна с откъснатия край на билета, който току-що бе връчил на новодошлия клиент и го забодя с кабарче на дъската.

— Още ли си тук? — извърна към него лице Джой, палейки цигара.

— Не за дълго, слава богу — изпъшка Ралф, зърнал леко приведената фигура на Франк Конлън да пресича улицата от отсрещната страна. — Ето го, идва. Лека нощ, Джой — изкриви уста Ралф в някакво подобие на усмивка. Мускулите на лицето му, изглежда, толкова бяха отвикнали от тази мимика, че изразяваха най-добрите си чувства в гримаса.

Джой Фишър бе възпитан младеж, честен и старателен работник, освен това наскоро се бе и оженил.

— Добро утро, мистър Конлън.

— Здравейте! — викна бодро Конлън. — Закъснях малко. Чаках адски дълго време рейса тази заран. Как си, Джой?

— Пресен като морков — усмихна се Джой на Ралф.

Ралф кимна за „довиждане“ на Джой и напусна канцеларията. Вдигна поглед към тъмното небе, което зората не бе все още разбудила, но което щеше да задрезгавее по пътя му към Шеридън Скуеър с

автобуса. Обичаше тези ранни тръпчиви утрини с вкус на нощна прохлада, в които разхождаше Бог, подскачащ от радост да види стопанина си след дългото отсъствие, обичаше да вдъхва с широки гърди все още незамърсения в пет часа въздух, който към девет вече щеше да е наситен с изпаренията на големия град. Бъди благодарен и на малките подаръци на живота, помисли си Ралф.

Тъкмо бе слязъл на спирката на Седмо авеню до Шеридън Скуеър и бе извървял няколко крачки по Кристофър стрийт, когато въздухът се раздра от пьянски викове. Ралф зърна веднага натрапниците — трима или четирима дангалаци, придружени от две момичета от отсрещната страна на улицата, клатушкащи се на запад, кикотещи се и блъскащи се с рамене. Без съмнение бяха прекарвали нощта в някой от онези мръсни вертепи на Кристофър стрийт. Точно когато групата се изравни с него, Ралф разпозна в едно от момичетата Елси и целият потрепери от болка и изненада, сякаш бе зърнал собствената си дъщеря в непристойна компания или най-малкото скъпоценната си повереница.

— Аа-ха-ха! — Това бе *нейният* смях, когато залитна назад и потъна в обятията на високия хлапак, следващ я по петите ѝ.

— Ей, Били, къде *живеят* тези момичета? — дърляше се едрият грубиян.

Кикот. Пиянско ломотене.

Ралф се спря вкаменен. Настръхнал от ужас. Впи горящ поглед в изнизващата се групичка, сякаш искаше да ги изпепели с очи — всички, с изключение на Елси, разбира се. Ах, ако му стискаше да ги догони! Ала те щяха да го смелят от бой. Щяха да го притиснат до стената на някоя сграда и да го лишат от дар слово с няколко юмука, преди още да си е отворил устата. Не, не това бе начинът. Един внимателен съвет би бил по-уместен, стига, разбира се, да не прекали, но... Ралф се почувствува внезапно безсилен, толкова безсилен... Врълхлетя го тъга, като буца заседна на гърлото му, а сърцето му отмаля и сякаш безжизнено застина...

Каква нелепост! Не можеше да раздвижи крайниците си, насили се да помръдне. Та той едва познаваше Елси. Знаеше какво си мисли за него — че е глупав, старомоден дъртак, може би дори леко поизкуфял. Трябваше да се сложи край на всичко това. Все още можеше да спаси Елси, да я вдигне от калта, да я предпази от пристрастяване към

наркотиците или от обичайната проституция чрез присвояване на все по-тъсти бакшиши. Момичето си заслужаваше да бъде спасено. Мисли, Ралф, размърдай мозъка си. Обмисли внимателно следващата си стъпка.

Е, Бог го очакваше у дома. Вече се развиделяваше. А на Гроув стрийт спокойно спеше симпатичният млад човек, който беше толкова щастлив да види отново загубения си портфейл. Всеки път, когато си спомнеше за този случай, Ралф потръпваше от приятна парлива възбуда. Беше го разказал на Елси като показателен пример за това, какво могат да направят едно за друго човешките същества, ако искат да живеят заедно в един приличен свят. Елси го бе зяпнала от изумление. Но после припряно бе закимала, докато забърсваше тезгяха пред него. Работеше в някакъв снекбар на Седмо Авеню. Но какво знаеше за живота едно момиченце на двадесет години, дошло само преди няколко месеца от някакво затънтено градче в щата? Какво ли правеше сега? Къде щеше да прекара остатъка от нощта? Ужасно като си помислиш само, ужасно!

Ралф изкачваше последните стъпала на четвъртия етаж и дочуваше вече нетърпеливото сумтене и скимтене на Бог, подрипващ на задните си крака зад вратата. Ралф го бе дресирал да не лае при звука на стъпки по което и да е време на денонощието.

— Здравсти, момчето ми, здравсти, Бог! — зашепна Ралф и загали подскачащото животинче, опитвайки се да го успокои. Свали от една кука каишката на Бог.

Едва излезли на улицата и Бог се изчишка припряно срещу стената на съседната къща. Иззад ъгъла Ралф дочу дрънченето на търкалящ се по тротоара бидон. На Седмо авеню градът се събуждаше с гълчавата и свистенето на уличния трафик. Когато се поразходят и закусят, Ралф ще вземе един душ и ще си легне с „Таймс“ в ръце — с вчерашния брой, който още не бе дочел — след това ще си отспи, до колкото часа иска, може би до един, а после ще направи следобедната си разходка до Градската библиотека на Лерой стрийт и ще смени книгите си.

Ралф закрачи бавно на запад по Мортън стрийт, като се съобразяваше със стъпката на Бог, който час по час се спираше и душеше любопитно всичко, изпречило се на пътя му. Ралф често избираше този маршрут за утринна разходка, завиваше надясно по

Бедфорд стрийт, пресичаше Коммърс със спокойните ѝ и красиви улични фасади, минаваше по Гроув и отново завиваше надясно по Блийкър. На Бедфорд се намираше старото Частно училище № 3 с тежки решетки на партерните прозорци за предпазване от вандализъм и неидентифицирани летящи обекти, над чиято входна врата се пъчеше сивкава каменна плоча с огромни букви: „Детството показва човека“. По-верни думи рядко бяха произнасяни или издълбавани върху камък, помисли си Ралф и хлътна в двора да разгледа плочата по-отблизо. Някъде някой риташе консервна кутия. Уличните светлини угаснаха. Ралф се блазнеше да надникне в някой от жлътналите се иззад завесите, разбудени прозорци на къщата и да разбере защо обитателите им са толкова отрано на крак — работа ли ги гонеше, болест или безсъница? Самотен бегач правеше вече утринния си крос по отсрещния тротоар на Бедфорд, облечен в син анцуг с бели ленти на крачолите и с бели маратонки. Когато се вгледа отблизо в ранобудния юначага, Ралф разпозна Джон Съдърланд, на когото бе върнал портфейла.

Едва се сдържа да не извика: „Добро утро, мистър Съдърланд!“.

Джон Съдърланд тичаше леко намръщен, с поглед вперен право пред себе си. Ето това бе приятна гледка — здрав, млад мъж, правещ утринните си упражнения преди още да се е разбудил градът, укрепвайки здравината на мускулите си и прочиствайки дробовете си. Сега косата на Джон му се видя по-тъмна, отколкото при запознанството им, но нямаше съмнение — мъжът бе Съдърланд. Ралф се извърна и се загледа в отдалечаващия се с пружинираща стъпка син силует, който в отмерен и спокоен бяг зави покрай ъгъла на запад към Мортън. Съдърланд явно не бягаше всяка сутрин — в противен случай щеше да го забележи. Ралф се разхождаше от две седмици по един и същи маршрут.

Сега закрачи по Гроув стрийт в посока към Блийкър. Дали съпругата на Съдърланд бе също будна? Едва ли. Знаеше как изглежда от снимките в портфейла, но не си спомняше да я е срещал някога из квартала.

Бакалницата на улица Блийкър тъкмо се раздвижваше, отваряха се врати и Джони в престилка влачеше дървени скарите, върху които след няколко минути щеше да нареди стоките си. Ралф влезе в

магазинчето. Бог обикаляше в кръг на каишката, душейки аромата на мортаделата, лебервурста, саламите и сиренето.

— Добро утро, мистър Линдърман! — Джони влезе през вратата на склада. — Вие пак сте първият ни клиент днес. Май ви е станало навик?

Ралф леко се усмихна, доволен, и се поизпъчи.

— Добро утро и на теб, Джони. Пресен ли е лебервурстът днес?

— Както винаги. Не можем да се оплачем, купуват го с килограми.

Ралф купи малко лебервурст, салам и салата от зеле, избра от лавицата и две консерви котешка храна за Бог. Котките бяха попридирчиви и зложди от кучетата, значи храната им беше по-качествена от кучешката, съобрази Ралф. Бог имаше още малко дроб и телешки бут в къщи. Трябваше да купи и масло. Джони направя сметката на калкулатора си. Симпатяга беше този Джони, въпреки че Ралф не се доверяваше много на италианците, понеже бяха католици, а и мафията се състоеше предимно от италианци. Ралф си спомни времето, когато ненавиждаше италианците, както все още ненавиждаше и презираше „черните“, както обичаха да наричат себе си. „Маймуни“, им викаше Ралф. Какви ти там черни — чисти негри си бяха, с главно „Н“, но не — предпочитаха да ги наричат „черни“, потискаща дума, гаден цвят. Мнозина италианци си бяха пробили път в Америка, но никога не можеше да се забрави мафията — този фамилен бизнес, жилав и печеливш, епицентъра на злото, съставен от убийци и черноборсаджии, носителят на всички пороци. Евреите не се бяха променили много според Ралф — по начало не ги обичаше заради техните наследствени обичаи и клики, заради парите им, които купуваха хората, но тези, които се ползуваха от парите им, бяха още по-лоши, разбира се. Ралф заплати за покупките осем долара и седемдесет и три цента.

— Как е Бог? — попита Джони и се наведе над дървения тезгях, за да погледне кучето. — Здравсти, Бог, стари приятелю! — засмя се Джони.

Голямата пъпка, цъфнала над горната устна на Джони, се разтегли, за малко дори да се пръсне. Мъхът на лицето му там бе прераснал в тъмни, гъсти косъмчета. Джони бе навярно на седемнадесет години, зарязал беше училището, но поне помагаше на

родителите си, които сигурно още спяха — но си бяха заслужили почивката, тъй като оставаха да се трудят в магазина почти до полунощ.

— Бог е добре и ти казва „благодаря“ — отвърна Ралф и пое хартиения кафяв плик. — До скоро, Джони.

— Довиждане, господине. И на теб приятен ден, Бог! — продължи да се хили Джони.

Ралф Линдърман прекара един прекрасен ден. На обяд мъжът от будката за вестници на Шеридън Скуеър му бе запазил днешния брой на „Таймс“, в библиотеката на Лерой стрийт смени пет книги, презаписа последния том с есетата на Томас Ман, тъй като обичаше да чете такива неща бавно, да ги предъвква отново и отново и да ги оставя да се уталожват в паметта му, докато някои други книги бе взел по погрешка — те го отегчаваха или нямаха художествена стойност. Ралф обичаше и фантастиката. Искаше да препречете „Година 1984“, но тъй като списъкът на очакващите бе твърде дълъг, си купи препечатката ѝ, подвързана в хартиени корици. Обожаваше Робърт Луис Стивънсън и го четеше за удоволствие. Взе и една книга по семиология, понеже му се стори интересна. И един роман на Айрис Мърдок, на който се наслаждаваше, тъй като съвременното английско общество, което авторката реалистично пресъздаваше, му се струваше фантастично и му напомняше за сюжетите на Вагнеровите опери — някой се влюбва безнадеждно и изгубва обекта на своите възжелания, друг мрази някого по необясними причини, които силно преувеличава. Кракът на Ралф не бе стъпвал никога в Англия и той се питаше много ли англичани се влюбват по този начин, рядко издавайки чувствата си, ако изобщо ги издаваха зад спокойната си външност.

Разбира се, не бе взел Бог със себе си в библиотеката, така че можеше да се върне бързо у дома. Добро упражнение за старите му кости. Кафенето, в което работеше Елси, се намираше на юг от Лерой стрийт, но сега Ралф нямаше желание да се отбива там. Навярно Елси дори не бе на смяна днес.

Късно следобед Ралф почисти двете полички под мивката си, изхвърли вехториите, празните хартиени пликове и откри няколко рула кухненска тел и непокътната бутилка чистител за прозорци, за която беше забравил, избърса линолеума на лавиците и сложи повечето вещи обратно в долапчето. После написа обичайното писмо до майка си. Тя

гонеше осемдесетте и живееше в малкия апартамент в едно градче в Ню Хемпшир. Ралф пращаше на майка си веднъж месечно пари и ѝ пишеше може би на всеки три седмици. Бе единственото ѝ дете.

15 септ. 19...

„Скъпа мамо,

Всичко при мен е както обикновено, времето е много приятно, отминаха и най-лошите жеги. Все още работя в паркинг-гаража на западната Четиридесет и осма улица. Шест долара и половина на час е добро заплащане, а седем е вече върхът. Нали си спомняш, че доскоро изкарвах по пет долара и половина? Вече не вземам такива надници, отминаха тези времена. Репутацията ми сега е на благонадежден работник.

Обажда ли се артритът ти? Не забравяй да си слагаш вълнените ръкавици, есента наближава. Надявам се, че не гълташ повече от четири аспирина на ден.

Бог се чувствава прекрасно и изпраща топли поздрави на котката Тиси.“

Ралф вдигна замислено писалката за момент и си спомни черно-бялата Тиси, която имаше дълъг косъм като на ангорка, но си бе съвсем обикновена котка, досадно животно, което поглеждаше от възглавницата си към хората с ненавист и презрение.

„Бъди благословена и се пази. Твоят обичащ те син:

Ралф“

Майка му бе ревностна поклонничка на протестантската църква. Ето защо Ралф ѝ написа „бъди благословена“, за да я зарадва. Кой и какво щеше да я благослови? Съдбата? Щастливият шанс?

ГЛАВА ШЕСТА

Към осем и половина вечерта апартаментът се изпълни с гости — импровизираното тържество заприлича на прием. Хората говореха на висок глас, за да надвикат шума, и смехът на Силвия Кинок отекваше от време на време като далечен пронизителен вик. Бяха дошли Луис Уонфелд и Изабел Катц, старата приятелка на Наталия, управител на Художествената галерия Катц. Бе двадесет и осмият рожден ден на Наталия, макар и да не бяха уведомили гостите за това събитие, когато изпращаха поканите, а просто ги бяха помолили да наминат след седем: за малък коктейл, където можеше да се намери и нещо за хапване. Само най-близките приятели на Наталия свързваха датата с рождения ѝ ден. Наталия обичаше да кани гости на празника си, но ненавиждаше мисълта те да се чувствуват задължени да ѝ поднасят подаръци.

Когато пристигна Джоуел Макферсън, Джек го покани в кабинета си и му показа четирите нови скици за книгата с „Мечтите“, заедно с две завършени илюстрации в бледорозово, синьо и зелено — тоналности, които щеше да използва за всичките рисунки. Джоуел остана извънредно доволен.

— Хайде да ги сложим... да ги наредим около масата ей така. — И му показва как, поставяйки внимателно, сякаш държеше скъпоценна вещ, един картон в леко наклонено положение към стената срещу масата, след което разпери ръце доверително и прошепна: — Ще поканим хората — нека чуем какво ще кажат. Съгласен ли си? — Пълното лице на Джоуел сияеше, сякаш бе дошъл денят на публикацията.

Джек се поколеба. Идеята никак не му се понрави.

— Но това е моето ателие, Джоуел — неприкосновена територия! — каза той през смях.

Джоуел се намуси като разочаровано дете.

— Ех, че ми харесва старият баща — прилича на Йехова или на някакво разгневено божество! А синът му — гледай го, нищожеството,

как пълзи и раболепничи пред него, а се мисли за бог знае какво. — Джоуел посочи с пръст, отново усмихнат, дребната фигурка на полуплешивия, на средна възраст съпруг Каспар, лазещ по пода към величавата, макар и с леко унесено изражение, извисена над него фигура на бащата. — А любовните сцени, просто... — Джоуел сякаш не намираше думи да изрази възхищението си.

Джак поклати глава.

— Хайде да се връщаме.

Щом влязоха в претъпкания обширен хол, където повечето гости стояха прави, Джак зърна стройната, изящна фигура на Луис в тъмносин летен костюм, бяла риза и страхотно шикозна синя папионка в мига, когато подаваше на Наталия малък предмет, увит в бяла фина хартия. Тя отвори пакетчето. И двамата стояха до прозореца, обърнат към улицата. Джак видя как Наталия разтвори устни в приятно изненадана усмивка и намота около разперените си пръсти доста тежичка на вид сребърна верижка с огромен червен камък.

— Джак, къде ти е чашата? — попита Изабел Катц и го погледна изпод клепачите си, натежали от искрящ бледосин пастел в много понаситено светло синьо, отколкото пастела в някои от рисунките му. — Аз си налях току-що. Искях да пием за здравето на Наталия. Само двамата с теб.

Гримираното лице на Изабел бе в странен остър контраст с бледите страни на Наталия, тъй като до последния миг тя се бе суетяла в кухнята да приготви някакъв пикантен сос; отчаяно-комично се завърташе на пети при мисълта за „голямото събиране“ и при първия звън на вратата още не си бе сложила червило. Изабел бе по-дребна от нея, по-стройна, с тъмна коса, пристегната на тила в елегантен кок. Беше най-малко на четиридесет и пет и имаше нужда от грим, но под дрехите си, както говореха, не бе от „гримирания тип“ жени. Изабел Катц бе цялата изкуство — не дори художествен галерист или бизнесмен, изкарващ прехраната си от изкуството — само чисто изкуство. Тя също рисуваше, но проявяваше скромност относно таланта си. А какво ли си мислеше за неговите творби, за неговия талант, питаше се Джак, ако изобщо подобна мисъл ѝ бе минавала през ума?

— Аз съм на бяло вино — отвърна Джак. — Сега ще си наляя.

Сипа си една чаша и я вдигна за на здравица. Изабел протегна ръка с уискито си със сода.

— За Наталия.

— За нея — отвърна Джак и отпи.

— Сандвичи, моля — пропя дребна фигурка, внезапно изникнала пред тях. Амелия носеше широка чиния с малки топли наденички, всяка набучена с една клечка за зъби. Когато имаха гости, тя бе изключително прилежна и разнасяше чинийки и подноси от човек на човек, бавно, старателно и неуморно. — Мо-оля, татко!

Изабел любезно ѝ благодари, а Джак взе една наденичка, за да направи удоволствие на дъщеря си. Амелия се приближи към тълпата, скупчила се около канапето.

— Виждаш ми се малко блед — отбеляза Изабел.

— Блед? — изненада се Джак.

— През последните няколко минути. Добре ли се чувствуваш, Джак?

— О, да, разбира се.

— Наталия изглежда чудесно, не мислиш ли? Сякаш е пощастлива... в последно време. Въобще, цялата тази година.

Джак се поласка от забележката ѝ.

— Ти знаеш по-добре от мен. Надявам се да е така. — Наталия работеше сега по пет-шест часа дневно, на петдневна работна седмица в галерията на Изабел.

— Кое е момичето с дългата тъмна коса? — попита Изабел.

— О... Силвия Кинок. Стара приятелка на Наталия. От ученическите години, мисля. Не помниш ли, че преди няколко години Наталия замина за Европа със Силвия... за няколко месеца? Мислех, че я познаваш.

— Н-не. Зная, че Наталия беше в Европа, но... Момичето има доста диво лице. Интересна е посвоему — отбеляза Изабел с усмивка.

Джак погледна Силвия с нови очи. Имаше нещо циганско-смугло и неопитомено в лицето и маниерите ѝ, макар Джак да знаеше от Наталия, че семейството ѝ е католическо, и то доста строго. Силвия бе на възрастта на Наталия, неомъжена, а професията ѝ бе свързана с много пътуване — някакъв вид обществени връзки. Странно, че Изабел не бе я срещала през всички тези години, но тя прекарваше

вечерите си у дома и само от време на време се срещаше с най-добрите си приятели, обикновено на малък коктейл или вечеря.

— Искаш ли да... — Джак пожела да запознае Изабел със Силвия, но Изабел приветствува някакъв новодошъл гост с топлото си „здраве-е-е-й“ и се залиса с него. Джак отпи с неохота глътка вино, макар и да бе превъзходно изстудено „Фраскати“. Силвия. Не се бе сещал за нея може би от година. Осъзна, че тайно в себе си изпитва неприязън към нея, тъй като Наталия ѝ бе посветила толкова много време, пътешествайки с нея из Европа, докато Амелия бе на две години. Сякаш Наталия съзнателно го бе предприела, за да отхвърли брачния хомот, с желанието да забрави, че е съпруга и майка и да се почувствува отново независима. Амелия остана при баба си в Ардмор под грижите на една бавачка, чието лице още си спомняше, но името ѝ вече бе забравил. Тогава Наталия отсъствува от дома повече от шест месеца, и макар че Силвия се върна за кратко в Ню Йорк, Наталия замина сетне за Мексико и за известно време Силвия се присъедини към нея. Наталия се върна в къщи ободрена, но на въпроса как е прекарала и кои места е посетила отговаряше лаконично или ставаше мълчалива. „В края на краищата не пътувам за пръв път нито в Европа, нито в Мексико.“ В ушите на Джак все още звучеше раздражението ѝ глас.

— Здравей, Джак. Виждаш ми се замислен. — Луис Уонфелд му се усмихна приятелски. Имаше широка уста с пълни розови устни, големи зъби и плешива глава. — Голямо тържество. Радвам се да ви бъда гост.

Какво трябваше да отговори човек в подобни случаи? Джак измърмори нещо със същата любезност и попита Луис харесва ли му питието.

— Да, благодаря. Прилича на Блъди Мери, но си е чист доматен сок — отвърна Луис. — Разбрах, че имаш няколко нови рисунки за една книга.

Светлината на настолната лампа зад него, насочена към тавана, обграждаше кичурите около плешивото му теме сякаш със сребърен ореол.

— О... да. Още не са готови за печат. Или за показване. Всъщност... — Сега Джак искрено се усмихна. — За книгата още не е сключена контрактация, но ние с Джоуел сме доста въодушевени.

— Да, Джоуел — промълви Луис и отпи от чашата си. — Наталия ми каза, че дори не скицираш с молив, когато рисуваш.

— Е, да, при идеални условия, когато не работиш за пари — му отвърна Джак.

Последната новина бе, че Луис няма рак, макар и Наталия да бе живяла три седмици с тази мисъл след онзи телефонен разговор между тях. Нюйоркският лекар го бе спасил с друга диагноза. Какво имаше Луис тогава? Нещо, което го караше да спазва стриктно диета, да избягва кафенетата и за предпочитане, алкохола. Джак имаше неприятното чувство, че Луис разговаря с него само от учтивост и затова и двамата се приближиха към Силвия, която беседваше с Джоуел в средата на хола.

— Луис — каза Силвия, — важничиш ли тази вечер или вече ти е кипнал градусът?

Луис се засмя и дългата му фигура се приведе в учтив поклон.

— Не ми е кипнал градусът, напротив, минал съм на сухо.

Джак не знаеше, че Силвия и Луис са в толкова близки отношения помежду си. Измъкна се незабелязано в кухнята, за да види какво прави Сюзън. Тя бе дошла да им помогне и в момента бе заета — всъщност, не чак толкова, тъй като умееше да върши всичко по удивително лек и непринуден начин — с нарязването на шунката с много остър нож и с нареждането ѝ в една чиния с мариновани чушки, маслини, и дебели парчета ананас. Амелия кръжеше около нея и настоятелно я подканяше да побърза, за да поеме готовата чиния или нещо друго, което да разнесе сред гостите.

— Скъпа, сега пристъпваме към сериозната част — рече Сюзън. — Трябва да наредиш на масата някои неща.

— И това. — Бе гласът на Джоуел, идващ отдалеч, но отчетлив.

Джак излезе в коридора и видя Джоуел с няколко човека в ателието му с наполовина дръпната перде.

— Ей, Джоуел — извика Джак още отдалеч. — Какво става тук?

— Искях само да покажа нещо на Луис. Той ме помоли... исках да види само тия две неща тук, на масата.

Джоуел се почувствува леко засрамен от постъпката си, но не чак толкова смутен.

И Изабел беше се присъединила, учтиво усмихната, както се стори на Джак. И една друга жена, за чието име съвсем не бе сигурен.

— Ами, аз вече ви казах... Тези рисунки са още недовършени. Не съвсем... Е, признавам, че не са предварителни скици.

— Ти не правиш скици, зная това — каза Луис с мек и внимателен глас.

Само понякога, помисли си Джак, но кой го бе грижа за това?

Изабел Катц присви проницателните си очи, замислено вгледана във фината, изтеглена с перо линия на рисунката, която Джак наричаше „мастурбационните фантазии спрямо бащата“.

— Е, това е, приятели. Трябва да почакаме за книгата. — Джак искаше да прогони гостите от ателието си. — Стига, Джоуел! — Джоуел ровеше за други рисунки.

— Вън! Вън! — усмихна се Изабел и пропъди натрапниците. — Харесват ми, Джак.

Той оцени тази забележка. Загледа се в пода и се обърна. Всички напуснаха стаичката му. Да не ти пука, Джак — изкомандува се той и се вряза сред множеството в препълнената гостна. И не се настройвай против Джоуел, той е само един екстравагантен особняк, желаещ да сподели с хората всичко, дори преди да е завършено. Джак си сипа „Джак Даниелс“ от бамбуковото барче.

Официалната вечеря бе започнала. Амелия раздаваше на всички картонени чинийки и салфетки — приличаше на малък робот в сините си джинси и ризка на червени и бели квадратчета, който се промъкваше леко и незабележимо сред гостите, като че управляван от радар. По едно време Наталия се наведе и стисна раменете ѝ — приличаха си като две капки вода, голямо и малко копие една на друга, което предимно се дължеше на пепеляворусата им, права и гладка коса.

Навън внезапно изтрещя гръмотевица. Някои въздъхнаха с облекчение: „а-а-а!“, което означаваше, че с приближаващия дъжд времето щеше да се позахлади. В края на септември ги бе обляла дяволски задушна, гореща вълна. Зад прозорците небето бе нямо, навъсено и безразлично, и не обещавахе дъжд. Джоуел се бе разгорещил, забеляза Джак, лицето му бе порозовяло; пристегнал тялото си в син костюм на бели райета, разговаряше жестикулирайки с някакъв мъж, който бе пристигнал с Изабел. Джоуел бе почти на тридесет години, а все още приличаше на малолетен хлапак, ентусиазиран и оптимистичен за кратки периоди от време, за по-дълги

периоди — отчаян и съкрушен, спорещ понякога дълго със себе си и с Джак на темата: „Какво правя аз със своя живот?“. Искаше да напусне работата си, но не му стискаше. Заплатата му бе добра. На Джак внезапно му се прииска да хукне нанякъде — просто да се поразходи, да покрачи на воля. Но би било невъзпитано да се измъкне просто така, макар и Наталия, Силвия и Луис, усамотили се в ъгъла, да бяха изцяло погълнати в разговор. Някои от гостите можеха да забележат отсъствието му на сбогуване. А кога щеше да стане това? Трима или четирима вече си бяха тръгнали. Някои щяха да останах до късно.

Амелия взе чинийката си и се присъедини към него, за да му прави компания, което стопли сърцето на Джак. Той седна на крайчеца на дивана, Джоуел, редом до него, а Амелия се чувствуваше щастлива на пода, където, обясни ѝ Джак, чинийката ѝ ще бъде в много по-голяма безопасност. Омразните сгъваеми масички бяха разпънати в хола, и трите. Джоуел бе довел със себе си едно момиче, на което почти не обръщаше внимание. Момичето, на име Тери, имаше червеникава, гъста коса. Джак не си спомняше някое момиче досега да бе зарязвало Джоуел. Нямаше ли във всеки човек по нещо не както трябва, което да го прави по-малко щастлив, по-нещастен дори?

— Сърдиш ли ми се? — попита Джоуел, дъвчейки, но с разтревожен поглед.

— За рисунките ли? Не-е. Забрави го — отвърна Джак.

— Знаеш ли — скицата с мъжа, със съпруга, който стои на това... скалата, и сякаш всеки миг ще падне?

— Върху корнизата на една висока сграда. Да.

— Корнизът. Какво ще кажеш за няколко жени отдолу, които да го гледат някак присмехулно? Множество дребни фигурки на жени, някои с протегнати към него ръце, сякаш искат да го уловят при падането му или...

Джак се засмя.

— Да, става. — Помисли си в този миг, че в рисунката му имаше място за дребните фигурки и че това бе добра идея.

Наталия се разсмя, повдигната на пръсти, със затворени очи. Тя стоеше все още до прозореца с Луис и Силвия, а Изабел Катц се бе присъединила към компанията им, явно за да им пожелае „лека нощ“. Тръгна си с мъжа, с когото бе разговаряла Тери.

— Лека нощ, Джак. Благодаря ти за всичко — каза Изабел. — Не ставай, моля те!

Джак се подвоуми и след малко също се отправи към вратата.

— Отивам да изпратя Джоуел — каза той на Наталия, поглеждайки крадешком към Силвия и Луис. — До скоро.

Джоуел и Тери, която също работеше в Си Би Ес, трябваше да прегледат една програма в единадесет тази вечер. Джак се отправи с тях към Седмо авеню, където имаше най-голям шанс да намерят бързо такси.

— Нямам думи да ти кажа колко ми беше приятно, Джак — грейна срещу него Тери с ослепителна усмивка. — Имаш страхотен апартамент! Чао!

Скочиха в едно такси. Вятърът се изви във внезапен порив и Джак почувствува първите освежителни капчици на дъжда върху лицето си. По дяволите дъжда, помисли си той, ще се поразходи за около час и когато се върне, ще завари Наталия и Луис обтегнати на дивана, пиещи навярно еспreso, което Луис много обичаше, въпреки забраната на лекарите. Съюзът навярно щеше да си е тръгнала за къщи, сложила преди това всички мръсни стъкларии във включената електрическа съдомиячка. А Наталия щеше да остане може би до два сутринта, тъй като бе, все пак, рожденият ѝ ден и можеше да се посвети всеотдайно на своя духовен приятел, всеки облегнал се на края на дивана, на няколко стъпки разстояние един от друг.

Джак облиза дъждовните капки от горната си устна. Обувките му бяха вече почти подгизнали. Къде ли се намираше сега? Далече надолу по Уест Хаустън. Джак зави в обратна посока и закрачи още по-бързо. Неколцина минувачи, застигнати от пороя, подтичваха или носеха чадъри. Джак пхна ръце в джобовете си, сгуши глава в раменете си и пришпори крачка към северните квартали. В десния си джоб напипа няколко монети, достатъчни за чашка кафе или поне да се подслони за няколко минути в някое заведение, докато премине облака. Уличните светлини и неоновите надписи над магазините блестяха по мокрия асфалт на Седмо авеню. Недалеч, на отсрещния тротоар, Джак зърна изпод козирката на пръстите си трепкащата червена светлинка на едно кафене и бързо пресече булеварда.

Дръпна ръце от лицето си, изтупа краката си и се вмъкна вътре. Заведението миришеше на хамбургери, лук и човешки изпарения и

ярката жълтеникава светлина неприятно режеше окото, но поне беше сухо. Джак застана край една от високите тесни маси, наредени покрай стената. Влизаха и други хора, подслонявайки се от дъжда и разговаряха възбудено за пороя. Джак най-сетне се добра до бара, двойно изгънат, за да побере колкото може повече столове. Всички бяха заети. Джак изчака сервитьорката да му обърне внимание, поръча си кафе със сметана, плати и отнесе чашата си обратно на страничната маса.

— *Изглеждате* така, сякаш ви е прал голям дъжд — заговори го русата келнерка, подавайки му кафето.

Джак все още се усмихваше, отпивайки от кафето. Момичето имаше приветлив глас, за разлика от повечето обитатели на Ню Йорк. Наблюдаваше я как снове като хала между масите със светлорусата си глава, сервирайки на един пържола, изстисквайки кетчуп в чинията на друг, леко усмихваща се или смееща се с цяло гърло, но не можеше да различи гласа ѝ сред гълчавата наоколо. Имаше дума за всекиго. Бликащата ѝ жизнерадост прикова погледа му. Забеляза, че и другите клиенти я наблюдават и отвързват усмихнато на репликите ѝ. Зад дългия тезгях работеха и две други момичета, но изобщо не ловяха окото в сравнение с малката блондинка, която изглеждаше на не повече от шестнадесет години.

— Уиии-йooo! — провикна се от вратата черен младеж и с компаньона си зашляпаха по изкаляния вече линолеум на пода. — Хей, келнер!

И двамата бяха на градус. Затътриха се към дъното на заведението и забърбориха с пронизителни, пискливи гласове.

Джак отпи от чашката си разрежено с мляко кафе и отново се озърна за русото момиче. Сега тя се бе привела отляво на бара и изслушваше някого с полуразтворени устни. Тръсна припряно глава, после отново се изсмя и понечи да се дръпне от бара, но се обърна пак към мъжа, който ѝ говореше нещо от столчето си. Клатеше укоризнено пръст към нея.

— Не! Не, вие сте... — Тя побягна към машините за кафе.

Джак се вгледа в мъжа и разпозна мигом човека, който му беше върнал портфейла. Да, без съмнение това бе той. Ето го и грозното му куче на каишка. Мъжът вече се канеше да си тръгне. Джак се обърна към стената, най-малко сега желаше да бъде забелязан и навярно

задържан в отегчителен разговор. Мъжът бе досадник, спомни си Джак. Навярно тази вечер додяваше и на малката блондинка, ако се съдеше по реакциите ѝ. Джак предпазливо надникна иззад рамо, увери се, че мъжът бе стигнал до вратата, без да го забележи и сега излизаше навън, следван от кучето по петите си.

Дъждът бе отслабнал и сега едва ръмеше. Няколко човека напуснаха заведението.

Джак любопитствуваше да разбере за какво си бяха говорили момичето и човека с кучето, какво мислеше тя за него. Премести се на освободения стол зад бара.

— Кафе със сметана, моля — обърна се той към една от другите сервитьорки. Поръчката му бе изпълнена. Келнерката беше заета и не взе двете монети, които бе поставил отгоре върху сметката, но русото момиче се стрелна като летящо канарче и ги грабна. Джак я наблюдаваше развеселен. Тя хвъркна към касата, като хала профуча обратно с наполовина скъсаната му сметка и трите centa ресто, а когато той протегна ръка да вземе монетите, пръстите им се докоснаха и момичето му се усмихна. Имаше ослепително бели зъби и сини очи, не много големи, но ясни и умни. Косата ѝ му напомняше за думата „лен“. Бе права, не много гъста, подстригана нехайно и късо.

— Вие се върнахте — радушно отбеляза тя.

— Да. Кажете ми... кой беше този мъж, с когото разговаряхте преди малко... е, тоя с кучето. — Джак кимна към мястото, където допреди малко седеше Ралф.

— О, този ли! Един смахнат! — Тя отсечено се засмя.

— Е, и какво?

Момичето се огледа, за да провери нуждаеха ли се на някоя маса от нея.

— През цялото време ми чете морал. „О, Ню Йорк е пълен с мошеници и бандити.“ — Извърна се и погледна към кухнята.

— Аз се срещнах веднъж с него.

— Така ли? Той идва... Добре, Лори! — Момичето бързо се отдалечи. На кухненското прозорче го чакаше готовата поръчка.

Джак отсърбна глътка горещо кафе. Момичето пак се върна.

— Той живее някъде тук. Казва, че е въоръжена охрана. Човек би си помислил, че му плащат мен да охранява. Или че е някакъв маниак

и ме преследва. Само че не съм от параноидните типове, надявам се. Как се запознахте с него?

Джак се усмихна.

— Той ми върна портфейла — след като го бях изгубил. Трябва да призная, че е честен човек.

— О-о, значи вие сте този? — В очите ѝ блесна любопитно пламъче. — Та той ми разказа всичко от игла до конец. Въобразява си, че се е случило нещо бог знае какво, едва ли не истинско чудо. Мисли си, че вие сте голяма работа. Направо ми продъни ушите с тази история. Както и да е, радвам се да разбера, че всичко, което ми наприказва, е истина. Аз не му вярвах, разбирате ли? Той е такъв фукльо. Та сега... — За миг тя се загледа замислено встрани, сякаш търсеше подходящата дума. — Постоянно ми натяква, че точно такава трябва да бъде — честна и тем подобни. Ха-ха! — Тя залитна назад от смях и се хвана за ръба на гишето.

— Ел-си! — викна една от сервитьорките.

— Ида! — Елси се стрелна към кухнята.

Джак се подсмихна. Биваше я за актриса, или възбудеността ѝ се дължеше на току-що преживяното?

— Проклето агнешко печено — просъска Елси на тръгване. — И така, този откачен ми чете лекции за морала, мили боже, на *сексуалния* ми живот! Та той няма и представа колко съм чиста! Да не ме мисли за някаква проститутка? Ами той какъв е тогава, често се питам. Или го казвам на глас. Да, казах му го. „Бил ли сте някога млад и щастлив?“ Може би не е бил. В такъв случай той е просто потиснат човек и вече е твърде късно да опита нещо от живота, нали?

Тя се разсмя от сърце, без неприязън, толкова развеселена, че очите ѝ се навлажниха.

— Такъв странен тип! Представете си, даже не вярва в религията. И нарича кучето си „Бог“, знаете ли това?

Джак кимна:

— Зная.

— Я кажете, *вас* преследва ли ви?

Джак се ухили.

— Не мисля. Всъщност, не съм забелязал.

— Внимавайте с него. Той се мисли за месия, дошъл да оправи света. Живее на Блийкър, ако не се лъжа. Каза ми, че живеете на Гроув.

— Ел-си! Вземи онези хамбургери! Те са за твоите маси!

Тя още веднъж полетя към кухненското прозорче.

Джак съжали, че не бе взел със себе си писалка или молив. Острото ъгълче на очите ѝ, когато се смееше — ето какво точно му бе нужно за лицето на Сузуки, въображаемата приятелка на юношата от „Мечтателите“. Дали можеше да го запомни? Ъгълчето се виждаше най-добре в профил, а също и крайчето на горната ѝ устна, леко издадено над долната. Лявата ръка на Джак скорострелно грабна едно късо моливче, което се бе материализирало пред погледа му специално за него, на няколко инча встрани върху гишето. Той зарисува припряно на гърба на бланката със сметката с очи, обърнати повече към Елси, отколкото към скицата. Стана. О-хо! Добре! Почувствува се като рибар, уловил току-що пъстърва. Бързо изтегли линията на врата и задната част на главата ѝ.

— Рисувате ли ме?

— Готово, свърших. Благодаря. — Джак топло ѝ се усмихна и пяхна внимателно сгънатото листче в задния си джоб.

— Художник ли сте? — попита Елси с внезапно бликнало детинско любопитство. — Ралф ми каза, че сте журналист.

— Кой е Ралф?

— Мъжът с кучето.

— О, не. Повече съм художник... поне така си мисля. Искан да уловя усмивката в ъгълчето на очите ви. Око в профил. Мога да ви покана някой ден в студиото си, нали? Това означава да дойдете да видите графиките ми. Е, какво ще кажете?

Джак съдържа щастливата си усмивка сега — имаше нещо странно и замислено в начина, по който момичето го погледна, сякаш обмисляше последните му думи.

— Както и да е, благодаря, Елси. — Той стана от стола.

— Хей!... Ще дойда, ако имате нужда да ви позирам. Безплатно. На лицето на Джак отново се появи удивена усмивка.

— К-къде да ви намеря?

В гърлото ѝ заклокочи смях.

— Следващата седмица, може би. Със сигурност. Аз съм тук.

Тя нехайно вдигна ръка за довиждане и се захвана отново с работата си.

Дъждът уморено процеждаше последните си капки. Джак бе толкова щастлив, сякаш току-що се бе влюбил. Усещането му беше познато, въпреки че го спохождаше рядко. Изпитвал бе това чувство понякога в Художественото училище, в някой успешен за него ден, когато позиращата, не задължително млада и хубава жена, го бе вдъхновявала да направи сполучлива скица с въглен или рисунка с молив, каквато и да е — и внезапно се бе влюбвал в тази жена, сякаш тя притежаваше особена власт — единствено тя — да извлече от него таланта му. Чувството бе мимолетно. Но за Джак бе понятно защо художници като Модилияни или някой друг изпитваха желание да се любят с моделите си като завършек на една сполучлива художествена творба. Абсурдно, като си помислеше, че усилията му се състояха в няколко щрихи с тъп молив на бланка, разграфена със сини линии. Искаше му се да прегърне тази девойка Елси, за да се увери, че е истинска, жива.

На лявата си ръка Елси носеше евтин пръстен — череп, заобиколен от змии. Ноктите ѝ бяха оцветени със светлочервен лак. Китките ѝ бяха изящни и доста слаби. Две момчета, бели, я бяха зяпнали, обсипваха с бурни комплименти сините ѝ очи и я запитаха кога ще си тръгне тази нощ от работа. Елси не им обърна никакво внимание.

Джак тихо влезе в апартамента, чу мърморенето на гласове и незабелязано се шмугна вдясно, в банята, където среса косата си. Маншетите на панталона му бяха все още мокри, но това нямаше никакво значение. Влезе в гостната, наситена с просмукан от цигари въздух и мирис на дамски парфюм, където Наталия се бе облегнала отдысно на дивана, Луис — отляво, а Силвия се бе настанила в големия фотьойл точно срещу тях. Силвия го забеляза първа.

— Ето те и тебе, Джак! Къде беше? Навън ли?

— Изпращах Джоуел и приятелката му.

На ъгъла на бамбуковото барче Джак забеляза недопитата си чаша с „Джак Даниелс“ и я взе. На дъното ѝ бе останало малко повече от един пръст уиски. Сякаш се бе завърнал в друг свят, който за известно време почти беше забравил.

— И тогава — продължи Наталия с дълбокия си глас, през смях — гледах да му избира някоя не много скъпа рамка. И след всичко това...

Луис слушаше внимателно.

Наталия бе закрепил над гърдите си чаша с разреден с вода скоч без лед, или върху стернума — гърдната си кост, както биха се изразили учителите му по рисуване, и май не бе забелязала нито отсъствието му, нито пристигането му, помисли си Джак. Той седна на един стол с права облегалка. Сега Наталия разправяше друга история от ежедневието на галерията „Катц“ — за продажбата на картини от Пинто, чиято цена бе назовала машинално, първата цифра, която ѝ бе хрумнала, и веднага ѝ я бяха платили. Цената била несигурна, каза Наталия — било най-голямото платно на Пинто, и то далеч не от най-добрите, но някакъв идиот го купил и Изабел, разбира се, много се зарадвала. Джак се почувствува по-щастлив, загледан в Наталия, макар и да пропускаше по-голямата част от разговора покрай ушите си. Първото, което му бе хрумнало, влизайки в хола, бе: какво трио, по-скоро, триумвират, бяха тези толкова близки помежду си хора. Стари приятели бяха те, Наталия, Луис и Силвия, още от ученическите си години, а той познаваше Наталия едва само от шест години, въпреки че му бе съпруга. Първоначално при вида на тримата го обзе изненадващо остра вълна на тревога, дори неприязън. Но напрежението му се разсея, когато Наталия, говорейки, обърна глава към него и зарея поглед върху лицето му, без да променя изражението си, след което отново прикова вниманието си към Силвия. Той ѝ принадлежеше, както и тя на него, нямаше и съмнение. Живееха заедно, споделяха обща съдба. Нима това не бе предостатъчно? Да, стига Наталия да бе щастлива с него. Щастлива ли беше? Този въпрос не ѝ беше задавал никога. „Че кой ли е постоянно щастлив“, щеше да отвърне нехайно тя, може би подразнена от глуповатата наивност на въпроса. Но ако хората не са щастливи, то не биха живели заедно, мъдруваше Джак, освен ако и двамата не са мазохисти или садисти, наслаждавайки се на взаимната си вражда и омраза, или пък на някаква съгласувана комбинация между двете.

Луис повдигна от дивана слабото си, дълго тяло и се извини, че трябвало да глътне някакви хапчета.

— Не, не, с чиста вода, сам ще си наля, Джак. — Той се запъти към банята.

Когато се върна, целуна Наталия по челото, пожела ѝ още много щастливи рождени дни и каза на всички „лека нощ“. Силвия се канеше

да го придружи. Беше почти един часа.

— Тръгвам си — обърна се Силвия към Наталия. — Свободна съм по обяд почти всеки ден. Можем да хапнем някъде близо до твоя район, до галерията, имам предвид. Или ще приготвя сандвичи — каза тя с непринудена усмивка, — ако Изабел не те пуска.

Най-сетне затвори вратата.

Джак се приближи с протегнати ръце до Наталия и потръпна от щастие, когато тя, полуприпаднала, се свлече в прегръдката му и той трябваше да поеме тежестта ѝ.

— Скъпа, обичам те, обичам те.

— *Тази вечер ли?* — попита тя изненадано.

— Какво ти подари Луис? Приличаше на верижка.

— Нещо, което е принадлежало на майка му. Не трябваше да го прави. Къде е кутийката? — Бе я поставила заедно с фината хартия на лавицата на библиотеката. Наталия повдигна верижката. — Ето я. Медальон с гранат. Среброто е прекрасна изработка, не мислиш ли, Джак? Но гранатът... — Камъкът бе доста тежичък и напомняше старите бижута във викториански стил, предназначени за украса на полуразголена от деколтето, пълна женска гръд. Гранатът бе с големината на дребен лимон, но значително по-плосък. — Прилича на старинна вещ, която се предава по наследство — каза с усмивка Наталия. — Той ми обясни, че го получил от майка си преди години с обещанието да го подари на любимото си момиче.

Джак избухна в смях. Луис да направи подарък на своята любима, на своята годеница?

— Хубав е — каза Джак. — Хей! Чака те още един мъничък подарък.

Той влезе в спалнята и извади от чекмеджето на гардероба найлонова чантичка.

Наталия я разтвори. Това бе добавка към малкото ѝ „портфолио“ за писма от кафяв бокс, което Джак ѝ бе подарил преди празненството. Вътре бе пхнал саморъчно изработена поздравителна картичка, върху която бе нарисувал Наталия, седнала зад бюрото си в галерията „Катц“, с уморено и разсеяно изражение на лицето. В чантичката бе поставил също и касета със сонати за цигулка на Прокофиев, една от които Наталия особено харесваше, и копие с картонени корици на книгата „Неспокойна смърт“, която много ѝ липсваше, тъй като някой

й я беше задигнал или беше забравил да й я върне. Тези неща не бяха загърнати в хартия.

— О-о, чудесно! — възкликна Наталия. — Прекрасни са, Джак!

— Амелия тук ли е? Легнала ли си е вече? — попита той, снижил внезапно гласа си до шепот.

Понякога Сюзън я отвеждаше със себе си у дома, ако имаха гости, и я връщаше на следващата сутрин.

— Амелия... — промълви Наталия разсеяно, сякаш едва сега си припомняше, че има дете. — Да, Сюзън я сложи да си легне още преди няколко часа.

Джак откrexна леко вратата на детската стая и впери поглед в сумрака в нея. Шумът на няколко коли, минаващи по Гроув, заглушиха спокойното дишане на дъщеря му, което му се искаше да чуе, но видя малкото й телце, сгушено зад одеялото на кълбо.

— Всичко наред ли е? — попита Наталия.

Джак тихо затвори вратата.

— Да.

Искаше му се отново да прегърне Наталия, толкова близо до него сега, но се уплаши, да не би да я подразни отново с това.

Огледаха се в гостната, изнесоха още няколко чаши и пепелника, но Сюзън бе вече свършила основната работа по почистването. Съдомиячката бе привършила работния си цикъл и се бе самоизключила. Мивката можеше да побере останалите мръсни съдове. Сега вече всичко беше наред. „Боже господи, колко сме щастливи“ — каза си Джак. Да живееш в толкова хубав дом, да не се тревожиш за пари, да можеш да разчиташ на такъв човек като Сюзън, да имаш здраво дете!

Наталия беше в банята под душа.

Джак си пое дълбоко въздух. В семейното му щастие нямаше пробиви. Светът му изглеждаше чудесен.

ГЛАВА СЕДМА

Джак излезе от магазинчето за плодове и деликатеси на Роси, претоварен с покупки. Студената бутилка кока-кола за Амелия заплашваше да пробие едно от пликчетата и Джак я подхвана отдолу. Роси не разнасяше стоки днес, тъй като баща му се бе разболял от бронхит и Джони не можеше да зареже магазина. Но разстоянието до дома не беше голямо. „Толкова си наивен понякога, Джак.“ Джак сгърчи лицето си в гримаса. Защо ли тази фраза не можеше да изскочи от ума му? Наталия я бе произнесла с усмивка, но тя го беше жегнала — може би, защото Изабел Катц я бе чула и сега Джак си спомняше тънката ѝ усмивчица, отправена към себе си. Предната вечер, когато им бяха направили малко угощение с напитки и сандвичи в студиото на Изабел на западната Четиридесет и първа, стана дума за „новата приятелка“ на Силвия, биохимична по професия, много привлекателна, по думите на Изабел, а Наталия отбеляза колко щастлива изглеждала Силвия сега, един месец след запознанството си с нея. Джак бе възкликнал силно изненадан „приятелка?“ и се бе запитал дали не разговарят за Силвия Кинок, както и се оказа. „Та ти не знаеше ли, че тя е лесбийка, Джак?“ — подметна Наталия с кратък, отривист смях, който прозвуча почти като извинение пред него, преди да насочи отново вниманието си към Изабел. Джак не обели повече нито дума по въпроса, дори когато се върнаха у дома. Не, нямаше и представа. Силвия въобще не приличаше на лесбийка, с фино поставения си грим или по начина, по който се обличаше, доста женствена, преценяваше я мислено сега Джак. Откритието за сексуалните предпочитания на Силвия му напомни за дългите шест месеца, през които Наталия бе скитала с нея из Европа и къде ли не. Възможно ли бе да са имали любовен роман? Джак нямаше да задава неуместни въпроси. Но предположението скова мисълта му и го накара вътрешно да потрепери.

— Здравей!

Джак беше на Гроув стрийт. Гласът дойде иззад него. В миг той разпозна лицето под моряшкото кепе с доченото сако — русото момиче от кафенето. Елси. Той се усмихна.

— Здравей. Как си?

Продължи, без да забавя крачка, леко извърнат към фигурката, която го следваше, а след това се изравни с него.

— Хей, дай да ти помогна?

— Добре. Благодаря. Само за няколко крачки.

Джак подхвана пробития вече плик, а момичето взе две други пакетчета.

— Аз живея тук. — Той кимна към входа. — Само да се справя с тази... — Джак пхна вътре ключа със свободната си ръка.

— Нека взема този плик — каза момичето. — Тук ли живееш? Бих искала да видя рисунките ти. Освен ако не си зает в момента.

— Н-не съвсем. Добре. Щом желаеш, ще ти дам да им хвърлиш едно око.

Момичето изкачи стъпалата с него до третия етаж. Под сакото си бе обути в сини джинси, носеше и бели маратонки.

— Тук. — Джак извади друг ключ.

Момичето се заозърта около себе си във всекидневната, все още с големия пакет в ръце.

— Божичко, каква къща! Ти също ли живееш тук?

— Доколкото знам, да. Можеш да оставиш тия неща ей там, на масата. Благодаря ти много.

Тя освободи ръцете си и се приближи да разгледа малкия гваш, окачен на стената.

— Това твое ли е?

— Ха! Благодаря. Това е Де Куунинг.

И може би най-ценното нещо в дома му, помисли си той.

— Божичко, и това стерео! Това е най-красивото жилище, което съм виждала в Ню Йорк. С такъв висок таван!

— Да, къщата е доста стара.

Сложи бутилката кока-кола за Амелия в хладилника. Останалото можеше да почака.

Тя го загледа, застанала в средата на хола, с ръце, пхнати в цепнатите джобове на сакото си. Не бе висока, може би бе около пет фута и нещо.

— Къде работиш?

— Ела насам, оттук.

Имаше нещо странно, съвсем непривично за него, когато отдръпна пердето и видя момичето да пристъпва в неговата светая светих. Полудял ли бе? Или вършеше нещо твърде необмислено? И ако бе така, какво от това?

— Т-това. — Джак посочи към първата си, най-ранна скица, облепната на стената до левия заден ъгъл на работната му маса, почти единствената, която бе заделил от многото, направени за книгата на Джоуел. — Това е нещо недовършено. Всъщност, не става за нищо. Беше замислено като част от...

— Страхотна е! — възкликна тя с възхищение. — А това? Всички ли са *твои*?

— Да, всичко, което е тук.

Всичко, всичко, черно-белите графики с туш, абстрактните рисунки с четка, експериментът с цветна тънка хартия, залепена върху женска фигура от папиемаше — мъничка фигура, за да възпроизведе ефекта на пищна рокля, голям, нелош акварел на гледката, която наблюдаваше от предния си прозорец и която момичето веднага разпозна — архитектурния пейзаж на улицата долу.

— Божичко, значи не си ме будалкал. Ти си истински художник. Къде е рисунката, която ми направи?

Джак се усмихна.

— Върху онази бланка?

Той се обърна към стената, срещу която бе облепнал рисувателната си дъска. В горния ѝ край бе прикрепил малкото съкровище, а останалата част от повърхността на листа бе покрита с дванадесетина или петнадесет моливни скици на Елси, в три-четвърти, в профил и анфас.

— Божичко, това наистина съм аз! — Сините ѝ очи се разшириха. — Мисля, че те са... — Тя поклати глава, сякаш не намираше думи. — Слушай, ще ти позирам, както вече ти казах. Без пари. Ако ме нарисуваш добре.

Тъй като скиците му бяха доста нереалистични, с изключение, може би, на ъгълчетата на очите ѝ, Джак се изненада, че ги бе харесала.

— Е, може би някой друг път. Благодаря ти за предложението.

Забележително хубава бе в този миг, обърнала чистия си профил към него, докато разглеждаше скиците на малката рисуваелна дъска, която внимателно придържаше между дланите си. Носът ѝ беше фино изваян. Нямаше грим. Представи си я с малко червило на устните, облечена в дълга, розова дреха. Щеше да прилича на фея, оживяла от приказките.

— Искаш ли да ми направиш още скици?

— Не, не сега. — Сега нямаше настроение да я рисува, искаше само да ѝ се полюбува. — Можеш да поседнеш, ако имаш малко време. В гостната.

— Но навярно искаш да работиш? — отбеляза тя като малко момиче, което се опитва да бъде учтиво.

— Ако исках да работя, нямаше да те поканя да седнеш.

Тя се настани на дивана, той — на зеленото кресло.

— Откъде си? — попита Джак.

— От северен Ню Йорк. Малко градче, никой не е чувал за него, не искам даже името му да произнасям. — Тя погледна Джак право в очите и се засмя, разкривайки белите си заострени кучешки зъби. — Избягах от къщи, с около петдесет долара в джоба. Изморих се от караниците у дома. Родителите ми искаха да се захвана с някаква евтина, долнопробна търговийка, каквито се намират под път и над път. Щях да пукна от скука. Да продавам в някое дюкянче макарички и разни джунджурии! — Тя сгърчи лице от погнуса сякаш само при спомена за това. — Така че хванах на бърза ръка автобуса за Ню Йорк и слязох на Тридесет и четвърта улица. И, о, *чудо на чудесата!* Имах приятелка, която живееше на Кинг стрийт. *Имах.* Скъсахме с нея, но когато дойдох за пръв път в Ню Йорк, тя ме подслони, а аз ѝ заплащах по нещичко за възможността да спя на дивана, но тя не ме хареса особено. Всъщност, изобщо не ме познаваше, понеже беше приятелка на друга нейна приятелка, която живееше в моето градче, ако следиш мисълта ми, и тъй... Е, няма нищо по-лесно от това да си намериш временна работа в този град. Сега живея на Минета стрийт с едно момиче, с което много си допадаме. Разделяме си наема. — Тя сви рамене. — Но Ню Йорк! Обичам този град. По-забавен е и от цирк. Никога не знаеш на какъв човек ще попаднеш в следващия миг. Странни хора. И ведри. Хора, на които можеш да се изповядаш, а и те да ти се доверят. — Тя хвърли на Джак прям поглед и сви ръце между

коленете си. Очите ѝ се спряха върху пакета „Марлборо“ на масичката за кафе. — Мога ли да си взема една от тези?

— Разбира се. — Джак се повдигна от креслото, взе запалката от нефрит на Наталия и подаде огънче на момичето.

— Благодаря. — Тя бързо взе запалката, след като Джак я постави на масичката, прокара пръст по гладката ѝ повърхност, обкована в златна рамка и я сложи обратно на място. — Красива вещ. Ти пушиш ли?

— Не. Това са цигарите на жена ми.

— О, да! Стариат Ралф ми каза, че си женен и че имаш малка дъщеричка. Къде е тя сега?

— Той пък откъде знае, че имам дъщеря?

Тя се усмихна.

— Казах ти, че шпионира всички. Живее наблизо, на Блийкър стрийт. — Тя махна досадно с лявата си ръка. — Аз гледам да го държа настрана. Ха! И той го разбира. Назидава ме постоянно за моя морал. *Морал!* Да пукнеш от смях! Изглежда няма и понятие как се държа с натрапниците — с момчетата, с които и да било. „Чупка!“ — и толкова. Когато се наложи. И те духват начаса. — Сега тя се запревива от смях в напор на неудържимо веселие. — Не зная какво толкова му има на моя морал, кълна се!

Джак се зарази от смеха ѝ.

— Откога познаваш този Ралф?

— Да го познавам? Изобщо не го познавам. Той само обикаля наоколо. Има смахнато работно време като моето. Казва, че е въоръжена охрана. И така...

— Наблизо ли работи?

— Откъде да знам. Нямам представа. Но ако работя в някое кафене или бар — по барове той не ходи, ходи по кафенетата — все се влачи подир мен, по всяко време! Понякога ме посещава през деня. И така е... може би от пет месеца! А преди две седмици беше луд майтап! След работа отидох на диско на Кристофър, беше някъде след два през нощта, след това бяхме в един апартамент и вече призори се връщах у дома с приятелката си Дженивиев и няколко момчета, когато Ралф цъфна наред улицата — явно тъкмо се е връщал от работа — и ме видя с тая шумна групичка, макар че още беше доста тъмно. И така, щръкна като пукал в тъмнината и ни зазяпа. Ама че смях! Дженивиев

вече знаеше за него, понеже всичко ѝ разказах. Той е безвреден. Мисли си, че сме правили някаква сексуална оргия — трите момчета, Дженивиев и аз. Или подозира само мен. — При спомена за тази сцена я заля нова вълна на неудържим смях, тя извърна очи към тавана и изпусна от устните си кълбо дим. — Знам какво си мисли, понеже като го видях следващия път, ми чете лекция за нощните похождения, за дрогите и алкохола. Ха-ха! Той изглежда не знае, че ако искам мога да спя по цял ден.

— На колко години си? Ако смея да попитам.

— Скоро навърших дваисет. Достатъчно зряла възраст, за да си видял нещо от живота, не мислиш ли?

— Дааа. А как ти е фамилията?

— Тайлър. Т-а-й-л-ъ-р. Мразя го. Звучи толкова еснафско. Ходил ли си някога в Музея на модерното изкуство?

— Разбира се.

— Обичам да ходя там. Понякога отивам...

— Ти самата рисува ли?

— Нее. Но харесвам графиката и живописата. Струва ми се, че трябваше да стана актриса. Започнах курсовете по актьорско майсторство в едно свободно училище — почти свободно — при Купър Юниън. Но не го посещавах редовно. Това беше само преди няколко месеца. В Ню Йорк съм вече от осем месеца. Искан да обмисля всичко предварително, преди да се захвана за някаква сериозна работа. Но не зная каква точно искам да стана.

Тя отново погледна Джак право в очите.

Крехко и мекосърдечно момиче, каза си Джак, щастливо и свободно сега, жадно за удоволствия и наивно, но с жилав характер: не би посрещнала с „да“ всичко, което се изпречи на пътя ѝ. Хиляди млади хора прииждаха в Ню Йорк, за да опитат щастието си. Но това, което отличаваше Елси от другите, бе импулсивността ѝ, ясното ѝ лице, свежестта ѝ.

— Навярно имаш много приятели — подхвърли Джак.

Елси отново вдигна рамене.

— Мога да ги притежавам, мога и да ги напусна. Писва ми, когато започват да ми се обясняват в любов. Колко ли трае това? Седмица, две? Или искат само да преспят с мен? Това е, може би, най-лошото. Не искам да се привързвам към никого.

Тя рязко се пресегна за шапката си, сложи я в скута си и изправи гръб, явно с намерението да си тръгне.

Джак почувствува желание да ѝ направи една скица. Можеше ли да запомни начина, по който изглеждаше в този момент? Сини джинси, обгърнали младите, леко заоблени мускули, готови да скочат от дивана, изключително гладка, права руса коса, която не допринасяше за красотата на лицето ѝ, с изключение на блясъка си, може би. И неспокойни очи.

— Време е да се измитам. — Тя се изправи от дивана. — Трябва да съм на работа преди шест. В същото свърталище. — Погледна го усмихната. — Наистина ли имаш дъщеря?

На входната врата се позвъни. Минаваше четири часа. Часът, в който Сюзън водеше Амелия от училището на Дванадесета улица.

— Да — отвърна Джак и натисна копчето на домофона. — Сега ще я видиш.

Елси нахлупи кепето си.

— Благодаря ти, че ме покани. Беше ми много приятно през цялото време — макар и само аз да дърдорех. Нали?

Искаше да я уверят, че не бе съвсем така. Джак нищо не отвърна и отиде да отвори вратата на апартамента. Чу мърморенето на Сюзън и Амелия докато изкачваха стъпалата.

— Здравей, Джак. — Сюзън пусна ръката на Амелия.

— Татко, направих ти птичка — втурна се Амелия към него, тромаво се бутна в краката му и му подаде синя кехлибарена птица с подвижни, разперени криле — от онзи вид, който Джак ѝ бе измайсторил преди време. — Аз я направих сама.

— Чудесно, миличка. Благодаря ти. Мога ли да ти представя мис Елси Тайлър? — каза Джак. — Амелия. И Сюзън Бейли.

— Здравейте — усмихна се Сюзън на Елси и влезе в кухнята.

— Здравсти — вдигна поглед Амелия към Елси. — Каква е тази шапка?

— Моряшка — отвърна Елси. — На английски моряк.

Амелия вдигна ръка.

— Не, хайде, Амелия — припряно каза Джак. Дъщеря му се опитваше да бъде вярна на себе си, да вземе шапката и да я нахлупи на главата си.

Елси ѝ я подаде.

— Искаш ли я? Можеш да я задържиш. Зная откъде да си купя друга — добави Елси, умолително обвърната към Джак.

Джак махна преголямата за Амелината глава шапка, нахлупена над носа ѝ.

— Не. Трябва да се научиш да не пипаш чужди вещи, Амелия. Забранявам ти!

Амелия, ни най-малко засегната, погледна с любопитство към Елси.

Джак поведе гостенката си към вратата на апартамента и тя го последва. След това тя припна по стъпалата пред него и Джак се втурна заедно с нея, за да я придружи до изхода.

— Какво искаше да кажеш с това, че рисунките ти са само упражнения? — попита Елси, отваряйки долу вратата.

— Искях да кажа, че имам окончателно завършена само една графика. — Джак вече слизаше по предните стъпала на къщата. — За една книга, на която правя илюстрациите. Вчера предадох рисунките. В издателството.

— Книга?

— Книга, която написа един мой приятел. Не съм сигурен, че ще я публикуват. Но вътре има една хубава твоя рисунка.

— Искаш да кажеш, че ще видя лицето си на печатна страница?

Джак се засмя.

— Ще ти кажа, когато му дойде времето.

Тя вдигна лявата си ръка за довиждане, извърна се и заприпка към ъгъла на Гроув и Блийкър.

Джак мушна ръце в задните си джобове и изкачи с няколко подскока предните стъпала. Сега той трябваше да позвъни на Сюън да му отвори долната врата. Сюън си имаше свои ключове, бе ги видял в ръката ѝ. Понякога не ги използваше и натискаше звънеца долу, за да го предупреди за появата си. Вратата на апартамента бе леко открехната.

Завари Сюън пред мивката в кухнята, бе подредила вече всички купени храни.

Джак се облегна на вратата.

— Как върви дисертацията ти?

Припомни си внезапно каква бе темата ѝ, макар че друг път сложното заглавие да изфиряваше от главата му: „Семейни връзки и

взаимоотношения в периода на Американската революция“.

— Оох, не ме питай — простена Сюзън и изстиска гъбата. — Смятам да я привърша към края на ноември. Сега я преписвам на машина. Но наскоро излезе една книга по тази тема и аз поръчах...

— Не я чети! Колко време ще се проточи всичко това?

— Но трябваше да видиш рецензиите за тази книга! О, добре.

Тя обърна луничавото си лице към Джак и унило се усмихна.

Сюзън сега бе негримирана като Елси Тайлър, носеше широки, кадифени джинси, пуловер върху блузката си и кафяви мокасини. Олицетворяваше самата практичност, макар и още да не бе довършила дисертацията си. Възнамеряваше да стане преподавател по история, целта ѝ беше да заеме място в университета. Имаше приятел на име Майкъл, асистент бог знае къде и любовната им връзка, също като дисертацията ѝ, протичаше тихичко и безконфликтно вече цели две години.

— Какви са последните новини за „Полуразбрани мечти“, Джак?
— попита тя.

— Вчера занесох илюстрациите в издателството. Благодаря ти, че се поинтересува. Художественият редактор вече е разгледал половината, но вчера му ги занесох всичките на куп — бяха май двадесет и четири. Издателството е „Дартмур-Егис“.

— Виждам, че се вълнуваш много — отбеляза Сюзън със спокойния си, почти сънлив глас. — Мисля, че са очарователни, Джак. Хем забавни, хем сериозни.

Но точно това бе и целял, зарадва се тихо в себе си Джак. Наблюдаваше как Сюзън отваря малкото си кафяво кожено куфарче на правоъгълната бяла маса в трапезарията, с което никога не се разделяше. Извади от него няколко книги и купчинка бели листа. Сюзън щеше да остане цялата вечер у дома, докато Джак и Наталия не се върнеха от театър между единадесет и дванадесет. Джак щеше да вземе жена си от галерията „Катц“ в шест.

Когато Джак пристигна в галерията, трябваше да изчака Наталия да привърши телефонния си разговор на бюрото във фойето. След това тя излезе в коридора да измие изцапаните си до лактите ръце, тъй като с Изабел бяха пренасяли рамки, тел и какво ли не. На стената във фойето бяха окачени две картини на Пинто с доминиращ виолетово-червеникав цвят, който особено отблъскваше Джак, върху чиято

релефна маска бяха напластени сребристи кръгове в различна големина. Платната не се различаваха особено едно от друго. Какво ли намираха хората в тези безсмислени композиции? Моравочервеното стоеше измъчено и действуваше едновременно грозно, уморително и депресивно на окото като общ психологически ефект. С приветливата си усмивка и уменията да привлича клиенти, Наталия бе събрала през последните три седмици още преди изложбата хиляди долари от продажбата на картини. „Парите от тези платна ще дадат възможност на Изабел да изгради кариерата си на добър художник“, обясни както винаги без много думи Наталия на Джак. „Купуват ги предимно млади хора, които искат да блеснат с преклонението си към «модерното изкуство» или заради самото шоу. Не ме питай защо Пинто продава.“

Джак наблюдаваше как Изабел снове пъргаво наоколо в сините си, развлечени джинси с изтъркани крачоли — тя изхвърли стоящите пепелници, после кошчето зад бюрото на Наталия и най-сетне включи осветлението в малката зала, чиито прозорци гледаха към улицата. Галерията „Катц“ официално се затваряше точно в шест.

— Добре ли прекара деня, Изабел?

Джак стоеше отстрани с официалното манто на Наталия, сгънато на две върху присвития му лакът, което го бе помолила да ѝ донесе от къщи. Изабел беше толкова заета, че не го бе забелязала.

— Здравей, Джак! Да, имаме успешен ден, но твърде уморителен. Грохнах — усмихна се Изабел с ведър, сякаш противоречащ на току-що казаното глас.

Наталия се върна.

— Готова съм!

Облече мантото, което ѝ подаде Джак. Взеха такси до западната Четиридесет и втора улица, близо до театъра и първо се отбиха до Бларни Рок Пъб за по едно питие и малка закуска. Наталия си поръча уиски със сода и чаша пикантен доматен сок. С Изабел бяха продали картина на някой си Хауърд Бранстън, име, което Джак не бе и чувал — Наталия го бе нарекла „неизвестен художник“. Обясни му, че поставила картината облепната на стената до бюрото си и един случайно влязъл в галерията посетител я харесал и запитал за цената.

— Казах, без много-много да му мисля, просто ми хрумна ей така — хиляда и петстотин долара — и отидох да се посъветвам с Изабел. Тя рече: „Господи, за тая ли цапаница? Е, опитай“. А онзи

веднага се съгласи. Изабел обясни, че възнамерявала да върне „шедьовъра“ на притежателя му, ето защо го поставила във фоайето днес, за да не го забрави.

— Може би Изабел трябва да продава картини, облежната небрежно на стената — отвърна усмихнато Джак, — за да не всяват страх в клиентите.

Любуваше се на изразителното, с неподправена хубост лице на Наталия, на оригиналната ѝ черна сатенена блузка, която си бе взела от къщи, за да я облече специално за тази вечер. Мислеше си колко по-интересна, значима и сексапилна изглеждаше тя в сравнение с момичето с детинско изражение, наречено Елси Тайлър, странно и по особен начин вълнуващо. Погледна часовника си. Разполагаха с още четвърт час. Щяха да гледат пиесата на Сам Шепърд „Глупав от любов“.

ГЛАВА ОСМА

Два дни по-късно, в една съботна утрин, Джак получи писмо от „Дартмур-Егис“. Напечатаните на пишеща машина инициали над адреса върху пликчето бяха Т. Е. У., по които Джак веднага разпозна името на подателя — Трюз, както го наричаха съкратено — художественият редактор. Преди седмица Джак и Джоуел се бяха срещнали набързо с Трилони Уотсън. Джак очакваше от него одобрително писмо, тъй като Трюз бе харесал графиките, но бе изразил „съображения за някои промени“. Художествените редактори винаги имаха някакви забележки.

Застанал до прозореца откъм фасадата на дома. Джак отвори писмото.

„Уважаеми мистър Съдърланд,

С кратка бележка Ви уведомявам, че Вашите двадесет и осем графики са превъзходни. Всяка от тях носи особена лекота и свежест — бих казал чистосърдечно, че към рисунъка им няма какво да се добави или отнеме. С други думи, довършвайте по-скоро работата си, тъй като не бихте могли да се справите по-добре. Тези, които получих, ми изглеждат като оригинални приумици, с индивидуален почерк и неподправен реализъм. Е, определено не са реалистични, но искам да кажа, че са белязани от непринуденост и великолепен художествен усет.

Моите поздравления.

Трюз
Трилони Е. Уотсън“

Джак се усмихна, огледа се наоколо в дневната с невиждащи очи и почувствува, че сърцето му заби учестено. Известие от Трюз! Е, успехът му бе в кърпа вързан. Да се обади ли на Джоуел да го зарадва?

Стоп, успокой се, изкомандува се Джак. Джоуел можеше да е получил същото писмо тази сутрин с известие за контрактацията. Със сигурност одобрението на илюстрациите означаваше и сключване на договор.

Бе около девет сутринта, Наталия още спеше. Малко по-рано Сюзън бе завела Амелия в зоологическата градина — смяташе да се грижи за нея целия ден. Наталините задължения в галерията започваха днес от обяд.

Джак се беше събудил рано тази сутрин, за да направи обичайния си крос по Бедфорд стрийт към Хъдсън и обратно. На връщане зърна мъжа на име Ралф, разхождащ кучето си Бог и ако не се лъжеше, той бе вдигнал ръка с явното намерение да го заговори. Добра идея, няма що, да ти се лепне някой в шест сутринта, когато тичаш по анцуг и да ти изнесе лекция върху човешката доброта и морала, може би, както му бе казала Елси.

Надникна отново в писмото от Трюз и забеляза в долното ъгълче на страницата написаното с дребен почерк „обърни“.

„Зная за един друг проект, който може да Ви заинтересува. Обадете ми се в най-скоро време.“

Денят започваше добре! Джак отиде в работната си стая и погледна към последната си скица за живописна картина. Опитваше се да постигне идеята за композиционен баланс, за подвижно равновесие и динамично спокойствие, от които толкова се възхищаваше в абстрактните платна на Брак — работеше с молив, гума, резец и маслени пастели. Да наблегне ли върху живописиста, питаше се той — и от фатално значение ли бе това за него? От двадесет и петте живописни експерименти досега само четири или пет му се бяха понравили. Или да работи упорито само върху графиката? И още десет години ли щеше да си задава отново този въпрос, все още правейки опити да рисува живопис? Навярно да.

Когато Наталия се събуди, Джак бе приготвил вече горещо кафе и бе наредил кухненската маса за закуска с кифличките, купени рано сутринта. Показа на Наталия известието от Трюз.

— Чудесно — отбеляза тя. — Надявам се, че ще направят и реклама. Това би следвало да се включи в договора. Каква е цената, последно?

— Някой бе споменал хиляда шестстотин деветдесет и пет. За жалост, книжлето е твърде тънко. За тази цена.

— Хората заплащат добре за илюстрациите — отбеляза спокойно Наталия, отхапвайки от кифличката. — Ще кажа на Изабел — ще я помоля да изложи няколко книги на видно място в галерията. Мисля, че преди време тя ми беше предложила това.

Джак бе вече в ателието си, когато Наталия дръпна пердето, за да му каже, че излиза.

— Надявам се да се върна към шест и половина. Пооправих малко стаята на Амелия. Това може да насърчи Съюзън за повече старание. Божичко, какво разпиляно малко момиче! — изплака Наталия, наблягайки върху последните две думи.

Джак се засмя.

Няколко минути след захлопването на външната врата Джак не устоя на импулса си да се обади на Джоуел Макферсън.

Джоуел вдигна телефона след деветото позвъняване, гласът му звучеше почти бездиханен.

— Тъкмо излизах да пазарувам — изпъшка той — и трябваше да се върна по стъпалата, понеже чух телефона.

— Не можа ли да изпратиш Тери на пазар?

— Тери не е тук. Да не мислиш, че живее с мен?

— Не задавам нетактични въпроси.

— Тогава престани с твоите погрешни, идиотски намеци — изръмжа Джоуел.

— Обаждам се, защото... Получих приятно известие от Трюз. Харесал е нещата ми. Без никакви промени.

— Да не ме будалкаш? Без никакви промени? Та това означава договор. Благодаря ти, Джак!

— Ще ти покажа писмото, когато се видим. Езикът, с който хвали илюстрациите ми, е направо поетичен. Слез долу и провери пощенската си кутия.

След това емоциите поутихнаха и Джак се потопи в работата си, забравил за времето и изключил света от съзнанието си. Сега експериментираше с цветовете — умбра, бледозелено, златната охра,

представяйки си ги като маслена живопис. Жълтото бе в бадемовидна форма, рееща се сред останалите багри, линии и петна. Той подпря картоната върху масата и отстъпи назад, за да му се полюбува.

Звънецът на вратата кратко иззвъня.

„По дяволите“ — измърмори Джак. Навярно хлапетата пак си правеха номера в събота сутринта. Отвори вратата на апартамента с намерението да слезе долу и да види кой го бе обезпокоил, преди да натисне копчето на домофона, но чу по стъпалата бърборене, после тихия, но ясен глас на Сюзън и смеха на Амелия. Не ги очакваше преди пет следобед и затова малко се подразни. Облегна се на перилата в коридора и когато стигнаха до втория етаж, се провикна:

— Случило ли се е нещо, Сюзън?

— Не, Джак. Амелия не си е взела якето.

Навън доста позахладняло, обясни Сюзън. Амелия заяви, че е хванала настинка, а Сюзън меко я поправи, че й няма нищо и я помоли да престане да преувеличава. Бе донесла лек обяд — нещо, което майка й приготвила у дома и предложи на Джак да се присъедини към тях, но Джак учтиво отклони поканата й.

— Ще затворя кухненската врата, Джак, за да не ти вдигаме шум. Навярно искаш да работиш — каза Сюзън.

Джак кимна. Двете щяха да излязат веднага, след като похапнат.

— О, има нещо в кутията ти долу, Джак. Щях да ти го донеса, но не носех ключовете си в момента, извини ме.

— Получих вече пощата си тази сутрин... Нещо важно ли изглежда?

В пощенската им кутия бе изрязан отвор във формата на цветенце, през който човек лесно можеше да надникне.

— Не мога да ти кажа. Бял плик. Искаш ли да сляза?

— Не, сам ще проверя.

Джак слезе долу от чисто любопитство. Пликът нямаше марка и бе написан с едър, четлив почерк на ръка за мистър Съдърланд, с адреса му и пощенския код. Тъкмо смяташе да го разпечата, когато видя мисис Фарли на тротоара с малката си пазарска количка на две колелца, пълна с хранителни продукти — вдигна тежестта, изкачи предните стъпала и я понесе към втория етаж, до апартамента на възрастната жена. Тя бе на седемдесет години и живееше сама.

— Много мило от ваша страна, мистър Съдърланд. Ама че сте силен!

— Уф! Оф! Удоволствието беше мое, мисис Фарли! — ухили се Джак. Помогна на жената да вкара количката си в коридора на апартамента и отново се спусна по стъпалата.

По подписа на обратната страна на плика Джак разбра, че писмото е от Ралф Линдърман. Започна да чете, озадачено свъсил вежди, от минута на минута все повече намръщен.

Събота, сутринта

„Уважаеми мистър Съдърланд,

Струва ми се, че едно писмо би Ви обезпокоило по-малко, отколкото телефонен разговор, пък и така ще се изразя по-ясно. Става дума за Елси — убеден съм, че знаете вече името ѝ — която видях да излиза с Вас от дома Ви вчера следобед. Не зная какво се е случило между вас. Елси е твърде впечатлително младо момиче, извънредно крехко и характерът ѝ е още неоформен. Лесно може да бъде отклонена от правия път и това вече е започнало. Тя наскоро — съвсем наскоро е дошла в големия град, не знае как да се защитава, а и аз вече имам опасения, че е попаднала в това, което по преценка на всекиго би могло да се нарече лоша компания. Мисля, че момичето, с което споделя квартирата си, е обикновена проститутка, макар и да е твърде млада. Елси не разполага с много пари, а вие знаете добре, какви са изкушенията в този случай.

Вие сте женен човек, но много женени мъже се забъркват в разни каши, и то не по собствено желание. Две неща биха могли да се случат. Елси може да се опита чрез някаква хитра уловка да вземе пари от Вас или някой от хулиганите, с които се движи, може да се осмели да Ви нападне. Нищо не е невъзможно в този огромен град, пълен с полуненормални хора. Отправлям най-голямата си загриженост към Вас и Елси. И ако тази моя намеса Вие не сметете за обида или нахалство, мисля, че би било във Ваш интерес двамата да не се срещате повече.

Бих желал да Ви поясня и някои други неща по този въпрос, стига да имате желание да ме изслушате. Ако не — то, моля, приежете думите ми в най-точния им смисъл — като сърдечни, конструктивни и изпълнени с най-добри намерения.

Искрено Ваш:
Ралф Линдърман“

Старият бърборко имаше разюздани фантазии и пълен с мръснички, непристойни намеци речник. От писмото на Джак леко му се догади, почувствува се някак шантажиран и заплашен. Беше изписано на ръка от двете страни на лист от машинописна хартия, каквато малко хора имат у дома си, съобрази той. Да не би Ралф Линдърман да пишеше фантастични романи в свободното си време? Или есета върху морала? Почеркът му бе ситен и четлив, буквите чистичко нанизани една зад друга, свързани помежду си.

Опитай се да изхвърлиш това от главата си, каза си Джак. Старикият иска само да му се обърне малко повече внимание, да си начеше езика с някого. Но Джак остана с тягостното впечатление, че Ралф Линдърман явно патрулира из квартала с кучето си, подобно на прасе и души стъпките му чак до собствената му врата. Джак още не бе решил дали да покани Елси у дома да му позира — но да предположим, че сериозно му хрумнеше подобна идея? За какво се мислеше този смахнат, та да си позволява да вдига около себе си такава гюрултия? Ралф Линдърман не бе написал адреса си върху обратната страна на плика. Джак взе телефония указател и потърси името му. За голяма негова изненада, тъй като не бе очаквал Линдърман да разполага с частен телефон, той лесно намери името Линдърман, Ралф У., живеещ на Блийкър стрийт, точно на тази улица, за която му бе споменала Елси. Това придаваше на старика известно благоприличие и почтеност, което още повече подразни Джак.

Джак мислеше да разкаже на Наталия за срещата си с Елси в онази дъждовна нощ и за неочакваното ѝ посещение в дома им, както и за връзката ѝ със странния човек, върнал портфейла му, но за това не се отвори възможност, тъй като двамата дълго разговаряха за пиесата „Глунав от любов“, която Наталия бе харесала повече от него. Пък и

чувствуваше, че ако сподели преживяванията си, последвани от глупашкото писмо тази сутрин, щеше нахалост да обезпокои жена си с някаква си там история, далеч не толкова забавна, че да си заслужава да се разкаже като развлекателна шега.

Спомни си една сутрин преди около три седмици, когато бяха излезли с Амелия да купят нещо от магазинчето на Роси, и дъщеря му внезапно посочи някого с пръст и извика:

— Татко, погледни! Ето го мъжа, който ми нарисува! С кучето си!

Да, наистина, самият Ралф Линдърман се перчеше на улицата с Бог на каишка, повдигнал в този миг задния си крак.

— Няма ли да го поздравиш?

Джак отвърна „Не, не сега“ и дръпна дъщеря си, като усили крачка.

Ралф имаше неопределени работни часове. Това бе допълнителна досада — Джак си въобразяваше, че е наблюдаван денонощно от зоркото, пронизващо око на някакво триглаво, шесткрако същество, което бдеше на смени в квартала. Момичето Елси имаше също неопределено работно време. Всъщност, ако погледнеш по-трезво на нещата, не бе ли и самият той човек на променливите настроения, оставащ да работи понякога до два часа през нощта, след което излизаше огладнял да търси някое денонощно барче, където да си купи хамбургер?

Джак реши да не обръща внимание на Ралф Линдърман, да се преструва, че не го забелязва или чува, ако онзи решише да го заговори наскред улицата. Рано или късно Линдърман щеше да се откаже от играта и да се залепи за някой друг познат на Елси.

Тъй като Ралф често разхождаше кучето си по Бедфорд, Джак реши да избягва тази улица по време на ранните си кросове, които не провеждаше, все пак, всяка сутрин, и да тича по Гроув откъм западната страна на Хъдсън. Понякога Наталия бе в настроение рано сутринта и полузамайна го будеше с нежни ласки по гърдите и корема, по всички чувствени места на тялото му като прелюдия към любовната им прегръдка. След това Наталия потъваше в дълбок сън, което радваше Джак, тъй като в тези моменти си мислеше, че я е удовлетворил напълно; по-късно, ако й се налагаше да излезе, я събуждаше с чаша силно горещо кафе, но обикновено я оставяше да спи докато иска.

Следващата седмица му донесе едно малко разочарование и едно приятно известие в пощенската кутия. Разочарованието идваше от предложената му за илюстриране книга, чието съдържание бе, според преценката му, доста вулгарно, с глуповат и измъчен хумор. Поръчката бе от друга издателска къща, наречена „Флагшип“. В сравнение с тези треторазредни скечове книгата на Джоуел „Полуразбрани мечти“ му приличаше повече на роман — затова и Джак учтиво отклони предложението. Кратък поглед върху ръкописа, прелистен в офиса, му беше достатъчен. Един от скечовете бе недодялан, циничен каламбур върху думата „плацдарм“. Илюстрациите на Джон Съдърланд, каза си Джак, трябваше да повишат стойността на книгата, за да я пробутат на пазара. Не хареса и издателя, с който трябваше да преговаря, или той може би просто не му се беше понравил по асоциация с блудкавата книга, така че, за отмъщение или за измъкване от ситуацията Джак фантастично си вдигна акциите. „Искам вече по хиляда на илюстрация и полагаемия ми се процент от прихода, и...“ Вярваше ли му въобще издателят? Както и да е, очите му се разшириха и сигурно новината за тази цена щеше бързо да се разнесе, но — както би отбелязала Наталия — това нямаше чак толкова да му навреди. Не възнамеряваше да си признае за този гаф на Трюз, освен ако той сам не го запиташе за договарянето с „Флагшип“.

Приятната новина бе картичка от Илейн и Макс Армстронг, любимите им приятели и съседи от западната Единадесета улица. Пишеха, че се връщат от Париж в началото на ноември и много биха се радвали, ако Наталия и Джак са се прибрали в апартамента си на Гроув. Макс беше адвокат, гонеше четиридесетте и бе изпратен в Париж за четири месеца от фирмата си. Имаха шестгодишен син, Джейсън, благодарение на който се бяха запознали в Детския театър във Вилидж. Илейн работеше в някаква компания за вътрешен дизайн и бе с няколко години по-млада от Макс. Бе втората му съпруга.

— Липсват ми — каза Наталия замислено, след като прочете картичката. Отбеляза го по присъщия си сериозен начин, леко смръщвайки вежди, без да поглежда към Джак, сякаш мислеше гласно. Обожаваше я в тези моменти на простички и непринудени откровения.

Бе направила подобен простичък коментар и на пиесата на Сам Шепърд „Глупав от любов“: „Виждам как половинка брат и сестра могат да бъдат влюбени един в друг много по-силно, отколкото

несвързани кръвно помежду си хора“. Наталия считаше, че всеки човек дълбоко в себе си е склонен към инцест — ето защо върху роднинските връзки се е налагало табу. Говореше за малките природени братче и сестриче, пълзящи заедно по пода, а когато Джак подхвърли, че в пиесата двамата не са се виждали до петнадесетгодишната си възраст, тя възрази: „Все пак, те някак си са разбирали, че са половинка брат и сестра — и това, за което говоря, е примитивното в човешката природа — също като котенцата от едно котило, които започват да се съчетават, щом достигнат зрялост“. Джак разбираше смисъла на думите ѝ, но не и емоциите, които ги подклаждаха, особено когато ги пренасяше върху хора. Това често му се случваше при разговор с Наталия.

Наталия прекарваше половината от свободното си време с него, мислеше си Джак, а останалата част посвещаваше на други. На фона неизменно присъствуваше Луис Уонфелд, с вечните му командировки и пътувания до Филадельфия и Ню Йорк — и когато Джак си мислеше, че е в единия град, той спокойно би могъл да бъде в другия заедно с Наталия, но тя може би се срещаше случайно с него, просто защото Луис се навърташе наблизо. Наталия се прибираще в два или в три сутринта след вечерите, прекарани с Луис „някъде навън“ или в квартирата му, а когато на следващата сутрин се чувствуваше изморена и се обаждаше на Изабел в галерията, за да я уведоми, че няма да може да дойде до два следобед, Изабел никога не протестираше. Джак знаеше, че спокойно можеше да придружава Наталия на вечерните събирания в дома на Луис, но знаеше също така, че компанията му се състоеше предимно от мъже, с други думи, хомосексуалисти, сред които се чувствуваше доста неловко, е... направо излишен. „Ние не говорим за секс — нито си разказваме шегички“, бе пояснила Наталия като един вид оправдание. „Ако ме питаш, всъщност на обикновените събирания се говори много повече за секс и се флиртува.“

Според Наталия те разговаряли за какво ли не, само не и за секс. Но те, (момчетата), винаги желали компанията им да бъде украсена с по едно-две момичета или някоя по-възрастна жена. Наталия — възрастна жена, на двадесет и осем години! От друга страна, Джак бе подразбрал, че някои от момчетата са на по двадесет. Но не изпитваше открита неприязън или възмущение, тъй като в условията на техния брачен съюз стоеше зачитането на личната свобода и

избягването на „залепването един за друг“, както се бе изразила Наталия. Джак намираше идеята за разумна и логична. От една страна, това предотвратяваше отегчението им един от друг и можеше завинаги да запази непокътната свежестта на връзката им. Преди женитбата Джак бе дал обещание за такава независимост и нямаше намерение да се отрече от думите си. Другото, от което не можеше да се оплаче, бе, че разполагаше с доста време за творческо уединение.

Без знанието на Наталия, която уважаваше усърдните му занимания и никога не проявяваше любопитство към онова, което вършеше в момента, Джак експериментираше с акрилни бои върху платно зарисовката на странни, силно удължени фигури. Изглеждаха добре в бледите си пастелни цветове, очертани с фини черни контури, някои — с мъгляви, получезнещи сред фона силуети. Разбира се, дори и с тънка четка той не можеше да постигне отривистия замах на перото. Но десетте му скици, направени досега, изглеждаха окуражаващо добри — харесваше особено една, която бе нарекъл „Самоубийството“, изобразяваща фигура с неопределен пол, приведена над една почти пълна вана, стиснала в ръце въже, наострен бръснач и букет цветя.

Макар и да избягваше Бедфорд стрийт, една сутрин Джак зърна Ралф Линдърман в мига, когато заобикаляше с подскоци тъгла между Хъдсън и Бароу стрийт. Линдърман тъкмо пресичаше Бароу — разбира се, с Бог на каишка — отправил се в посока на север, когато забеляза Джак и се провикна от тротоара:

— О, мистър Съдърланд! Може ли да поговоря...

Джак, престорил се на глух, продължи да тича по отсрещната страна на улицата, без да му обърне внимание. Бяха изминали повече от две седмици, откакто бе получил писмото му, което той ядосано разкъса и изхвърли.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Последните дни на октомври и началото на ноември донесоха само неприятни удари в живота на Ралф Линдърман. През октомври той получи телеграма с известието, че майка му е починала от сърдечна атака и че се „нуждаят от услугите му“. Трябваше да се свърже с „долуподписаната Мейбъл Хаскингс“, която му бе изпратила телефонния си номер. Ралф разпозна името, сети се, че дори я е виждал — най-близката съседка на майка му и най-добрата ѝ приятелка през последните няколко години. И така, Ралф телефонира и разбра, че майка му е прекарала близо двадесет и четири часа на пода в стаята, преди да я открият Мейбъл и домоуправителят, който имал ключ от квартирата. Ралф трябвало да пристигне веднага, ако желаел да присъствува на погребението.

Ралф не желал да присъствува на погребението, но уведоми канцеларията на гаража в Мидтаун, че му се налага внезапно да замине, за да изпълни моралните си задължения и пристигна в Ню Хемпшир шест часа, след като бяха погребали майка му. Съдебният лекар се отби в апартамента специално да го види. Погребалните служби се бяха погрижили съответно над застрахователната полица и здравната осигуровка на майка му. Погребението било прилично извършено, уведоми го Мейбъл Хаскингс, която остана заедно с Ралф при посещението на лекаря. Трябваше да се подпишат някакви документи и това бе свършено. Мейбъл Хаскингс бе слабо информирана за делата на майка му, но по-добре малко, отколкото нищо. Знаеше къде майка му държеше чековата си книжка и това, че дължеше дребни суми някъде в квартала. Ралф трябваше да се погрижи за овехтелите, почти без стойност мебели в апартамента — да ги продаде на търг или да ги предложи на Армията на Спасението. Мисис Хаскингс мило го покани да пренощува в дома ѝ — тя също бе вдовица и разполагаше с една свободна стая — така че Ралф се възползува от поканата ѝ. Но не успя да мигне цяла нощ поради наплива на неприятни мисли — чувствуваше се и неуютно в

непознатата обстановка, пък и не бе свикнал да спи през нощта — както и да е, нямаше значение. Той бе измолил едни ден отпуск, за да се посъвземе и да махне с ръка окончателно на тази история. Имаше възможност да събере хиляда и стоте долара, необходими за разходите по погребението на майка му, към които сега разписа и чек за двеста долара, с обещанието да изплати остатъка до края на месеца. Майка му бе съхранила и няколко бижута — Ралф дълго се колеба и най-сетне реши да вземе само един пръстен, който бе отеснял в последните години за болните ѝ, възлести стави. Определено не пожела да вземе нищо от бижутата на баща си — нито иглата за вратовръзка, нито копчетата за ръкавели. Даде на мисис Хейстингс най-различни вещи, които можеше да използва или дори да продаде. Тя бе прегърбена, но жива и пъргава дребна женица. Едно от кафявите ѝ очи бе забулено в перде, дължащо се на някакво нараняване, както му обясни. В края на краищата той ѝ дължеше благодарност за помощта. След двата дни, прекарани в Ню Хемпшир, той още не бе посетил гроба на майка си, а и нямаше никакво желание за това. По време на двете почти безсънни нощи Ралф лежеше загледан в ъгъла на тъмния, кремав таван на стаята и си припомняше детството, когато беше на десет или дванадесет години, силно привързан към майка си и леко ревнуващ от баща си поради чувствата на майка му към него. По-късно тя го бе отблъснала някак от себе си и детското му сърце остана дълбоко наранено, макар и да не издаваше болката си. Тя продължаваше да се грижи за него, да му приготвя храна и изобщо, да изпълнява семейните си задължения, ала Ралф чувствуваше ужасяващ хлад в нея. Трябваше да превъзмогне това и да намери някаква емоционална опора за себе си — известно време се преструваше, че мрази майка си, макар и сърцето му да кървеше — той никога не я бе мразил истински. Когато навърши осемнадесет и отиде за известно време в колеж, осъзна ограничеността ѝ и тъкмо тогава реши да я приеме такава, каквата е, а по-късно, след смъртта на баща му — да изпълнява синовния си дълг към нея. Но да я обича? Не, повече не. Тя го бе насилвала да ходи на църква против желанието му, даже когато навърши петнадесет, че и повече. И баща му често бе изklinчвал от неделната проповед с плахо извинение пред тартора на семейството. Именно благодарение на майка си Ралф намрази църквата, което бе, от друга страна, за добро. Едва когато баща му почина и трябваше да напусне колежа, за да се захване за

някоя работа, кракът му не стъпи повече в църква — в която и да е. Какво общо имаше тя с морала? Твърде малко, и то само що се отнасяше до някои основни норми и задължения за съблюдаване на закона. Ралф съзнаваше, че църквата обслужва паството си с прилични погребални ритуали, които събуждаха в хората себеуважение от благородната си постъпка да удостояват мъртвите с полагаемата им се почит. Правилно и добро. Но в продължение на историята църквата така бе извъртяла доброто и злото, че да обслужва самата себе си, подмазваща се пред властниците, което означаваше, че повечето време бе настроена против бедните, за да поддържа социалния ред. Сега заможните в Америка редовно ходеха на църква, гледаха сателитните програми, а Бог се бе превърнал в рекламен персонаж, вдигащ акциите на републиканската партия. Порочна институция! Изглежда само в Полша беше по-различно, където църквата бе войнстваща опозиционна фракция. Ето какви мисли се въртяха в главата на Ралф в малките утринни часове, когато зимната зора печално се процеждаше през непознатите прозорци.

„Не вярвам в задгробния живот“ — бе казал Ралф на мисис Хаскингс след една особено досадна нейна забележка. „И намирам за доста варварско балсамирането на трупове и поставянето им в дебели ковчези, които и без това няма дълго да изтраят — кремацията е по-хигиенична, а и пепелта заема по-малко място.“

Мисис Хаскингс заяви, че навярно в момента е малко разстроен.

Следващото си премеждие Ралф претърпя в гаража на Мидълтаун-Паркинг, когато двамина чернокожи с още един хлапак, приличащ повече на латиноамериканец, нахълтаха в остъклената канцелария. Един насочи револвер към него.

— Отваряй касата или ще те очистя! Хайде!

Другите се разкикотиха нервно, но го обградиха, вкаменени като статуи, с издадени напред крака в мръсни маратонки, приковали изцяло вниманието си върху него. Би било неразумно в този миг да дръпне чекмеджето и да грабне един от скритите там револвери. Джой тъкмо бе отишъл в полутъмния дълъг гараж, от лявата стена на който, точно по средата, се намираше тоалетната и тримата изглежда го бяха проследили и се бяха възползували от ситуацията. Ралф отстъпи крачка назад към ъгъла между бюрото и стената и незабелязано

натисна едно копче с лявата си ръка. Това бе скритият нем сигнал за призоваване на полицията.

— Не мърдай! — просъска друг от хлапациите и изду със свит юмрук джоба си напред, сякаш в него държеше револвер.

— Не съм и помръднал. Ето, там са парите — кимна Ралф към касата, която стоеше върху друга маса в предната част на канцеларията — ако те насочеха вниманието си към нея или се опитаха да я отворят, Ралф смяташе да измъкне пистолета от чекмеджето.

Тогава Джой се върна тичешком, тримата зяпнаха към него, Ралф грабна револвера и освободи предпазителя му. Дангалаците изхвърчаха светкавично от офиса, а отдясно се чу воят на полицейската сирена. С това приключи и произшествието. Нищо не се бе случило. Полицаяте изслушаха разказа на Ралф. Джой също ги беше видял. Как могат да се опишат човекоподобни маймуни? Къси, къдрави черни коси, всичките може би на около осемнадесет години. Нито сините джинси, нито изцапаните маратонки и найлоновите черни якета до кръста бяха никакъв отличителен белег, тъй като това облекло им бе обичайната униформа. Револверът им трябва да е бил фалшив, каза си Ралф, но не се реши да го произнесе на глас, тъй като много от фалшиво изглеждащите револвери впоследствие се оказваха истински, както и обратното.

Нищо особено не се бе случило, и все пак този инцидент се стори по-истински на Ралф, отколкото смъртта и отсъствието на майка му сега. Пристигането на полицията бе реалност. Постъпката на Ралф не получи похвала от никого, тъй като не заслужаваше кой знае каква похвала, но той бе изпълнил служебния си дълг. Нападението бе истинско и съзнанието му ярко отчиташе този факт.

Но смъртта на майка му — не. Тя бе сякаш само един фиктивен „някой“, на когото Ралф изпращаше писма веднъж или два пъти месечно. Би трябвало да му липсва, макар и писмата, които понякога му изпращаше, бяха все едни и същи, като изрязани по калъп, при това ужасно отегчителни. Хиляда и стоте долара, които трябваше да плати за погребението ѝ, лесно прежали; чувствуваше се по-скоро засрамен и безсърдечен, когато написа чека за остатъка от деветстотинте, които дължеше, сякаш заплащаше за това, да каже последно „сбогом“ на майка си, без да му трепне сърцето.

Друга негова тревога, която занимаваше мислите му постоянно, бе момичето Елси и донякъде младия Джон М. Съдърланд, за когото Ралф бе имал толкова високо мнение само допреди няколко месеца. Елси навярно бе стигнала вече до дъното, нямаше и съмнение, но положението все още не бе неспасяемо поради младостта ѝ. Надяваше се само да не забременее или да не прихване някоя от онези ужасни венерически болести, като сифилис например, за който казваха, че е неизлечим, или херпес — излечим, знаеше Ралф, да не говорим за най-голямото зло, наречено СПИН, който хомосексуалистите предаваха на нормалните хора. В тия дни всичко беше объркано: хомосексуалистите често пъти се женеха, малко хора обичаха истински някого или имаха само един любовен партньор. Например, Джон Съдърланд. Ралф не бе сигурен дали има промискуитетни връзки, но според него имаше вид на надут и егоцентричен човек. Ето, не бе отговорил на писмото му — макар и да се сети по-късно, след като бе пуснал вече плика в кутията, че не бе написал адреса си на обратната му страна — а освен това умишлено не му бе обърнал внимание на улицата, когато се опита да го заговори. Толкова старание положи да съчини това писмо, да го напише в любезен и издържан тон. Ако мистър Съдърланд нямаше нищо общо с Елси, защо тогава бе избегнал срещата им на улицата? Можеше поне да отвори телефонния указател, да открие името му и да се обади по някакъв начин — но не го беше направил.

Ала проблемите около личното благоденствие на Елси и Джон Съдърланд бяха от различна величина — Елси му бе по-голямата грижа, а Джон — малкото облаче на небосклона, колкото една човешка длан, както пишеше някъде в хубавите книги. Бе зърнал Елси веднъж или дважд през последните няколко седмици, макар и вече да му бе трудно да я склони да остане повече от миг в разговор с него. Тя все още работеше в кафенето в долната част на Седмо авеню, но изглежда сменяше постоянно работните си часове. Освен това, само като го видеше да влиза, се втурваше панически в кухнята или молеше друго момиче да сервира кафето му или каквото си беше поръчал. „О, престанете, до гуша ми дойде!“ — бе казала навъсено веднъж, когато се опита да я заговори и дори не пожела да му сервира. Ралф забеляза, че другите две момичета си размениха иронични усмивчици и се запита дали не знаеха нещо повече от него за нощните или дневни свободни и извънработни занимания на Елси. Следващият път, когато

той настоятелно, но тихо я извика няколко пъти по име, опитвайки се да я задържи за половин минута, тя дълго време не отбелязваше присъствието му, а сетне застана зад гишетото, точно пред него и извика: „Остави ме на мира, или ще извикам ченгетата. Вече не ми е до смях“. Спомена още, че ще извика управителя от кухнята (Ралф не вярваше, че има някакъв управител в кухнята) и ще му каже да не го пуска вече в заведението. Достойна за съжаление постъпка. Но тъкмо хората, които се нуждаеха от съвет или напътствие, винаги издигаха пред другите каменна преграда. Ако ѝ бе чел проповеди да следва пътя на Исус, или някаква подобна глупост, би разбрал разярения ѝ вик да се пръждосва от очите ѝ — но той я наставляваше само да бъде по-благоразумна. Тя беше толкова наивна и уязвима! Ралф изпитваше гняв, когато си я представяше зад бара през всички тези часове — от пет или шест следобед до два през нощта, или от осем сутринта до четири следобед, млада и хубава, излъчваща здраве и невинност. Невинност! Винаги магнит за сексуално перверзните момчета и мъже, които я зяпаха с потекли лиги! Денем и нощем Ралф можеше да види похотливите им усмивки! Бе забелязал Елси да се спира пред някои от тези гамени и да размахва пред муцуните им парцала, с който забърсваше гишетото, а те едва не падаха от столовете си, очаровани от вниманието, което им обръщаше. Всички се опитваха да си уговорят срещи с нея и Ралф вече не се и съмняваше, че тя се среща нощем, по чуждите квартири с някой от тях. Ако работата ѝ свършваше в два, близко до ума беше, че отиваше да пийне нещо в компанията на тези хулигани, които се надпреварваха да я изпращат до дома ѝ. А след това? Ралф бе открил къде живее — на Минета стрийт, видял бе и съквартирантката ѝ. Веднъж я зърна да излиза от един супермаркет на Шесто авеню — бе съботен ден, в който не работеше — и я последва до дома ѝ на Минета стрийт. Другото момиче изглеждаше на около двадесет и пет години, беше по-високо от Елси, с тъмна червеникава коса, а в дрехите, с които се беше наконтила, приличаше на излязла от турски харем: издути розови панталони от трико, вързани за глезените с метални синджирчета, позлатени островърхи чехлички — през октомври! — изобщо, с типичния вид на проститутка. Може би дългокосата млада жена въртеше бизнес с момичета на Минета стрийт и Елси получаваше повечко пари като една от нейните питомки. Спомни си чудовищното зелено върху клепачите на момичето от

харема, а може би беше пурпурночервено? Грим, размазан от предишната вечер. Във всеки случай, изглеждаше неумита, но Ралф нямаше намерение повече да мисли за нея. Елси бе по-различна в този съботен ден, много по-различна от друг път — припкаше в белите си обувки за тенис, макар и ръцете ѝ да бяха претърпкани с пакетчета и торбички, погълната в разговор с момичето от турския харем. Ралф си помисли, че ще ѝ подаде пакетите и ще се сбогува с нея на вратата, но двете влязоха заедно вътре, като в собствения си дом. Преди това живееше на Кинг стрийт — бе я проследил два-три пъти — после се бе преместила за няколко седмици на Осма улица, без съмнение, в нечий чужд апартамент. На мъж или на жена принадлежеше този апартамент? Ралф така и не разбра. Как може едно младо момиче да има чувството за собствен дом, за порядъчност, приличие и безопасност, местейки се като безпризорна от квартира в квартира?

Като капак на всички неприятности, в мрачния сезон на несправедливостта, обидите и злото, Ралф откри, че някой си бе присвоил едно от изобретенията му. То представляваше прост и евтин начин за добиване на сол от морската вода. Диаграмата бе поместена във вестник „Таймс“ — съвсем като онази, която Ралф бе начертал в тетрадката си преди четири или шест години. От заградена морска плитчина топлата вода минаваше през камера, където се превръщаше в пара — Ралф бе измислил вакуума, за да се намали въздушното налягане и водата да се изпарява по-бързо. Разбира се, това изискваше генератор и турбина, които също бе включил в устройството — но те бяха начертани и във вестника! Чертежите и бележките на Ралф си стояха в тетрадките му с чисти бели листи върху полицата над работната му маса. Защо не се бе досетил преди една година да извади скиците? Просто не се беше постарал достатъчно. Вината му бе, че не довърши и не изпрати веднага малкия си модел — колкото и несъвършен да беше той — в Бюрото за патенти във Вашингтон. Колко пъти му се бе случвало все така? Пет, шест? Не смееше да пресметне. Това щеше окончателно да го ядоса.

Вкъщи имаше бяла боя, купи още няколко кутии емайл. През двата си свободни дни в средата на седмицата боядиса отново двете си библиотеки, изтупа прахта от книгите, тетрадките и старите списания и докато чакаше боята да изсъхне, изчисти горните лавици в кухнята и се готвеше да ги пребоядиса изцяло, но се справи само с външната им

страна. Тези полица бяха прикрепени към стената. Сигурно изглеждаше все още мрачен, тъй като едва пристъпи в магазинчето за хранителни стоки и Джони се провикна:

— Не ми четете морал, мистър Линдърман, днес не съм в настроение! Бях много добър, кълна се! — Джони се прекръсти и се засмя. — Не съм задявал момичетата, кълна се!

— Кой ти чете морал, Джони? — попита Ралф, правейки нещастен опит да се усмихне.

— Аз вярвам само в Бога. *Бог!* — засмя се отново Джони, приведе се над тезгяха и се зазяпа в кучето, опънато на каишката, което въртеше опашка.

ГЛАВА ДЕСЕТА

— Е, нагледахме се — рече Наталия на излизане от киносалона „Уейвърли-2“ около дванадесет вечерта.

— Да. Несполучлива идея, аз съм виновен — каза Джак. — Съжалявам много.

— Поне през последните десет минути имаше някакво действие. Толкова ме отегчи тази жена, съпругата! Не можеш да харесваш сюжет, чийто главен герой е мекотело, нали?

— Та имаше ли сюжет изобщо?

Те крачеха към къщи. Току-що бяха гледали някакъв немски филм, считан за добър, в които се разказваше за две жени, установили помежду си „близко приятелство“.

— Забеляза ли, че съпрузите им бяха глупави, истински мъже под чехъл? — запита Джак. — Само носещи етикета „съпрузи“.

— Това беше доста пресилено. Божичко, цялата тази плява за „борбата между половете“ или за враждебността между тях. Толкова е изтъркано.

Тя напрегнато крачеше, ту поглеждайки към него, когато говореше, ту извивайки глава настрана.

— Искаш ли да пийнем нещо в някое нощно барче? Голяма вечер! — засмя се Джак. Сюън беше взела малката под свои грижи в апартамента на родителите си на Ривърсайд Драйв, така че не се налагаше да бързат.

— Не, не — възрази Наталия, сякаш замислена за нещо друго. — Нека се поразходим малко.

Няколко минути по-късно Наталия забави крачка и леко сбърчи чело, както винаги, когато искаше да предложи нещо свежо и оригинално.

— Хайде да влезем тук.

Спряла се бе пред една хлътнатина на тротоара. Надолу водеха стъпала, а от вътрешността на заведението се носеше ритмичното бумтене на дискомузика. Влязоха вътре. Над вратата, затулена с перде,

Джак прочете „Птиче гнездо“, изписано с големи зелени букви на черен фон. Барчето беше малко, полутъмно и претъпкано с хора. Пурпурната светлина пулсираше в ритъма на музиката и на всеки втори такт всичко се забулваше в пълен мрак.

— Ще потърсим ли места? — извика Наталия. — Хайде да останем прави!

Тя се насочи наляво към бара. Искаше да си поръча „Балънтайн“.

Джак изкрещя поръчката ѝ.

— И една бира, момче!

Дансингът беше препълнен. Имаше предимно млади хора в сини джинси, двойка чернокожи, двама хомосексуалисти, гънещи тела един срещу друг, две фигури, всяка танцуваща сама за себе си и няколко полюшващи се в ритъма танцьори, не в първа младост. Червенокосо момиче в стегнати по стройното ѝ тяло бели джинси експлодираше енергията си като бомба. Рижата ѝ коса бе в африкански стил, бухнала като възглавница.

— Танц, моля! — развеселен покани Джак Наталия.

— Не още. След мъничко. — Тя отпи глътка от уискито си.

— Хубаво местенце избра!

— Аз ли? Я погледни *там*! — Тя се преви от смях и посочи към вратата.

Изхвърляха един подпийнал младеж от бара по класически начин — с едната си ръка пазителят на реда го бе сграбчил здраво за дъното на панталона, явно с доста болезнена хватка, а с другата яко го придърпваше за яката на пуловера. Трудничко ще му бъде да го избута *нагоре* по стълбите, каза си Джак.

— Тази, червенокосата — наведе се Наталия към Джак, без да сваля поглед от дансинга — от какво ли се е разгорещила така? Но много хубаво танцува.

Момичето се въртеше като торнадо срещу строен младеж с вид на пуерториканец, също много добър танцьор, с гъвкаво и пластично тяло. Част от тълпата ги следеше, пляскайки в такт с музиката. Нещо в профила и му напомняше за Елси, макар и да му беше трудно да го забележи сред вихрените ѝ движения.

— *Давай, момче!* — кресна някой от зяпачите.

Един от танцьорите рухна на пода и претърколи няколко стола, като едва не обърна масата, смитайки от нея чашите заедно с

покривката.

— Уау-уау-уау... — Електронната музика отбиваше отсечения си ритъм и също като филма, който току-що бяха гледали, изглежда нямаше ни край, ни ясно доловима посока. Наталия й се поддаде и с Джак се запромъкваха към едно празно място на дансинга. Наталия бе все още с официалното си манто. Нямаше значение. Джак подскочи няколко пъти с два крака във въздуха, чувствайки се превъзходно. Червенокосото момиче така подмяташе глава от една страна на друга, че рискуваше май да си счупи врата. Когато се озова на четири стъпки от него, Джак сепнат забеляза, че това бе Елси, пременена с фантастична перука. Сините очи на Елси го стрелнаха, тя бързо му кимна и полуразтворените й устни се разшириха в усмивка.

Музиката позатихна. Това парче бе свършило, макар че ритмичният тон, подобно нестихващото и неуморно туптене на сърце, продължаваше да отброява тактовете.

Елси спря да танцува. Закрачи усмихната на високите си токове, обгърнала с една ръка през кръста тъмнокосото момче, което се опита да я целуне по устните, но успя да докосне само бузата й. Напускайки осветеното пространство на дансинга, Елси се запровира между масите и преди да хлътне в сенчестия край на бара, където бе масата й, със светкавичен жест махна перуката си.

— Но тя е руса — отбеляза Наталия, загледана с любопитство в Елси. — И е доста хубавичка!

— Ами? — Сърцето на Джак заби учестено, едва ли само от танца. Странно. Елси можеше да мине покрай тях и да го удостои поне с едно „здравей“. Това би било повече в стила й. В този случай щеше да обясни на Наталия, че я е срещнал в едно денонощно кафене на Седмо авеню. Макар и никак да не му се щеше да споделя с Наталия сега в тази врява, че Елси го е посетила вече в апартамента.

Чашите им си стояха там, където ги бяха оставили.

Дали момчето с вид на латиноамериканец не бе поредното й увлечение? Нищо чудно, че старият Линдърман се кахъреше.

— На какво се усмихваш? — попита Наталия.

— Това момиченце — промълви Джак сред отново забумтялата музика — работи в едно заведение за хамбургери, надолу, по Седмо авеню. Виждал съм го и преди. — Сега си наложи да вика.

Наталия кимна и се приближи плътно до Джак зад гишето на бара.

— Заведение за *хамбургери*! Та тя е първокласна танцьорка! Прилича на балерина.

Джак преглътна и не отвърна нищо. На масата на Елси забеляза един тъмнокож младеж и друго момиче с дълга, тъмна коса, освен ако и това не беше перука.

— Да се махаме вече, а? Или искаш още една бира? — попита Наталия.

Напуснаха барчето.

Същата седмица, в петък вечерта, Джак и Наталия бяха поканени от семейство Армстронг на вечеря. Джак харесваше дома им — обширен апартамент в сутерена на една къща, с градинка в задния двор, където Макс и Илейн можеха да отглеждат зеленчуци, ако пожелаеха. В градината имаше розови храсти и няколко ябълкови дръвчета, а неголямата тераса използваша за лятна кухня, където печеха месо. Къщата — заслужаваше си това име — изглеждаше така, сякаш бе обитавана от десетилетия, а не от три-четири години. Диванът бе леко хлътнал, фотьойлите — също. Макс и Илейн бяха закупили по-голяма част от мебелите си на старо.

— След това, което съм длъжна да върша по цял ден, предпочитам да се любувам на библиотеката си, която сковахме от щайги за портокали — бе споделила веднъж Илейн във връзка с работата си като домашен дизайнер.

Откритата камина в предната стая, където бе разположен и изкорубения диван, работеше безупречно, макар и да бе доста стара. В нея сега пращеше приятен огън, а на жаравата отстрани се печеха обвити в станиол картофи. Децата надаваха весели викове от стаята на Джейсън, където, обясни Илейн, били наредили влакчетата си на релси върху пода. Джак дочуваше сред крясъците бибишкането на електронната игра. Четиримата възрастни пиеха коктейлите си в стаята с камината. Макс бе сложил въглени за пържолите — приготвянето на яденето било негова работа, обясни той на Джак — така че мъжете отидоха заедно в кухнята. Наталия и Илейн се бяха облегнали на дивана, увлечени в разговор.

— За какво ли толкова намират да приказват? — попита Джак.

— Кой?

— Момичетата. — Джак посочи съседната стая. — Понякога ми се ще и аз да имам такава дарба за общуване.

— Така ли? Аз пък не. Толкова е изтощително. — Макс взе сол и оцет и бутна към Джак купата за салата.

Джак взе марулката от мивката, пхна я в резачката за зеленчуци и излезе на градинската тераса.

— Ей, татко, касетофонът ми не работи! — Шестгодишният Джейсън застана на кухненската врата с разрошена кестенява коса, сбърчил носле.

— Добре, татко няма да си губи сега времето с него. Но колко време още, все пак, ще вдигате гюрултия?

Джейсън се обърна и се затича като войник, получил сякаш команда от баща си. Макс изтупа дрехите си.

— Наталия харесва ли работата си в галерията?

Джак отвърна, че много ѝ допада и добави, че е работила за Изабел и преди.

— А Луис? Забравих фамилията му. Старият ѝ приятел?

— Уонфелд. Той е добре. Виждат се с Наталия от време на време.

Джак не искаше да споменава за тревогите около мнимото му заболяване от рак, тъй като явно отдавна вече бяха преминали. В края на краищата, Луис не беше болен от рак. Макс никога не говореше за работата си. „Малката ми компания защитава големите компании“, бе споменал веднъж с усмивка, с намерението да се изплъзне от темата. Макс обичаше живописиста, музиката, илюстрациите на Джак, а също и рисунките му и разговаряше с далеч по-голяма охота за изкуство.

Сега Макс нареждаше пържолите върху стоманената, с дълга дръжка скара.

— А старата мисис Фарли? — запита той усмихнат. — Така ли се казваше? Дето живее на долния етаж, под вас?

— Да, все още е там. Спомняш ли си онзи следобед, когато я пренесохме през снега? След като слезе от таксито?

Джак се засмя. С Макс ринеха сняг от предните стъпала, когато мисис Фарли пристигна с такси и те я пренесоха с всичките ѝ пакети над барикадата от натрупан сняг по предните стъпала и я спуснаха здрава и невредима във фоайето на сградата.

— Разбира се, че си спомням. Беше много забавно!

В спешни случаи, като обилен снеговалеж например, Макс и Джак си помагаха един на друг в своите владения. Макс беше шест стъпки висок, снажен мъж, с характерната за ирландците приятна външност, мислеше си Джак, макар и да бе само наполовина ирландец. Имаше дълги мигли, волева брадичка и бе от типа мъже, които жените биха счели за сексапилен, макар че, когато веднъж запита Наталия притежава ли, според нея, Макс сексапил, тя бе отвърнала:

— Макс? Не и за мен.

Странно — помисли си Джак. „Ти си секси“, бе добавила Наталия. „Не че изглеждаш толкова секси, но си секси, което е по-важното.“ Да, наистина бе важно, щом излизаше от устата на Наталия. Джак внезапно се замисли за Елси, за въртящия се дервиш на дансинговата площадка и за тази странна птица Ралф Линдърман. Искаше да забрави името му, но то се бе загнездило в паметта му.

— Кажи ми, Макс...

— Можеш ли да внесеш вътре салатата, Джак?

Джак внесе купата със салата и я постави на масата в трапезарията. Макс обърна голямата пържола.

— И обърни картофите, ако можеш да го сториш с голи ръце. Какво искаше да ми кажеш?

Двамата приклегнаха край огъня.

— Да си виждал някой път да се навърта наоколо един мъж в средата на петдесетте, разхождащ куче на черни и бели петна?

— Далматинец?

— Отчасти може би, но си е обикновен мелез. Та този мъж разхожда кучето си в шест сутринта, или около този час, когато тичам понякога, а и можеш да го срещнеш по всяко време, тъй като е пазач, работещ на различни смени. Както и да е, доста е смахнат. Избягвай го, ако се опита да те заговори. Живее в долната част на Блийкър, така че може би не се разхожда чак до Единадесета улица.

— Опитвал ли се е да те спира на улицата?

— Да — отвърна Джак с гримаса. — Най-странното е, че си бях изгубил портфейла на излизане от таксито пред къщи и час по-късно този мъж ми се обади и ми го върна, без да поиска възнаграждение.

Макс вдигна очи от пържолата.

— С всички пари вътре в него?

— До последния долар. Каза, че е нормално да върнеш нещо на притежателя му, ако си го намерил. — Джак се разсмя. — Тогава се впусна в разговор за... отминалите времена на честност и тем подобни. Но бе с атеистични убеждения, изцяло настроен против религията.

— Много странно — рече Макс и обърна пържолата. — Но си имал голям късмет.

Илейн и Наталия не можеха да дочуят разговора им — бяха се облегли на големия диван, с крака, подгънати върху малките възглавнички и все още бърбореха оживено.

— Не се и съмнявам, че си се зарадвал много, когато ти е върнал портфейла — подхвърли Макс усмихнат.

Джак се почувствува облекчен, след като разказа на Макс тази история и го предупреди да се пази на разстояние от досадника. Сякаш споделяше с друг част от товара си. И все пак, защо Линдърман се бе превърнал в бreme за него?

— Умирам да разбера за какво си мислиш в този момент, Джак — усмихна се Илейн.

Джак стоеше с поднос горещи картофи, обвити в станиол.

— Просто си фантазирах нещо — отвърна той.

Джак не бе усетил движенията на жените, но на килима в дневната бе постлана мушамена покривка, върху която бяха наредени чинийки и прибори за двете дечица заедно с купички с мляко.

— Виждаш как разрешаваме проблема с чистотата на стаята — обърна се Макс към Джак. — Всичко друго, което се случи на този килим, няма да е от значение.

Четиримата влязоха в трапезарията. Джак стоеше до масата и наблюдаваше Наталия, тръпнещ от обожание пред дълбокия тон на гласа ѝ. Тя бе донесла чашата си със скоч и сода.

— Ти иди на твоето място, Джак — посочи Илейн стола, на който той обикновено седеше. — Сядайте най-сетне, вие двамата!

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

— Ей! Здравей! — изникна внезапно Елси край него.

— Здравей! — възкликна Джак изненадано.

Вървяха по Седмо авеню и Джак се отправи към аптеката на ъгъла между Гроув и булеварда.

Тя влезе с него, мушнала ръце в цепнатите джобове на куртката си — този път на моряк от Американския флот.

— Смятах да ти се обадя.

— О? Мога ли да купя една четка за зъби?

Джак избра малка червена четка за Амелия. Трябваше да купи и аспирин.

— Да — продължи Елси. — Искам да ти се оплача от онази напаст, Ралф. Става все по-зле. Идва постоянно в барчето, където работя и Вив, управителката, не може да го изхвърли, понеже не е нито пиян, нито пък е извършил някакво безобразие. — Тя продължи възбудено да говори и докато Джак плащаше. — Веднъж се отървахме от него, тъй като Вив му излезе с номера, че в заведение е забранено да се пускат кучета.

Джак внимателно я слушаше. Отправиха се към вратата.

— Искам да те помоля да му *кажеш* нещо... по този въпрос. Да го помолиш да ме остави на мира. Мога да си загубя работата, ако продължава така да ме излага. А не искам да я загубя, понеже смените ми са в много подходящи за мен часове, а и хората са много симпатични. Той ще те изслуша. Смята те за нещо много голямо. О! Надушил е, освен това, че веднъж съм ти била на гости. Как може да ме шпионира така? — Тя тропна с крак от възмущение. — Ако можеш да му кажеш само, че аз не съм някаква... някаква нощна пеперудка...

Тя погледна Джак право в очите, смръщила вежди.

Джак кимна, обмисляйки какво да каже на Линдърман следващия път, когато той се опита да го заговори на улицата — някоя спокойна и учтива дума, може би.

— Добре, Елси, ще се опитам. Обещавам ти.

— Благодаря. Много ти благодаря. Ела с мен, искам нещо да ти покажа. — Тя импулсивно грабна Джак за ръката и го затегли в обратна посока към търговския център.

— Какво искаш да ми покажеш?

— Просто живея ей там, надолу. Не е много далеч. Имаш ли пет свободни минути?

— Да.

Джак тръгна с нея. Пресякоха Седмо авеню, минаха покрай Джоунс стрийт в посока към площада „Фадър Демо“ и накрая се озоваха на Минета Лейн.

— Ето я и моята улица. Минета стрийт.

Запътиха се към една четириетажна къща с площадка отпред — тухлена къща, боядисана в червено. Елси извади ключовете от джоба на сините си джинси.

— Качи се за една минутка.

— Не, и така мога да я видя. Хубава къща.

— Горے няма никой. Аз как дойдох в *твоята* квартира — подхвърли тя с предизвикателна нотка. — Искам само да надникнеш! Няма нужда дори да сядаш.

Усмихнат, Джак отстъпи.

— Добре, Елси.

Изкачиха се по стъпалата и тя отключи друга врата.

— Ето къде живея сега с Дженивиер — рече Елси, влезе първа вътре и се фръцна по средата на една претрупана с мебели голяма стая.

Таванът беше нисък, а двата прозореца гледаха към Минета стрийт. Имаше диван с тъмночервена покривка от някаква изкуствена материя, съвременни кресла с ниски, полегати облегалки, чиято черна боя бе сякаш издраскана от котки, макар и Джак да не забеляза никъде котка. Малката открита камина изглежда изобщо не бе използвана — вътре бе закрепен плакат с череп и кръстосани кости. Имаше и много книги.

— А тук е спалнята — бодро рече Елси и го поведе по коридорчето покрай кухнята и банята към една стая в дъното. По-голямата ѝ част бе запълнена от огромно легло, което повече приличаше на два кревата, долепени един до друг. Покрито бе с няколко щамповани на многоцветни шарки индийски покривки, а стените бяха облепени с плакати на рок певци, голи женски тела и

афиш с огромни букви *гласувайте* за някого, чието име и лице Джак не можа да разпознае.

— Виждам — рече Джак. — Много е шик.

— А кухнята? Може би си надникнал вече в нея. Е, питам те, прилича ли ти това на публичен дом? Дженивиев работи по девет часа на ден, на петдневна работна седмица! А аз трябва да отида днес на работа преди шест. Това влечуго да не си въобразява, че се въргаляме в леглото по цял ден и се дрогираме, или че преследваме мъже за мангизи! — Възмущението ѝ нарастваше всеки миг заедно с огледа на апартамента. — Говори с него, кажи му да се пръждосва от очите ми! Ще го направиш ли?

Джак кимна.

— Обещавам ти. Ще го направя.

Тя видимо се отпусна.

— Сериозно ли говориш?

— Съвсем сериозно.

Той бе застанал до вратата на апартамента и се канеше да се сбогува с нея.

— В противен случай ще извикам полицията — не спираше Елси. — Който и да дойде в нашата квартира, мъж или момче, никога не остава през нощта! Посещават ни всякакви гости, разбира се, но сега приятелката ми е Дженивиев. Не се задяваме с никого. Та тя дори не харесва момчета.

— Хм. Приятелка — нехайно отбеляза Джак, спомняйки си удивлението, с което бе посрещнал разобличителната вест за Силвия и не искаше сцената сега да се повтори. — Аха — добави той.

— Да, тя е лесбийка. Такава съм и аз сега. Момчетата ми харесваха мъничко преди, но в момента ги отбягвам. — Тя махна неприязнено с ръка, сякаш отпъждаше някой — жест, който Джак бе забелязвал и преди. — Може би няма да харесвам Дженивиев за дълго, но... докато връзката ни трае, искам да кажа... — Тя свали куртката си и я хвърли на дивана, описвайки при това движение пълен кръг на пръсти. Щастливата усмивка отново цъфна на лицето ѝ, а челото ѝ бе чисто. — Искам да се радвам на живота, необезпокоявана от никой. Разбираш ли?

— Да. — Джак разбираше всичко. — Благодаря ти, че ме покани. — Той отвори вратата.

Тя го изпрати надолу по стълбите.

— Това жена ти ли беше — миналата вечер, в диско бара?

— Да — усмихна се Джак.

— Интересна е. Различна от останалите, разбираш ли? — Елси говореше искрено. — Тя писателка ли е?

— Не. Но чете много. Довиждане, Елси!

Джак се отправи към къщи. Елси бе толкова импулсивна, толкова откровена! С тези трепкащи, тънки светли мигли, със светлосините си очи, вперени право в него! Скоро Джак се озова на улицата на Линдърман. Бе забравил номера на къщата му — толкова по-добре. Ако срещнеше сега старика, в четири без десет, щеше да поговори с него и да се опита да го обуздае — кротко и учтиво. Джак се озърташе за Линдърман, а когато наближи Гроув стрийт, се огледа наоколо за момичето, което трябваше да придружи Амелия от училището на западната Дванадесета улица, макар и да бе още доста рано. Заплащаха за съпровождането на дъщеря си допълнително, макар че той или Наталия — обикновено той — я водеха сами сутрин, някъде около девет. Понякога Джак телефонираше в училището в три и половина и уведомяваше, че ще дойде сам да вземе дъщеря си. Когато пое по Гроув стрийт към дома си, все още не бе зърнал нито Линдърман, нито Амелия с придружителката си, тъй че се прибра в апартамента си.

Вчера и днес бе работил с перо и петна от туш, но предпочитания от него начин, без предварително да скицира с молив. Сега разглеждаше рисунките с широко разлени петна с нови очи — не му изглеждаха лоши. Два пъти месечно Джак разнасяше портфолиото си по редакциите на разни списания, оставяше за преглед част от творбите си и се връщаше седмица по-късно, за да разбере резултата. Но сега внезапно почувствува, че не бе в настроение да положи повече и петънце върху листа.

И така, Елси беше лесбийка! Невероятно. Още по-невероятно, като се замислеше за съдържанието на открития гардероб в спалнята на Минета стрийт, почти три метра дълъг и претъпкан с евтини рокли, с дълги поли във всякакви разцветки. Върху пода му бяха разхвърляни обувки с високи токове, позлатени чехлички, сандали с кожени плетеници, които явно обвиваха крака чак до коляното, високи боти, изглеждащи много секси. В ъгъла на спалнята бе провесено светлолилаво щраусово перо. Лесбийка. Беше ли надушил Линдърман

и това? Джак нямаше намерение да го осведомява. Линдърман явно пазеше Елси от проституция. Джак се сети за огромното легло. Ами да, Елси и момичето, наречено Дженивиев, правеха любов на това широко Елисейско поле.

От ъгълчето на работната си маса Джак взе правоъгълна линейка и лист гланцова червена хартия. Имаше малка колекция от такава хартия, върху която не можеше да рисува с туш или с молив, а само с маслени пастели. Събираше я от кориците на списания за изкуство, за които Наталия бе абонирана, макар да бе откъснал само някои. Използуваше за рисуване празната им лъскава повърхност. Взе жълт пастел и нарисува танцуваща гола женска фигура, композирана от кръгообразни линии. Кръговете на хълбоците се вгъваха в талията, главата бе наклонена наляво; фигурата се издигаше на пръстите на единия си крак, а другият бе протегнат във въздуха. С кръговете на гърдите обхвана раменете и ръцете до свивката на лактите. Стегнато и динамично, прецени доволен Джак композицията си. Докато пастелът бе все още влажен и можеше да се разтрие с палец, даже да се изличи напълно от повърхността — като че ли това беше желанието му — той разтърка с пръст всяка линия, за да я омекоти и да ѝ придаде светлосянка. Сякаш скулптираше фигурата. Ето, вече бе готово — портрет на танцуващата Елси. Облегна го на гърба на масата. След петнадесет или двадесет минути щеше да изсъхне. Загатването на късата коса бе сполучливо, тя бе разпиляна като пламък от вихреното движение. Без конкретизирани черти на лицето. При все това бе Елси.

Звънецът на външната врата иззвъня. Амелия се беше прибрала.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

През следващите няколко сутрешни кросове Джак напразно се оглеждаше за Ралф Линдърман. Сега излизаше да бяга малко по-късно, с първите дрезгави лъчи на есенните дни и навярно се разминаваше с Линдърман, който разхождаше Бог след завръщането си от работа, все още по мрак.

През ноември Джак започна работа върху една поръчка, възложена му от Трюз. Това бе разказ за едно продължително пътешествие из Тибет на млад американец, който лагерува във високопланинските селца, лута се, изгубил пътя си, преживява трудни и самотни дни при отчайващо ниски температури. Джак започна да посещава Градската библиотека на Четиридесет и втора улица за търсене на материал. Трюз настояваше илюстрациите да бъдат направени в същия фантастичен стил със странни персонажи, но въпреки това Джак трябваше да знае как изглежда едно тибетско глинено гърне, даже и тибетски як, да не говорим за облеклото на тамошните селяни.

Увлечен в работа, Джак почти бе забравил за Линдърман, когато един ден внезапно го зърна в магазинчето на Роси, с няколко консерви в едната си ръка и каишката на Бог в другата. Хиляди мили надалеч в мисълта си, Джак се сепна неприятно изненадан, когато очите им се срещнаха и раздвижи глава в някакво подобие на поздрав. Той се вторачи в деликатесите, наредени зад стъклото. В магазинчето имаше още няколко клиенти. Линдърман явно чакаше реда си, за да плати.

— Добър ден, мистър Съдърланд — произнесе Линдърман.

— Добър ден, господине — отвърна Джак. Сети се за обещанието си на Елси. Поръча на стария Роси четвърт кашкавал и двеста грама тънко нарязан салам.

Линдърман събра покупките си на гишето и Джони Роси пое парите му. След това Линдърман се приближи до Джак с кафявия си хартиен плик.

— Бих желал да поговоря с вас, мистър Съдърланд. Ще се опитам да се изразя колкото може по-ясно. — Гласът на Линдърман бе тих и сериозен.

Още с първите му думи Джак потръпна от остра вълна на неприязън и досада, действаща му като парализиращо вещество. Я се стегни, заповяда си той.

— Да. Ами... Ами изчакайте ме една минута.

Джак дори не желаше двамата Роси да знаят, че се познава с този човек. Плати сметката.

Излязоха на тротоара, под хладните лъчи на слънцето.

— Не мисля, че се изразих твърде ясно в писмото си до вас — продължи Линдърман. — Може би съм ви засегнал. Повярвайте, не съм искал това, но все пак, длъжен бяхте да ми отговорите. Разбрах със закъснение, че не съм написал адреса си... на гърба на плика...

— Не сте ме засегнали. Ни най-малко. — Джак се вгледа в масивното лице на Линдърман, в дълбоките резки върху двете му бузи, в самодоволните му кафяви очи. — Момичето, за което ми споменахте, Елси, има работа, разбирате ли? Не си пилее времето... по начина, по който вие навярно предполагате. А ако остава до късно — е, тя просто се забавлява. Като всички млади хора.

Линдърман поклати глава, с което сякаш искаше да подчертае, че Джак дълбоко се заблуждава.

— Съзнавам, че е млада. Ето защо си заслужава човек да ѝ помогне. О, извинете ме, моля ви.

Бог се канеше да направи нещо и Линдърман внимателно го дръпна в канавката. Тлъстият, приклепнал гръб на кучето повече от всякога му придаваше вид на клепоухо прасе.

Джак си пое дълбоко дъх.

— Тъй като се интересувате за благополучието ѝ, мистър Линдърман, сигурен съм, че не бихте искали да загуби работата си. А това би могло да стане, ако често се отбивате в кафенето да ѝ приказвате. Шефката ѝ се дразни от това.

Очите на Линдърман се разшириха от удивление — неподправено при това.

— Тя ли ви го каза? Но това е абсурд! От време на време се отбивам само за чаша кафе. Разбира се, тя не иска и да чуе това, което се опитвам да ѝ обясня!

Джак се загледа като хипнотизиран в лопатката, с която Линдърман огреба кучешките екскременти и ги пусна в найлоновата си торбичка, специално приготвена за целта. Продължи да упорства:

— Оставете момичето само да се грижи за себе си, мистър Линдърман. Мислех си, че сте атеист, разкрепостен човек, настроен против църковното морализаторство. — Джак се опита да се усмихне.

— Да, атеист съм. Но това, за което говоря, е нещо съвсем реално, нещо, което можеш да видиш и да пипнеш — смръщи вежди Линдърман.

В този миг Джак съзря пред мисловния си взор чистото лице на Елси, гъвкавото ѝ тяло. Можеше да я нарисува съвсем точно по памет. Спомни си гневното ѝ изражение, когато му говореше в квартирата си, влагата в очите ѝ, когато го молеше да я отърве от този натрапник.

— Но момичето има все пак правото да не бъде поучавано, не мислите ли? В края на краищата, не ви е дъщеря. Тя приема много болезнено всяка незаслужена критика.

Ралф Линдърман изглеждаше нещастен от пълната липса на разбиране в Джак.

— Какво може да знае тя за живота на двайсет години? Тя е на път да разбие живота си. Казвам го и настоявам на думите си!

Един минувач се обърна и се зазяпа в Линдърман, който бе повишил глас. Джак се озърна страхливо в посока към дома си, към ъгъла на Гроув стрийт зад него и надясно. Как да се измъкне от тази ситуация?

— Мога да ви кажа едно — смятам, че не трябва да вървите по петите ѝ и да разговаряте с нея по този начин. Така не само че няма да ѝ помогнете, а ще ѝ навредите още повече. Не сте ли се замисляли...

— Но кой тогава ще я поучава? Семейството ѝ не живее в Ню Йорк. Тя е оставена тук на произвола на съдбата!

Джак искаше да му обясни, че Елси едва ли вече не е намислила да извика полиция, за да се отърве от него, но реши, че в момента това би било неуместно. Фанатичната упоритост на Линдърман бе нещо дълбоко вкоренено в него и непроменимо. Внезапно Джак изпита отвращение от прикования към него поглед на Линдърман, който го поразяваше с тъпотата си.

— Е, тя не е единственото самотно момиче в Ню Йорк — каза Джак и понечи да си тръгне.

— *Вие* ли сте нейният закрилник сега?

Джак се усмихна.

— Не, пък и не мисля, че тя се нуждае от закрила. Довиждане, мистър Линдърман.

— Мистър Съдърланд! — Линдърман се впусна напред и почти в буквалния смисъл на думата приклеци Джак, сграбчвайки го за ревера на самото.

— Ей, престанете! — Джак отскочи назад и се блъсна в едно момиче, което пресичаше улицата с пазарска количка. Момичето щеше да падне, ако Джак не го бе подхванал за лакътя. — Съжалявам много. Извинете ме. — Момичето го погледна раздразнено.

— Още не съм ви обяснил всичко — каза Линдърман.

— Вече ми обяснихте. Само по-спокойно, ако обичате.

Джак осъзна, че е стиснал зъби, както правеше Елси, и че свободната му ръка се е свила в юмрук.

— Неудобно е да разговаряме на улицата — каза Линдърман, вече по-любезно. — Апартаментът ми е само на няколко крачки оттук. Ако решите да се качим за две-три минути...

Идеята бе отчайваща, но нямаше ли да бъде още по-зле, ако проявеше неприязнени чувства? Може би Линдърман щеше да се ожесточи още повече от отказа му. Джак бегло кимна.

— Добре. Съгласен съм. Може би и аз ще се опитам да се изразя по-ясно.

След няколко минути Джак изкачваше стъпалата към четвъртия етаж по тъмния коридор, просмукан от миризмата на готвено и прашни килими. Когато Линдърман отключи вратата на апартамента си, кучето изгледа Джак с извинителна усмивка, а може би и с любопитство.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Със сърдечен жест Линдърман покани Джак в малката всекидневна, претрупана с книжни лавици и маси. Всичко беше много спретнато, но износено и старо. Двата прозореца гледаха към задния двор, или по-скоро, към пространството, заключено между олющената сграда и гърбовете на къщите отсреща. Линдърман изчезна за миг да окачи някъде каишката на кучето. Кухнята се помещаваше в задния ляв ъгъл, една полуотворена врата вдясно водеше навярно към спалнята на Линдърман, тъй като кушетката в дневната нямаше вид на използвана за легло.

— Моля, седнете, мистър Съдърланд — посочи Линдърман единствения си фотьойл.

Тъмносинята плюшена покривка на фотьойла отговаряше също на стила на петдесетте, и макар и да бе излиняла, едва ли бе използвана често. Центърът на дейността явно бе дългата дървена маса под прозорците, върху които бяха натрупани тетрадки, писалки и моливи, линии и няколко книги от градската библиотека.

— Не е кой знае какъв разкош, но това е домът ми. Живея тук повече от десет години — заяви Линдърман с гордост и задоволство, издърпа стола зад дървената маса и го обърна към Джак.

— Симпатично място — усмихна се благосклонно Джак. Вече се бе настанил във фотьойла. — Идвала ли е Елси тук?

— Не, разбира се — поклати отрицателно глава Линдърман. — Не, не съм я канил тук. Тя винаги е заета или бърза за някъде. — Смехът му наподобяваше кикот.

В тази стая рядко, а може би и никога не пристъпват гости, реши мислено Джак. Наблюдаваше как Линдърман се мъчи да каже нещо, което напираше на устата му.

— В последно време вас ли посещава Елси? Затова ли ми казахте да не разговарям повече с нея?

— Мен? — Джак се засмя и поклати глава. — Веднъж тя ми помогна да отнесе няколко пакета у дома. Може би точно тогава сте я

зърнали да влиза и излиза, тъй като това бе единственият път, когато ми се отби на гости, и то само за минутка.

Проследил ли я бе Линдърман да влиза с него във входа и изчакал ли я бе да провери колко време са прекарвали заедно?

— Как се срещнахте с нея? — попита Линдърман.

— Ъм-м. Влязох в кафенето, в което работи. Преди няколко седмици. Помня, че валеше силен дъжд. Спомням си, че и вас ви видях тогава на един стол край бара, с кучето ви. Забелязах ви да разговаряте с Елси. И тъй, когато тя ми сервира кафето, я попитах откъде ви познава и ѝ разказах за случая с портфейла. Тя отвърна, че вече знае за това.

— Значи вие сте я заговорили.

— Не зная кой започна пръв — каза Джак усмихнат, спомняйки си забележката на Елси, когато стоеше изправен сред тълпата, че изглежда така, сякаш навън силно вали.

Линдърман скръсти ръце.

— И си уговорихте среща с нея, така ли?

— Не, ни най-малко! Изобщо не съм се виждал с нея до деня, когато се прибирах в къщи претоварен с пакети и един се беше продънил, и така се случи, че тъкмо в този миг Елси минаваше по Гроув и го подхвана, за да ми помогне. Ето кога сте я видели да влиза в дома ми — или да излиза.

Линдърман го стрелна с предишния си поглед, сякаш не вярваше ни дума на казаното.

— Съзнавате ли, мистър Съдърланд, че за хората тя е... един вид... идеал?

— Идеал?

— Млада и съвършена. Та тя е в разцвета на красотата си.

Джак изчака мълчаливо.

— Тя е точно това, което някои хора наричат „момичето от моите сънища“. И вие трябва да го осъзнаете.

Джак промълви:

— Много е хубавичка, да.

— Самото съвършенство, от плът и кръв. Не някоя безжизнена статуя.

— Да, вярно е.

— Но това носи със себе си и големи рискове.

Навярно загуба на девствеността, помисли си Джак.

— Какви?

— Тя е съблазън за другите.

— Като всички хубави момичета — усмихна се Джак. Той разхлаби шалчето около врата си, но се приведе във фотьойла като човек, който се кани да си тръгне.

— Такива жени са опасни — продължи Линдърман. — Те водят до нещастие — до разбиване живота на другите и на собствената си съдба. — Той се намръщи и прехапа долната си устна. — Но мен ме интересува повече това да предпазя Елси, отколкото мъжете или младите момчета, които се навъртат похотливо около нея.

Джак мислеше да му възрази, че тъкмо сега Елси предпочита момичетата, но отново се въздържа.

— Ами, господине, просто не зная какво мога да направя, за да помогна на Елси. Тя си има своята работа и изглежда напълно доволна и щастлива. Аз вярвам в живота — нека ѝ дадем възможност безпрепятствено да му се наслаждава.

— Но тя може да се окаже разрушителна за *вас самия*. Ако ѝ предоставите възможност. Ако се срещнете още няколко пъти с нея...

— Не, господине. Твърде съм далеч от мисълта да се срещам специално с нея.

Той вдигна пликчето с хранителни продукти, което бе оставил на пода. Кучето го беше подушило, но строгото „Не, Бог!“ на Линдърман го накара да се върне на предишното си място, върху килима до вратата, където веднага послушно легна, с муцуна върху лапите си, надавайки ухо към разговора.

— Точно тези малки, уж случайни срещи, обикновено разрушават браковете — продължи Линдърман, — а вие сте порядъчен семеен мъж, мистър Съдърланд.

— С щастлив брак, при това — усмихна се приветливо Джак. — Не се интересувам от други жени.

Почувствува се някак глупав и наивен, сякаш правеше подарък на старика или нещо от този род.

— Но не ви ли прави впечатление, че тя флиртува с всеки?

— Не, не съм забелязал такова нещо. Всъщност, изобщо не мисля, че флиртува. Тя е необикновено пряма, казва винаги това, което ѝ е на сърцето, това е всичко. Онази нощ в кафенето я видях как се

беше разфучала с един парцал, който размахваше ядосано пред муцуните на натрапниците. Убеден съм, че не греша.

Лицето на Линдърман се смръщи от погнуса.

— Трябва да чуете нещо от онова, което често й подхвърлят мъжете в кафенето. Тези мръсни отрепки, които се домогват до нея!

Джак се изправи.

— Защо приемате всичко толкова сериозно, мистър Линдърман? Елси и сама може да се погрижи за себе си.

Но вече разбираше защо Линдърман гледа толкова сериозно на нещата — по своя болен и мистичен начин възрастният мъж здравата бе хлътнал по Елси. Да, мистичен, каза си Джак, тъй като Линдърман бе подхвърлил, че Елси е „идеал“, „момичето от сънищата на човека“.

Линдърман прикова навъсения си поглед върху Джак:

— Защото Елси не може да осъзнае това, за което си говорим тук — тя не съзнава обаянието си. *Ето* кое е най-опасното. И тази опасна сила извира от красотата ѝ, от младостта ѝ. А обществото ни подстрекава силите на злото, като кара... като кара момичетата да се плескат с грим, да подмамват мъжкия поглед с разголената си плът и да се носят на високи токове. Колкото са по-нашарени и беззащитни, толкова по-секси изглеждат. Това е стигнало върха си, може би, още в стари времена, когато японските гейши, връзващи краката си, са били обект за сексуалните желания на мъжете, които са ги вкарвали в леглото си само защото не могат добре да вървят. Сега пък жените носят понякога косите над очите тъй, че едва ли виждат къде стъпват. Секси. По стара традиция. Съзнавате ли това, мистър Съдърланд?

Линдърман се наведе напред, в тъмните му очи напрежението нарасна.

— Когато видях Елси, тя носеше *маратонки*.

— Струва ми се, че това е в гена на самите жени — каза Линдърман, пропуснал покрай ушите си репликата за маратонките. — А обществото и рекламите — не го забравяйте никога — спомагат за всичко това! Лакирани нокти...

— Момичетата обичат да изглеждат красиви.

— Но кой им разяснява какво е красиво — троснато възрази Линдърман, сякаш Джак, вече приклещен в ъгъла, се опитваше да се измъкне.

Да, старият въпрос — за кого се обличат жените, за себе си или за мъжете? Вече едва го свърташе на едно място, направо не издържаше. Завъртя се в кръг из стаята и зърна на стената една картина със синьо-зелено цвете — може би произведение на Линдърман — непохватно нарисувана върху бял фон и една фотография на женска глава в профил, поставена в кръгла рамка, на горната лавица на библиотеката. Жената бе млада, но със старомодна прическа с висок кок. Навярно, майката на Линдърман?

— Били ли сте някога женен, мистър Линдърман? — попита Джак, без да си дава сметка какъв, за бога, отговор би могъл да последва.

— Да, някога. Жена ми ме напусна заради друг мъж — о, преди повече от двадесет години. Типичен случай. Жените са непостоянни. Влюбени са във властта си над мъжете. Не мислите ли, мистър Съдърланд?

Джак не отговори. Всички мъже умираха да се влюбват в момичета с такава власт. Лошо ли се бе опарил Линдърман? Трудно му бе да си го представи млад и привлекателен за някоя жена. Какво тогава го измъчваше? Импотентност, може би?

— Снимката, която гледате в момента — продължи Линдърман — е на майка ми, не на бившата ми съпруга. Тя почина преди няколко седмици — пророни той с безразличие.

— О? Съжалявам. Къде е жена ви сега?

— В Калифорния ли? Във Флорида ли? Не ме интересува. Не общувам с нея. Нямаме и деца.

Последното Линдърман отбеляза с видимо задоволство.

През ума на Джак отново премина мисълта, че Линдърман навярно не е спал с жена.

— Пълно е с деца на този свят — отбеляза Линдърман. — Вижте само папата! Забрана на абортите! Че как е възможно това? Та той дори е *посещавал* тези мизерни бордеи в Южна Африка, претъпкани с гладуващи възрастни и деца — и на всичко отгоре им вика: „Бог да ви благослови! Плодете се и се множете!“. А после отлита за Рим в луксозния си самолет.

— Да, казват, че... — Джак се насили да влезе в тон с разговора, — че той е Папата на Третия Свят. Католиците на Запад в Западния свят упражняват контрол върху раждаемостта, когато това се наложи.

— И слава богу — каза Линдърман.

Джак си пое дъх.

— Как изглеждаше жена ви?

Погледът на Линдърман се изостри и ъгълчетата на устата му увиснаха.

— Как да я опиша? Празноглава. И двамата бяхме на двадесет и четири, когато се оженихме. Твърде млади. Беше ми казала, че иска да стане писателка, да се занимава с белетристика. Но ѝ липсваше дисциплина. Доникъде не стигна с разказите си, никога не успя да напише книга. — Линдърман горчиво се изсмя. — Нормално е една жена да не ходи на работа, не обръща внимание на това, но можеше поне да поддържа домакинството. Беше леконравна, разбирате ли? Макар и доста хубавичка. Е, да си призная, много хубава. И така, срещна някакъв идиот, който се влюби в нея и тя веднага си вдигна чукалата. Просто ей така! Като пеперудка. Не беше кой знае каква загуба за мен, уверявам ви.

Линдърман махна с ръка и прокара пръст по колана на панталона си. В кръста беше доста слаб.

Джак любезно го изчака да продължи разказа си, но такъв не последва. Линдърман плътно стисна долната си устна, сякаш току-що се бе слепила и застина в тази гримаса.

— А майка ви? В Ню Йорк ли живееше?

— Не. В Ню Хемпшир. Семейството ми е оттам.

Джак бе чувал да приказват, че хората от Ню Хемпшир са упорити и консервативни. Искаше да направи някакъв комплимент на Линдърман, преди да си тръгне.

— Виждам доста сериозни книги в библиотеката ви. Инженерство, механика.

— А... да — усмихна се Линдърман. — Мисля, че съм един пропаднал инженер. Искях да стана изобретател. Но едно изобретение не струва нищо, ако не е патентовано. Загубих половината от живота си в напразно дирене. Нямах нито достатъчно познания, нито подръчни средства, за да направя един добър модел... Напуснах колежа, тъй като трябваше да издържам майка си. После... опитах късмета си в мебелния бизнес, правех някои неща по поръчка на клиентите. Но не изкарвах добри пари от тази работа. Това беше по времето, когато бях женен. Е... сега съм пазач и работя през повечето

време през нощта, това ми харесва. Опитвам се да защитавам хората, домовете и парите им от злото, което обикаля из улиците. Неблагодарна и безнадеждна работа. Болшинството от хората биха откраднали, ако им се удаде възможност. А да намериш портфейл с името на притежателя му и да не му го върнеш, това считам за... — Линдърман не намираше думи за такава позорна постъпка.

— Да. — Джак се зарадва, че можеше да благодари на Линдърман още веднъж. — Няма да забравя никога това, господине, никога.

Той се отправи към вратата и зърна на стената друга картина, поставена в рамка. Бе репродукция на прерафаелитска живопис, но черно-бяла. Изобразяваше бледа млада жена със спуснати черни коси в дълга бяла рокля. Опряла бе ръка на една скала, босонога, потопена в кротък унес, със сомнамбулен израз. Джак бе обхванат от чувството, че именно това е идеалът на Линдърман — мечтателната, замислена, елфическа красота, която не съществуваше на този свят, която никой не можеше да заговори или да докосне. Джак набързо отклони поглед, тъй като не искаше да създаде повод за нов разговор.

— Може би отнемам от времето ви за сън. Благодаря ви, че ме поканихте, мистър Линдърман.

— Сън? — Линдърман скокна от стола с учудваща лекота. — Няма да имам нужда от сън до осем сутринта. Трябва някой път отново да се видим. Не съм сигурен дали се изразих ясно по доста сложните проблеми, по които разговаряхме — за момичетата, за жените въобще. Ха-ха! — Смехът му беше тих и отсечен, но все пак бе истински смях. — Мога да се изразявам точно с няколко думи — така че това, което ви наговорих, може да ви се е сторило малко засукано и мъгляво.

— Не, ни най-малко. Ще помисля върху думите ви.

Джак си наложи да стисне протегнатата ръка на Линдърман. Линдърман сграбчи дланта му и я разтърсваше ли разтърсваше, също като онази вечер, когато му бе върнал портфейла.

Джак се запуска надолу по стъпалата с възможно най-високата скорост, която би могъл да развие. По-добре би било да е в сърдечни отношения с него, повтори си той, далеч по-добре от киселите физиономии, от преструвките, че не го забелязва на улицата. Следващият път щеше да го поздрави с кратко кимване.

Вече вкъщи, Джак почувствува, че вижда Линдърман в нова светлина. Догадката му се оказва вярна: той бе по странен начин влюбен в Елси и съответно гледаше да отстрани всичките си съперници. Линдърман гледаше на Елси като на символ на младостта и неопетнената красота, и за запазването на този свой идеал трябваше да воюва. Тя бе за него едновременно привлекателна и опасна поради чара си — но въпреки това обект на възхищение и обожание, може би даже обсебиса. Олицетворение на всички жени, събрани в едно. Джак бе чел за тези неща в митологията.

Застана на работната си маса, дръпна зад себе си завесата и насочи мисълта си към тибетския як, към ушите му с дълга козина и рунтавото му, тремаво туловище, което трябваше да издава хем мрачно, хем дружелюбно настроение. Топна гарвановото си перо в индийското червено, изпробва го, след което ръката му се поколеба за миг над белия лист. Странно, че Линдърман бе превърнал Елси Тайлър в абстракция, в символ на всички жени и съответно ѝ бе отнел същността на реално, пълнокръвно създание, на момиче на двадесет години. Навярно, защото не можеше да я притежава — размисли в себе си Джак. Съвсем противоположно на онова, което обикновено правеха влюбените мъже с обектите на своите чувства, превръщащи ги в единствените на света живи и осезаеми същества. Без съмнение Фройд бе описал някъде с подробности типа като Линдърман. Наталия трябваше да знае. Някой път щеше да сподели с Наталия отношението на Линдърман към Елси. Това щеше да я развесели.

Джак изтегли с перото фина линия по белия лист.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

— Божичко, що за среща бе това — изпъшка Наталия две минути след прибирането си вкъщи, поставяйки двата чифта ботушки върху парче от вестник в коридора.

Джак се радваше, че бе избегнал пороя въвн и родителската среща — беше забравил името на организацията, но слушаше какво му разказва Наталия за нея. Там била Илейн Армстронг със сина си Джейсън, но без Макс, и председателката, някоя си мисис Кова, за която Джак бе чувал и преди, накарала децата да гласуват поотделно, а след това заедно с родителите си, гимнастически салон ли да има или столова във втората стая на един апартамент на Банк стрийт. Този двустаен апартамент трябвало да бъде място за събиране на децата в промеждутъка между затварянето на училището и прибирането им по домовете, когато дойдат да ги вземат родителите им. Надзорът трябвало да бъде доброволен и на смени, като никой родител нямал правото да се ползва от това улеснение, освен ако той или тя не предложили услугите си на дежурни наставници по един час следобед на всеки десет дни, колкото и деца да са се събрали.

— Тази Мадълайн Кова — продължи Наталия, влязла отново в хола, сменила панталоните си с долнище на пижама — е отблъскващо сладникава, вслушва се с мила усмивчица във всеки, уж никога не взема решения, не казва „не“. Ето защо така дяволски дълго се проточи тази среща. Едва не хвърлих топа от досада.

— Един скок, мадам — предложи Джак и подаде на Наталия чаша „Гленфидич“.

— О, благодаря ти, Джак. Е, знай, че самата аз не бих имала дебелоочието да бъда председател на събрание. Но каква е работата на председателя, бих искала да знам! — Тя отпи глътка и се разсмя. — Че то е станало почти осем и половина!

— Уа-а! — Амелия се затича и се хвърли по очи на дивана, след което ухилено погледна родителите си. — Аз съм тибетски як!

— А ти какво прави, докато аз представлявах родителското тяло?
— отметна Наталия косата си назад от лицето.

Дъждът бе набраздил косата ѝ на ивици и по-тъмните кичурчета ѝ придаваха онзи див вид, който Джак бе забелязвал и преди — харесваше тази нейна черта, и ѝ се любуваше, докато косата ѝ не придобиеше отново естествения си цвят, доста неопределен, подобен на злато с грапава, неизлъскана повърхност.

— Писах на чичо Роджър — отвърна Джак. — Казах му за Тибетската книга и за „Мечтателите“, която ще излезе преди Коледа. Бързат с нея и след няколко дни ще получа първите екземпляри.

— О? Чудесно. Кога разбра това?

— Следобед ми се обадиха от „Дартмур-Егис“. Има ли гладни хора тук?

— Аз съм гладна! — изписка Амелия.

Беше един от онези дни, в които Наталия приготвяше вечерята — сутринта, преди да тръгне за галерията „Катц“, бе направила сос за спагетите. Накрая и двамата се засуетиха в кухнята, достатъчно голяма, за да побере двама души, без да се блъскат един в друг. Спагетите бяха почти готови, когато иззвъня телефонът — Луис Уонфелд, разбира се — позна веднага Джак, когато нададе ухо към хола и дочу смеха и дълбокия глас на Наталия. Но можеше да бъде и Силвия, трепна той, макар че Силвия не звънеше толкова често като Луис. Джак сложи салатата на масата и се приближи към Наталия.

— Спагетите са *готови*! — прошепна той.

Джак сервира вечерята. Амелия с остър гласец поиска възглавниците си за стола, не можела да ги открие. Наталия привърши набързо разговора с извинението, че спагетите били готови и усмихната седна на трапезата.

Приятелят на Луис, Боб, обясни тя, се забъркал в някаква каша в Берлиц, където взимал уроци по френски. Ставало дума за това, че сбъркали Боб с един преподавател по италиански, в резултат на което изправили Боб на катедрата пред аудитория, пълна с италиански студенти. Джак слушаше разсеяно и дори изгуби нишката на разговора, но учтиво се усмихваше. Сетне Наталия трябваше да потърси и лигавничето на Амелия, тъй като щеше да се наплеска цялата от спагетите, и го намери в ъгъла, зад кухненската врата.

Джак тъкмо приготвяше кафе еспресо, когато телефонът отново иззвъня. Обади се Наталия.

— Джак?

— Кой е? Джоуел?

— Търси те някакво момиче.

— Ало?

— Ало, мистър Съдърланд, обажда се Елси. Надявам се, че си разговарял с дъртия досадник?

— Направих го, да. Преди няколко дни.

— Е, той се измете от кафенето, благодаря ти за това, но сега се мотае и ми досажда около собствения ми дом!

Джак дочу отзад дрънченето на чинии. Очевидно Елси се обаждаше от кафенето.

— Навърта се около къщата ти, искаш да кажеш?

— Да, и прави опити да ме заговори. Питам се дали вече *не трябва* да повикам полицията! Ти какво мислиш? Снощи един от приятелите ми едва не го напердаши. Но това още повече го влуди. Не се страхувам да извикам полицията, понеже считам, че съм оправдана в този случай. Но какво мислиш наистина по въпроса?

Джак се поколеба. Явно не бе разумно да й каже: „Разбира се, карай в този дух и не му обръщай много-много внимание“. Трябваше да измисли някакъв друг изход.

— Чуваш ли ме?

— Да — отвърна Джак. После чу нещо като трясък на паднал метален поднос и женски глас: „... какво правиш, за бога?“.

— Ау-ха! Супата заля целия под. Съжалявам, че се обаждам оттук, но вкъщи ни откачиха телефона. Имало някаква грешка в сметката... платихме я, но ще ни сложат телефона чак... — Гласът й се задуши този път от бръмченето на кафемелачката.

Наталия остави еспресото на Джак на полицата, до телефона.

— Елси, ще говоря с жена си. Обещавам ти. Ще помислим за това. Недей да правиш нищо прибързано. Можеш ли да ми се обадиш пак след...

— Тази вечер ли? — прекъсна го тя. — Разбира се. Кога?

— Ами... към дванадесет. Удобно ли ти е?

— Напълно, много мило от твоя страна.

Джак пое чашката с кафе и се запъти към масата. Амелия мина покрай него и включи телевизора.

Наталия седна до него — изглеждаше малко изморена.

— Какво беше всичко това?

— Това... — Джак придърпа стола си — беше момичето, което видяхме да танцува онази вечер.

— Коя вечер?

— В дискотеката. Русото момиче. Добрата танцьорка.

— Сериозно?... А откъде знае телефонния ни номер?

— Всичко е заради онзи старик на Блийкър, който ми намери портфейла. Той досажда на това момиче вече месеци наред, както разбирам.

Джак разказа на Наталия как се отбил в кафенето на Седмо авеню, когато излязъл да се поразходи онази вечер на рождения ѝ ден и видял Линдърман да разговаря със сервитьорката, чието име после научил — Елси. В онази вечер Елси му се оплакала, че старикът често я навестява, за да ѝ чете морал. Разказа ѝ как се срещнал с Елси в аптеката на Гроув стрийт и тя настояла да се отбие в апартамента ѝ на Минета стрийт, който му показала като образец на порядъчността. Накрая спомена за отегчителния разговор с Линдърман в квартирата му на Блийкър.

— Защо не ми разказа всичко това по-рано? — попита Наталия развеселена.

— Помислих си, че бих могъл да те разтревожа... Линдърман... Старикът живее наблизко — промълви Джак сякаш на себе си. — Наистина, не искам да го правя свой враг. Виждала ли си го някога из квартала — разхожда се с едно куче на черни и бели петна. Изглежда към средата на петдесетте, горе-долу на моя ръст.

Наталия поклати глава.

— Май не...

— Както и да е... Елси ще се обади по-късно тази вечер. Искане да знае какво мисля по въпроса — да извика ли полиция за Линдърман, който вече я е изкарал от търпение. Ти на какво мнение си, скъпа?

Наталия се извърна на стола си.

— Амелия, мила, би ли намалила малко телевизора, ако обичаш?

— Да, мамо! — Амелия завъртя копчето за звука.

— Мога да си представя колко е досадно — отвърна Наталия. — Но защо иска съвет тъкмо от теб?

Джак взе инкрустираната със злато запалка и подаде огънче на Наталия, която пъхна между устните си цигара.

— Е, аз съм доста по-възрастен от нея — и може би единственият, който познава старика. Не че го познавам добре, но...

— Не?

— Е, мина ми през ума... на какво ли ченге ще попадне Елси. Навярно някой полицаи, който ще я обвини, че сама провокира мъжете.

— Провокира? — повтори Наталия и дълбоко в гърлото ѝ заклокочи смях. — Така ли наистина прави?

— Не, нищо подобно, уверявам те! — Джак също се усмихна. — Обаче... какво мислиш, че трябва да ѝ кажа за полицията, когато се обади пак?

Наталия присмехулно вдигна вежди и присви рамене.

— След като я тормози от толкова дълго време, може би трябва да говори с ченгетата. С няколко ченгета.

След като Наталия разчисти масата, Джак подхвана Амелия за раменцата и я поведе към спалнята ѝ. Понякога ѝ четеше нещо, макар че Амелия вече добре се справяше с четенето и сама. Но да ѝ четат на глас за нея бе особен лукс, който ѝ доставяше невъобразима наслада. Тази вечер Джак разтвори голямата, тънка книжка за патенцата и ѝ зачете с монотонния си, приспивен глас, който понякога бързо унасяше Амелия в сън, а друг път я караше да хихика. Този път действа успокоителният песенен глас. Джак плахо се наведе и докосна с устни закръглената ѝ бузка. Дългата ѝ, златиста коса се бе разпиляла красиво и очарователно върху възглавницата. Джак се изправи, протегна се и огледа стаята в меката светлина на настолната лампа. Върху малкото ѝ шкафче с чекмеджета лежаха най-малко пет рекламни брошури за изложби, всичките с цветни репродукции на живопис. Понякога той или Наталия, или двамата заедно, водеха Амелия по изложбените галерии и това ни най-малко не я уморяваше. Но не харесваше Рембранд, спомни си Джак последното им посещение на „Мет“ и се усмихна. А собствените ѝ художествени дарби се въплъщаваха в картини и рисунки, закачени на вътрешната страна на вратата — малко непохватни по форма, може би, но с добре балансирана композиция и

всичките в една и съща тоналност — в различни нюанси на червеното. Джак изгаси лампата.

— Ще поговоря сама с това момиче, когато се обади. Ако изобщо се обади. Бих искала да чуя какво ще каже.

Наталия се бе разположила на дивана по пижама и гледаше телевизия.

— Сериозно? — усмихна се Джак, изненадан. — Благодаря ти, скъпа — кълна се, че наистина не зная какво да я посъветвам за полицията. Познаваме ченгетата твърде слабо. Защо си нямаме приятели ченгета?

— Е, освен ако тя не възразява срещу това да разговаря с мен — добави Наталия.

— Не. Тя не е от срамежливите мимози. Ни най-малко. Запомнила те е от дискотеката. Казва, че си интересна жена — различна от останалите, така се изрази.

— Интересна? Ха!

Джак беше в кухнята и завързваше торбичката със смет, когато телефонът иззвъня. Наталия вдигна слушалката. Нямахше още единадесет.

— Да, Джак ми обясни — чу гласа ѝ на телефона.

Той съзнателно не искаше да слуша разговора — взе друга торбичка за смет, заразгръща я шумно и после я хвърли в голямата кофа. Отиде в ателието си, включи лампата и очите му се приковаха върху листа с жълтата, на червен фон фигура на танцуващата Елси, забоден с кабарче на обратната страна на масата. Има добра динамика в тези кръгообразни линии, помисли си той. В този момент чуваше в ушите си музика и пулсиращия ритъм на ударните инструменти.

— Джак? — Наталия бе застанала зад гърба му.

Джак подскочи като ужилен.

— Какво стана?

— Ами, трябва да ти призная, че Елси е доста приказлива. И в езика много-много не си поплюва. Но е забавна. Като си помислиш само, че сред толкова други момичета старикът се е лепнал именно за нея! — засмя се Наталия. — Та тя е толкова вятърничава.

— Не си права, както би се изразил Луис. И така, какво я посъветва?

— О, въобще не стана и дума за полицията. Разбрах, че повикала някакви свои приятелчета, те тръгнали след Линдърман, преследвали го чак до дома му и хубавичко го освиркали. Посплашили го за урок.

— Линдърман?

— Линдърман. Както и да е, номерът може и да мине. Елси ми каза, че още им бере страха — на приятелчетата й пънкари. Така ги нарича — пънкари.

— Мм-м. И никаква полиция, така ли?

— Мисля, че полицията няма чак толкова да го уплаши — лесно ще я наклевети пред ченгетата, че е превърнала дома си в публичен дом или нещо от този род. Бас държа, че е права. Попитах я, защо не намери някое друго младо момиче, което не държи чак толкова на морала си или каквото и да е там, и да види дали Линдърман няма да тръгне след него.

Джак се усмихна.

— Но Елси е толкова привлекателна.

— Вярно е. — Наталия погледна към масата на Джак. — Това Елси ли е? — Приближи се до рисунката, закачена сред няколко други. — Тя е, нали?

— Да, нарисувах я след онази вечер, която прекарахме в дискотеката. Интересно, че я разпозна.

— Рисунката е много добра.

Джак не отвърна нищо, не остана поласкан от тона на Наталия, различен от друг път. Радваше се, че ѝ беше харесала.

— Утре, в единадесет, ще се срещнем на кафе. В онова заведение на Шеридън Скуеър, с остъклените стени. Сещаш ли се? Ще дойдеш ли с нас?

Джак познаваше кафенето с остъклената тераса.

— Не, иди сама. Любопитен съм да разбера с какви впечатления ще останеш. — Той се усмихна. — Убеден съм, че няма да ти е досадно.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

През една утрин в края на седмицата, още по тъмно, Ралф Линдърман пътуваше в полупразния, но чудовищно нажежен от отоплението автобус към спирката на Седмо авеню. На два пъти сменя мястото си, за да избегне жарката въздушна струя, която — както си мислеше — можеше да подпали и крачолите му. Горецината засилваше смрадта на спарения въздух в автобуса, вонята на мръсни вълнени дрехи, на клеясала грес и човешка пот, даже и на чесън. Още по-непоносимо за него бе зловонието, което се разнасяше от скарите по тротоара в някой подлез — като че ли от разложения труп на гигантско чудовище. Това бе миризмата на ръждясали желяза и кална, мазна влага, смесена с човешки изпарения — задушливият въздух на стотици подлези и тунели, непроветрявани от времето, когато там се бяха пръкнали колите. Можеше да припадне от вонята на изплюти дъвки и фасове, на хрочки, повръщане и пикня. Ралф ненавиждаше подлезите. Те бяха страшни и отвратителни.

— Можеше поне да позволите на хората да отворят прозорците — каза Ралф на шофьора, малко преди спирката си, — след като сте надули отоплението толкова силно!

Колкото и да се беше напъргал, Ралф не можа да отвори нито един от двата прозореца, които опита.

— Тогава щяхте да се оплаквате, че ви духа — каза чернокожият шофьор.

— Тук сигурно има най-малко трийсет и шест градуса. Човек може жив да се опече!

— Изходът е от задната врата, господине — а и разговорът с шофьора е забранен.

Шофьорът нарочно спря рязко автобуса, едва не изхвърляйки Ралф от седалката.

Студеният декемврийски въздух му действа добре — Ралф го вдъхна с пълни гърди. В автобуса размишляваше върху това дали да си купи ново палто, и мислите му се насочиха отново към тази приятна

перспектива. Пари имаше предостатъчно, но по природа бе пестелив, което, в края на краищата, не беше грях. Нима светът не бе пълен с хора, които безразборно пилееха средствата си, а после ставаха нещастни, изгубваха приятелствата си чрез вземане на заеми и потъваха в калта?

Ралф изведе Бог на кратка разходка в мастиленочерното утро, с обещание да го поразходи пак в по-късните часове. Удържа на обещанието си в единадесет, когато излезе да купи малко хранителни продукти и вестник „Таймс“. Би могъл да се спусне надолу по Седмо авеню към барчето, където работеше Елси, тъй като копнееше за чаша силно кафе и топъл сандвич, но там вече не пускаха Бог (забраната важеше ли и за другите кучета?), а и освен това Елси бе започнала смяната си от шест сутринта. Удоволствие бе човек само да я наблюдава — признаваше си Ралф. Нямаше да ѝ говори или да я назидава, както се изразяваше тя. Боже мой, не! Веднъж се бе отбил в кафенето без кучето, нищо не бе ѝ казал, даже не я беше поздравил, не си беше направил труда и да седне на обичайното си място — там, където тя го обслужваше. Според него, този начин на поведение преследваше две цели: първо, можеше да се наслаждава на присъствието ѝ, да наблюдава движенията ѝ, усмивките, които раздаваше на хората и второ — можеше да си представи, че е олицетворение на собствената ѝ съвест, приседнал кротко там, на едно столче зад бара. Да, всеки път, щом го зърнеше, тя щеше да си припомня съветите, които ѝ бе дал — да пази непокътнати душата и здравето си, докато все още ги има. Ведри и хубави неща ѝ бе казал — защо трябваше да се отнася към тях с пренебрежение?

След няколко часа Ралф бодро крачеше на юг от Четиринадесета улица след дълго обикаляне из града, с картонена кутия под мишница, в която пазеше скъпоценната си придобивка — новото палто. В къщи заговори на Бог и събуди интереса на кучето преди още да е отворил кутията, завита в тънка шумоляща хартия.

Колко красиво бе то — за сто шейсет и седем долара и трийсет и осем цента! Бе тъмносиньо, с тъмносин сатенен хастар, с капачета на джобовете, с вътрешен джоб и малък илик на врата за окачване. Ралф го облече, застанал пред най-голямото си огледало — въртящото се елипсовидно огледало, което държеше над шкафа си с чекмеджета.

— Какво ще кажеш, Бог? Хубаво е, нали?

Кучето излая, заобикаля наоколо и подуши подгъва на палтото.

Ралф запали всички лампи в стаята и наклони огледалото, за да се види и от кръста надолу. Накрая разкопча неподатливите, пристегнати копчета и внимателно окачи палтото в гардероба.

Събуди се в ранните следобедни часове — време, което за него бе полунощ, но спомняйки си за палтото, не пожела да си отспи. Зимните слънчеви лъчи струяха тънки и ярки през прозореца на спалнята му. Ралф никога не спускаше пердето. Дневната светлина не смущаваше съня му. Въпросът на Съдърланд за съпругата му, *бившата* му съпруга Ирма, го бе разстроил, и той съзнаваше, че навярно тъкмо това безпокойство го бе подтикнало към намерението да си купи ново палто — *нещо* приятно, което да разсее напрежението му, да отвлече някак мислите му от женската глупост и скудоумие въобще. Колко се бе гордяла със своя чар и миловидност, ефимерни качества! Как ли изглеждаше сега? В средата на петдесетте? Мъжете едва ли вече се тълпяха около нея, само защото им хвърляше по някое и друго око. Сексуална маниачка бе тази жена, помисли си Ралф. Е, не чак толкова. Не. Ралф бе стигнал до извода, че сексуалните ѝ изисквания — впрочем, каквито и да бяха нейните изисквания, тя им придаваше тъкмо това качество — бяха само един от начините да го подразни, да го сломи. И наистина беше успяла! Разбира се, той бе чел за жени, които изживяват по няколко оргазма по време на акта. Но те можеха да бъдат и лъжливи. Що се отнасяше до Ирма... е, можеше да им потръгне в брака, ако не беше толкова плиткоумна, ако не се държеше като разглезено дете, което няма нужда да ходи на работа, да върши каквото и да било, освен да поддържа малко ред в дома, да се влачи по козметичните салони и да лакира ноктите на краката си. Защо ли бе приел толкова сериозно желанието ѝ да пише? От самозаблуда, любезност и уважение? В това отношение Ралф имаше защо да се укорява; бе проявил глупостта да склучи брак с толкова вятърничава жена, и за това не можеше да вини друг, освен себе си. И разбира се, бе станал импотентен към нея по простата причина, че Ирма... е, можеше и да им потръгне в брака, ако не бе сватбата, просто я беше разлюбил. Иначе не беше импотентен, сам си го бе доказал чрез мастурбиране — действие, което не му доставяше особена наслада. Приятно бе, разбира се, за няколко секунди, но някак си абстрактно, като удоволствие-заместител на нещо друго — е, имаше ли нужда от това? Никога не си

представяше друга жена, или каквото и да било, когато го правеше, не концентрираше мисълта си към момичета с големи гърди, обичайното средство за възбуждане. Не, наистина не. Не си представяше дори и Елси. Не можеше да извика във въображението си онзи очарователен принц, достоен за нея. Не, в тези моменти мислеше само за себе си, което се случваше може би един или два пъти в годината, изобщо не бе сигурен дали толкова често. Мислеше си само: да, мога да го направя, значи няма никакви проблеми. Ирма грешеше. Той не бе от ония „нередовни типове“, импотентен особняк, чието съзнание бе блокирало за някои неща. Ако трябваше да бъде по-хаплив или отмъстителен — което не желаше — то можеше да обвини именно Ирма за това, че бе сринала мъжкото му самочувствие, че го беше подвела да се ожени за едно двадесет и четири годишно момиче, както си мислеше тогава. Въобразил си бе, че има нещо ценно в нея. Когато се срещнаха за пръв път, тя работеше като секретарка в някаква агенция за недвижими имоти. Родителите ѝ — порядъчни хора — имаха къща в града, по-големият ѝ брат беше женен, както му бе съобщила тогава. Ралф не желаше сега да си припомня всичко това, тъй като то будеше в него само отрицателни емоции и постоянно чувство за вина. Някога наистина бе влюбен. Опасно състояние — състояние, в което правиш непростиими грешки.

Как се случи така, че мислите му тръгнаха в непредвидена посока? Разбира се, всичко бе започнало от разговора със Съдърланд. Ирма. Импотентността. Мастурбацията. Уф! Ралф изпитваше неопределен срам от нея, тя нямаше нищо общо с детството му, когато родителят обикновено казва: „престани с това!“, пък и родителите му никога не бяха произнасяли подобно нещо. Ралф съзнаваше, че Ирма бе насадила в него неприязън към жените и страх от тях, макар и не всички да приличаха на нея.

Стана от леглото и реши да изпробва новото си палто срещу всички природни стихии — в случая само срещу един мразовит декемврийски ден. Обръсна се със самообръсначката, все още потиснат от спомена за Ирма, протягаща се в леглото в розовата си нощница в седем сутринта, докато той се бръснеше, преди да тръгне на работа. В повечето от онези утрини сам приготвяше закуската си. Ирма често го подиграваше за неуспеха му в леглото в ранните часове. Ала как се прави любов, когато умът ти е все в часовника. И кой щеше да се

грижи за прехраната им, ако провалеше работата си в дърводелската работилница? По дяволите тази жена! Нищожни, нищожни бяха тези спомени, като тънки струйки дим — като малки бледи призраци, подобни на сапунената пяна, която падаше от самообръсначката му в мивката.

Ралф се облече в новото си палто. Взе от лавицата на гардероба в коридора кръгла кожена шапка, която си бе купил преди година и почти не бе слагал досега. Сложи я на главата си и се огледа. Черна заешка кожа с ушички, вързани отгоре — с нея приличаше на руснак.

Издокаран така и без Бог, който можеше да почака за вечерната си разходка до седем, Ралф тръгна напосоки надолу по Блийкър. Блазнеше го мисълта да свърне към Минета стрийт, покрай дома на Елси Тайлър. Бе пет и половина — възможно бе да е излязла вече от къщи на път за кафенето и да я зърне някъде на улицата. А можеше и да се размине с нея. Съзнаваше добре, че желае тя да го види в елегантното му ново палто. В случай, че я срещнеше, възнамеряваше да я поздрави с дружелюбен тон, докосвайки шапката си: „Добър ден, Елси“ и да отмине нататък.

Докато чакаше на светофара да пресече уличното платно, го споходи друга неприятна мисъл: службите по електроснабдяването от града на майка му настоятелно го молеха да плати някаква сметка за електричество, за която отдавна бе изпратил чек, но явно не в същия клон. А църквата, която тя посещаваше, очакваше от него да засвидетелствува уважението си към „даренията“, които бе правила майка му по сто долара годишно — има ли възможността да продължи благородното й дело и така нататък — което прибавяше към дълговете му за тази година още седемдесет и три долара. Ралф не отговори на писмото, нито изпрати парите, но призивите на църквата продължаваха да ваят в пощенската му кутия. Ако не продължеше традицията на тези дарения, плод на чиста духовна заблуда, това нямаше да се отрази на честта на семейството.

Но защо му трябваше да се трови с подобни мисли в този чудесен следобед? Ето я и триетажната къща на Елси, с тъмночервени тухли, подобна на някои съседни къщи, но белязана с нещо особено, тъй като Елси живееше тук. Вратата й беше затворена. Ралф крачеше по отсрещната страна на тротоара, втренчил поглед в къщата. Уличката бе тясна и крива. Някога тук течеше поточе — Ралф предполагаше, че

в терена има хлътнати там, където Минета стрийт се пресичаше от Минета Лейн.

Внезапно вратата на Елси се отвори, отекнаха мъжки и женски гласове, някой се разсмя. Навън излязоха младо момиче и две момчета, а зад тях изплува и Елси, която, полуизвърната, затваряше вратата.

— Там! Погледнете! — извика Елси на приятелите си.

Те нададоха крясъци и Ралф моментално осъзна, че е станал център на вниманието им. Закрачи с припряна стъпка.

— Влечуго такова! — чу писъка на момичето зад гърба си.

— Ей! Остави Елси на мира! Чуваш ли! — продра се мъжки глас.

— Сексманиак!

— А бе ти кой шпионираш напоследък?

— Ха-ха! Той може да тича! Вижте го!

Ралф бе обхванат и от срам, и от гняв. Той не тичаше, просто крачеше бързо и припряно, доколкото изискваше приличието и няколкото стъпки от Минета Лейн до Седмо авеню му се видяха безкрайно дълги. Един хлапак в маратонки изскочи пред него с хищно протегнати напред ръце, сякаш искаше да препречи пътя му и да го сграбчи.

— Измитай се, кучи сине, гнусен дъртак такъв, или ще извикаме ченгетата!

Къде беше Елси сред цялото това безумие? Хлапакът удари Ралф по рамото с опакото на дланта си.

— Престанете! — кресна Ралф. — Оставете ме на мира!

— Да го *оставим* на мира! — писна момичето с пронизителен глас, последван от общ кикот.

— Ииии-айй! Чупка! Измитай се, помияр такъв!

— И повече не се връщай! Няма да се навърташ наоколо, ясно ли ти е! — изръмжа право в лицето на Ралф едно от момчетата, нашарено с руж и с начервени устни. То затанцува и се закриви около него, гледайки Ралф с почти притворени очи, чиито клепащи бяха наклепани чак до слепоочията с чудовищен черен грим или боя. — Гадно влечуго!

Ралф наведе глава, вдигна високо яката си и се втурна нагоре по Седмо авеню.

— Ааах!... Ха-ха-хаа!... Тичай, момче! Набивай пети!

Гласовете се смесиха. Нашареният в черно клепач се плъзна покрай Ралф на тротоара, издавайки чудовищни ръмжащи звуци. Минувачите се зазяпаха.

Накрая се отдалечи от тях на известно разстояние. Забави крачка, пое си дълбоко дъх, погледна право пред себе си и когато светофарът мигна за колите в червено, пресече уличното платно към отсрещния тротоар на Шесто авеню.

И тогава отново се озова право в лапите им. Тримата — без Елси — но къде беше тя? — бяха пресекли скришом булеварда.

— Накъде си се запътил? — попита негримираното момче. — Ние идваме с теб! Става ли?

— И-хъ-ихъ — нададе магарешки рев нашареното с руж момче.

Ралф тръгна към дома си, но двете момчета продължаваха да подскачат отпред, удряйки го леко по раменете и хълбоците му при профучаването си край него, докато той неотклонно вървеше към Блийкър. Но защо да се измъчва чак до дома, помисли си Ралф и се втурна към един ресторант, мина през външната врата и после през официалния вход.

— Още не сервираме, господине — каза един келнер.

— Мога ли да използвам телефона?

Келнерът го изгледа с неохота, но махна с ръка към телефоните в дъното на ресторанта.

Ралф мина между празните маси, озърна се иззад рамо и видя едно от момчетата също да влиза. Обмениха си няколко реплики и келнерът енергично го избута навън, подпомогнат от другия келнер. Момчетата се замотаха от външната страна на вратата. Ралф се престори, че се обажда по телефона и разговаря с някого. Когато надникна през стъклената врата, те още стояха отвън. Стана му ясно, че нямат никакво намерение да се чупят. С телефонната слушалка на ухото си, нервно мънкащ под носа си неясни, безсмислени срички, на Ралф му се стори, че Ирма му се присмива, отдръпва цигарата от тъмночервените си устни и примижва от смях, а дългата ѝ вълниста коса, спусната по раменете, се люлее. Кучка!

Окачи слушалката на телефона, отпрати се към вратата, съзнавайки, че срещата му с онези вън е неизбежна, вдигна ръка, каза „благодаря“ на двамата келнери и излезе от ресторанта.

— Ето го, иде! — извика едно от момчетата.

В този миг Ралф зърна Елси на срещуположния ъгъл, която се усмихваше за „довиждане“ на другото момиче; скоро трябваше да е на работа. Развеселеният ѝ поглед се кръстоса с неговия, после тя се извърна и заприпка надолу по улицата. Ралф сгуши глава в яката си и пое по посока към дома си.

Но двете момчета тръгнаха след него, ту притичвайки от двете му страни, кълчейки се в безобразни движения, ту отдръпвайки се назад и блъскайки го по раменете.

— Да оставиш Елси на мира, чуваш ли? Или ще те направим на пух и прах, човече! Дърт рапон!

— Гадно влечуго, гадно влечуго! — заливаше се от смях другото момче, сякаш вършеше нещо, което му доставяше неизмеримо удоволствие.

Когато Ралф свърна по западната Четвърта улица, момчетата вървяха все още след него. Ругатните им бяха кошмарни. Ралф се огледа около себе си за някой полицаи. А сега, накъде? Нима ще се остави да го преследват чак до дома му? Хрумна му за миг, че би могъл да се пъкне в първата изпредила се на пътя му врата, която можеше и да е заключена — но после осъзна, че и това нямаше да им попречи — те щяха да я блъснат след него и да го преследват чак до апартамента му, а не бе изключено, ако се доберат дотам, и да нахълтат в него.

Внезапно Ралф се озова пред остъклената тераса на кафе-ресторанта до Шеридън Скуеър и забави крачка. Наблизо, край входа за метрото, имаше вестникарски щанд, а продавачът го познаваше по физиономия.

— Ей, ти! — цъфна момичето от бандата внезапно край него, с един пръст червило на устата си, с дълга коса, която беше просто перука и с бяло, напудрено лице, наметната с нещо подобно на перде или покривка. — Свали мръсните си лапи от Елси, ако искаш да дишаш спокойно. Разбра ли какво имам предвид?

— Дай му да разбере, Марион! — изквича едно от момчетата.

Гримираният се изхрани право в лицето му и изчезна. Естествено, никой от минавачите не му се притече на помощ. Двойка мъж и жена само погледнаха към развилнялото се трио, заобиколило Ралф, но бързо отминаха напред.

Ралф се обърна към вестникаря:

— Ще взема...

— Запазил съм ви днешния брой на „Таймс“, господине — каза мъжът зад щанда. — Ей! С чудесно палто сте днес!

Ралф се огледа наоколо. Светлината беше червена, можеше да пресече. Дали и вестникарят, който една познаваше, също не му се подиграваше? Ралф влезе в един магазин на ъгъла, „Юнайтед Сигарс“, който никога не бе посещавал. Бе в триъгълна форма в съответствие с външната архитектура, а вътре миришеше на сладникав тютюн и шоколад. Ралф погледна иззад рамо към вратата. Триото не бе влязло в него. Малко по-спокоен, си пое дълбоко дъх. В магазинчето имаше и други клиенти, можеше да се укрие сред тях. Хвърли бегъл поглед към лавиците със списания, сетне се запромъква към изхода, през чиято наполовина остъклена врата трудно можеше да огледа тротоара. Надяваше се вече да са се измели. Но нали последният път, когато облекчен бе пресякъл Шесто авеню, бяха изникнали бог знае откъде пред него? Дали отново не го причакваха зад някой ъгъл?

Ралф закрачи припряно и свърна по Кристофър стрийт на път за Блийкър. Да, този път окончателно се бяха изпарили. Явно се бяха отказали от преследването. Когато най-сетне стигна до Блийкър и пресече улицата, пригответил вече ключовете за външната врата, се послуша отново: зад гърба му повече не отекваха крясъци.

Прибра се в квартирата си, полузадушен от заседналата в гърлото му буца от срам и унижение, които сега го заляха с още мощна вълна от гнева и страха. Най-кошмарен от всичко бе споменът за *Елси* — развеселена и безсърдечно ухилена, която нехайно се бе въртнала на пети и го бе оставила беззащитен в ръцете на онези хулигани.

Но нали тъкмо хулиганите бяха нейните приятелчета — помисли си той. Ужасно, ужасно и несправедливо! Позор!

Още веднъж разкопча стегнатите копчета на палтото си, сложи го на закачалката, после изчетка гърба и ръкавите — там, където го бяха докосвали нечистите ръце на онези хлапаци. Въпреки всичко, Елси навярно бе зърнала палтото му — каза си той — не трябваше да го облича, трябваше да излезе със старото си, изтъркано сиво вълнено палто.

„Проклети да са, проклети, проклети!“ — просъска Ралф през стиснатите си зъби.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

В една сряда на месец декември Джак получи шест екземпляра подарък от „Полуразбрани мечти“ с кратка, но мила поздравителна бележка от Трюз. За корица на книгата бяха избрали рисунката с главата на семейството — бизнесменът, седнал зад бюрото си, закрил очите си с ръце, а три фигури, навярно мама, татко и някакъв отвратителен, нечестив дух го гледат укоризнено. Всички фигури бяха в зелено, а заглавието бе изписано с тънка четчица, с черни ръкописни букви. Джак поглади корицата развълнуван и горд. Бе дървата му книга. И то, появила се тъкмо навреме, докато бе все още на тридесет години.

Джоуел Макферсън бе получил лек сърдечен пристъп преди седмица, спомни си усмихнат Джак. Специално му бе телефонира да му съобщи, че имал „припадък от безпокойство“ заради „Мечтите“ и си взел няколко дни отпуск по съвет на лекаря. По случай излизането на книгата, „Дартмур-Егис“ даваше в петък малък коктейл, а Джак, Джоуел, Наталия и няколко души от „медиите“ щяха да обядват по-късно заедно с Трюз.

Следващата седмица Наталия бе поканила Елси на кафе. Впечатленията ѝ от срещата приятно изненадаха Джак. Наталия намери Елси за крайно амбициозна и съобщи, че повечето време разговаряли не за Линдърман, а за театър, художествени изложби и живопис.

— Тя харесва Гугенхайм. И Кандински! Поглъща жадно всичко ново за нея в Ню Йорк — а има само средно образование, невероятно, нали? Възхитителна е — ако е все тъй последователна в амбициите си.

Наталия разглеждаше гардероба си и изваждаше някои дрехи за химическо чистене. Джак чакаше нетърпеливо да чуе какво мисли за ситуацията с Линдърман.

— О, положително се е махнал — каза Наталия. — Той е просто един самотен стар ерген, който обича да заглежда хубавите момичета.

— Да, сигурен съм, че е самотен — отбеляза Джак.

Явно не бе станало дума за извикване на полицията, така че Джак не пожела да задава излишни въпроси. Малко по-късно Наталия сподели с него:

— Попитах Елси дали би пожелала да дойде на терена у Луис и тя ми отвърна, че ще бъде очарована. Луис ни кани на Коледно тържество идната седмица, нали знаеш?

Джак се усмихна изненадан.

— Елси да се срещне с Луис? Добре, щом така си решила.

Странно му бе да си представи Елси в претенциозния апартамент на Луис сред определено кротките му и боязливи спрямо женското общество спътници.

— Елси попита може ли да доведе със себе си някакво момиче на име Дженивиев. Ще предупредя Луис. Той обича да се среща с нови хора.

Коктейлът на „Дартмур-Егис“ бе даден в огромния четвъртит офис на Трюз, чиито прозорци гледаха към Ийстсайд Ривър. Насъбрали се бяха около двадесетина души, някои от които директори на издателски къщи, дошли за минутка да се ръкуват с Джак и Джоуел. Джоуел се бе повъзстановил от „страховия си пристъп“, макар и да изглеждаше все още малко блед. Трюз бе казал на Джак: „Доведи и детето си. Момиченце беше, нали? Пресата обича семейните хора“. И така, Джак бе взел с Амелия и Сюзън, за да я отведе у дома преди официалния обяд. Наталия общуваше с изящество и непринуденост. Поне на светски обноски бе школувана добре — Джак се увери в това, когато я запита може ли да му каже кои са най-важните персони в компанията, с които бе разговаряла.

— Вие самият имате ли илюзорни мечти, мистър Съдърланд? — запита един журналист Джак.

Амелия се намираше сякаш в собствения си дом, разнасяше чинии със сандвичи, което другите намираха за ужасно забавно, а Джак се преструваше, че не я забелязва. Заедно с Джоуел надписаха автограф върху няколко книги, една със специални поздравления за Трюз. Междувременно дадоха за радиото кратко интервю, което записаха в съседната стая преди обяда, но без телевизионни камери. Джак не бе и очаквал предложение от телевизията, както и Трюз, макар и да беше направил опит да ги покани за малка сензация.

Луис Уонфелд бе украсил за тържеството гостната си с червени и зелени хартиени гирлянди, провесени в четирите ъгли. „Старомоден обичай“, без казал Луис. Това бе единствената коледна украса, освен едно дълго борово клонче, положено на масата с бяла покривка, до бутилките, чашите и чиниите с черен хайвер и маслини.

И Изабел беше дошла, разбира се, както и Силвия Кинок, която беше довела със себе си тънък като вейка младеж на име Рей — балетист, по думите на Силвия, от „Ню Йорк Сити Балет“. Поканени бяха даже и Макс и Илейн Армстронг, макар и да не бяха близки на Луис или приятеля му Боб Кемпбъл. Имаше и много непознати за Джак лица, предимно приятели на Боб, а и жените този път бяха не по-малко от мъжете. Луис, елегантно облечен в син копринен костюм, бяла риза и лъскави черни обувки, му посочи бутилката „Джак Даниелс“ на коктейлната маса.

Трогнат, Джак му благодари.

— Как е Боб?

— О, той е... ей там — отвърна Луис, неправилно схванал въпроса сред глъчката на разговорите в гостната, — седнал е на дивана.

Странни бяха тези домашни събирания у Луис — помисли си Джак, движейки се сред гостната с чаша в ръка — идваха какви ли не хора, всякакви чешити, но всички се забавляваха еднакво добре. Навярно и огромното помещение спомагаше за доброто настроение. Никой не се задържаше на едно място за през цялата вечер. Приятелят или компаньонът на Силвия бе слаб като щека — трудно му беше на Джак да си го представи като балетист с тези кльощави крака. Две тънки пищялки, обути в тесни черни панталони. По-скоро, две чистачки за лула.

— О, мистър Съдърланд, видях книгата ви! — възкликна снажна, млада жена, която Джак изобщо не познаваше. — Зная, че е резултат на съвместни усилия, но вашите илюстрации поставям на първо място. Те са толкова забавни и... обсебващи, направо казано, плашещи. Е, може би не вас, но *мен*! — Тя се засмя.

Джак кимна.

— Още не съм срещнал никакви отзиви.

— Ще срещнете. Работя за „Поуст“. Казвам се Хейзъл Зелинг. Току-що се запознах със съпругата ви и тя ме насочи към вас. Днес написах нещо добро за творбите ви, но ще излезе след няколко дни.

— Благодаря — каза Джак усмихнат.

По-приятно му бе да си говори с Изабел и семейство Армстронг. Сюзън бе оставила в дома на Армстронг един екземпляр от „Мечтите“ и те бяха трогнати от вниманието му и това, което им беше написал.

— Наздраве за „Мечтите!“ — Макс вдигна чашата си.

— Да ти призная, вече ми прилява от тях — отвърна Джак. Мислеше си за екземплярите, които бе изпратил на чичо Роджър и баща си. Питаше се ще чуе ли някога какво мисли баща му за рисунките.

— Къде е Боб? — попита тихо Джак Изабел. — Винаги забравям как изглежда лицето му, а исках да го поздравя.

— Той е онзи плешив дебеланко там, на дивана — отвърна усмихната Изабел. — С очилата.

Разбира се, Джак си го припомни сега — с малко повече коса на главата си от Луис, общителен и приказлив, навярно разказваше някаква невероятно забавна случка в момента, жестикулирайки усмихнат. Нищо чудно, че бяха приятели с Луис от незапомнени времена. Боб бе от типа хора, които биха разбрали и простили всичко на този свят. Джак се приближи до него. Но така и не успя да го поздрави, тъй като Наталия го дръпна за ръкава на самото му и промълви:

— Иди да посрещнеш приятелката си.

Няколко пъти Джак се бе оглеждал за Елси — ето я и нея, изникнала внезапно сред гостната — Луис вежливо бе склонил глава над ръката ѝ. Облечена бе в черна сатенена вечерна рокля, спускаща се до средата на бедрата ѝ. Луис се усмихваше широко, сияещ от гостоприемност. Елси отметна назад русата си коса и се засмя. Изглеждаше изключително красива. Биеше на очи.

— Здравей, Елси — каза Джак. — Виждам, че вече се запозна с домакина.

— Какво ще пожелае да пийне младата дама?

— Добър вечер, мистър Съдърланд — каза Елси. — Ето я и моята...

— За бога, наричай ме Джак, Елси.

— ... моята приятелка Дженивиев — посочи Елси с ръка, облечена в черна ръкавица, една млада жена в жълта рокля, с дълга, вълниста червеникава коса.

Джак и Луис заведоха момичетата на коктейлната маса. Елси поиска доматен сок, който Луис държеше в голяма кана. Дженивиев изобщо не можеше да се мери по красота с Елси и според Джак изглеждаше доста отегчителна. Косата ѝ имаше цвят на печени сладки картофи. Дали беше истинска? Трябваше да затвори очите си за цветовете тази вечер, тъй като му въздействуваха като дразнещ шум.

— Тук ли е Наталия? — попита Елси.

— Ето я и нея — посочи Джак Наталия, която бе застанала на две стъпки зад Елси и ги наблюдаваше.

Дойдоха Макс и Илейн и Джак ги запозна с Елси.

— ... и Дженивиев...

— Перуски — добави Елси, полагайки най-големи старания да изглежда учтива и възпитана тази вечер.

Джак си спести труда да повтори името ѝ. Макс и Илейн насочиха вниманието си към Елси. Косата ѝ бе напръскана с нещо лъскаво, скулите ѝ бяха деликатно подчертани от две ивици светъл руж, а на устните си бе сложила ярко червило. Във всеки случай изглеждаше вълнуващо привлекателна тази вечер и жизнената ѝ енергия, или „анима“ — както и да се наричаше — бликаше от всичките ѝ фибри, дори когато стоеше спокойна.

— Да седнем? — предложи някой.

Но никой не седна. Елси не стоеше редом до Дженивиев, но гледаха и да не се отдалечават много една от друга. Сега тя се приближи до един от големите източни прозорци, с изправена стойка, съдържана и спокойна. Блестящата ѝ от гел коса този път се стори на Джак извънредно ефективна.

— Познаваш ли това момиче? Или е близка на Наталия? — попита Макс Армстронг.

— Познаваме я и двамата. Тя е... — Джак се поколеба — една от съседките ни.

— Страшно е хубава. Да не е модел?

— Мисля, че иска да стане актриса. Тя е само на двадесет.

Макс леко се усмихна.

— Мислех я дори за по-млада.

Джак дочу далечния звук на арфа и напрягайки слуха си, можа да разпознае Вариациите Голдбърг. Типично бе за Луис или Боб да пуснат касета с Бах. По-късно, след вечеря, някой щеше да пусне рок и щеше да има и малко танци. Луис щеше да навие килимите.

— Мислех си, че идвам на някое официално и надутото събиране — чу той наблизко гласа на Елси с необичаен за нея стеснителен тон.

Репликата бе отправена към Наталия, която вдигна рамене и отвърна нещо, загубващо се сред глъчта.

— Ей, Джак, хрумна ми една идея! — Джоуел изникна край него с блестящи очи и жестикулирайки бурно. — Какво ще кажеш: двойствен живот, една част в реалността, друга — във въображението. Хора, които имат *истински* втори семейства и служби в други градове. Един директор на банка би могъл да бъде и крадец в свободното си време! Звучи доста многообещаващо, нали?

Джак присви очи.

— Не, да ти призная откровено.

Лицето на Джоуел помръкна и тогава Джак се засмя, като успя да разведри и Джоуел.

— Добре — каза той примирително и се оттегли.

Джоуел положително не се бе обидил. Познаваха се от толкова дълго време, често пъти дори обменяха опит. Джоуел все се терзаеше, че иска да напусне работата си, но не я напускаше, макар и да мечтаеше за друг начин на живот и за други пътища, които би желал да следва — а желаше ли го въобще, не бе съвсем наясно. Е, от това можеше да възникне поне някоя и друга интересна идея за разказ или роман.

Когато Джак зърна отново Елси, тя бе приседнала на страничната облегалка на дивана, а Луис стоеше изправен до нея. Той ѝ протегна ръка, тя я пое и двамата пресякоха гостната и се изгубиха в дъното на коридора.

Гостите се натрупаха около бюфета и Джак се присъедини към тях. Сред групичката, някак объркана и смутена, стоеше Дженивиев с празна чиния в ръце, открояваща се като ярко жълто-червено петно.

— Искате ли малко от това? — предложи ѝ Джак резен от пуйката, който бе набол току-що с вилицата си. Постави го в чинийката на Дженивиев. — Вие актриса ли сте? — Чудеше се как да подхване разговор.

— Не. Продавам козметика. При Макиз.

— О! — Самото ѝ лице приличаше на малка козметична витрина със синьо-зелените си клепащи, гъстия руж по бузите и устните ѝ, с ноктите, лакирани в кафеникавочервено. Жълтата ѝ рокля, здраво пристегнатата с широк колан в талията, му напомняше отпред за задницата на турски шалвари, може би от онези пъстри вехтории, които бе зърнал в отворения гардероб на Минета стрийт. Знаеше ли Дженивиев, че бе надникнал за няколко минути в апартамента им?

— Какво стана с оня старик, който ви досаждаше? Ралф?

Погледът на Дженивиев внезапно се съживи и от лицето ѝ веднага изчезна полуобърканото-полуотчаяно изражение.

— О, сега сме далеч *по-добре*! Елси не ви ли каза, че успя да го сплаши с няколко свои приятели — така да го сплаши, че да побегне! Преследваха го чак до Шесто авеню. Той се мотаеше около къщата и те, като изскочиха...

Джак се ухили.

— Преследвали го? Само така, това и заслужава! Значи, вече няма да посмее да припари до дома ви.

— Да, от онзи ден насам се махна от очите ни. Но не можем, разбира се, да му попречим да ходи при Вив.

— При Вив?

— Барчето, в което Елси работи.

Джак кимна.

— И не се наложи да викате полиция?

— Решихме да не го правим. Колкото по-малко си имаш работа с полицията, толкова по-добре. Да не вземат да се заядат с някои от *нашите* приятели. Те са ни приятели, но не съм сигурна, че ще се харесат на ченгетата.

Джак кимна разбиращо.

— Вашата приятелка Елси направи голям бум тази вечер.

— Нали изглежда разкошно! Да не повярваш, след като почти не е мигнала цяла нощ. Е, поспа може би два часа. И трябваше да отработи и съботната си смяна, за да се приготвя за това празненство.

— И къде е била през нощта, че не е спала?

— В Сохо. О... — Дженивиев тръсна глава и червеникавите ѝ кичури се разлюляха. — Някакво ново нощно заведение. Музика с китара. Не зная какво точно представлява, тъй като вечерите ми или са

заети — на работа съм до осем и половина — или се чувствам полузаспала след това. Все пак, по-възрастна съм от Елси с три години. Вие сте много мил към Елси. А и вашата съпруга. Тя много харесва и двама ви.

Джак леко се поклони.

— Удоволствието е мое.

Смяташе, че ѝ е обърнал вече достатъчно внимание и точно сега бе моментът да се оттегли.

— Е, и какво изкопчи от тази Дженивиев? — попита го Наталия няколко минути по-късно.

— Работи на щанда за козметика в Макиз.

Наталия се усмихна хладно със затворени устни.

— Вече зная. Елси великолепно се справя тази вечер. Луис е омагьосан — счита я за божествена.

Тръгнаха си с Наталия по-рано, тъй като Сюзън искаше да се прибере в апартамента на родителите си. Елси остана — на сбогуване я видяха приседнала на облегалката на един голям фотьойл, наобиколена от Луис, Силвия, приятелят ѝ Рей и Изабел. В таксито Наталия му обясни, че Елси пожелала да разгледа цялата колекция от живопис и графика на Луис и той я развел из коридора и двете спални. Джак си припомни, че Луис притежаваше оригинал на Гоя, с който много се гордееше.

— Жалко, че приятелката ѝ е такава флегма.

— Нима? Елси не ти ли даде една от онези рекламни брошури за китаристката?

— Не.

— Ще ти я покажа вкъщи. За някаква китаристка, която Елси счита за много добра. Казва се Марион. Елси иска да отидем да я чуем. Свири в някакъв бар в Сохо.

Джак не бе страстен почитател на нощните вертепи в Сохо, нито пък Наталия, доколкото знаеше. Но щом Елси ги бе поканила...

— Нямам нищо против. Стига да имаш настроение.

Наталия възкликна: „Ха!“ — сякаш „да бъдеш в настроение“ криеше за нея друг смисъл.

— Не мисля, че Елси ще изкара още дълго време с тази Дженивиев. Разбира се, да разполагаш със собствена квартира е много

удобно и не се и съмнявам, че Минета стрийт си има своите прелести, но...

Джак я слушаше внимателно. Хвана ръката ѝ във вечерна ръкавица и отпусна глава на облегалката. Обичаше дългите нощни разходки с такси в леко полюшващата се, хвърчаща кола, особено когато шофьорът бе достатъчно съобразителен да пропуска червения сигнал на кръстовищата. Тази вечер тъмният пейзаж на града бе прорязан с бляскави сини и сребърни Коледни светлини.

У дома всичко беше спокойно и в пълен порядък. Сюзън четеше книга във всекидневната. Амелия отдавна беше заспала. Заговориха шепнешком, за да не събудят детето. Джак искаше да поръча по телефона такси за Сюзън, но тя отвърна, че в този час лесно може да хване такси на Шеридън Скуеър. По взаимна уговорка Съдърланд включваха в заплащането ѝ пари за такси.

Наталия взе душ, а след нея и Джак. Тази вечер тя бе в настроение, не бе нужно да я пита, и това беше чудесно.

Час по-късно, голи и полузамаяни в леглото, Наталия го запитва, припалвайки цигара:

— Какво мислиш за компаньона на Силвия тази вечер, онзи танцьор?

— Дръгливият младеж ли? Прилича ми на пробит кюнец.

— А тя твърди, че на сцената е динамо. Името му е Рей Гибсън.

— Бих желал да го видя как ще пробяга две мили. Вижда ми се и доста безмозъчен. Какво интересно е намерила Силвия в него?

Наталия всмукна от цигарата си.

— Навярно не го счита за *интересен*. Каза ми, че имал нужда от издигане в обществото, така че го доведе със себе си.

— Издигане в обществото? При Луис?

— Е, навярно смяна на хомосексуалния партньор... Не мога да повярвам, но пак огладнях.

— Чудесно! И аз.

Тихо изследваха съдържанието на хладилника и седнаха на кухненската маса. Обсъдиха доста важния проблем какво да купят за коледен подарък на майката на Наталия — жената, която правеше всичко за тях. Несъщият брат на Наталия, Теди, нямаше да си идва за ваканцията, така че бе наложително да заминат за Ардмор — там Лили бе решила да прекара празниците, вместо в апартамента си във

Филадельфия, тъй като възнамеряваше да организира малко Коледно тържество и имаше нужда от пространство. Може би последният атлас на света, издание на „Таймс“, щеше да е добър подарък — предложи Джак, тъй като бе видял реклама за него, а и майката на Наталия обичаше да разглежда на карта местата, където е била или които тепърва възнамеряваше да посети.

— Великолепна идея, скъпи! — прошепна Наталия. — Ще го купим от „Рицполи“.

Щяха да прекарат две Коледни празненства — едното при Лили, а другото у дома.

— Между другото — усмихна се Джак, — приятелката на Елси, онази с дългата коса, ми каза, че в последно време Линдърман се е отказал от похожденията си. Няколко приятели на Елси го прогонили от Минета стрийт и го сплашили така, че тичал чак до дома си!

— Същото ми разказа и Елси. Срещал ли си го скоро? Аз никога не съм го виждала, но да ти кажа право, не се и оглеждам наоколо.

— Не. О, да, завчера го зърнах. Но той не ме забеляза. Търчеше по улицата с ново палто и руски кожен калпак. Не бих го зърнал, ако не беше с кучето си.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

„Молитвата е форма на душевен облог“ — написа Ралф в дневника си и го подчерта. После продължи: „Това е само друг начин да се каже: «надявам се» — а човек, който се моли, не може никому да се осланя. Само когато постигне нещо с много труд и усилия, накрая произнася: «Зная, че молитвите ми ще бъдат чути». Каква глупост и смрад!“

Достатъчно! Ралф можеше да премине по-нататък. Встъплението преди пасажа с молитвата гласеше: „Кога най-сетне Съединените щати ще разберат, че партията на Ликуд не иска мир? Че мирът ще унищожи всичките им планове? Те са изпечени крадци и убийци на мира, мразещи и ужасени от значението на самата дума.“

Седеше на дървената си маса, спокоен и унесен в размисъл. Бе денят след Коледа. На празника само Бог му бе правил компания, но и той му беше достатъчен. Мислеше да пусне поздравителна картичка в кутията на Съдърланд, в която да напише: „Щастлив празник и много здраве за цялото семейство“. Нямаше да прати картичка с надпис „Честито Рождество Христово“ — най-баналната от фразите, които познаваше, а освен това и свързана с предполагаемата святост на родения от Девата Христос. Коледа бе празник, зачитан от малцина, които излишно го протакаха и всяка година пропищяваха ушите на останалите с едни и същи поздравления — печална гледка, печално най-вече за бедните, неприятно задължение за другите и щастливо време за децата на богатите родители и за хората, които разпродаваха стоките си със сезонна надценка — да, и в магазините, където поставяха табели: „Коледа е празник и за джебчиите — бъдете внимателни!“. Ралф бе застъпил работните си часове така: на 24-ти, срещу Бъдни вечер — през деня, а на Коледа — през нощта, и тази нощ щеше да е дежурен в гаража на Мидълтаун-Паркинг. Работата беше оживена и надписът „Заето“ постоянно светеше над входа.

Не бе написал картичка на Съдърланд за Коледа, но можеше да му изпрати или връчи лично една за Нова година. Просто като

приятелски жест. Можеше да я адресира и до двамата, разбира се, макар и да чувствуваше разликата между тях: Съдърланд бе по-фин и изтънчен човек от съпругата си. И още нещо, той бе по-изтънчен сред мъжете, отколкото тя сред представителките на своя пол. Ралф считаше мисис Съдърланд за потайна и лукава, а може би и за високомерна и разглезена. Очевидно ходеше на работа, но не всеки ден, или, може би, не на редовни работни часове, тъй като поне два пъти я бе забелязал да излиза от дома им в единадесет или дванадесет на обяд и да се озърта за такси на Шеридън Скуеър — и макар веднъж да я бе проследил, тя се бе изгубила сред тълпата при входа на метрото на Кристофър стрийт.

А ето че сега се бе запознала и с Елси. В деня преди Рождество, Ралф си купи редовния „Таймс“ в един следобед, мина покрай остъклената тераса на кафе-ресторанта до Шеридън Скуеър и зърна изумен мисис Съдърланд и Елси увлечени в оживен разговор на една маса, обядващи с бутилка вино. Беше доста мразовит ден. Може би разговаряха за него, помисли си той. Естествено, Джон Съдърланд можеше да е съобщил на съпругата си, че мъжът, който бе считал за честен и порядъчен, понеже бе върнал портфейла му, „задиря“ сега едно младо момиче на име Елси, което накрая е потърсило него — Джон Съдърланд — за помощ. Ралф Линдърман можеше да си представи женски разговор, когато става дума за някаква любопитна история! И презря момента, в който бе видял Елси и мисис Съдърланд толкова оживени, тет-а-тет — ала образът постоянно се връщаше в съзнанието му, сякаш нещо в него искаше да го изтерзае, повтаряйки едно и също като пулсираща светлина: мисис Съдърланд седнала вляво, с дълга руса коса, спускаща се по раменете ѝ, както винаги, с обичайната си цигара, която размахваше запалена и Елси срещу нея, леко приведена над масата, със свежо лице и светла коса, грейнала в най-очарователната си усмивка, усмивката, която никога не бе показвала пред него.

В този ден Ралф бе облечен в старото си вълнено палто и шапка, надявайки се така да зърне бегло някъде Елси, може би на западната Четвърта улица, където обикновено пазаруваше, без сам да бъде забелязан. Щом го зърнеше, тя винаги се скриваше в някоя пресечка или пресичаше улицата, което му причиняваше остра болка.

Но какво ли замисляха Елси и мисис Съдърланд? Щом веднъж вече ги бе видял заедно, то те навярно щяха да се срещнат и друг път. Хрумна му, че кроят заговор против него — издигането на защитна крепостна стена около Елси, така че да не може повече да я заговори, нито дори да се приближи до нея. Но какво право имаха за това? Нима бе нарушил някой закон, писан или неписан? Нямаха ли вина онези хулигани, приятелчетата на Елси, за непорядъчното си поведение и упражняването на публичен тормоз върху него, когато го блъскаха и гонеха чак до Шесто авеню? Съществувахе ли някъде забрана за човек, който иска да се поразходи по Минета стрийт и да се поспре за две минутки, за да разгледа някоя от интересните стари къщи там? Острото усещане за несправедливост отново върна мислите на Ралф към ужасяващото положение в Ливан. Колко време вече бе свидетел на този кошмар? Вече повече от година, откакто Израел бе вкарал танковете си в тая страна с неприкритите намерения да възвърнат принадлежащите му територии, и Ралф веднага си бе помислил за „повече земя“ — вечната им цел. Ралф бе прочел изказванията на израелското правителство за „мир“ и „сигурност“, които считаше за основателни. Истината обаче бе, че те предпочитаха несигурността и виждаха около себе си само врагове. После — кланетата в онези два палестински лагера, мръсната работа, която бе извършил някой друг — разбира се, християнските фалангисти, докато израелските войници, контролиращи територията, изглеждаха доволни като испанци, наблюдаващи корида. Жалко и недостойно бе, че Америка финансираше тези военни операции. Като връх на цялото това безумие тя бе изпратила част от бойния си флот в Бейрут в качеството си на „сили за поддържане на мира“, сякаш не й стигаше съюзничеството с Израел и финансовата му подкрепа, та трябваше да гледат на него и като на нещо друго — и разбира се, неизбежното се беше случило; самоубийствената бомба-камикадзе бе атакувала частите на флота и бе убила около двеста и петдесет американци, повечето от които деветнадесетгодишни момчета, нямащи и понятие защо ги изпращат в Ливан. Несправедливост, грях и зло! Измами и лъжи, от които ти призлява! Какво бе казал Рейгън на родителите на тези момчета? Само неясни и мъгляви неща, тъй като американците се бяха измъкнали от тази каша без много шум и корабите бяха изчезнали на хоризонта. Ралф вярваше, че американското обществено мнение няма да търпи

повече цялата тази нелепост и безсмислени и измамни перспективи. Все още не беше изгубил надежда.

Седеше на масата с разчертаната тетрадка пред себе си, но бе зареял поглед към стената и сърцето му биеше учестено от обсебилите го гневни мисли. Мразеше тези свои състояния. Отиде в банята, където изпробваше няколко дървени корабчета в напълнената вана.

Трите корабчета приличаха на плаващи островърхи шапки, чиято периферия бе непропорционално по-широка от горната част и бяха с различни размери. Горната част представляваше надстройката, където трябваше да се помещава и управлението. Едно от корабчетата беше направено от капак на цигарена кутия, която бе закръглил с ножа си, а другите — от парчети дърво, които беше намерил на улицата. Надстройката бе от малки дървени цилиндри. Ралф си бе направил и колекция от метални пръстени, парченца дърво и малки стоманени пружини, които бе събрал от пода на гаражите, в които работеше, и от гробището за коли. Сега пробваше корабчетата, натоварени с лъжици и вилици, за да провери доколко могат да се доближат до брега — маркиран от обърнати с дъното нагоре чинии, които бе наредил по края на ваната. Тя беше напълнена със седем инча вода. Доколкото знаеше, използваха такива лодки в пристанищата и речните докове в по-примитивните градчета, чиито брегове не бяха прокопани дълбоко и добре укрепени. Целта му бе да накара корабчетата да се приближат колкото може по-близо до брега, за да бъдат разтоварени. Трябваше да могат да се завъртат около собствената си ос, за да прилегнат поплътено към полукръгообразните плаващи докове. Ралф разбърка водата, загледа се в набръчканата ѝ повърхност и вълничките, облели чаените лъжички, като си представи огромни разлепени талази, подгонени от буря, сред които устойчивите кръгли корабчета се опитват да достигнат брега.

Бог заподскача около него, издавайки скимтящи звуци, което му напомни, че е време да го наведе на разходка.

— Ти си ми часовникът, Бог — изправи се Ралф.

Бе почти пладне, наистина крайно време за разходка на Бог, след което Ралф възнамеряваше да подремне. Можеше да си поиграе с корабчетата по-късно, в зависимост от времето, в което се събуди — сигурно щяха да му останат няколко свободни минути преди работа.

С Новата година се промени и работния график на Ралф в гаража на Мидълтаун-Паркинг — вече дежуреше от четири следобед до полунощ. Сега имаше по-нормално работно време и можеше да се порадва на слънчевите лъчи. Среднощните часове му се струваха ранни и край Шеридън Скуеър, където слизаше от автобуса си около дванадесет и половина, улиците бяха все още оживени. След като разходеше Бог, Ралф се отбиваше понякога в кафенето, в което работеше Елси пет дни седмично до два през нощта, макар че в последно време, както бе забелязал, сменяше работните си часове, така че никога не беше сигурен дали ще я заvari там или не. Ако бе зад бара, избягваше да му сервира и се правеше, че не го забелязва. Ралф отпиваше бавно от кафето си и не можеше да откъсне поглед от нея, без да обръща внимание на другите сервитьорки, които се подбутваха с лакът и си шушукаха. В края на краищата, той не бе някой пияница или наркоман, не разливаше кафе по масите или пода, както правеха някои други клиенти. Знаеше обаче, че ѝ досажда, когато оставаше в заведението до края на работното време в два часа и се помайва, докато не заключат вратата, и чувствуваше някаква неловкост и обърканост, която можеше да долови през прозорчето на кухнята, тъй като Елси желаше той да се махне, преди да си е тръгнала, и другите го знаеха. Елси трябваше само да премине Седмо авеню по Кармийн стрийт и после да пресече Шесто, за да свие по Минета стрийт. Една нощ я бе проследил, сигурен, че не го е забелязала. И я бе видял да се прибира направо към дома си.

Ралф Линдърман крачеше по Седмо авеню с бавна, отмерена стъпка към процепа светлина, където бе — или се надяваше, че е — Елси тази вечер. Минаваше един след полунощ, бе подходящо време за едно кафе — бе донесъл „Таймс“ със себе си и възнамеряваше да не обръща никакво внимание на Елси, нямаше дори и да я погледне, за да може да си тръгне за вкъщи необезпокоена — ала би могъл — ако желаше — да я последва на известно разстояние.

На дванадесетина крачки от вратата на кафенето Ралф забави хода си и почти спря. Мъж и жена пресякоха Седмо авеню по отсрещната страна на тротоара и се насочиха към него — жената бе мисис Съдърланд. Лъч светлина бе паднал върху косата ѝ — не можеше да я сбърка никога, на каквото и да е разстояние от него — сресана на път вдясно, с кичур, често падащ върху лицето ѝ; а сега чу

и смеха ѝ, който му се стори като че ли познат, макар че кога го бе чувал друг път? Мъжът до нея не бе Джон Съдърланд, бе по-строен и по-висок, с мека шапка и дълъг тъмен шлифер.

Когато стигнаха до ивицата светлина пред кафенето, мъжът сваля шапката си с грациозен жест. Те влизаха вътре!

Ралф изчака, обзет от любопитство, питайки се разумно ли е да се появи тъкмо сега. Пристъпи предпазливо няколко крачки, спря се край едното крило на стъклената врата и надникна през него. Мисис Съдърланд бе седнала на едно столче встрани на бара и разговаряше с Елси, която се усмихваше широко. Мъжът бе плешив, макар и да изглеждаше доста млад, стоеше ухилен встрани и неспокойно пристъпваше от крак на крак, стиснал меката си шапка в ръка. Елси развърза фльонгата на престилката си отзад и изчезна зад кухненската врата. Клиентите на заведението се загледаха в мисис Съдърланд и в меката шапка и лъскавите кожени обувки на мъжа. Миг по-късно се появи Елси, облечена в палто с висока яка, заобиколи края на бара и се присъедини към мисис Съдърланд и мъжа, който грейна срещу нея с ослепителната си усмивка. Ралф се отдръпна в тъмнината, щом тримата се насочиха към изхода. Вдигна високо яката на палтото си и мушна ръце в джобовете му.

Какво възнамеряваха да правят, слизайки в два посред нощ към центъра на града? Минаха две празни такситата, но високият мъж не прояви никакъв интерес към тях.

Поеха на изток по Хаустън стрийт и смехът им долиташе до Ралф, но бяха твърде далеч, за да чуе какво си говорят. Пресякоха Хаустън и кривнаха по малка уличка на юг. Ралф трябваше да изчака на светофара. Когато премина, тримата вече се бяха изплъзнали от погледа му. Трябва да бяха влезли в единственото осветено място, помисли си Ралф — един ресторант или бар на десетина метра встрани от ъгъла на улицата. Ралф се приближи до вратата, над която светеше надпис в ярки, крещящи цветове: „Звездни скитници“.

„Ба-ди-ба-ди-да...“ — ехтеше женски глас през затворената врата и слабо осветените прозорци. „Ууу... оо... ууу...“ Струнен инструмент придружаваше гласа. От един афиш, окачен на желязната решетка встрани, се усмихваше момиче с къдрава коса и китара в ръце. *Марион Гил* и нейната говореща китара. Джаз. Рок. Ритъм и блус.

Заведението приличаше на нещо, което преди е било магазин за хранителни продукти или някакъв друг магазин с големи витрини. Прозорците бяха закрити от тъмночервени пердета, а през горната остъклена част на вратата Ралф съзря маси, осветени от свещи, и леко издигната платформа в дъното на помещението, където бе седнала китаристката — момичето от афиша навън. Не бе ли креснал името ѝ един от хулиганите, който го преследваше: „Марион“? Момичето от банда имаше дълга коса, спомни си Ралф, но можеше да е било и с перука.

Тази мисъл бе нов удар за него: уличницата, която го бе преследвала, сега свиреше и пееше пред публика, и това ѝ създаваше някакво обществено положение или поне ѝ предоставяше работа, макар и той да презираше подобни занимания. Необработени, диви гласове! Празноглави хора, утайката на обществото, срещани често в подобни дупки, тровеци болните си вече тела и души с алкохол и тютюн, марихуана и кокаин. И така, бяха съблазнили Елси със забавления от този вид, и мисис Съдърланд също ги одобряваше. Ралф бе сигурен, че Джон Съдърланд не би желал да посети такова място, ако съпругата му изобщо му бе съобщила в какво място се намират. А кой бе този непознат мъж в цялата картинка? Тайният любовник на мисис Съдърланд? Или, навярно, ухажорът на Елси? Имаше вид на богат човек. Това би могло да съблазни момичето — ето къде бе проблемът, опасността. Ралф надникна отново, но не можа да огледа цялото заведение. Не виждаше Елси, но усещаше присъствието ѝ тук. Струваше му се, че присъствието ѝ, където и да се намираше, имаше магнетично въздействие върху него, независимо дали я виждаше в момента или не.

Ралф дъхна в шепите си, отстъпи в сянката на фасадата и запристъпва от крак на крак, за да се постопли.

„Ма... пади... ба...“ — проехтя женският глас.

Думи на безумец, ако това изобщо бяха думи!

Край него минаха момче и момиче, бърборещи весело и откrehнаха вратата на „Звездни скитници“. Ралф надникна в пролуката. Видя мисис Съдърланд в профил, приведена към плешивия млад мъж над една маса до стената, а до нея Елси, вперила поглед в китаристката.

Тряс! Вратата се захлопна отново.

Ралф примига, обърна се с лице към града, потърка длани и мушна ръце в джобовете си. Нищета! Нещастieto чукаше на вратата! Почувствува, че очите му парят от сълзи и щеше да се разридае, ако гневът и изненадата му не бяха потушили болката му. Как тъй не бе съумял навреме да опази Елси? Защо се бе провалил, след като всичко бе тръгнало толкова добре? По всяка вероятност пласъорите на наркотици се навъртаха около такива места като „Звездни скитници“, а мъжът с меката шапка бе достатъчно богат, за да купи всичко... на Елси.

Е, още не се бе провалил, помисли си той, крачейки припряно по Хаустън към Седмо авеню. Ако съсипваше здравето си с този нощен живот, то още не бе изчезнала някъде, не беше се и разболяла! Той трябваше да бъде само малко по-настойтелен.

Мисис Съдърланд отклоняваше съзнателно Елси от правия път — за свое лично удоволствие. Знаеше ли Джон Съдърланд това? Би могъл да се пошляе наоколо и да изчака, докато Елси и мисис Съдърланд напуснат заведението, но ако останеха вътре още два часа?

Да напише ли кратка, любезна и дискретна бележка на Джон или да поговори с него? Срещата му се стори по-мъдро решение. Нека не оставя опасната и може би съдбовна информация написана на хартия.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

— О, мистър Съдърланд!

Джак рязко извърна глава. Крачеше припряно.

— Добър ден!

Джак мигновено разпозна Линдърман, без кучето си, чиято усмивка прорязваше бузите му с две дълбоки бръчки.

— Здравейте.

— Бих искал... Ще бъда кратък. Зная, че сте зает човек.

Джак направи рязко движение с портфолиото си под мишница. Върнал се бе току-що от разговор с Трюз.

— Всъщност, да.

— Става въпрос за жена ви.

— О? И какво ще ми съобщите за нея?

Линдърман сниши гласа си.

— Не зная дали... имате представа, че в последно време се среща с Елси Тайлър и с още един мъж — бих могъл да ви го опиша, ако желаете — и една вечер заедно посетиха едно нощно заведение в района на Сохо. Мисля, че това ще ви интересува.

— Мистър Линдърман... Жена ми е самостоятелен човек. Аз ценя такива взаимоотношения. Тя също.

— Дори когато става дума за друг мъж? На вас може и да ви звучи твърде невинно. Но какво ще стане с Елси! Та тя е толкова млада!

Накъде биеше старият глупак? Джак внезапно си припомни вечерта, за която говореше Линдърман. Наталия и Луис бяха влезли в Сохо, за да чуят едно момиче, китаристка, което Елси познаваше.

— Не беше ли висок мъжът? С плешиво теме и...

— Да!

— Приятел на семейството — усмихна се Джак. — Съпругата ми го познава още преди времето, когато... Бог е замислил дъщеря ни.

Устата на Линдърман леко провисна, може би от разочарование.

— Излишно се тревожите, мистър Линдърман. Уверявам ви! А сега трябва да вървя.

Но нещо в свъсения поглед на Линдърман го задържа.

— Не ми харесва връзката на Елси с тези хора, и то, твърде по-възрастни от нея. Не трябва да си пъха гагата там, където не ѝ е работа. Лесно може да бъде подведена и да кривне от правия път.

— Но тя... — Джак поклати глава, вбесен. — Съпругата ми, например. Благодарение на нея Елси ходи сега на училище. Изкуство и литература. Питам ви, Мистър Линдърман, поквара ли е това? — разсмя се Джак, макар и да чувствуваше, както преди, че е по-добре да сложи край на разговора с приятелски тон.

— Какво училище?

— Забравих му името. Някъде в центъра. А сега трябва да тръгвам, господине. Чака ме тежък ден.

Джак повдигна ръка с портфолиото си за довиждане и бързо закрачи по тротоара към дома.

Отключи външната врата, без да се оглежда за Линдърман.

Мислите му се завърнаха отново към собствените му проблеми. Няколко илюстрации от Тибетската му книга не бяха още напълно завършени и по време на днешната му среща с Трюз ги обсъдиха повторно. Предишният път авторът на книгата, Брайън Кент, бе харесал духа и атмосферата им, но поиска повече подробности в обрисовката на селските колиби и костюмите. Това не беше трудно за Джак, тъй като си бе набавил достатъчно фотографски материал от градската библиотека. Сега Трюз искаше да ги прерисува. Първият път Джак преглътна корекциите, макар и детайлите да влизаха в конфликт със „сомнамбулния“ му, полуабстрактен стил, и ги прибави. Този път обаче, трябваше да направи пет илюстрации наново, тъй като корекциите не можеха да проличат при печат. Джак мразеше да прерисува творбите си, да се опитва да наподоби свободата и непринудеността на предишните форми — затова и бе в лошо настроение, няколко минути след като затвори вратата на апартамента си. Но реши да започне работа незабавно този следобед, макар и времето да бе доста напреднало — приближаваше четири без петнадесет. Пригответи чай за Амелия, която трябваше да се върне след половин час — мислеше да ѝ направи компания за следобедната ѝ

закуска, която обикновено се състоеше от намазани с фъстъчено масло бисквити и чаша кола, макар винаги да ѝ предлагаше мляко.

Джак постави портфолиото на високата си маса. От коя илюстрация да започне? Сцената с вечерята — реши той — сготвена в глинено гърне. С изображението на автора — герой на собствените си прежеждия — тъмнокос, с права избуяла коса, приклепнал до глинено гърне, къкрещо на огъня — точно както бе описано в книгата — нанизано на дълга пръчка, опряна в краищата си на две купчини камъни. Детайлите в тази рисунка бяха правдиви: планински цветя, кожената торба или сак на тибетския пътешественик, спалният му чувал, канчето за вода... Е, някои неща трябваше да промени, но щеше да съхрани красивите планински цветчета, които вече беше обикнал. Радваше се, че Трюз бе одобрил сцената със срещата: авторът и едно малко селско момче на фона на планински хълм, сред мразовитите утринни мъгли. В книгата се разказваше как Брайън Кент чул търкаляне на дребни камъчета, след което бавно и плахо се показало момчето, загърнато в пъстро наметало, с кръгли, удивени очи. В първия миг и двамата се изплашили един от друг.

Нямаше да съобщи на Наталия за днешната си среща с Линдърман. В края на краищата, какво толкова, по дяволите, бе видял той? Как Наталия влязла преди две седмици с Луис Уонфелд в „Звездни скитници“. Джак още не бе посетил барчето, но си представяше как изглежда. Наталия намиралше Марион, певицата, която си акомпанирала сама на китара, за доста добра. А Елси страшно си падала по нея, сподели Наталия, и чувствата им били взаимни. Марион беше само на двадесет и една или две, спомни си Джак, и имаше самостоятелна квартира на Грийн стрийт — или, може би, апартамент под наем. А какво място заемаше в тази история Дженивиев, предишната приятелка на Елси? Не бе ли споменала Наталия, че Марион изхвърлила съквартирантката си, за да може да приюти Елси? Или Дженивиев бе изхвърлила Елси? Джак не следеше внимателно подобни разговори. Най-интересното от всичко бе, че Елси бе станала модел на някакъв известен моден фотограф, което, навярно, слагаше край на мръсната ѝ работа зад бара. За това се бяха погрижили Наталия и Луис, и то, без много усилия. На Наталия ѝ бе хрумнало, че Елси може чудесно да изкарва прехраната си като фотомодел, а Луис я бе представил на някакъв свой приятел или

познат. Фотографът бе поканил Елси в студиото си, за да ѝ направя няколко пробни снимки, а Наталия и Луис бяха научили, че одобрил Елси и решил да я назначи на работа — може би вече го бе направил.

— Тат-кооо!

Джак се сепна от гласа на дъщеря си.

— Ей, Джак? Тук ли си? Сюзън е.

Джак излезе в коридора.

— Здравей! Каква понятна изненада!

Джак очакваше някоя от училищните придружителки да натисне звънеца отдолу.

— Бях на гости у един приятел на „Банк“ и реших да взема Амелия.

Както обикновено, Сюзън бе негримирана, с ръждивокафявите си панталони и изтъркани мокасини, загърната в тъмнокафяво зимно палто.

— Амелия, почакай, ще ти помогна да се събуеш.

В кухнята Амелия лакомо нападна бисквитите.

— Не искам да ги мажеш с фъстъчено масло!

— Добре, но ти трябва поне чинийка — спокойно отбеляза Сюзън.

Джак се пресегна за чайника.

— Желаят ли дамите по един чай?

Дамите не му отказаха. Седнаха на кухненската маса. Сюзън се поинтересува как върви книгата за яковете и Джак ѝ се оплака от възникналите проблеми. Сюзън си бе купила пет екземпляра от „Полуразбрани мечти“ от пет различни книжарници, за да ги подари на приятели за Коледа, макар и Джак да ѝ бе предложил да ги вземе от автора на безценица. Амелия ги прекъсваше постоянно, за да им разказва събитията на Своя Ден. Джак охотно предостави възможност на Сюзън да я сгълчи за невъзпитаното ѝ поведение.

— Не ни прекъсвай, Амелия. А сега, ако има да ни кажеш нещо интересно, ще те изслушаме. Нали, Джак?

— Разбира се — отвърна той.

Амелия се нацупи и се загледа настрани в някакво петънце на масата, леко смръщила ясно очертаните си вежди.

— Днес четох най-добре в класа.

— Наистина ли, Амелия? — попита Джак с почтителна изненада.

— Сигурно — измърмори Сюън.

В порив на внезапна свенливост Амелия стана от масата и избяга в стаята си, откъдето, след няколко секунди, проехтяха звуците на флейта.

— Наталия все още ли е заета в галерията?

— Да — от обяд до шест в повечето дни. Работата ѝ харесва. Среща се с много хора, разбираш ли? С всякакви чешити — каза Джак развеселен от това, че художествените галерии привличат всякакви чешити.

— Какво стана с русото момиче, което веднъж видях? С моряшката шапка. Спомняш ли си?

— О, Елси. Наталия също се запозна с нея. Тя... работеше в едно кафене наблизо. Сега си опитва късмета на манекен. При един фотограф. Надявам се да ѝ е провървяло.

— Много е хубава. Спомням си я.

— Да. — Джак впери поглед в почти празната си чаша, вдигна я и допи чая си. Не искаше да се впуска в разговор за Елси точно сега. Сюън знаеше за възрастния мъж в квартала, който бе върнал портфейла му. Но не знаеше, че преследва Елси.

— Изглеждаш ми замислен днес, Джак. — Сюън раздига съдовете от масата.

— Работата ме гони — изправи се усмихнат Джак. — Трябва да започвам. Ще останеш ли с нас на вечеря, Сюън?

Знаеше, че Сюън би могла да почете до довечера, та тя никога не се разделяше с кафявото си куфарче, което носеше и днес, или би си намерила някакво занимание в стаята на Амелия.

— Не, Джак, благодаря. Връщам се на Ривърсайд. Освен ако не ти трябва за нещо. Наталия няма ли някое паднало копче?

Джак се разсмя. Наталия мразеше да шие копчета и би предпочела да носи костюм или палто цяла седмица без копче, отколкото да вземе иглата.

— Мисля, че не.

На вратата Сюън каза довиждане на Амелия, която гледаше телевизия и после попита Джак:

— О, как е Луис?

Джак разбра по гласа ѝ, че е разбрала нещо за заболяването му от рак.

— Доколкото зная, вече е във от опасност. Това са последните новини. Може би само си е въобразил нещо, или се е страхувал от най-лошото.

— Но това е фантастично! — Гласът на Сюзън бе изпълнен с благоговение. — Наталия толкова го обича. Е, зная, че е взаимно. Ако нещо се случи на Луис, това би я съсипало.

Джак кимна.

— Да, така е.

Сюзън се сбогува и си тръгна.

Наталия се върна в седем и половина и завари Джак улисан в работа. Беше неин ред да приготви вечерята, както се бяха споразумели тази сутрин, макар и да не носеше нищо, освен букет с хризантеми, загърнат в зелен целофан.

— Елси ми ги подари — усмихна се Наталия. — Нали са красиви? Току-що пихме заедно по един коктейл.

— О? Чудесно! — Джак имаше предвид букета. Цветята бяха жълти и розово-червени, свежи, с дълги и остри листчета, подобно звездички. — Да донеса ли ваза? — попита той елегантно, произнасяйки „ва-аза“ и отиде в кухнята.

— Ще публикуват снимка на Елси в „Мадмоазел“. Беркмън го е уредил окончателно днес и Елси ми се обади в галерията, за да ми благодари. Ще рекламира някакъв плетен пуловер. От радост е на седмото небе. Сложи ги на бялата маса, Джак. Странно... — Наталия се загледа в цветята.

Джак постави вазата от гладко стъкло по средата на масата.

— Кое е странното?

— Знаеш ли, във Франция хризантеми се подаряват на погребение. Носят се само когато някой е умрял. Сигурна съм, че Елси не го е знаела. — Наталия погледна усмихната Джак.

— Елси има още какво да научи. Много се радвам за рекламата с пуловера.

— Беркмън я иска с по-дълга коса, но това не е проблем.

— Кой е Беркмън? Виждал ли съм го?

— О, не, той е един от познатите на Луис. Елси ми го съобщи в кафенето, където работи. Надявам се да не се главозамае от успеха,

макар че сега вече нищо не може да я спре. Искаш ли да пийнеш нещо, Джак?

— Да, много си мила. Би ли ми наляла малко „Джак Даниелс“? А какво има за вечеря, мадам?

— О... — Наталия се извърна от барчето с напитките. — О! Господи, загубила съм си ума! — Отиде до външната врата, отвори я и се върна с доста голям пакет. — Отбих се до деликатесния магазин на Шесто. Купих малко печено...

— Ааа! Казвал ли съм ти, скъпа, колко те обичам в тази рокля?

— Дааа — каза Наталия иззад рамо, слагайки деликатесите на кухненската маса. — Благодаря ти.

Роклята бе пепеляворозова, на дълги червени триъгълници, спускащи се от средата на бедрата до подгъва. Бе я купила отдавна, после бе заявила, че я ненавижда и я слагаше само от време на време.

— Какво ѝ харесваш на тази рокля? — попита тя, извърната към барчето.

— Различна е... като теб. О, няма значение.

Тя му подаде чашата с уиски. Амелия цъфна на вратата — току-що бе завършила нещо, което искаше да видят родителите ѝ: акварелна рисунка с няколко червени къщи с жълти прозорчета и под тях зелена хоризонтална ивица за земята. Амелия държеше мократа още рисунка върху изпънатите си длани, стараяйки се да обясни на баща си, че жълтите прозорчета не докосвали червените къщи, така че цветовете не се бяха размесили.

— Забелязах това — рече Джак.

— Хвърлих много труд — произнесе Амелия.

— И си се справила добре. Няма нито една грешка. — Джак я погали по вратлето и тя избяга, щастлива.

Джак отиде при Наталия в кухнята.

— Днес Сюзън доведе Амелия. Каза, че ще си е у дома в края на седмицата и може да ѝ се обадим, ако се наложи. Попита за Луис. Не използва думата „рак“. Казах ѝ, че вече се е оправил. Така ли е?

Наталия навъси вежди край кухненската врата, сякаш се сърдеше на Амелия, но Амелия си беше вече в стаята.

— Не — тихо каза тя. — След като питаш. Има рак на панкреаса. Каза ми го преди два месеца, през ноември, може би. Но предпочита... да не се говори за това. Не зная Сюзън откъде е разбрала.

— За нещо фатално ли говориш? Не може ли да се отреже част от панкреаса?

— Да, е... всеки знае, че това се практикува, но лекарят на Луис смята, че такова нещо ще влоши още повече състоянието му. Нещо в неговия случай води до разпространение на болестта.

Джак внезапно видя Луис в по-различна светлина. По джентълменски трябваше да признае, че смело понася участието си. И все пак си оставаше все същият, верен на себе си Луис, какъвто го бе запомнил от предколедното му тържество.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

В средата на февруари Ралф Линдърман загуби работата си в Мидълтаун-Паркинг. Нов инженер-механик бе заел мястото на Джоуи, добрият и човечен Джоуи Фишър, който бе отишъл да работи в един гараж в северния район, по-близо до дома си, и веднъж Франк Конлън, пазачът, който обикновено застъпваше дежурство след Ралф и толкова често закъсняваше, го бе насоллил пред управителя без всякаква причина, освен ако не се срамуваше от лошата си работа, знаейки, че Ралф не го обича затова. Конлън бе наговорил куп опашати лъжи за неспособността на Ралф да се споразумява с другите, за вечно киселата му физиономия и му бе приписал измислени грешки — и новият му шеф, глупав и скучен, с отегчено лице мъж на около четиридесетте му бе повярвал. Не че Франк Конлън бе казал това открито — о, не, наклеветил го бе зад гърба му, когато Ралф бе свършил дежурството си.

— Какви са тия приказки, че си насочвал револвера си срещу някакъв клиент? — попита го новият управител, който се наричаше Ролънд или нещо подобно.

— Никога не съм правил такова нещо.

— Франк каза, че е вярно. Франк каза...

Франк му бе казал едно и друго и Ролънд го бе повторил на Ралф с гадната и подозрителна усмивка, която сякаш говореше: „очаквам да отречеш тези обвинения, но аз няма да ти се хвана на въдицата“.

— Конлън можеше да каже всичко това в очите ми — отвърна Ралф. — Но не го е направил, понеже е знаел, че не е истина.

— В Ню Йорк има много места за пазачи — бе махнал с ръка Ролънд, напускайки стаята.

В последния ден на дежурството си Ралф се моташе из канцеларията — Франк бе закъснял даже и тогава — с намерението да му каже право в очите: „Ти си мръсен човек, Конлън. Отмъстителен и подъл като жена!“.

Каза му го и излезе сред помръкналата дневна светлина, с високо вдигната глава, пропускайки покрай ушите си псувните, които изригваше Конлът след него.

Такива извратени типове като Франк Конлът човек трябва бързо да изтрива от паметта си, каза си Ралф. Светът бе пълен с тях, но защо му трябваше да пълни със смрад душата си? Светът беше пълен и с много красиви неща, макар и мимолетни и по-рядко срещани. Ралф се отби в бюрото по труда, за да съобщи, че е изхвърлен от работа без основателна причина и че ако е имало някаква причина, то би се радвал да я научи. Без много въпроси му предложиха друго място, което отхвърли поради отдалечеността му от дома — бе някъде в източния район. Ралф каза, че ще наmine отново след няколко дни.

Между другото, получи социална осигуровка за безработни, с която мислеше да помързелува две-три седмици, макар и посред зима, в неуютния, замърсен от снега град, с грозни, отвратителни кални буци лед, задръстили канавките.

Странно, но точно през тези дни, когато разполагаше с предостатъчно свободно време, за да намери някъде из улиците Елси, да я зърне само за миг отдалеч или да я проследи в някой час на денонощието, той я бе загубил от погледа си. Удивително. Няколко пъти се отбива в кафенето, но тя не бе там; за малко да попита някое от другите момичета — сега бяха три или четири, така че не бе изключено Елси да е отишла другаде — болна ли е Елси или е напуснала, но познаваше две от тях по лице, които много-много не го обичаха. Затова и не се обърна към никой, дори и към новите.

Разхождаше се и по Минета стрийт — веднъж в един часа по обяд, друг път в шест следобед, понякога в два посред нощ, но нямаше и следа от Елси, макар и третият етаж, където знаеше, че живее, да бе често пъти осветен иззад спуснатите завеси. Един ден дори бе срещнал дългокосото момиче, с което живееше, да излиза от къщата само. Два пъти отиде по тъмно до улицата, където се намираше барчето или нощният клуб „Звездни скитници“ и прекара половин или един час, тъпчейки до ъгъла на пресечката и обратно, но Елси я нямаше.

Дали не се бе преместила от Минета стрийт? Мисис Съдърланд трябваше да знае, помисли си Ралф, но едва ли би могъл да я попита. Виждаше я понякога в квартала, но явно тя никога не го забелязваше; имаше отвлечен и отнесен израз, сякаш мечтаеше за нещо или се

двоумеше накъде да се отпрати — за такси на булеварда или към спирката на метрото на Кристофър стрийт. „Извинете ме, мисис Съдърланд. Мога ли да ви попитам добре ли е Елси или е болна?“ — би могъл и да рискува да я попита, но не искаше да ѝ даде възможност да го отблъсне или оскърби.

Веднъж бе зърнал Елси на Седмо авеню, тичаща на среща с мисис Съдърланд, която я очакваше на тротоара. Закрачи по онзи ъгъл на Шеридън Скуеър, който се сливаше с Уейвърли Плейс, бърборейки безгрижно по пътя. Защо Елси не беше толкова свободна, толкова щастлива с него? Можеше да тръгне след тях да ги проследи тогава, но не бе пожелал. Съзнаваше, че се страхува да не го забележат — тогава и двете биха се нахвърлили върху него, вдигайки врява на обществено място. Кога бе това? През януари, спомни си Ралф, когато Елси все още работеше в кафенето.

Сега, на петия ден от почивката си, от неограничената си свобода, Ралф почувствува, че е нещастен, объркан и някак изплашен. Толкова пъти бе минал по добре познатите улици, удължавайки скитането по магазини и разходките на Бог. Огледал бе всяко ъгълче, където я бе зърнал някога, в книжарницата на ъгъла на Шеридън Скуеър, по протежението на редицата малки евтини магазинчета на Кристофър стрийт, в долната част на Седмо авеню и разбира се, в пространството, заключено между кафенето на Даунинг и Кармийн стрийт, в която и посока да свърнеше Елси на път към Минета стрийт.

Дали не се беше прибрала у дома — питаше се той — в малкото градче на север? Изглеждаше му неправдоподобно, Елси бе толкова влюбена в Ню Йорк. Дали не бе отвлечена от някоя банда и изнасилена, със запушена уста? От тази мисъл Ралф се сгърчи целия и ръцете му се разтрепериха. Но човек никога не знае! В Ню Йорк можеше да се случи всичко, което изглежда на пръв поглед невероятно и невъзможно.

„Би могло“, произнесе гласно Ралф, замислен за бандата похитители, стана и надникна през прозореца. В пет следобед небето бе вече притъмняло. Безрадостни часове! Прозорчетата на съседските къщи в задния двор прорязваха калносивия здрач с унила, жълтеникава светлина. Ралф се почувствува самотен, изоставен и отчаян. Трудно му бе да анализира емоциите си. Елси не му бе приятелка или добра компания, далеч бе от тази мисъл. Тя бе за него нещо скъпоценно, по-

мила и от кръщелница или дъщеря, красива малка фея, която можеше да зърне за миг понякога — не често, може би, но Ралф бе възлагал толкова надежди на радостта от тези кратки мигове, че забравяше за времето... — и която сега бе изчезнала.

Няколко дни по-късно Ралф насъбра кураж, сложи хубавото си палто и черната шапка от заешка кожа и в настроение на кротка, смирена любезност потегли към кафенето без Бог. Бе около пет следобед, заведението бе полупразно, няколко младежи дъвчеха хамбургери. Ралф си поръча кафе на едно момиче с надутото изражение на лицето и с кестенява коса. Когато сервитьорката донесе кафето, Ралф я запита:

— Извинете, госпожице. Случайно да знаете къде работи Елси сега?

— Елси? — Явно момичето беше от новите.

— Работеше доскоро тук. Светлорусо момиче. Бихте ли попитали за нея, ако обичате?

Момичето заговори с една от сервитьорките, която Ралф познаваше отпреди. Тя го изгледа, поклати глава и промърмори нещо на ухото на другата, което би могло да означава: „Не се занимавай с този тип“.

— Не зная, господине, съжалявам — каза новото момиче и забърса няколко капки кетчуп от бара.

След миг се отправи към кухнята и се пъкна зад вратата. Дали не възнамеряваше да им съобщи, че той е тук и е попитал любезно за Елси? След малко оттам надникна една по-възрастна жена в синьо-бяла униформа, в която Ралф разпозна управителката на заведението, озърна се и прикова поглед в него. Но не излезе, а само размаха ръка в знак на отрицание и новото момиче се върна към задълженията си.

Джон Съдърланд му бе споменал, че Елси посещава някакво училище. Но кое, по-точно? Ню Йорк беше пълен с училища. Или Съдърланд го бе излъгал, за да се отърве от него, за да измъкне, един вид, Елси изпод контрола му? Ралф не считаше, че Джон Съдърланд е способен да излъже. Някак не му отиваше. Съдърланд бе от хората, които казват истината право в очите. И ако го бе посъветвал толкова настоятелно да престане да додява на Елси, дължеше се само на това, че не бе проумял отношението му към нея. Твърде жалко.

Щеше ли Елси да изкара курсовете? Не за дълго, ако правилно бе предугадал новите ѝ съблазни. Ето защо това момиче се нуждеше постоянно от напътствия! Но Ралф чувствуваше, че мисис Съдърланд ще накара Елси да упорствува, тъй като идеята бе очевидно нейна. А Елси изглеждаше много привързана към нея.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

Джак се приближи до хотел „Челси“, обзет от приятни предчувствия. Бе тръгнал от Гроув почти на бегом, но зад ъгъла на Двадесет и трета улица забави крачката си. Елси и фотографът още не бяха излезли навън. Това бе първото голямо модно шоу на Елси. Снощи им беше позвънила у дома, щастлива, но доста изнервена и ги бе попитала не би ли могла Наталия, или той, или двамата да дойдат по обяд пред „Челси“, тъй като снимките ѝ започвали в единадесет. Наталия ѝ се бе извинила — имала уговорен обяд с Изабел и няколко клиенти. Бе мразовит зимен ден, вятърът хвърляше в лицето прах и ледени песъчинки, завъртайки във вихрушка боклуци по тротоара на Двадесет и трета улица. Джак разтри уши с ръкавиците си и влезе в хотела.

Забеляза Елси веднага в левия ъгъл на фоайето, застанала край едно от черните кресла, заобиколена от група млади хора, повечето мъже: там беше и Беркмън — пълничък тъмнокос човек с фотоапарат, закрепен на триножник. В черна рокля без ръкави, с широкопола шапка и огромно, подобно на хризантема цвете, закичено вдясно над гърдите и с ръка на хълбока, Елси позираше за снимка.

— Отдръпнете се, моля! — кимна Беркмън към малката групичка и застана зад фотоапарата.

Елси гледаше към тавана над вратата, но бе забелязала Джак, застанал недалеч от нея, и му хвърли бегла усмивка.

— А сега, сери-оз-но — отсече Беркмън и щракна няколко пъти с фотоапарата.

— Хо-хо! — провикна се един младеж в дънки „Левис“ и с пуловер и заръкопляска.

И други мъже заръкопляскаха усмихнато, някои се оттеглиха от групичката, а други, току-що влезли, се присламчиха да позаяпат шоуто.

— Къде е палтото ѝ, Естър? Излизаме навън — заповяда Беркмън.

Джак отстъпи към стената на фоайето.

Беркмън изнесе триножника на външната площадка, придружен от Естър, висока млада жена в дълга пола, а Елси се приближи до Джак с палтото си под мишница. Беше красиво гримирана, с тъмна линия на клепачите, което много ѝ отиваше. Устата ѝ беше леко изменена от дебелия пласт червило — така изглеждаше по-ефектна и още по-обаятелна.

— Изглеждаш страхотно — отбеляза Джак възхитен.

— Благодаря ти, че дойде. Благодаря. — Елси нервно погледна към входа. — Ще ми трябва минутка, за да нагласят фона. Ооох! Къде ли се дяна Марион? — Елси се огледа и махна на някой, седнал сред публиката във фоайето.

Към тях някак плахо се приближи момиче с къса, тъмнокестенява коса, обрамчила с меки къдрици лицето ѝ. Това бе китаристката, за която му бе разказала Наталия. Беше негримирана, носеше сини джинси с високи кожени мокасини и дънково яке с мъхеста подплата.

— Марион Гил — представи я Елси. — А това е Джак Съдърланд.

— О! — широко се усмихна Марион. — Здравейте, Джак. Чувала съм много за вас.

— Здравейте!

Елси бе станала по-самоуверена, отбеляза мислено Джак. Или ако симулираше днес самоувереност, то правеше го добре. Две-три момчета минаха край тях, зазаяпани в нея, но тя не ги удостои дори и с поглед. Джак си припомни безразличието към обожателите ѝ в кафенето на Седмо авеню. Държеше главата си високо изправена. Косата ѝ бе по-дълга в сравнение с последния път.

— Вие навярно сте певицата. Която си акомпанира с китара — обърна се Джак към Марион.

— Да... Дойдох тук за морална подкрепа на Елси. — Марион неловко запристъпва от крак на крак. — Няма ли да се преобличаш, Елси?

— Иска още няколко снимки с тази рокля навън.

Асистентката на Беркмън извика Елси.

— Сложи това палто, докато се приготвят — каза ѝ Марион. — Ще премръзнеш.

Елси наметна палтото си и излезе. Джак я последва. Беркмън бе разположил триножника на тротоара край западния вход на хотела. Елси трябваше да застане на десет стъпки от тентата. Беркмън изчакваше за някой подходящ минувач за фона, а Марион и Естър се бяха приготвили да свалят палтото от раменете на Елси.

— Не се движете зад нея, моля! — извика Естър на няколко любопитстващи от тълпата и ги разгони.

— Хайде! — извика Беркмън и фокусира обектива.

Елси свали палтото си. Марион го грабна и бързо отстъпи встрани.

— Ръката — високо! Дръж я зад главата! Десният крак! — изкомандува Беркмън и Елси се опря на десния си крак, с дясната ръка на хълбока, а лявата високо зад главата.

— Ааа! — извика присмехулно някой от тълпата.

Елси трябваше да позира за още няколко снимки. Работата се протакаше от липсата на подходящи минувачи за фона, прогонени от студа.

Джак улови погледа на Марион и кимна по посока на „Челси“, за да ѝ каже, че ще се скрие на топло. Искаше да разгледа картините по стените. Имаше една доста забавна имитация на „Закуска на тревата“, направена с монохромни точки подобно едър растер на стар избелял вестник. Хареса още една композиция от преплетени глави и рамене, с многоцветни линии, очертани от тънката четка, която представляваше навярно човешкото слабоумие, тъй като главите имаха доста идиотски изражения. Снощи Джак бе съобщил на Елси по телефона, че би желал да я покани на обяд следващия ден, а сега се оказваше, че ще дойде може би и Марион. Нямаше никакво значение. Според Наталия, Марион бе новата приятелка на Елси.

Минаха десет минути. Наближаваше един часът. Елси влезе във фойето, придружена от Марион и каза на Джак:

— Трябва да се преоблека в тоалетната. Ако си се отегчил...

— Не съм се отегчил — отвърна Джак.

Клиентелата на хотела не беше отегчителна. Влизаха и излизаха хора на всякаква възраст — млади, на средна възраст и стари — безименни лица, някои от които Джак си представяше като писатели, художници, може би и поети. Знаеше, че някои художници плащаха сметката си тук чрез дарение на картина за фойето. Имаше куп

рекламни диплянки за денонощните заведения на Ню Йорк, за разпродажба на художествени творби на нуждаещите се живописци и скулптори. Елси се появи след миг, пременена в нов тоалет — в бяла ленена рокля с къси ръкави, пристегната с черен лачен колан. Марион загърна раменете ѝ с палтото с висока яка.

След няколко минути Джак излезе навън да погледа. Този цикъл от снимки включваше такси — Елси излизаше от отворената му вратичка под тентата на „Челси“. Имаха късмет с шофьора — едробузест мъж с фуражка, който изглеждаше постоянно усмихнат. Елси трябваше да повтори сцената с отварянето на вратичката и изящното и непринудено стъпване на тротоара три пъти. Тълпата остана доволна и я аплодира.

Марион отново наметна палтото върху раменете на Елси. Бе го стоплила на радиатора във фойето.

— Цялата се е вкочанила — каза тя на Джак.

Елси отново изчезна с Марион и след няколко минути излезе в сините си джинси, маратонките и палтото с висока яка, следвана от приятелката си. Беше толкова бледа, сякаш бузите ѝ бяха посипани с брашно.

— Да пийнем нещо топло — Марион отправи предложението си предимно към Елси.

— Мога ли да поканя и двете ви на обяд? Зная наблизко едно местенце...

— Струва ми се, че е настинала — каза Марион.

Тримата излязоха на тротоара. Джак забеляза, че брадичката на Елси трепери.

— Вземи ръкавиците ми — каза ѝ той, тъй като тя явно не носеше свои. — Не, настоявам! Предлагам да ви заведе у дома. Хайде, ей сега ще намеря такси. — Той слезе на улицата и, за щастие, едно полупразно такси тъкмо завиваше иззад ъгъла.

След няколко секунди хвърчаха по посока към центъра.

Елси седеше свита на седалката и трепереше.

— Веднъж ми се случи същото. На пързалката за зимни кърки — там, където живеех.

Когато пристигнаха, Джак заръча на Марион да завие Елси с няколко одеяла в спалнята.

Отиде във всекидневната и запали камината. Когато огънят запраця, се върна в спалнята. Марион бе седнала на една табуретка, с чаша горещ пунш в ръка, наполовина изпит.

— Вече е по-добре. — Марион вдигна поглед към Джак.

Устните ѝ бяха възвърнали карминения си цвят. Лежеше със затворени очи и леко присвити вежди, което ѝ придаваше озадачен израз.

— Елси? — Марион ѝ подаде чашата с пунша, тя я пое, внимателно отпи и погледна Джак.

— Благодаря — прошепна тя.

Джак се засмя.

— Добре! Всичко ще се оправи! Отивам да приготвя обяда.

Извади от хладилника няколко пресни агнешки котлети, купени сутринта. След няколко минути те се печаха на огъня.

Включи фурната и разтвори пакетче с картофи.

Марион влезе в кухнята.

— Мисля, че треската ѝ вече премина. Божичко, колко е широко тук! И е толкова чисто и уютно!

— Наричаш това чистота?

— Е, в сравнение с моята кухня... Елси ми каза, че си художник. Илюстратор.

— Ъхъ. — Джак сложи на кухненската маса вилици и ножове за пържолите.

— Да ти помогна ли? Тук ли ще обядваме?

— Не, в голямата стая. На бялата маса. Ето ги салфетките — ония, оранжевите.

Марион нареди масата.

— Ох, че вкусно мирише!

Джак провери за пържолите на огъня и махна скарата, тъй като отгоре бяха позагорели.

— Искаш ли да пийнеш нещо, Марион — например, чаша вино?

Марион предпочете виното.

— В Сохо ли свириш?

— Да. В „Звездни скитници“. Но от една седмица не съм вече там. Заведението фалира. За мен това означава само нов ангажимент. — Тя го погледна с открита и непринудена усмивка. — Свирия тук-таме

по различно време. Понякога свиря в едно заведение на западната Тринайста улица.

— Какво пееш? Не съм те слушал в „Звездни скитници“.

— Понякога нещо мое, друг път малко фолк. Всякакъв вид музика. Знаеш ли, жена ти идва няколко пъти. Много ми харесва. И Елси също я харесва.

Джак надникна във фурната за картофките и изключи печката.

— След няколко минути ще обядваме. Надявам се, че Елси вече се е оправила.

Марион влезе в спалнята и Джак я последва. Елси седна на леглото.

— Мисля, че ми мина. Ау! Как се бях *изплашила*! — Тя отправи към Джак и Марион широка, щастлива усмивка и се пресегна за маратонките си на пода.

Когато нападна пържолите, бузите ѝ възвърнаха румения си цвят.

— Какъв невероятен ден! Всичко е като сън. Дори и това, че седя тук.

Марион погледна Джак и промърмори:

— Елси повтаря това почти всеки ден.

Денят бе необичайно щастлив и за Джак. Не искаше да разваля доброто настроение с въпроси за Линдърман, дори и отговорът да бе, че Елси не го е виждала от седмици. Достатъчно му бе да я наблюдава как омита от чинията два агнешки котлета, изстисквайки кетчуп върху пържените картофки. Бърбореше през цялото време. Какво би казала Марион, снимките с таксито няма ли да излязат по-добри от интериорните снимки във фойето? Елси поне мислела така, тъй като се харесвала повече в динамично действие.

— Недей да ходиш днес на училище. — Марион сбърчи нос. — Можеш да изпуснеш една лекция. Хайде направо у дома, моля те.

Докато Джак правеше кафе, Елси попита за банята и той я упъти. После занесе кафето в хола и разпали огъня.

— В Ню Йорк ли си родена, Марион? — Джак не можеше да долови това по акцента ѝ. Тя говореше доста бавно и отчетливо, сякаш практикуваше добра дикция за пеенето си.

— Аз ли? — усмихна се Марион. — Идвам от места, за които не бих искала да говоря въобще. От най-различни градчета на Пенсилвания. Аз съм всъщност кръгъл сирак. Баща ми ни остави,

после майка ми ме захвърли някъде. Когато бях на пет години. Честно казано, не си спомням много.

Откровението й прозвуча доста тъжно на Джак.

— Виждам, че се справяш добре.

— Много хора са го преживели далеч по-тежко. Изтъркано клише, но е вярно и ти помага. Не изпитвам самосъжаление. Започнах да работя още на седемнайсет — тя завъртя светлокестенявите си очи — и никога не съм стигала до просяшка тояга. Мога да акордирам пиана. Научих се. Мога да стана и библиотекарка, ако се нуждая от постоянна работа, тъй като завърших курсове и имам диплома. — Ей, къде изчезна тази Елси? — Марион стана. — Боже, да не би да е припаднала? Тук ли беше банята?

Банята беше празна.

— Елси? — извика Джак към спалнята.

— Тръгнала си е — каза примирено Марион. — Палтото ѝ го няма. Отишла е на оная лекция от четири часа.

Остра мъка внезапно прободя Джак. Апартаментът изведнъж опустя, макар и с присъствието на Марион Гил.

— Каква е тази лекция?

— По английски, струва ми се. Литература, граматика. Типично за Елси. Трябваше въобще да не я изпускам от очи.

— Би ли могла? — засмя се Джак. — Ела да си допиеш кафето.

— Не смяташ ли да работиш?

Джак поклати глава.

— Не. Разкажи ми нещо за Елси. Как се запознахте?

— В един бар. Как се запознават хората? Не в „Звездни скитници“, а в едно друго заведение, в което веднъж свирех. Елси е още дете. Но има нещо ценно в нея. Живец, мисля... Надявам се.

Джак отново се замисли за Линдърман и най-сетне се реши да я запита.

— Надявам се, че онзи старик с кучето не ви досажда повече — най-вече на Елси.

— О, Ралф ли? Не, веднъж здравата го сплашихме. На Минета стрийт. Може би още се интересува от нея, но слава богу, не знае къде живеем.

— А къде живеете?

— На Грийн стрийт. В Сохо. Една приятелка замина за Европа и ми даде тавана си под наем, доста евтино. Е, не е много широк, но е от типа студио, и спокойно може да приюти двама души — когато срещнах Елси, живеех сама, така че... я поканих да се премести у дома. — Марион вдигна поглед от чашата си.

Джак си помисли, че Елси и Марион трябва да са много щастливи сега. А и се бяха отървали от Линдърман!

— Това училище...

— О, да! Наталия ѝ го препоръча. Елси много го хареса и сега може и да заплаща курсовете с парите, които изкарва като фотомодел. То е по десет часа седмично, с много извънучилищна работа по библиотеките.

— Мислиш ли, че ще го завърши?

Марион се поколеба и спокойните ѝ устни леко се усмихнаха.

— Не съм сигурна. Но все ще ѝ е от полза. Ще ѝ помогне да се справи с комплексите си — например, със стеснителността. Всъщност, дълбоко в себе си тя не е от стеснителните. Жилава е като тръстика и знае много добре какво иска.

Джак се отпусна във фотьойла и праметна крак връз крак.

— И какво още?

— Ами иска да опита всичко от живота. Понякога твърди, че иска да стане актриса, но аз не ѝ вярвам. Макар и понякога да ми прилича на актриса — все се вживява в някоя поредна роля. Елси може да стане добра танцьорка, например, докато е все още млада.

— О, страшна е!

— Е... — Марион стана от дивана. — Благодаря за поканата. Благодаря и на двама ви, че сте толкова внимателни към Елси.

Джак не отвърна нищо и се изправи.

— Много ми харесва апартаментът. И картините. — Марион вдигна за пореден път поглед към Де Куунинг. — У дома ли работиш?

— Да. Искаш ли да видиш ателието ми? — каза Джак импулсивно, тъй като Марион сега бе най-близкият човек на Елси. Повече я към дъното на коридора. — Ето го — дръпна той завесата. — Моят златен палат.

— Ооо! Тук явно усилено се работи.

Марион не влезе вътре като Елси, само хвърли поглед към масата, около която, както обикновено, цареше пълен хаос — картони

се въргаляха на купчини по пода или бяха наредени покрай стените.

— Това Елси ли е? Тя е, нали? — На устните ѝ цъфна широка усмивка при вида на жълтата рисунка върху червен фон. — Ти ли си я правил? Великолепна е!

Марион си пое дълбоко дъх, сякаш искаше да попита дали може да вземе рисунката или поне нейно фотокопие, но се въздържа.

Джак имаше по-специално отношение към тази своя творба и не желаше да ѝ прави фотокопие. Изпрати Марион до вратата на апартамента.

— Какво стана с Дженивиев? Познаваш ли я изобщо?

— О, Дженивиев. Виждала съм я веднъж. Може би, два пъти. Ти познаваш ли се с нея?

— Елси я доведе на едно събиране преди Коледа.

— Аа, при приятеля ти Луис... Не зная какво прави, но се надявам да се е върнала при старата си приятелка. Мисля, че се казваше Фран. Чух, че Фран е била доста разстроена от появата на Елси. Искам да кажа, когато е била изместена от живота на Дженивиев. — На вратата Марион извърна глава към Джак. — Дженивиев е от майчинския тип жени. Мисля, че до определен момент това се е харесвало на Елси... Фран прилича на... изскочила от гората, но чух, че с Дженивиев са били приятелки две или три години преди Дженивиев да срещне Елси. — Марион се разсмя и отвори вратата. — Не ме е грижа! Благодаря ти много, Джак. Надявам се скоро пак да се видим.

— И аз! Благодаря ти, че дойде.

Марион Гил му харесваше. Държеше се с достойнство, имаше вид на честно момиче, а и не взимаше твърде сериозно свиренето на китара — може би бе най-подходящата компания за Елси.

Около шест му се обади Наталия. Луис я поканил на едно питие — би ли имал Джак нещо против, ако се позабави до осем?

— Разбира се, че не, скъпа. Само за едно питие ли?

— Е... така предполагам. Ако има друго, ще ти звънна след час. Има ли нещо ново край теб?

— Не. Елси и приятелката ѝ бяха днес тук на обяд.

— И Марион ли? Много мило. Ще се чуем по-късно, Джак.

Джак се върна към романа за един палеж, който бе зачел, но без предишното удоволствие. Нямаше представа кога ще се прибере

Наталия — може би в десет, а може би и по-рано. Но поне го бе уведомила по телефона — това не бе за пренебрегване. Имаше известна разлика от някогашните им срещи, преди да се оженят, когато Наталия или забравяше да дойде и го караше да я чака с часове, или толкова закъсняваше, че това въобще не можеше да се нарече закъснение. Двадесет и две годишната Наталия живееше в някакво безвремие и не различаваше деня от нощта. Джак никога не се ядосваше, безпокоеше или озадачаваше — никога не се суетеше или озърташе в ресторанта, ако бяха определили срещата си в ресторант. В началото я бе заподозрял, че умишлено иска да го подразни, но това не се оказа вярно. Наталия беше просто ужасно разсеяна. Инак нямаше да бъде тя самата. Е, малко се беше променила — покрай отглеждането на детето, може би. „Не мога да повярвам, че аз съм я създала“ — бе казала няколко пъти Наталия, поглеждайки Амелия почти с гримаса. Джак си спомни за ужаса ѝ от раждането, особено в последните седмици на бременността ѝ. Не искаше да мисли за онези дни. Чувствувал се бе виновен, страхувал се бе да не разлюби, да не се настрои враждебно към него, а после, по време на раждането, на което Джак бе присъствувал до момента, докато тя не му бе извикала да напусне стаята, тя се бе държала много смело.

— О, боже — въздъхна Джак и хвърли книгата на дивана. Облегна глава назад във фотьойла и затвори очи.

Трябваше да приготи нещо за вечеря на Амелия; надяваше се по телевизията да има нещо забавно и за двамата, преди да я сложи да си легне в девет. Можеше да се обади на семейство Армстронг, да се поразходят с Амелия по западната Тринадесета улица и да останат за вечеря, но нямаше настроение да излиза.

Наталия звънна по телефона малко преди осем, за да му съобщи, че Луис я помолил да остане с него още малко.

Знаеше си, че ще стане така. Понякога си мислеше, че е доста нетактичен, даже груб в отношението си към него. Но сега той бе неизлечимо болен. Или това бе поредната му версия, в която Джак трябваше да повярва или поне да се държи така, сякаш ѝ вярва.

— Аха. Разбирам. Да, вечеряхме. Не закъснявай много, скъпа. Утре не е неделя... Много поздрави на Луис.

— Ще му ги предам. Благодаря ти, Джак. До скоро.

Лицето на Джак помрачня. Някога той се безпокоеше, дори се сърдеше, когато Наталия закъсняваше два пъти в седмицата. С Луис ли прекарваше вечерите си тогава или със Силвия? Не можеше да си спомни — спомняше си само, че Амелия беше съвсем мъничка, още не беше проходила. Веднъж бе споменал на Наталия нещо във връзка с това, а тя му бе отвърнала: „Можем да си вземем бавачка, ако искаш да излизаш. Или ела с мен и който е с мен, Джак. Нямам намерение да се ангажирам с домакинството“. Спомни си последните й думи, произнесени с особен блясък в очите, който освети неподозирани за него душевен пейзаж. Е, „да се ангажира с домакинство“ Джак трябваше да преглътне. В края на краищата, не живееше в първобитно общество, в което жената и мъжът, навярно, са били впримчени в капан и осъдени до живот да живеят на мъничко парче земя. Дори да бе настоял на своето, Наталия пак щеше да излиза, сигурен бе в това. Пак щеше да излиза.

Около полунощ Джак легна да чете, но книгата за палежа бе изгубила привлекателността си. Джак погледна към лавиците над Наталиното място в спалнята. Секция с феминистка литература. Голбрейт — не тази вечер. Кафка — не. „Неспокойният гроб“ повече му допадна. Джак извади тънкото книжле. Спомни си, че Наталия бе отбелязала няколко неща с малки триъгълничета в началото и края на изреченията или параграфите в стария си, откраднат екземпляр. Споменаваха му бе за тази книга още преди да се оженият. Наталия вече бе отбелязала и на новия екземпляр няколко триъгълничета.

„Наградата на изкуството не е славата или успехът, а опиянението: ето защо толкова много художници са неспособни да се откажат.“

Спомни си, че бе чел и преди двете страници на Сирил Коноли под заглавието „Жените“. Наталия и тук бе отбелязала:

„Във войната между половете, оръжието на мъжете е грубостта, а на жените — отмъстителността. И двете се

подклаждат взаимно, но желанието на жената за отмъщение надживява всички други нейни чувства.“

Джак се замисли. Трудно му бе да си представи Наталия отмъстителна към предишните си приятели или към него самия, ако скъсаха, например, с нея. Но Наталия не бе като повечето други жени — имаше по-голямо чувство за хумор от тях, повече логика и вътрешно прозрение, и може би в резултат на това — повече обективност. Във всеки случай не бе никак глупава. Спомни си една нейна забележка по повод феминизма: „Повечето момичета желаят да бъдат сексуални обекти докато са млади и хубави, докато имат работа и всичко, което поискат, и не са подготвени да бъдат захвърлени след тридесет и пет и по-късно, независимо омъжени ли са или не“. Нещо от този род, Наталия искаше да каже, че често жените биват изоставяни от приятелите си или че съпрузите им се развеждат с тях, за да се оженят за същия тип жени, само че по-млади. Наталия не можеше да търпи „разгневените самки“ на тридесет и пет или четиридесетгодишна възраст, решили, че мъжете са техни смъртни врагове.

Вече му се приспа и изгаси лампата.

Събуди го тихото прихлопване на външната врата. Чу Наталия, която се движеше на пръсти, да окачва палтото си в осветения коридор.

— Ей! — извика Джак не твърде силно, за да не събуди детето. — Няма нужда да стъпваш по търлъци.

— Здравей, Джак. Събудих ли те? Съжалявам — зашепна тя, облегната на ръба на вратата.

Изглеждаше леко подпийнала и уморена — Джак я обожаваше в такива моменти, тъй като обикновено тя бе в чудесно добро настроение, а понякога изпадаше и в забележителни откровения. Погледна часовника си. Три без пет.

— Няма нищо — измърмори той.

Джак дочу как пастата за зъби падна във ваната и се усмихна. Душът зашумоля, но за кратко.

Наталия влезе гола в стаята и затърси пипнешком нощница или пижама — носеше без определени предпочитания ту едното, ту другото — после изгаси лампата в банята и се строполи в леглото.

— Божичко, каква нощ!

Джак я изчака търпеливо.

— Той изобщо не говори за болестта си и за смъртта... Нее. Е, поне не директно.

Тя се протегна за цигара — може би последната от почти празната кутия до леглото и потърси запалката си и пепелника.

В светлината на пламъчето Джак зърна профила ѝ, решителния ѝ, малко тежичък нос, русата ѝ, мокра от банята коса, провиснала около лицето.

— Не се сърдиш, че останах до късно с него, нали? В края на краищата, не му остава много време живот на тази земя.

— Разбира се, че не се сърдя, скъпа.

Последва тишина. Тя промълви почти през смях:

— В барчето имаше един човек с майmunка. Малка сива майmunка, много жилава и пъргава. Той...

— Истинска майmunка?

— Даа! — изквича тя и неудържимо се закиска. — Мъжът я учеше как да пребърква джобовете на хората. И тя вадеше разни неща от джобовете на саката им.

— Това навярно е разведрило Луис.

— Той си беше и без това в много ведро настроение. Разказа ми няколко вица. Не си ги спомням сега, но може би утре ще си ги припомня. — Продължителна пауза. Наталия запали цигарата си. — Луис е обзет от мирова скръб. Все едно да застанеш на някоя височина и да съзерцаваш света под нозете си. Да виждаш — вятърни мелници, бели коне, момчета, тичащи боси по брега...

— Не попита за Елси.

— О, Елси! — възкликна тя с радостен, протяжен глас. — Тя ми телефонира тъкмо когато напусках галерията. Беше щастлива като магаре. Луис също ѝ изказа поздравленията си. Той я обича много, знаеш ли?

— Зная. — Със затворени очи Джак се радваше на топлината на тялото ѝ, макар и да не се докосваха в този миг, но най-много на тихия ѝ, сънен глас.

— Елси се тревожеше дали ще харесаш новата ѝ приятелка.

— Изключително, ако трябва да бъда откровена. — Наталия въздъхна широко. — О, Джак, събуди ме утре навреме.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

В началото на март Линдърман започна работа като нощен пазач в увеселителния парк „Под пламтящата аркада“ на Осемнадесето авеню в района на осемдесетте. Мястото му беше противно, но му заплащаха седмично по тринадесет долара повече, в сравнение с предишната заплата. Дежурството му бе от четири следобед до осем сутринта — най-интензивното работно време за „Аркадата“, отворена двадесет и четири часа в денонощието, както оповестяваше надписът с жълти крушки под аркообразния вход на парка, осветен и отгоре с ярка жълта светлина. Навътре, по протежението на засводеното пространство се редяха видеоигри, хазартни игри, парични автомати за сокове, бонбони и пуканки, електрически грамофонни кутии, а самото заведение „Под аркадата“ в дъното бе малко, тясно и дълго, още по-шумно и претъпкано с хора, наблъскани лакът до лакът. Невероятно количество шляещи се в два през нощта млади хора, които явно безделничеха и през деня. Мръсната пяна на обществото, каза си Ралф. В продължение на няколко дни считаше, че е направил непростима грешка, като се е съгласил да работи на този обект, но постепенно — към края на първата седмица — атмосферата взе да му харесва по някакъв особен начин. Може би така щеше да научи повече за човешката природа. При все че това, което научаваше, му се струваше отвратително и потискащо, този вид знание можеше да му е от полза в бъдеще. Най-тягостното изтезание за Ралф бе да подлага ушите си на воя на нестихващата музика — това не бе просто шум, не бяха само блудкави и евтини крещящи шлагери, вой, писък и бръмчене — а смесица помежду им. Но даже и този ужас си имаше своя светла страна, стига да го приемеш по най-правилния начин: от смесицата се получаваше чудовищна какофония, която трудно можеше да се нарече „музика“ — хаос без начало и без край, за разлика от истинската музика. Хаос, олицетворяващ безумието на човечеството, наслаждаващо един безпорядък върху друг. Ако той оглушаваше и убиваше хората, то

всекидневно се раждаха все повече нови хора. Но какофонията никога нямаше да спре, тъй като я създаваха машини.

А проститутките? Разнообразието им надминаваше палитрата на Осма улица. Уста, наплескани в яркочервено, повечето с високи токове, някои с несъразмерно големи сини джинси, висящи по телата, в маскировъчни военни униформи, в цирково облекло с прилепнали по бедрата черни клипове, бели ботушки и къси якета, издути на гърдите като две големи футболни топки. А косата, майчице! Перуки, пламтящи в ярък оранж, бели планини от нещо, подобно на стъклен памук, или толкова ослепително черни, че приличаха на прясно намазан катран. Имаше и едно-две кльоцави момичета, които пък нямаха въобще коси, а черепите им бяха нацапотени в розово и синьо. Едно от тях, цялото кожа и кости, облечено в защитна военна униформа, приличаше на млад затворник с големите си печални очи. На входа дежуреше як портиер, облечен в седефено бяла риза, с папионка и костюм — вместо да изхвърли проститутките, той се кикотеше, поздравяваше ги и ги оставяше свободно да се разхождат наоколо. Защо не? Те привличаха клиенти за „Аркадата“. Ралф стоеше до вратата вдясно. Касата бе срещу него, от другата страна на входа, на двадесетина крачки разстояние. На нея се заплащаха множество артикули — ризи-кимоно, пощенски картички, кукли и играчки. Пияниците и дрогираните типове често шумно протестираха за „грешка“ в сметката, но това вече бе работа на портиера. Ралф трябваше да наблюдава за джебчиите — зад главата му бе звънецът за сирената, която предупреждаваше полицията. На стената бяха налепени и няколко фотографии на издирвани крадци и мародери. Ралф трябваше да наблюдава и за тях.

*„... и когато го направиш, то е то е
то е то е то е то е
рай за мен... ииии-оооо! — то е то е
то е то е“*

Осем часа бе длъжен да понася такава „музика“. Сюжетът на песните бе винаги сексуалният акт, музиката — неизменно една и съща, в монотонен ритъм, прорязан от писукането на електронните

звуци: „пиу-пиу-пиу-пиу“ — музика, създадена за човекоподобни маймуни, изтръгваща само примитивното в човешката природа. Ралф си представяше как обхванати от сексуално изстъпление черни маймуни се катерят по дърветата, клечат сред клоните и мастурбират или си подвикват влюбено една на друга, за да привличат вниманието върху срамните си части. През повечето нощи по време на дежурството му на касата работеше една боядисана блондинка. Тежката, груба жена мислеше само как да оскубе клиентелата.

Един мъглив следобед Ралф бе излязъл с Бог на разходка по дълъг обиколен маршрут към Макдъгъл и след това по западната Трета улица, който щеше да го отведе обратно на Минета стрийт. Внезапно Ралф изумен зърна Елси, която крачеше срещу него с голям куфар в ръка.

Сякаш електрически ток пробяга по цялото му тяло и той застина на място. На около тридесетина стъпки от него тя се обърна и скочи на първото стъпало на бившата си къща. Нима отново се завръщаше в нея? Ралф пресече Минета стрийт и се прислони до срещуположната стена. Трети етаж — спомни си той — да, прозорците светеха, тъй като денят бе облачен и мрачен. След минута зърна силуета на Елси и две по-високи фигури, бързо се обърна и се дръпна вляво. Притича няколко стъпки в посока към Минета Лейн и отново се закова. Нищо не можеше да го откъсне от тази къща — вече знаеше къде е Елси!

Ралф търпеливо изчака.

Отново го прониза остра тръпка — Елси се бе появила на входната врата, носейки куфара и палто, повесено на другата ѝ ръка. Сложи куфара на земята, за да затвори вратата, дръпна силно дръжката ѝ два пъти, за да я прихлупи по-здраво, после взе куфара и тръгна надолу по улицата. Ралф плътно се долепи до стената на къщата и извърна глава към Минета Лейн и Макдъгъл, за да прикрие лицето си, ужасен, че ако го забележи, тя ще ускори крачка и бежешком, както винаги, ще му се изплъзне. Тя свърна по Минета Лейн към Макдъгъл, а Ралф изчака неспокойно от другата страна на тротоара и когато се увери, че тя не извъръща глава след себе си, я последва.

На Макдъгъл Елси се обърна надясно, озъртайки се за такси. Продължи, без да забавя крачка по посока към центъра и тъкмо пресичаше Блийкър стрийт, когато едно такси се закова пред нея. Ако пред погледа на Ралф се бе изпречило друго такси, то веднага щеше да

го грабне и заплати на драго сърце допълнителната такса за Бог, но уви, наоколо нямаше и следа от кола. Ралф пресече Блийкър и измина двадесетина стъпки по протежението на един блок, проследявайки с поглед изчезващото по Макдъгъл такси. Тя сигурно живееше някъде в тази посока и се бе върнала на Минета Стрийт да прибере останалите си вещи. Е, сега поне нямаше да бере ядове и грижи за Минета стрийт, каза си самоуспокоително Ралф, но продължаваше трескаво да се взира напред.

Безпокойството му за Елси — другояче не можеше да назове своите чувства — след тази случка нарасна, и през следващите няколко дни усещането му за самота и изолация се изостри до болка. Къде да я търси сега — сред мръсните вертепи на Сохо или, може би, в Ийст Вилидж? Щом си беше взела вещите от Минета стрийт, значи нямаше да се връща там повече. Можеше да я види някой път край къщата на Съдърланд, на Гроув стрийт, но трябваше да я проследи по целия ѝ път до дома, за да разбере къде и с кого живее — ето какво най-много го интересуваше сега. Веднъж май я бе зърнал да излиза от дома на стария си познат, но не бе сигурен дали е тя, тъй като се бе покачила на високи токове, а лицето ѝ бе засенчено от широкопола шапка; носеше и елегантно палто. Хрумна му, че може би е завързала любовна авантюра със Съдърланд и той ѝ заплаща за това. Тогава, с тази мисъл в главата си, бързо се бе дръпнал встрани и бе хукнал по най-прекия път за дома. Ръцете му бяха натоварени с пакетчета, Бог ситнеше зад него, опънал каишката. Не се бе осмелил да проследи момичето.

Два дни Ралф се терзаеше от тази отчайваща мисъл, докато не взе най-сетне решение: ще се обади на Съдърланд и ще се поинтересува за Елси, може да попита дори за адреса ѝ, но преди всичко любезно ще помоли да го осведоми как е тя, здрава ли е, работи ли. И най-изкривеното въображение не би могло да допусне, че иска да ѝ навреди, а ако някой останеше с това заблуждение, то фактите щяха да докажат обратното. Когато в единадесет сутринта трескаво пое телефонната слушалка, от отсрещната страна незабавно се отзова някой от семейството.

Беше Джон Съдърланд.

— Обажда се Ралф Линдърман. Как сте, мистър Съдърланд?

— Благодаря, много добре — а вие?

— И аз съм добре, благодаря. Обаждам се във връзка с Елси. Безпокоя се за здравето ѝ — добре ли е тя?

— Доколкото знам, да — отвърна Съдърланд.

— Понеже... не съм я срещал напоследък. Вие виждали ли сте я?

— М-м... преди около две седмици, мисля. Чувствува се чудесно.

— А къде живее сега?

— Тя се премести отдавна... не мога да ви кажа, не знам, сър.

— Не ме наричайте „сър“ — изкиска се Ралф. — Някъде южно от Вилидж, навярно?

— Наистина не зная.

— Веднъж я видях да излиза от вашия вход. Не знаете ли поне района, в който живее? Не е ли някъде южно от центъра?

— Нищо не зная. Тя сменя няколко пъти квартирата си.

Ралф не му повярва.

— Работи ли сега?

— Да. Като модел. Справя се чудесно.

— Модел? На живописци, на художници? — Ралф веднага си я представи гола. — По разни ателиета ли позира? — намръщи се Ралф.

— Не. На фотографии. Мода. Първокласна работа. А сега, трябва да ви кажа „довиждане“. След малко тук ще дойдат гости.

Така значи. Добре. Позирала на фотографии облечена. Да се надяваме. Но не бяха ли те от един дол дренки с художниците, на които би могла да позира гола? Интересувах се от лицето и тялото ѝ, нали? Как няма да изкарва пари. Вулгарността винаги е била печеливша.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА

Джак тъкмо бе седнал на работната си маса, когато телефонът отново иззвъня. Какво ли му бе щукнало пак на този Линдърман.

— Ало?

— Здравей, Джак. Луис се обажда.

— О, Луис! Нат излезе само преди десетина минути, съжалявам — рече Джак. Единствено Луис на този свят можеше да нарича Наталия „Нат“.

— Е, така и предполагам. Работата с там, че търсех именно теб. Питам се дали не бих могъл да намина за няколко минути...

— Сега? — попита слисан Джак.

— Да. Обаждам се от Сакс. Ще взема такси. Бих желал да поговоря с теб. Освен ако не си зает, разбира се.

— Не съм чак толкова зает. Наистина, Луис.

— Тогава до скоро. Ще тичам като хала.

Странна работа, каза си Джак. Огледа се из хола, като че ли имаше значение разхвърлян ли е или не. Много важно като е разхвърлян. В четири следобед трябваше да се срещне с Трюз в „Дартмур-Егис“ и да му представи двадесетте илюстрации, пет от които щяха да бъдат нещо съвсем ново за него. Днес бе тринайсети март — надяваше се да е финалният ден на работата му.

Звънецът на входната врата иззвъня и Джак натисна копчето на домофона.

— Заповядай, това е за теб — каза Луис в коридора и му връчи пазарска найлонова торбичка от магазина Сакс на Пето авеню.

Това било специалитетът на магазина, „бяла бонбонiera“ с шоколадови бонбони асорт, които всеки обичал, поясни Луис.

— Благодаря ти много, Луис. — Джак отвори кутията и я поднесе на Луис, но той учтиво отказа.

— Няма да ти отнема много време — каза сериозно Луис и застана в средата на стаята. Косата около плешивото му теме блестеше, големите му кафяви очи примигваха. — Просто, щеше ми се

някак... да се видим насаме. Нали разбираш? Струва ми се, че досега не сме имали случай да си поговорим на спокойствие — засмя се внезапно Луис.

— Да... така е. Искаш ли кафе или нещо друго?

— Не, благодаря ти, Джак. Мога ли да седна?

Той седна на дивана.

Джак, както обикновено, се настани в зеления фотьойл.

— Исках да ти кажа... колко много ценя жена ти. За мен тя е... нещо изключително голямо. Неподражаема е! — изговори бавно Луис.

— Ако имах възможност, щях да се ожения за нея.

— Може би щеше да ти откаже, тъй като бракът не би бил много удачен за вас.

— Точно така! Ха-ха! Ето това е Наталия — от главата до петите. Между другото, не й казвай, че съм идвал тази сутрин — обещаващ, нали? Ще й се стори твърде необичайно. Да, така е! — Луис отсечено се засмя, оголвайки големи равни зъби върху тясното си лице. — Никой не знае. Не казвай на никого. Нека си остане наша тайна — изговори провлечено Луис, преструвайки се на отегчен. — Излишно е да ти казвам, че Наталия е най-безценното нещо в живота ми. Обичам я даже по-силно от Боб. Е, по различни начини, разбира се, но така е. — Луис тихичко се засмя, както понякога се смееше и Наталия. — Но нямаш причини за ревност, пък и ти никога не си ревнувал или поне не си го издавал.

— Никога не съм ревнувал. Честен кръст — вдигна Джак очи към Луис, който втренчено го наблюдаваше, скръстил ръце върху кръстосаните си колене. — Освен това... може би разбираш Наталия по-добре от мен.

Луис елегантно пропусна тези думи покрай ушите си и за миг се загледа през прозореца.

— Другото важно нещо, което искам да ти кажа, е — радвам се, че Наталия се омъжи за теб. За човек като теб. По моите представи ти си единственият човек, когото тя би могла да изтърпи до себе си.

— Благодаря — искам да кажа, радвам се да го чуя.

— Тя те счита също така за много секси — произнесе тържествено Луис, — но не го изтъква, разбираш ли. Ти си сексуалният ѝ обект и това е много важно, но разбира се, тя никога не го произнася с толкова много думи.

Джак притисна с длани пламналите си бузи.

— Добре, добре.

— Бих искал да запаля една цигара, стига това да не те смущава. Благодаря. Не трябва, но по дяволите, ще си позволя това малко удоволствие. — Луис все запалката на Наталия от масичката за кафе — запалката, инкрустирана със злато, която Наталия рядко взимаше навън, страхувайки се да не я забрави някъде. Луис я задържа в ръка и я загледа така, сякаш познаваше много добре тази вещ. — А какви са вестите от нашата малка приятелка Елси?

— Елси? Жъне главозамайващи успехи. Мисля, че изкарва добри пари.

— Но това е фантастично, нали? Не е ли тя ангел — дар Божий — паднал от небето! О-о, бих желал да я видя след пет години, когато ще достигне до онази чудесна зряла възраст на жената — двадесет и пет! Аа-ха-ха-ха! — Луис се засмя с цяло гърло.

Ако до този миг само бе подозирал, то сега вече беше напълно уверен, че това е прощалната визита на Луис. Джак прочисти гърлото си и каза:

— Елси взе две книги от нас. Трябвали й за училище, а не искала да харчи излишно пари.

— О, да, училището. Кой са тия книги?

— Скот Фицджералд и Сол Белоу.

— „Жертвата“, предполагам. Или „Планетата на мистър Самлър“. Но знаеш ли, „Жертвата“ изразява самата същност на Сол Белоу и неговата параноя. Истински шедьовър. Не мислиш ли?

И Луис се отплесна на тема Сол Белоу, колко добър писател бил той — а мислите на Джак се зареяха надалеч, уловили откъслечните фрази като „честен и благопристоен“ или „води разпуснат живот“ по отношение на Елси, които силно му напомняха начина, по който говореше Наталия; напомняха му, че Наталия познаваше Луис далеч по-преди, отколкото него самия. Кракът му, доста голям, в лъскава черна обувка, се поклащаше около тънкия му глезен. Странна професия имаше Луис, помисли си Джак — продаваше къщи и апартаменти, стягаше занемарени жилища, изчаквайки спокойно у дома си някое поредно позвъняване по телефона, от което внезапно получаваше солидна сума.

— Елси да е в опасност сега? — попита Джак в отговор на недоразбрана реплика, произнесена от Луис. — Новата ѝ приятелка доста ми харесва.

— Марион? О, и на мен. Те ни гостуваха няколко пъти. Не, когато казвам „опасност“, имам предвид внезапния ѝ успех. Той може да промени... характера на човека, особено като знаем колко млада е Елси. Е, може и нищо да не се случи, в края на краищата. Тя е ужасно откровена, а понякога даже и рязка. Не мислиш ли? — Луис внимателно погледна Джак. — Тя би казала „довиждане“ на Марион, без да ѝ трепне окото, щом ѝ дотегне. Да се надяваме, че няма да е скоро. Елси е крайно амбициозна — ето, сега позира, това е чудесно — а за тази професия не са ѝ нужни английска граматика и литература, но тя се готви за следващата си стъпка.

— И коя е, според теб?

Луис се загледа в тавана.

— Някоя и друга роля в телевизията... В киното... Знае ли човек? Нищо не може да ме изненада. О, Джак! Какво ново около онзи старик, който я преследваше?

— Слава богу, откакто се премести на Грийн, той ѝ изгуби следите. Днес ми се обади по телефона — малко преди да звъннеш ти.

— Сериозно? Звънял е тук? И какво иска от теб?

— Адресът ѝ. — Джак се засмя. — Казах му, че не го зная, тъй като се мести постоянно. Лошото е, че я е видял да излиза няколко пъти оттук. Знае също, че се среща с Наталия. Шпионира всички ни, разбираш ли?

Луис го погледна замислено.

— Стар ерген е, нали? Сам ли живее?

— Да. Каза ми, че някога бил женен. Жена му отдавна го е напуснала.

— Не знаеш кое е по-лошото — самотният извратен тип или жененият. Мнозина от тия изнасилвачи-убийци, които е толкова трудно да хванеш, се оказват впоследствие женени мъже с по няколко дечица и доходна работа. А такива влечуги като онзи дъртак, с лопата да ги ринеш — никой не иска да се омъжи за такъв и той намразва целия женски свят, разбираш ли?

— Ти виждал ли си го някога, Луис?

— Не, но Наталия ми го описа. Среещнала го на улицата. Навъртал се покрай дома ви. Навярно изгаря от нетърпение да изнасили Елси, но не му се удава. Нищо чудно да се опита да я нападне, или дявол знае какво.

Джак неловко се усмихна.

— Трудно ми е да си представя — каза той, съзнавайки, че не е много убедителен, тъй като едва ли напълно разбираше мотивите на Линдърман. — Той мисли — зная го от собствената му уста — че жените са по природа съблазнителни и се гримират и носят високи токчета, за да отклоняват мъжете от правия път. Изкусителки — така ги нарича.

— Ами че това е класическият тип — смръщи вежди Луис нетърпеливо и разтревожено.

— Е, след като е изгубил следите на Елси, да се надяваме, че ще се прилепи към някой друг.

— Да. — Луис се изправи. — Време е да се изпарявам, Джак. Извини ме, че нахълтах така в дома ти. Не те попитах какво става с книгата за яковете.

— Благодаря, всичко е наред. Днес имам последен... м-м... преглед на материалите. Искam да кажа, че трябва да занеса илюстрациите на художествения редактор.

— Желая ти успех!

— Една глътка, Луис? — попита Джак, както би направила Наталия. — За настроение?

— „Ферне-Бланка“ — усмихна се широко Луис. — Наталия би го одобрила. Само един пръст, Джак.

Джак му наля в чашата.

— А ти?

Джак си наля малко „Джак Даниелс“, колкото да се здрависа с Луис.

— Наздраве!

— Наздраве!

Когато се обличаше в коридора, той забеляза халките на Джак, повесени на тавана.

— Все още ли се упражняваш?

— Когато съм в настроение.

Луис отново се усмихна.

— Може ли да ми демонстрираш нещо?

Джак нямаше никакво желание за това, но си пое дълбоко дъх, хвана халките и се вдигна на мускули, изправил крака нагоре, след което се преметна през глава назад, после напред и отново назад, вдигна се на ръце така, че главата му едва не докосна тавана и отново вирна крака.

— Прекрасно. Нямам думи — промълви тихо Луис с възхищение. — Бог да те благослови, Джак. Довиждане и отново ти благодаря.

Вратата се затвори.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА

Джак не удържа на обещанието си и разказа на Наталия за изненадващото посещение на Луис, понеже не виждаше причина да го държи в тайна, но Наталия настръхна така, че скоро съжали за постъпката си. Бе петък вечерта и Наталия подметна, че много се радва за съботния ден, в който може да измоли малко почивка, тъй като галерията тогава се посещаваше предимно от публика, а не от купувачи, и Изабел нямало да има чак толкова голяма нужда от нея.

— Това означава, че краят му е близо. Или поне, че така си мисли — промълви Наталия.

— Има ли представа... колко време му остава да живее?

— Не. Но съм убедена, че е по-малко от година. Може би значително по-малко. Сега е на строга диета и не може да близне и капка алкохол.

Джак бе забелязал, че Луис е отслабнал.

— Хайде да вземем колата и да запитам утре нанякъде — каза Наталия. — Струва ми се, че ако остана тук, ще полудея.

Джак беше разочарован, тъй като искаше да прекарат уикенда у дома. Трюз бе харесал илюстрациите и Джак мечтаеше да се отпусне, да направи няколко скици на Амелия, докато тя си играеше, спеше или му бърбореше нещо, изправена пред него. Имаше дебел тефтер с бели листи, пълен с рисунки на Амелия още от бебешките ѝ години. Забелязал бе, че те са далеч по-забавни и интересни на хората, отколкото всички снимки, направени досега.

В единадесет на следващата сутрин потеглиха с тойотата с Амелия на задната седалка, натъпкали голяма пътна чанта с пижами и четки за зъби, в случай, че отседнат някъде през нощта. Наталия караше колата. Тя бе добър шофьор, с бързи рефлексии, макар и да твърдеше, че мрази да седи зад волана. Джак знаеше, че в сегашното ѝ състояние шофирането щеше да я освободи от отрицателната енергия, което беше за добро.

— Как е Елси? — Наталия ѝ бе позвънила тази сутрин и бяха разговаряли за кратко.

Наталия внезапно се усмихна със затворени устни и се втренчи право пред себе си.

— Сега пък се е разтревожила за данъка си! Казах ѝ: „Сладурче, намерила си за какво да се тревожиш!“. Не могла да попълни формуляра си, тъй като никога не била плащала данък общ доход, но Марион щяла да ѝ помогне.

Оставиха колата в Гардън Стейт Паркуей и тръгнаха да се поразходят в студения, ранно пролетен следобед. Купиха отнякъде торта и се самопоканиха на чай в една братовчедка на Наталината майка, която живееше в Садъл Ривър. Джак я бе виждал само веднъж. Това бе смяна на атмосферата и изпълнение, един вид, на семейните задължения, макар и никой да не я бе молил за това, което поразведри Наталия. Сетне Джак седна зад волана и вечерта се спряха край един мотел по избор на Амелия. Украсата му бе ужасна, но имаше някаква развлекателна стойност. Наталия бе донесла бутилката си „Гленфидич“. Персоналът на мотела внесе в стаята походно легло за Амелия.

Когато се прибраха у дома в неделя следобед, телефонът бясно звънеше. Джак бе най-близо до него и вдигна слушалката.

— Къде беше? — попита нетърпеливо гласът на Луис.

Наталия взе телефонната слушалка, разговаря, както му се стори, цяла вечност и накрая му съобщи, че идната събота Луис ги кани на карнавално тържество у дома си. Запитала го дали това означава преобличане в дрехите на противоположния пол, а Луис ѝ казал — не, облечете каквото си искате. Очертавала се една хубава вечер, щели да се съберат доста хора.

На следващата събота Луис им отвори вратата, облечен в дълга черна роба, обшита с мънички златни пайети, които блещукаха като звездички в нощно небе. Обут бе в сандали.

— Тази вечер съм мандарин — съобщи той. — А ти?

— Аз ли? Нищо — отвърна Наталия.

Джак забеляза, че Луис искаше да я целуне по бузата, но тя леко му се изплъзна. Мразеше да я целуват по бузата.

— Здравей, Джак! Влизай и се събличай — приветствува го Луис.

Апартаментът на Луис и Боб бе претъпкан като на предколедното тържество, но тълпата сега бе по-пъстра и непретенциозна. Идеята за карнавал бе провокирала някои фантастични приумици. Джак зърна маскирана като дявол мъжка фигура в тясно прилепнал черен клин, с червени рога, закрепени на шапчицата и с камшик в ръка. Една жена и компаньонът ѝ, най-вероятно, бяха предрешени като пеперудки — с дълги прозрачни шлейфове, наметнати върху трика с пъстри криле, закрепени върху раменете с тънка тел. Джак забеляза Елси, облечена цялата в черно — в черна набрана пола, нито дълга, нито къса, пристегната с широк бял колан и в черни обувки с високи токове. Светлата ѝ коса, дръпната от лицето и пристегната отзад с нещо, се спускаше сега под раменете. Очите му се задържаха върху нея, почти на границата на общия кипеж, залял наоколо по-възрастната тълпа, но в момента Елси не участвуваше във веселието. Стоеше изправена и разговаряше с една дългокоса млада жена, в която Джак разпозна Дженивиев, бившата приятелка на Елси.

Напитки. И наздравници. Изабел Катц бе в дворцово облекло — в бричове и розова туника. Луис носеше дълга жълта китайска роба, а под нея бе с вечерния си панталон, лачените черни обувки и бялата копринена риза с черна папионка. Джак не познаваше половината от гостите или те така се бяха дегизирали, че изобщо не можеше да ги разпознае. Някои носеха маски.

— Колко назад във времето ме връща тази вечер. Оказва се, че все още мога да се забавлявам! — сподели Луис с Наталия. — Всичко изглежда съвсем както преди! *Точно* както изглеждаш и ти в този миг! — Въпреки съветите на лекарите, Луис бе вече леко на градус.

Думите на възхищение бяха отправени към „дегизировката“ на Наталия, състояща се просто от един стар костюм — черна пола на тънки оранжеви райета и плътно прилепнал по тялото ѝ тесен жакет с дълги ръкави. Сутринта Наталия го бе изровила от дъното на някакъв килер и макар и да не бе отчайващо измачкан, добре го беше изгладила. Каза на Джак, че често го носела няколко години преди да се запознаят и от чисто сантиментални подбуди не искала да го изхвърли. Джак не можа да отбележи големите достойнства на този костюм, но Луис изпадна във възторг подобно влюбен, възкресил в спомените си срещите със своята любима.

— Ардмор... — Петдесет и втора улица...

Джак неволно се усмихна. Проправи си път сред множеството към Елси и я приветствува заедно с Дженивиев за добре дошла. Някъде отдалеч се дочуваше плоча или касета на Бийтълс, не много високо. Бе „Сърджънт Пепър“.

— О, Джак — промълви Елси с тихия си глас. — Радвам се да те видя! — С лека извивка на главата и раменете тя демонстративно се откъсна от компанията на флегматичната Дженивиев и фокусира вниманието си върху него.

Джак се усмихна още по-широко.

— Наистина ли? Трябва да ти кажа, че изглеждаш великолепно тази вечер!

— Но съм толкова уморена. Сигурно няма да ми повярваш.

Да, нямаше да ѝ повярва. Елси му говореше, че по цели часове е заета с нещо — с какво? Нямаше значение. От глъчката наоколо не можеше да чуе нищо.

— Фран! — извика Дженивиев, протегнала ръка, за да привлече вниманието на някого. — Искаш ли да се запознаеш с мистър Съдърланд?

Пред Джак изникна яка и набита млада жена с къса светлокестенява коса, свити тънки устни и някак трескави или срамежливи очи.

— Здравейте.

— Фран Боумън — произнесе Дженивиев, или поне така дочу името Джак.

Фран бе облечена в панталон и тъмносиня мъжка риза с талия, опасана от гердан със светлосини мъниста. Лицето ѝ бе грубо и определено непривлекателно — отбеляза за себе си Джак. Спомни си думите на Марион, че Фран изглеждала като „излязъл от гората разбойник“ или нещо от този род. Елси внимателно следеше с поглед реакциите му и му хвърли развеселена усмивка, подобно усмивката на палаво дете. Очите ѝ говореха: „Хайде да се измъкваме“.

Джак кимна на Дженивиев и се оттегли с Елси на около шест стъпки разстояние, достатъчно голямо, за да не бъдат забелязвани сред множеството от Дженивиев и приятелката ѝ.

— Къде е Марион?

— Ще дойде малко по-късно. Има репетиция тази вечер.

— А ти как се справи с попълването на данъка общ доход?

Елси се засмя.

— Всичко е тип-топ. Марион се справи почти сама. Вместо мен. Само дето не мога да си представя, че не съм на твърда работна заплата. Просто не ми влиза в ума.

— Разбирам те — промълви Джак. Напълно я разбираше. Не знаеше какво друго да каже на Елси, но не му се щеше да я остави. — Танцува ли ти се? — Той ѝ протегна ръка.

Тя не пое ръката му, но двамата се впуснаха в танц. Сега музиката не бе от плочата „Сърджънт Пепър“, а нещо съвсем друго, особено приятно за ухото и подходящо за танцуване. Мъжки гласове пееха нещо за „фините вибрации“.

— Песента е на Бийч Бойз — каза Елси. Танцуваше с изящни движения и се завърташе в пълен кръг около себе си, при което висящите от колана на талията ѝ гerdани с черни мъниста бурно се люшкаха.

Кой водеше сега? Нямаше значение. Гостите се зазяпаха в Елси. Тя танцуваше леко и ефирно, без всякакво видимо усилие, сякаш плуваше във въздуха. Музиката се смени, ритъмът запулсира учестено и Джак се задвижи в любимия си стил, следван от Елси така, сякаш бяха репетирали заедно. Щастливо усмихнат, Джак подскачаше високо на всеки четвърти такт, и Елси изпълняваше същото движение. Хората се отдръпнаха, за да им направят място. Всичко потъна в мъгла пред погледа му, освен блясъка на косата ѝ. Изживяването за него бе подобно на сладостното парливо усещане, което изпитваше при люшкането си на халките — можеше да танцува цяла нощ, цяла вечност дори. Обут бе в спортни обувки, леки широки панталони и риза-кимоно. Сега бе в самата си стихия, бе истинският „себе си“. Някои от наобиколилите ги запляскаха с ръце в такт с музиката. Джак зърна с тъгълчето на окото си Наталия, застанала до Луис — и двамата наблюдаваха Елси като омагьосани — а недалеч от Наталия и Фран, която шепнеше нещо в ухото на Дженивиев със стиснати устни, втренчила в танцуващите острия си поглед. Джак и Елси описваха кръгове един около друг, подобно птици, реещи се във въздуха. Обзе го усещане за безтегловност. После оркестърът заглъхна, ритъмът се забави и Джак усети Елси в прегръдките си, поставила леко длани на раменете му. Целуна я по бузата, пое си дълбоко въздух, сякаш искаше

да вкуси и погълне аромата ѝ и долови дъха ѝ в лицето си, когато тя се разсмя.

— Бис! — изкрещя някой от публиката.

Джак бавно се завърна към реалността и гравитацията. Отново се бе приземил на паркета, впил поглед в Елси. Тя леко се извърна и се насочи към останалите в странната, внезапно възцарила се тишина, като сред публика след спускането на завесата, преди още да гръмнат аплодисментите. Тогава действително се чуха аплодисменти, одобрителен шепот и смях, и няколко подвиквания „браво“! „Силата на Елси е да омагьосва“, помисли си Джак и се отправи към коктейлната масичка, за да си налее нещо за пиене.

Пред него внезапно изникна Боб Кемпбъл, облечен като свещеник в дълга черна роба с висока права яка.

— Джак, вече спокойно можеш да влезеш в Царството небесно! Елси вече е там! Ние всички я обичаме, обичаме я! — засия Боб. — С едно питие ли искаш да дойдеш на себе си, скъпи Джак? — Боб го поведе към масата с напитките, спомни си марката на любимото му уиски и му наля щедро количество в чашата. — Не мислиш ли, че Луис изглежда чудесно тази вечер?

Не, Джак не мислеше така. Напротив, Луис му се стори доста прежълтял. Но бе принуден да отвърне учтиво:

— Да, наистина...

— Облякъл е китайската роба, която купихме по време на околосветското си пътешествие преди пет години. Луис рядко я облича, но тази вечер специално държеше да е с нея. Забеляза ли, че тук са всички наши стари приятели? Няма кока-кола тази вечер, поне ние не сме купували. Истинско пианско тържество, задължително с малко махмурлук в неделя, с Блъди Мери и яйца по бенедиктински. Амм! — Боб бе в пълна еуфория.

Джак отмина, оглеждайки се за Елси и я видя с Марион край вратата на хола.

— Здравей, Джак! — поздрави го топло Марион. Тя пхна палец под презрамката на гащеризона си, под който беше в синя карирана риза. — Тази вечер не съм се облякла специално. Това са дрехите ми за репетиция.

— О? И какво репетира?

— Няколко скеча, придружени, с музика. За един бар в Челси.

Отидоха до масата с напитки да изберат нещо за Марион. Тя запита Джак какво мисли за „големия удар“ на Елси — рекламата на венчална халка с диамант, заела цяла страница на „Вог“ — твърде учудена, че Елси не му бе споменала нищо за нея. Той й наля чаша доматиен сок. Елси внезапно бе изчезнала някъде.

— Господи, тук е Дженивиев — тихо отбеляза Марион, оглеждайки се из стаята.

— Да. Със старата си приятелка, ако не се лъжа. Елси ни запозна.

— Да не искаш да кажеш онази чудовищна Фран?

— Май така й беше името. Какво, Дженивиев да не би да се е върнала при нея? — попита Джак с насмешливо любопитство.

— Не — поклати глава Марион. — Фран го желае, но не и Дженивиев, както ми каза едно птиченце. Може би Дженивиев още гасне по Елси. Вече не ме е грижа... Фран би трябвало да се присъедини към мафията. Всъщност, някой ми беше казал, че тя сериозно се е забъркала в бизнеса... че е пласъор на наркотици, разбираш ли? Никой не я обича и около нея витаят ужасни слухове.

Потискащо, помисли си Джак. Погледна към широката двойна врата на всекидневната и забеляза в коридора Елси с Наталия, която й говореше оживено нещо — Наталия стисна ръката на Елси и двете се целунаха бързо по устните, целунаха се още веднъж, преди да влязат в стаята, Наталия леко надвесена над лицето на Елси. Джак забеляза, че Марион го наблюдаваше с лека усмивка.

— Аз нямам нищо против — рече тя. — А ти?

Джак преглътна малката глътка уиски, която бе задържал в устата си.

— Съвсем не.

— Елси обожава Наталия.

— О? Повече, отколкото теб?

— Не зная — отвърна Марион и сви рамене. — Но какво мога да направя?

— Много хора — отбеляза Джак — се привързват силно към Наталия. — Луис, например. — Спомни си и за времето, когато току-що се бяха запознали със семейство Армстронг и в продължение на седмици Макс бе здравата хлътнал по Наталия, но бе проявил благоразумието да не настоява.

— Много хора се влюбват и в Елси — отвърна Марион. Внезапно добави през смях: — Знаеш ли, голяма грижа са тези момичета, дето работят по баровете. Те просто ти излизат с разни страстни декларации, които после се оказват въздух под налягане.

Джак можеше да си представи.

Внезапно Елси цъфна край тях, а Наталия се разположи на дивана с Луис. Джак погледна часовника си и изненадан отбеляза, че минаваше един часа.

— Сега вече наистина се уморих — Елси отправи репликата по-скоро към себе си. — И ужасно огладнях.

Сандвичите на коктейлната маса бяха почти на привършване и ако Луис и Боб възнамеряваха да сервира нещо по-специално, то още нямаше и следа от него.

— Хайде да отидем у дома — предложи Джак. — Както преди. Искате ли?

— С Наталия? — попита Елси.

Джак поклати глава.

— Няма да можете да я откъснете от Луис с часове. Искате ли да се обзаложим? Навити ли сте?

Елси не беше съгласна и Джак отиде при Наталия, за да ѝ каже, че взема момичетата със себе си у дома, за да похапнат бекон с яйца. Тя не би ли пожелала да дойде с тях?

— Не, ще остана още малко — отвърна Наталия.

— Още не ти я давам, Джак — изрече Луис, сякаш имаше абсолютното право да я задържи.

— Добре. Ще се видим по-късно, скъпа. Желая ти здраве, Луис! Благодаря ти за великолепната вечер!

Тримата намериха палтата си и тръгнаха. Джак се чувствуваше щастлив. Харесваше му ролята на домакин пред Елси и Марион. В апартамента на Гроув стрийт беше спокойно. Амелия отдавна спеше, а Сюзън си бе легнала както обикновено в свободната стая в коридора до ателието му. Оставила бе една запалена лампа в хола. Джак предупреди момичетата за присъствието ѝ и помоли да не вдигат много шум.

— Не може ли да пуснем някоя касета много тихо? — попита Елси.

Невъзможно му бе да откаже нещо на Елси.

В кухнята се залови с приготвянето на менюто от канадски бекон, английски печени кифлички с масло и бъркани яйца. Марион му помагаше. Джак смля кафе, покрил с две салфетки машината, за да не бръмчи много силно. От хола се разнесоха слабите звуци на музика — за негово изумление „Четирите годишни времена“ на Вивалди.

— Би ли ми казала, Елси, защо Дженивиев трябваше да ни досажда тази вечер? — попита Марион на масата. — И защо доведе онази хулиганка със себе си?

— Не съм го направила аз. Може би Боб Кемпбъл е решил да покани всеки, който е бил на последното им голямо събиране. Онова, преди Коледа.

Марион и Джак се спогледаха.

— Поставили сме го в неудобното положение да запомня дори имената на такива хора.

— Излишно е да ми го повтаряш — каза Елси. — Вярно, признавам, че доведох Дженивиев на онова тържество преди Коледа. Но Боб ми каза, че пази списъците на поканените гости, за да може следващия път да...

— Да не ги покани, надявам се — вметна Марион.

— Сигурна съм, че е станало така — Луис или Боб са поканили Дженивиев, а Дженивиев е довлякла онази Фран — просто за да ѝ се хареса — заяви Елси с най-сериозния си тон, с който говореше понякога, дори и обстоятелствата да не изискваха такава сериозност.

Навярно се срамуваше, че е била толкова близка с Дженивиев, помисли си Джак — забелязал бе тази вечер, че Елси е хладна и съдържана в разговора си с нея. Наля на всички още малко кафе.

— Вярно е, Боб пази списъка на гостите. Хайде, не е толкова важно.

Свършиха мълчаливо с яденето, без да събудят Сюзън или Амелия. Марион отново помогна на Джак да вдигнат масата, а той ѝ показва къде да остави съдовете.

— Утре е неделя — отбеляза той. — По-точно днес е неделя.

Навън се зазоряваше. Джак изгаси лампата.

— Елси? — извика тихо Марион в хола. — Изчезнала е. Къде ли е хукнала пак?

— Сега ще я намеря — усмихна се Джак и се запъти към спалнята.

Елси лежеше с лице към възглавницата. Издърпала бе наполовина покривката на леглото. В дрезгавата предутринна светлина изглеждаше така, сякаш летеше във въздуха, с черна разперена пола и ръце, обгърнали възглавницата над главата ѝ. Джак почувствува приятно вълнение или прималяване, или и двете едновременно. Коленичи до леглото, обзет от внезапния порив да я целуне по бузата и да я събуди, но нещо го спря или, може би, уплаши. Миглите ѝ затрепкаха и тя отвори очи.

— Обичам те — прошепна той.

Елси внезапно се засмя като дете, събудило се след хубав сън.

— Дълго ли спах?

— Може би половин час.

Джак излезе с тях на улицата, за да им намери такси. Не искаха той да се обажда по телефона, въпреки безумно претоварения утринен час — шест без петнадесет. Закрачиха към Седмо авеню.

— *Ето го там!* — Джак сниши гласа си близо до шепот.

На дванадесетина крачки от тях, в синкавата утринна мъгла, с Бог на каишка стоеше Линдърман, загърнат в старото си палто. Проследи ги с поглед, когато пресичаха Блийкър. Навярно го бяха сварили по време на обичайните му похождения из квартала.

— Това ли е онзи възрастен мъж? — попита Марион.

— Да! — просъска Елси. — Върви по-бързо и не се оглеждай!

Внезапен пристъп на веселие обхвана Джак, той отметна глава назад и се разсмя с цяло гърло. Старият Линдърман положително си мислеше, че е прекарал нощта с двете момичета, една от които беше Елси, а другата — пикантна добавка.

Елси се наведе в безуспешен опит да сдържи кикота си.

— Ей, Джак! Мога да си представя какво си мисли! Ха-ха!

Джак размаха ръце по средата на почти пустото Седмо авеню. Отдръпна се, за да направи път на един камион. В следващите тридесет секунди вече бяха спрели такси. Настоя да им даде пет долара за пътната такса.

— Вземете ги! И без излишни спорове! — каза натъртено Джак и затръшна вратичката на таксито.

Постоя няколко мига на тротоара с лице към Гроув стрийт, като се опасяваше да не изникне отнякъде в зрителното му поле тъмната сянка на Линдърман, но това не се случи. После се упъти към дома,

пресече Блийкър без да поглежда встрани, упорито нежелаещ да забележи даже гърба на Линдърман и кучето му, притаени до една стена. Тихо влезе в апартамента и написа бележка на Сюзън, която остави на кухненската маса.

„Късно през нощта. Наталия още я няма.

6 ч. Дж.“

Облече си пижамата и изми зъбите си в банята. Мислеше да отиде в ателието си, запали лампата за няколко мига и се полюбува на трите снимки на Елси, заемащи цяла страница в списанията, от които внимателно ги беше изрязал. Но иззад притворените си клепачи съзираше далеч по-удивителен образ — Елси, склонила глава върху възглавницата, унесена в сън. Обичам те, ѝ бе казал тогава, щастлив и замаян. Елси щеше ли да запомни тези думи? И имаше ли някакво значение ще ги запомни ли или не? Колко ли пъти бе слушала тези думи от устата на своите приятели — и момичета, и момчета? Вярно бе, че е мъничко влюбен в Елси. Но освен че тя не харесваше момчетата и мъжете, самият той не изпитваше желание да легне с нея. Щастлив бе само от факта, че тя съществува.

А Елси и Наталия? Ето ти друга изненада! Какво ли бяха намислили? Няколко вечери вече Наталия се прибираще у дома в полунощ. Наистина ли прекарваше времето си с Изабел Катц? Или с някой от нейните клиенти?

Джак си легна уморен и щастлив и заспа веднага.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Ако в онази неделна утрин Ралф Линдърман бе намерил такси на Гроув или Седмо авеню, то щеше да ги последва веднага. Видял бе с очите си как Джон Съдърланд дава пари на Елси и другото момиче. Естествено, той им бе заплатил за нощта по джентълменски начин, под претекста, че им дава пари за такси. И на двете! Ралф май не бе виждал преди другото момиче, малко по-високо от Елси, в панталони, с тъмна и късо подстригана, бухнала над ушите коса. Ралф бе пресякъл Гроув и се бе притаил в сянката на един вход, придърпвайки Бог по-близо към вратата, но Джон Съдърланд бе прекосил тротоара, без да поглежда към отсрещната страна на улицата и някак самоуверено вирнал глава се бе запътил към дома си, видимо предоволен от себе си.

Днес Ралф бе свободен до шест следобед. Работните му часове в „Пламтящата аркада“ постоянно семеняха. Сега искаха от него на всеки половин час да се разхожда по протежението на аркадата и обратно. Малко му бе, че е принуден да наблюдава човешката тиня от всевъзможни раси, която се процеждаше през входа, ами сега трябваше и да следи движенията им вътре — да ги гледа как вдигат гюрултия и просташки се задяват, невини на шега, как се въргалат по земята или се притискат до стените, опипвайки се един друг или още по-лошо. Веднъж бе спрял група младежи, която му се бе сторила банда похитители, но пазвантинът бе взел на подбив опасенията му. Проститутките бяха станали толкова нагли със своята клиентела, че нямаха нужда от уединение. Уединението — па макар и само желанието да останеш с някого насаме — бе забравена черта на миналото. Променливите работни смени бяха разбили спокойния сън на Ралф и сега бе станал още по-раздразнителен, отколкото по времето, когато работеше в Мидълтаун Уест Паркинг. Сънят му беше здрав единствено в часовете между седем сутринта и дванадесет по обяд, ако те бяха свободни — иначе се будеше на всеки два часа.

Тази неделя успя да поспи въпреки ужасния си потрес при вида на Елси, блудстваща със Съдърланд. Подозираше, че Съдърланд го е

излъгал за новата работа на Елси като фотомодел. Фотомоделите, рекламиращи модно облекло, изкарваха добри пари — ако припечелваше достатъчно, защо ѝ бе нужно да проституира? Жалко! Срам и тъга! Ако знаеше къде може да намери Елси, той щеше да я накара да се засрами от мръсната си сделка със Съдърланд и да ѝ сложи край. Щеше да ѝ заплаща, за да се откаже час по-скоро, щеше да ѝ дава половината си надница, за да има с какво да живее. И Елси щеше най-сетне да разбере, че той я обожава и не иска нищо в замяна на чувствата си, както правеше Съдърланд.

Събуди се в мрачната и дъжделива сутрин отпочинал, но гладен, предвкушайки прясно нарязаните салами на Роси. Облече се и излезе навън сам, без Бог. Купи и малко краве сирене и една дълга франзела, и тъкмо се прибираще у дома, когато по Блийкър мина едно такси — спря се на улицата, за да го изчака и забеляза в профил мисис Съдърланд, приведена над полуразтворената си чантичка. Таксито наистина забави ход към ъгъла на Гроув и Ралф се запъти към него.

Не му идваше нищо подходящо наум за завързване на разговор. Ако се познаваха достатъчно добре, би могъл да каже „добро утро“. Съзнаваше, че изгаря от нетърпение да я информира как Елси с едно друго момиче са прекарали нощта заедно със съпруга ѝ и са останали в квартирата им до шест сутринта, при все че щеше да му бъде трудно да изтърси всичко това на тротоара, пък и можеше да го чуе някой случаен минувач. А нима и тя самата не бе отсъствувала от дома цяла нощ? Косата ѝ изглеждаше по-разбъркана от обикновено, отхвърлила я бе от лицето си с нетърпелив жест, преди да затръшне вратичката на таксито. Гроув бе еднопосочна улица, отворена за движение само на изток и мисис Съдърланд трябваше да извърви стотина метра, за да стигне до външната врата. Линдърман тръгна след нея.

Тя свърна рязко наляво и се отправи към входа — Ралф зърна за миг бледото ѝ, уморено лице, което ярко контрастираше с червилото ѝ.

— О, мисис Съдърланд! — провикна се Ралф и тръгна към нея.

Стъписа го смръщеното ѝ чело и полуразтворените, увиснали в гневна и почти ужасена гримаса устни, когато натисна звънеца.

— Почакайте, мисис Съдърланд! Само една минута!

Звънецът забръмча и тя влезе в къщата.

Ралф се обърна и закричи обратно към Блийкър. Бе станало грешка, може би — и все пак, какво толкова лошо имаше в постъпката

му? Навярно тя знаеше за изневерите на съпруга си, което несъмнено я правеше нещастна. Спомни си, че Съдърланд бе заявил: „Аз имам много щастлив брак“ или нещо от този род. Какво лицемерие и дебелоочие!

Но най-лошото от всичко бе, че Елси е замесена в тази нечиста интрига. От всички момичета в Ню Йорк Съдърланд бе прелъстил именно нея!

Когато се добра до квартирата си, мислите му бяха в пълен безпорядък. Би могъл да помоли Съдърланд да се откаже от момичето. А ако му напише писмо и мисис Съдърланд намери писмото, толкова по-добре! Едно задължително учтиво писмо, в което ще спомене, че знае много добре какво става между него и Елси — и че това, което е подозирал, може да бъде потвърдено от засичането на часовете, в които е видял Елси да влиза и да излиза от входа; не мисли ли Съдърланд, че поне от уважение към съпругата си и малката си дъщеря би трябвало да се откаже от преследването си и да остави Елси на мира? Жалко, че нямаше адреса на родителите на Елси, за да им каже какво се е случило с дъщеря им и да им предаде името и адреса на Съдърланд! И това ми било женен мъж! Художник, който навярно разсъбличаше моделите си преди сексуалните си оргии! Как бързо щяха да се присъединят родителите ѝ към неговото дело! Как бързо щяха да я открият и да си я приберат у дома! Елси му бе споменала достатъчно неща за родителите си, за да бъде сигурен в това. Спомни си как бе върнал портфейла на Съдърланд, колко бе горд, че е попаднал на джентълмен, който не само му благодари, ами му предложи и награда. Е, вярно, че би постъпил по същия начин, ако намери отново портфейла на Съдърланд. Принципът си беше принцип. И да го наруши, макар и веднъж, означаваше началото на края. Злото си беше зло.

Следобед Ралф започна да пише писмо до Джон Съдърланд. Нещо му говореше, че не бива да го пуска, че трябва да поразмисли върху него, след като го довърши — но самото писане му доставяше удоволствие и му помагаше да поукроти гнева си. Изписа третата страница, после четвъртата. Най-добре бе да реши сетне какво да го прави — първо щеше да го препише, а след това да помисли отново да го изпрати ли или не.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

Бе странна неделя в дома на Съдърланд. Когато Наталия се прибра по обяд, Сюън бе завела Амелия в Американския музей на индианското изкуство в северната част на града и бе разтребила кухнята. Наталия взе душ, облече пижамата си и пожела да си направи преди лягане една „малка закуска“ плюс „Ферне-Бланка“. Събуден от пристигането ѝ, Джак се изкъпа, избърсна се и се облече — изобщо, чувствуваше се превъзходно. Сюън се бе върнала, но бе заета с Амелия, така че Джак сам приготви закуската на Наталия с топло кафе, което никога не пречеше на съня ѝ при силна умора. Изглеждаше разстроена или раздразнена — разговорът не вървеше, още повече в присъствието на Сюън.

Времето се беше прояснило, през предните прозорци струеше мека светлина, а задните бяха огрени от слънце.

— Тази нощ счупих всички рекорди — каза Наталия, хрускайки препечена кифличка с мармалад. — По будуване.

В другия край на хола Сюън играеше на карти с Амелия.

— Изобщо ли не си мигнала?

— Е, задряхах някъде към шест в гостната — отвърна Наталия. — След като вие си тръгнахте, Боб ни сервира разкошни пържени миди.

Сюън дойде в трапезарията и попита Наталия има ли нужда от нея — можела да си тръгне, а можела и да остане, тъй като си била взела книги за работа. Наталия ѝ каза да направи каквото пожелае, и без това след малко щяла да си легне.

— Как е Луис? — попита Сюън.

Наталия изведнъж се затвори в себе си, стрелна Сюън с поглед и ѝ отвърна спокойно, че Луис бил много добре и дори питал за нея.

Наталия се оттегли в спалнята с втора чаша „Ферне-Бланка“.

Сюън заяви, че тихичко и незабелязано ще се измъкне.

— Наталия ми се вижда доста притеснена за нещо — погледна тя Джак.

— Така ли? Струва ми се, че просто е изморена.

Сюзън облече шлифера си, взе старото си кафяво куфарче с книгите и на излизане му прати въздушна целувка.

Джак леко съжали, че си тръгва толкова рано.

— Татко?

— Тихо, скъпа — прошепна, Джак и се приближи към крехката фигурка, която седеше на пода със златиста коса, разпиляна по раменете и някаква игра между протегнатите ѝ крачета. — Майка ти се опитва да подремне, трябва да пазиш тишина.

— Ти беше ли на онова събиране?

— Разбира се, че бях. Но се върнах по-рано от майка ти.

Амелия усърдно размишляваше.

— Какво значи „по-рано“?

— Ами по-рано! Десет часа е по-рано от единадесет, например. Нещо по-рано се случва преди нещо по-късно.

Той се оттегли с надеждата, че Амелия повече няма да му додява.

В ателието си Джак се загледа в трите снимки на Елси, облепени върху няколко рисувателни картон на масата — четвъртата и последната бе в едно списание в хола — и отново чу неотдавнашните си думи: „обичам те“. Безумни фантазии и ефимерни думи и чувства, толкова нереални, колкото самата Елси на тези снимки, които показваха лицето ѝ в по-едър план. Елси в черна вечерна рокля само с една тънка презрамка на рамото, облегнала се леко встрани на един елегантен стол, вдигнала очи към някой, който не се виждаше, поднася към устните си чаша шампанско. Ръцете на Елси изглеждаха понякога тънки и крехки, друг път силни и мускулести, както за обектива на камерата, така и за окото. Но най-удивителното за Джак в тази снимка бе изражението на очите ѝ, което я правеше далеч по-възрастна: то съдържаше сякаш мъдростта на стотици любовни преживявания плюс знанието как да се подчиняват мъжете, които подаряват скъпи пръстени. Рекламата бе на някаква бижутерска компания — отдолу, с курсив бе изписано: „просто защото вече има всичко...“ което накара Джак да се усмихне.

Другата снимка бе върху корицата на списанието, в горната част на която бе изписано заглавието му — Елси се усмихваше със затворени устни, но в усмивка грееха най-вече сините ѝ очи. Тук тя приличаше на наивен тийнейджър на не повече от шестнадесет.

На третата снимка Елси излизаше от едно такси край навеса на „Челси“, широко усмихната, сякаш се смееше на глас, с издута от вятъра пола и очи, насочени право срещу камерата. Джак си спомни за онзи мразовит зимен ден пред хотела.

Чувствуваше се по-различно от друг път, с онова странно брожение на мисълта и чувствата, присъщи на кротко влюбения човек. Извади огромен скицник с евтина рисуваелна хартия. Сега работеше върху композиция за маслена живопис и искаше да се захване с нея веднага, дори и да се получише нещо непредвидено. Все още предпочиташе тънката черна линия за обграждане на човешките фигури и предметите. С мек черен молив бе обрисувал насечените контури на мъжка фигура, приседнала в крайчеца на широк удобен фотьойл. Нарекъл бе картината „Озадаченият мъж“. Стъпалата бяха прибрани едно до друго, коленете разтворени, а едната ръка бе подпряла брадичката. Преди няколко дни Джак бе продал и една карикатура, изградена с цялостна, непрекъсната линия: двоумящ се купувач разглежда мека шапка, предложена му от продавача, а продавачът му казва: „Не се тревожете, господине, шапката изразява личността на човека“.

Стреснат от гласа иззад пердето, Джак подскочи и лявата му ръка трепна над скицника.

— Излизам да се поразходя, Джак. Извини ме... ако съм те обезпокоила. — Усмихна се на изненадата му Наталия. Сега, след краткия си сън, изглеждаше по-добре.

— Няма нищо, скъпа. Вали ли навън? — Наталия бе в боти и дъждобран.

— Малко... Няма да се бавя.

Вратата на апартамента се захлопна. Преди още да се е прибрал в ателието си, телефонът иззвъня. Той вдигна слушалката от хола.

— Здравей, Джак, обажда се Илейн. Как се чувствуват твоите хора днес?

— О-о, много добре. Разбрах, че сте яли в мое отсъствие пържени миди.

— Да, и много други неща. Не беше ли това истинско тържество? Имаше поне четиридесет или петдесет човека. А онова момиче, с което ти танцува...

— Елси.

— Елси. Не мога да запомня това име, тъй като някак не ѝ подхожда. Изглеждаше прекрасна, когато танцуваше. Казваш, че е фотомодел?

— Да, истински!

— Спомням си, че я зърнах веднъж на корицата на едно списание... Звъннах на Боб и на Луис, за да им благодаря, но никой не се обажда. Може би още спят. Тъй че реших да проверя какво става с теб — засмя се Илейн. — Ние стояхме близо до четири сутринта. Как е Наталия?

— Излезе на разходка — иначе щях веднага да ти я дам.

— Надявам се да се видим скоро, Джак. Горещи поздравии на Наталия.

Когато затвори телефона, очите му се спряха на касетата, която Марион му бе дала миналата вечер. Подарък ли бе тя или дадена назаем? Не помнеше. Щеше да попита и да я върне, ако се наложи. Отгоре имаше надпис: „Марион Гил. Среднощен размисъл. Солокитарата“. Джак я пхна в касетофона.

Китарата започна унесено и монотонно, сякаш изпълнителят бе сам и подрънкваше за собствено удоволствие. Песента беше без думи, водена единствено от гласа. Последва бавно и замислено, изпълнено с копнеж кресчендо, което после се разби в порой от струнни звуци, сякаш китаристът искаше да унищожи това, което бе изсвирил. Джак седна на дивана и се облегна назад със затворени очи. Амелия бе в стаята си, укротена специално за целта. Според него това не беше песен, не беше и композиция, а по-скоро роман и лъкатушене на разхвърляни музикални фрази, подобно неудържим планински поток. Музиката беше непретенциозна, но можеше да създаде великолепно настроение, ако човек се вгълбеше и отпуснеше.

Телефонът отново иззвъня. Джак стисна устни от досада, неохотно стана и изключи касетофона.

— Здравей, Джак, обажда се Боб... Да не съм те обезпокоил?

— Не, Боб. Ние...

— Бих искал да говоря с Наталия.

— Тя излезе да се поразходи. От къщи ли се обаждаш?

— Да. — Гласът на Боб звучеше ужасно напрегнато.

— Може да се върне всеки момент. Ще ѝ кажа да ти се обади веднага. Не, почакай! Ето я, влиза. — Джак ѝ подаде слушалката. —

Боб е на телефона.

Наталия съблече дъждобрана си и Джак го пое от ръцете ѝ.

— Здравей, Боб. — Тя премести телефона на масичката за кафе и седна на дивана.

— Ооо! Ами, аз си мислех... Знаех си го!

Джак окачи дъждобрана на една закачалка в банята на душа. После с тихи стъпки прекоси хола по посока на ателието си.

— ... ако искаш да дойда. Така не е ли по-добре? — попита тя напрегнато.

Джак дръпна с невиждащ поглед завесата. Нещо му подсказа, че Луис е мъртъв. Или бе получил сърдечен пристъп след удоволствията, които си бе позволил миналата нощ, или бе чисто и просто самоубийство. Джак пхна ръце в задните си джобове и се върна в хола. Наталия все още говореше по телефона — не искаше да я безпокои, затова мина зад дивана, отвори бамбуковото барче, наля една чаша „Гленфидич“ и отиде в кухнята за лед и вода. Подаде ѝ уискито и се върна в ателието си. След няколко минути излезе отново — в хола бе настъпила тишина.

Наталия стоеше до телефона с чаша в ръка.

— Да не би да се е случило нещо с Луис?

— Да. Хапчета за сън. Той... — Тя се обърна към прозореца и наведе глава.

В този миг Амелия се втурна в хола с възгласи „мамо!“. Искала да ѝ покаже един „акварел“ в стаята си, който бил още мокър и затова не можела да го донесе.

— Аз ще ти бъда първият посетител, идвам да го видя — каза Джак и последва дъщеря си в детската стая.

Този художествен експеримент представляваше огромна черно-жълта пеперуда, заобиколена от зелени дървета, пропорционално намаляващи в далечината. Отново бе оставила празно място между жълтото ръбче на черните крилца и жълтите точки по тях.

— Възхитително! — възкликна Джак. — Наистина, много е хубаво. Семпло и декоративно.

Боичките лежаха разпилени върху ниското ѝ бюро.

— Когато изсъхне, ще го покажа на мама.

— Когато изсъхне — рече Джак и излезе от стаята.

Наталия си приготвяше друго питие.

— Засега Боб няма нужда от помощ. Иска да остане сам.

— Но *какво се е случило?* — прошепна Джак.

— Снощи... тази сутрин Луис заяви, че иска да се оттегли в спалнята си и да поспи. Беше около девет часа. Двамата имат отделни спални, „за пред хората“, както ми е казвал Луис — нали разбираш. И така, Боб влязъл в спалнята в три следобед и заварил Луис да лежи върху покривката на леглото със скръстени на гърдите ръце, облечен все още в онази китайска роба и си помислил, че прилича на... Е, не могъл да го събуди — прошепна Наталия ужасена. — Бил даже студен. Свръхдоза, Боб видял празното шишенце. И то в комбинация с алкохол... — Наталия отпи от уискито си. — Боб каза, че през последните два часа слагал чинии в съдомиячката и разтребвал къщата! Това било единственият начин да го понесе. Не отговарял на телефона и не казал на никой друг, освен на мен.

Джак бе потресен, макар и да го беше предчувствал.

— Не е ли извикал полицията? Или бърза помощ? Искаш да кажеш, че Луис така си лежи там, в спалнята?

— Да! Казах на Боб, че бих могла да извикам полицията, но той не бе съгласен. — Наталия зачупи ръце — жест, който Джак бе забелязвал често пъти у нея в моменти на безизходица. Тя отметна косата си назад от лицето, неспокойна и напрегната. — Сигурно ще го направи, щом дойде поне малко на себе си, да речем, до един час.

Ала Джак познаваше добре Боб и можеше да си го представи как се разтакава зашеметен с часове из апартамента, забърсвайки праха на книгите, може би.

— Той не може да прекара нощта с Луис там, скъпа. Вече е пет часа!

— Зная. Прав си. — Наталия погледна мрачно към телефона.

Ако се обади на Боб, той няма да вдигне слушалката, тъй като би си помислил, че е някой друг, каза си Джак.

Амелия притича в хола с рисунката в ръце.

— Мамо!

Наталия втренчи невиждащ поглед в акварела, после очите ѝ се фокусираха и можа да го разгледа.

— Чудесно, скъпа. Да. Мога ли да го взема? За моята стая?

Амелия изглеждаше поласкана.

— Да, мамо.

Пеперудата в жълто и черно напомни на Джак за китайската роба на Луис. Наталия и Амелия отидоха в спалнята, за да изберат място за акварела и Джак изчака, знаейки добре, че рано или късно Наталия трябва да вземе решение. Тя се върна в хола, взе телефонната слушалка и позвъни. След няколко секунди я сложи обратно и каза на Джак:

— Не отговаря. Мисля, че ще се наложи да отида.

— Съгласен съм. Ще дойда с теб. Впрочем... ако нямаш нищо против.

— Не си длъжен — простена Наталия със сгърчено от болка лице.

— Настоявам — тихо каза Джак. Приблужи се до нея, но без да я докосва. — Зная, че ти е тежко, скъпа. Мъчителна история. Хайде да видим, ще може ли да отведем Амелия при Макс и Илейн.

Джак телефонира на семейство Армстронг. Илейн се съгласи веднага, щели да си бъдат цялата вечер у дома — Джак ѝ съобщи, че идват след десетина минути. Тръгнаха по западната Единадесета улица и спряха едно такси, което изчака няколко минути, докато Джак изпрати Амелия. Амелия бе очарована да прекара вечерта със семейство Армстронг и сина им Джейсън. Джак обясни, че ще се върнат за детето навярно преди десет, в противен случай ще позвънят. Намислил бе да им каже, че ги поканили на гости в последния момент приятели, живеещи в северната част на града, но не даде никакво обяснение, само им благодари и се затича към таксито.

На вратата Наталия трябваше да поговори с портиера на Боб и Луис, с когото се познаваше, тъй като Боб не отговаряше на позвъняванията отдолу.

— Той не знае, че съм аз, Джордж — каза Наталия. — Иначе щеше да ни пусне. Ела с нас, ако искаш, Джордж.

Портиерът се качи заедно с тях. Наталия извика Боб през затворената врата и той леко я откряна.

Боб ги посрещна по риза, панталони и домашни чехли, с кърпа за избърсване на съдовете в ръце. Джак предостави цялата инициатива на Наталия. Наложително бе да се обадят незабавно на полицията. Боб примирено се съгласи. Джак предложи услугите си, но Наталия предпочете лично тя да проведе разговора. За негово облекчение, тя не поиска да види Луис, нито пък Боб я попита желае ли това. Джак

знаеше къде се намират спалните — някъде надясно от фоайето, в дъното на коридора. Наталия сигурно знаеше къде по-точно. Боб беше пребледнял като платно и ръцете му леко трепереха. Наталия запали повече лампи в апартамента. Полицията дойде след петнадесетина минути, придружена от няколко човека от „Бърза помощ“. Джак едва извърна глава към коридора, където изнасяха на носилка покритото с чаршаф тяло на Луис. До този момент Наталия вече бе успяла да убеди Боб да прекара остатъка от вечерта и нощта заедно с тях. Боб взе някои свои домашни принадлежности в една голяма чанта.

Портиерът Джордж, когото Наталия познаваше, се бе качил на стълбищната площадка горе, за да покаже на санитарите от „Бърза помощ“ сервизния асансьор. Когато Джак и Наталия слязоха на тротоара, успяха да видят как изнасят носилката с трупа от задния вход и се насочват към линейката, което се стори на Джак доста зловещо — сякаш трупът не трябваше да бъде видян от щастливия свят вън, от хората, които влизаха и излизаха през главния вход. Джак се замисли внезапно за дребните вещи на Луис, които бе видял горе — златната писалка, книгата с картонче за отбелязване на страниците вътре, лежаща върху писалището му, снимката му от младежките години, с която толкова се гордееше — Луис на палубата на една яхта, все още с коса на главата, облечен в бели панталони и моряшка блуза на райета. При вида на носилката Наталия замижа и извърна глава настрани. На Единадесета улица Джак изскочи от таксито, заяви, че сам ще доведе Амелия у дома и даде ключовете си на Наталия, която бе забравила своите. Прибраха се с Амелия към десет часа и завариха Наталия да готви нещо в кухнята. Боб бил в банята да вземе един душ — обясни тя. Гостната стая бе снабдена със собствена тоалетна и душ.

— Благодаря ти за грижите, скъпа! — измъчено се усмихна Боб на вратата — бе по пижама и халат.

Хапнаха набързо. Боб отказа предложената му чаша уиски.

— Слава богу, утре е работен ден — каза той за втори път. Бе все тъй блед, кафявите му очи имаха напрегнато и отчаяно изражение иззад очилата с кръгли рамки.

Джак сложи Амелия в креватчето и я приспа с унасящия си глас, говорейки й бавно и сънливо какъв дълъг ден е имала днес, като се започне с разходката й до Музея на индианското изкуство тази сутрин,

което му се струвало толкова отдавна. Боб се бе оттеглил в стаята си. Наталия разтребваше кухнята.

— Боб ми каза, че Луис не желаел никакви погребални церемонии, а само кремация — промълви Наталия. — Всичко било написано в завещанието му. Боб не желае засега да го разгласяваме пред хората. Щял да се погрижи за кратко съобщение в „Таймс“.

Странно — помисли си Джак, но не каза нищо. Странно — и доста неловко. Новината щеше да плъзне от уста на уста сред близките приятели и познати на Луис, докато всеки, който се интересуваше от него, не я научеше от хорските мълви.

— Ще се опитам да намеря Елси — заяви Наталия.

— Сега? — възкликна стъписан Джак.

— За мен тя е от друг свят. Имам нужда да избягам от всичко това.

Наталия отиде при телефона и завъртя номера. От другата страна на слушалката някой се обади.

След няколко минути Наталия го извика и леко отмести полуразтворената завеса.

— Излизам за час и нещо. Ще занеса на Елси това. — Тя държеше голяма книга с илюстрации. — Де Куунинг. Отдавна искаше да ѝ я дам за известно време. Луда е по този художник. Интересно, нали? — В очите на Наталия проблесна палаво пламъче, което зарадва Джак.

Той кимна:

— Предай ѝ моите най-сърдечни поздрави.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА

Понеделникът бе не по-малко необичаен от неделята.

Джак се събуди преди седем и видя мястото до себе си празно. В първия миг си помисли, че Наталия е в банята, но леглото не беше разхвърляно — явно изобщо не се бе прибирала у дома.

После си спомни, че Боб Кемпбъл спи в другата стая. Той трябваше да отиде на работа днес — освен ако не се бе събудил по-рано и не бе вече излязъл.

Джак стана от леглото и се послуша — в апартамента бе тихо. Амелия сигурно още не се беше събудила. Джак внезапно изпита непреодолимо желание да облече спортния си екип и да направи утринния си крос около Бедфорд и Хъдсън за двадесетина минути, но какво би станало, ако Боб се събуди точно тогава и намери къщата празна, с изключение на Амелия? Джак неволно се засмя с уста, все още пълна с паста за зъби.

Затова облече един халат и приготви масата за четирима човека — в случай, че в кухнята се появят и Амелия, и Наталия — нарязан хляб за препечени филийки, макар и Боб да му се струваше от този тип хора, които стриктно пазят диета и рядко слагат сутрин нещо в устата си, с изключение на чаша чисто черно кафе. Бе красив пролетен ден с обещание за ярко, топло слънце в по-късните часове.

Къде ли се губеше още Наталия? Какво бе правила цяла нощ? Да не би да беше пийнала малко повече с Елси и Марион и да ѝ се бе наложило да остане там поради крайно изтощение? По свое желание ли бе останала? И в едно и също легло ли бе спала с Елси? Джак разбираше подтика на Наталия да смени обстановката, да се събуди в чужда къща, дори и да се наложи да прекара една нощ на неудобния диван, което бе за предпочитане пред това, да се събуди рано сутринта и да седне да закусва на една маса заедно с Боб Кемпбъл. Но защо не му бе телефонирала късно вечерта?

Боб Кемпбъл влезе в кухнята откъм хола, освежен от банята и избърснат — от главата до петите приличаше на истински бизнесмен

— чак до маникюра на ръцете си.

— Добро утро, Джак! Добре ли спа?

— Да, чудесно, а ти?

— Много добре, благодаря. Наталия ми даде хапче за сън, но не се наложи да го гълтам. С какво мога да ти помогна, Джак?

— Сядай на масата и ми кажи какво предпочиташ за закуска.

— Кафе и една препечена филийка. И сок, ако има.

Джак му сипа кафе и се погрижи за останалото.

— Къде е Наталия? Сигурно още спи. Не трябва да приказвам толкова силно.

— Ъ-ъ-ъ... Наталия не е у дома. Снощи отиде да види Елси и приятелката ѝ Марион, сещаш ли се? Долу, на Грийн стрийт.

— Сериозно? — Боб намести пълното си тяло на стола, бодър и свеж, сякаш приятелят му Луис не бе мъртъв, сякаш утрото приличаше на което и да е друго.

— Да — отвърна Джак и погледна изпод вежди Боб. Любопитно му бе да види реакцията му — внезапно се усети, че леко преиграва, изговаряйки натъртено думата „да“, което предполагаше някакъв поз-изчерпателен отговор.

Боб отпи от кафето си, забил поглед в захарницата.

— Мога да си представя колко съм потиснал Наталия снощи. Цялата тази бъркотия около Луис... Разбира се, че най-уместно би било да се махне за известно време и да забрави. — Той хвърли нещастен поглед към Джак. — Искам отново да благодаря и на двама ви. Каква каша забъркахме вчера. Потресаващо. Наталия... тя е единствения човек, на който можех да се обадя. И така и направих. Много съм задължен и на двама ви. Затова, че ме приютихте.

Той привърши тирадата си тихичко, сякаш произнасяше молитва.

— О, няма защо — бързо отвърна Джак. — Приятелите затова са приятели, да си помагат в беда.

Боб задъвка филийката си само от любезност — апетитът му се беше изпарил.

— Бил ли си на гости у Елси?

— О, да. Ние им гостувахме... два пъти, мисля. Луис и аз.

— Хубава ли е квартирата?

— Да — усмихна се Боб. Имаше златна коронка на кътника до кучешкия си зъб. — Висок таван, всичко боядисано в бяло, ниски

легла. Марион е проявила чудесен вкус по отношение на мебелировката. Китарите не са чак толкова много, може би само шест. — Боб се изкиска още веднъж. — Марион е много добра към Елси, пази я от излишни... Е, Елси прилича понякога на хвърчило, подмятано от вятъра. Марион, един вид...

Джак търпеливо изчака. Щеше ли Боб да извърти разговора към темата за Елси и Наталия? Или приказваше само, за да превъзмогне скръбта си?

— Един вид я държи със здрава ръка — подметна Джак.

— Да. Нещо такова... Трябва да тръгвам, Джак — каза Боб и се изправи.

Джак също стана от масата.

— Боб, ако за нещо имаш нужда от нас... Галерията „Катц“ е затворена днес, тъй че Наталия ще си бъде у дома. Надявам се, че след малко вече ще се е прибрала — добави той усмихнат. — А аз няма къде да ходя.

Боб му благодари още веднъж и спомена, че от крематориума — или където и да се намираше тялото на Луис в този момент, могат да се свържат с него в службата му.

— Снощи им дадох всички необходими телефонни номера. Днес трябва да съм там в шест. — Боб сякаш изведнъж свлече непринудената си маска, под която изглеждаше съсипан и отчаян. — Трябва да се стегна — да имам нормален вид в кантората. Не смятам да информирам за нищо когото и да било. Точно както би желал Луис. Довиждане, Джак.

Боб излезе от апартамента.

Джак стоя неподвижен в коридора известно време. Вече бе изгубил настроение за утринен крос из квартала, а и бе късно и на всяка крачка щеше да се натъква на хора, тичащи за спирката на автобуса или на метрото. Навлече сините си джинси и поизмърсената риза, чиито краища остави увиснали навън и се захвана да разтребва кухнята — и тъкмо бе пооправил безпорядъка, когато на вратата цъфна Амелия в розовата си, дълга почти до земята нощница. В нея приличаше на малък херувим, току-що оживял и слязъл от рисунката, за да закуси — в случая кадаиф, един от любимите ѝ сладкиши. Джак ѝ сервира пълна чиния заедно с чаша портокалов сок.

— Ще дойдат ли днес да те вземат за училище?

— Аха.

— Сигурна ли си?

— Да, татко. — На горната ѝ устна имаше капчица портокалов сок, която се опитваше да достигне с езичето си, поглеждайки го изкосо.

Може би Наталия знаеше, но той не бе сигурен. Обади се в училището. Да, щели да вземат Амелия, мис Робълз току-що била излязла, но първо трябвало да се отбие при две други деца.

Джак и Амелия вече се бяха облекли, когато звънецът на домофона иззвъня. Те слязоха заедно до долната площадка. Амелия не попита нищо за майка си, тъй като знаеше, че тя обикновено спи в този час.

— Добро утро, мисис Фарли — усмихна се Джак. — Да ви помогна ли? — Той разтвори широко долната врата.

— Не, благодаря, мистър Съдърланд, ще се справя сама.

Мисис Фарли отново се бореше с пазарската си количка, която този път не бе толкова претоварена, но проблемът с предните стъпала и стълбищната площадка си оставаше.

— Качете се на втория етаж, а аз ей сега ще я донеса — каза Джак. — Добро утро, мадам. — Той поздрави предполагаемата мис Робълз, чернокосо момиче, което не бе виждал преди. Тя водеше със себе си две малки дечица, момченце и момиченце, които пицяха едно срещу друго на външните стъпала.

— Това ли е Амелия? — попита момичето.

— Кой друг може да бъде? Ще дойда да я взема към четири — каза импулсивно Джак, без да е сигурен в това. Е, винаги можеше да се обади в случай, че възникне нещо непредвидено. — Съобщете в училището.

— Добре.

Джак бе взел ключовете със себе си — отвори пощенската кутия, грабна две писма и се втурна да помогне на мисис Фарли, която бе вече в коридора. Взе количката от ръцете ѝ.

— Тръгваме ли? — попита бодро той. Мисис Фарли се усмихна още по-широко.

— Благодаря ви много, мистър Съдърланд — рече тя запъхтяна, когато стигнаха до вратата и. — Толкова мило от ваша страна.

Джак се изкачи в апартамента. Единият от пликовете беше без марка, с досадния ситен почерк, от който се ужасяваше — почеркът на Линдърман. Другото писмо беше от Трюз, чиито инициали Т. Е. У. бяха напечатани на гърба на плика, заедно с адреса на „Дартмур-Егис“. Джак отвори първо писмото на Трюз, тъй като независимо какви новини съдържаше, щеше да бъде логично и следователно — необезпокояващо:

„Скъпи Джак,

Искам само да те информирам, че продажбата на «Полуразбрани мечти» е с тридесет процента по-добра от очакванията, и че в следващия брой на «Таймс» заглавието на книгата ще се появи в рубриката «Препоръка на издателя».

Ще изпратя една бележка и на Джоуел.

Сърдечни поздрави: Трюз

Трилони Е. Уотсън

П. П. Не мислиш ли вече за собствена книга — с тема, която сам ще предложиш?“

Не, Джак не мислеше за своя книга, макар че Трюз два пъти вече бе споменал за тази идея. Джак погледна второто писмо и го отвори. Вътре имаше два листа, изписани от двете страни. Джак бързо ги прочете с нарастващо от минута на минута раздразнение и досада.

Работата се състояла в това, че „продължителната му връзка“ с Елси причинявала или щяла да причини на съпругата му голяма болка и огорчение. Ралф Линдърман изразяваше разочарованието си, че човек, когото считал за културен и възпитан, за истински джентълмен, можел да стигне дотам, че да си „играе“ с едно малко и невинно момиче, използвайки характера му за свое лично удоволствие. „Елси и другите“, бе написано в едно изречение, което навярно означаваше Марион — предположи Джак, спомняйки си за ранната утрин — по-право, вчера сутринта — когато Линдърман го бе видял с Елси и Марион на Гроув, малко преди да се качат в таксито на Седмо авеню. Линдърман бе посветил другата половина на писмото си на „затрудненото положение“ на Наталия, размишлявайки за последиците

от неговото поведение върху възпитанието на малката му дъщеричка. Видяла съпругата му — пишеше той — на улицата, нещастieto и трагедията били изписани красноречиво на лицето ѝ.

Ах, този Линдърман! Колко малко всъщност знаеше! Би ли могъл някога въобще да си представи, че Наталия и Елси са прекарвали, може би, заедно нощта в прегръдките една на друга? Както и да е, писмото беше отвратително, с обичайните за Линдърман мръснишки подхвърлялия и намеци, от които на Джак му призляваше, тъй като в тях открито прозираха домогванията му към Елси. Прииска му се да хвърли писмото в огъня, макар и този жест да му се струваше старомоден и мелодраматичен, пък и не искаше след това да вижда купчинката пепел върху тлеещата сивкава жарава в камината. Накъса писмото на малки парченца заедно с плика, изхвърли ги в найлоновата торбичка за смет между обелките от портокал и силно я затръска, за да пропаднат по-дълбоко.

Линдърман пишеше, че за поведението му си „заслужаваше да бъде донесено“ — и тук една дума беше зачеркната, сякаш Линдърман бе имал предвид полицията. Е, това също беше забавно. Можеше да си представи Линдърман и Елси в полицията, където Елси щеше недвусмислено да заяви със свойствената си прямота и пиперлив език, че няма склонности към мъже и следователно какво, по дяволите си въобразява този Линдърман?

Всъщност Линдърман не го заплашваше с нищо конкретно, каза си Джак. Но чувствуваше нарастващата обърканост и безпомощност на старика — та той дори не знаеше къде живее Елси сега — е, поне така се надяваше.

В ателието Джак включи радиото, чу попмузика и превърта копчето на станция с класическа музика — някакъв галещ и успокояващ слуха струнен квартет. Намали звука до най-тихо.

След час и нещо телефонът иззвъня, обаждаше се Наталия. Каза му, че е все още при Елси.

— Боб отиде ли на работа тази сутрин?

— Да. Понася го изключително смело.

— Добре. Ще се върна скоро.

Наталия си дойде чак на обяд, натоварена с пакетчета, които бе купила от деликатесния магазин заедно с букет нарциси. Нареди цветята в една бяла ваза.

— Снощи почувствувах, че ще припадна — затова и останах там. Джак отнесе пакетчетата в кухнята.

— Мога да си представя. Можеш ли поне малко да поспиш?

— Спах като заклана. Честно казано, не исках да се прибера тук и да заваря Боб, още повече да разговарям с него.

— Зная. Разбирам те, скъпа.

Тя се изправи на стола и го погледна, леко смръщила вежди.

— Благодаря ти, Джак — произнесе тя натъртено, сякаш наистина имаше за какво да му благодари. — Ще приготвя нещо за обяд. Има ли нещо интересно днес в пощенската кутия?

— Н-не. Е, получих всъщност едно мило поздравление от Трюз. За „Полуразбрани мечти“. Ще ти го покажа ей сега. По-добре сама да го прочетеш.

Наталия прочете писмото и се усмихна.

— Но това е чудесно! Направо не мога да повярвам. Тридесет процента над очакваното! Никак не е зле.

По време на обяда, за голямо облекчение на Джак, Наталия не спомена нито веднъж името на Луис или Боб. Разказа му колко се зарадвала Елси на дадения назаем албум с репродукции на Де Куунинг, как ѝ показала любимата си картина, която открила в албума сред тях. Обещала да не изнася албума вън от дома. Наталия говореше така, сякаш познаваше много добре квартирата на Грийн стрийт — мина му през ума, че Линдърман би могъл да я проследи някой ден. Затова и докато пиеха кафето, реши да ѝ съобщи:

— Получих тази сутрин и едно доста неприятно писмо от Линдърман. Противна ми е дори мисълта да ти го покажа.

— Лин... а, онзи изкуфял старик. И какво иска още?

— Същото. Но този път... — Джак принудено се засмя. — Сега си мисли, че въртя любов с Елси, тук, в нашия апартамент и че това те прави много нещастна.

— *Какво?* — усмихна се Наталия и в очите ѝ избухна весело пламъче. — Не може да бъде!

— Сериозно ти говоря. Само че изхвърлих писмото. Накъсах го на парченца.

— Жалко. Щях хубаво да се посмея.

— Е... беше забавно и същевременно не чак толкова забавно. Не знае къде живее Елси сега, надявам се въобще да не разбере. Бъди

сигурна, че не те е проследил чак до Грийн стрийт, когато и друг път си ходила там.

Наталия посрещна последните му думи твърде сериозно.

— Вече ще внимавам. Казах ли ти, че вчера, когато се връщах от Луис, той стоеше на ъгъла на Гроув и Блийкър? Точно по обяд. Гони ме чак до входната врата и се провикна: „Мисис Съдърланд!“ — сигурно щеше да ми задърдори някоя глупост, но аз бързо натиснах звънеца и ти ми отвори. Каква наглост, да пише такива щуротии! Не е трябвало да късаш писмото, скъпи. — Гласът на Наталия запази елегантно самообладание, ала пръстите ѝ нервно потропваха по ръба на масата.

— Защо? — веднага поиска да разбере Джак.

— В случай, че се наложи да извикаме полицията, за да се отървем от него, както би казала Елси...

Джак замълча, чувствайки, че е направил грешка с изхвърлянето на писмото, въпреки че винаги можеше да слепи късчетата отново.

— За нещастие, това може би не е последното му писмо, така че недей да се тревожиш. Вчера ме видя да изпращам момичетата до таксито. При това, забележи — в шест сутринта. — Джак иронично се усмихна. — Сигурно си е въобразил, че флиртувам и с двете. И че им заплащам за това, тъй като ме видя да давам на Елси една петачка за такси! — Джак избухна в смях.

Наталия поклати глава.

— Това вече минава всякакви граници.

— Защо не ми каза вчера за този случай?

Тя сви рамене.

— Не ми се искаше да говоря за него. Чувствувам се по начина, по който се чувствава и Елси.

На лицето ѝ наистина беше изписан същия гняв, който бе видял и на лицето на Елси, макар че Наталия не изразяваше толкова бурно и спонтанно чувствата си.

— Засега можем да бъдем спокойни, докато още не е разбрал къде живее Елси. Съмнявам се, че е успял да надуши адреса, макар че се досеща за квартала — беше ме попитал: „Да не би да живее някъде южно от Вилидж?“.

— Сега вече шпионира всички ни. Съжалявам за онзи случай с портфейла. Макар и да ти го донесе.

— Знаеш ли, ако отидем тримата — ти, аз и Елси, и кажем на полицията, че този тип постоянно ни преследва, няма да имаме нужда от писмо за доказателство. — Но в този миг обаче Джак разбра неубедителността на доводите си. — Лошото е — продължи той, — че колкото и мръсни да са намеците му, той не използва в речника си неприлични думи, за да има за какво да се залови човек, а и заплахите му са доста двусмислени — не ни заплашва, всъщност, с нищо конкретно. В края на краищата, той е само един досадник и нищо повече. — Наталия нищо не отвърна и Джак неспокоен се изправи: — Още малко кафе?

— Да, ако обичаш, Джак.

Наталия бързо смени темата. Този четвъртък галерията „Катц“ отваряла вратите си за един млад австрийски художник на име Силвестър, чиито творби били повлияни от Хундертвасер, макар и сюжетите му да били по-привлекателни. Елси била поканена заедно с Марион. А в сряда Елси щяла да позира, облечена в рекламен шлифер за цели две страници на „Харпърс Базар“.

— И още нещо — съобщи Наталия, — от „Плейбой“ предложили пет хиляди долара на Елси да позира в монокини на някакъв плувен басейн. Тогава Елси отвърнала: „За да могат тези мъжки маймуни да мастурбират по-добре със снимката ми пред очите си! Не, благодаря!“.

— Наталия се засмя.

Джак нямаше нищо против да слуша как Наталия му съобщава новина след новина за интимния живот на Елси, тъй като и самият той бе мъничко влюбен в нея. Дори не ревнуваше Наталия за привързаността ѝ, а може би и за любовта ѝ към Елси — макар че това отнемаше навярно от чувствата ѝ към него. Така ли беше наистина?

— Аз ще раздигна масата — каза Наталия, — а ти можеш да отидеш да работиш, ако искаш. Имаш ли нещо за пране? Отивам да занеса някои свои дрехи на химическо чистене.

Джак бързо намери две свои фланелки. На излизане Наталия му каза, че ще вземе Амелия от училище към четири часа. Малко по-късно телефонът иззвъня.

— Здравей, Джак. Обажда се Марион.

— О, Марион. Здравей. Ако искаш да говориш с Наталия, тя току-що излезе по домашни задачи.

— Откровено казано, исках да говоря тъкмо с теб — каза Марион с тихия си, ясен глас. — Става дума за Елси.

— Да? — Джак очакваше някакво меко предупреждение, което той би трябвало да внуши на Наталия, например, да стои по-настрана от Елси.

— Убедена съм, че вече знаеш от онази вечер за привързаността на Наталия към Елси. Навярно вече е взаимно. — Марион едва доловимо се засмя. — Надявам се, че това не те безпокои.

— Не. Ни най-малко.

— Добре. Тъй като аз не се тревожа особено. Никой не може да притежава Елси, нито аз, нито който и да е друг. Това е част от чара ѝ.

Застанал пред полуотворения прозорец, Джак се усмихна.

— Зная. И аз мисля така.

— Елси омагьосва хората и след това бързо ги зарязва. Така че...

— Така че?

— Човек трябва да я приеме такава, каквата е. Да не се притеснява от това, че може да бъде изоставен и да се радва просто на присъствието ѝ докато е с нея. Тъй като всички ние се виждаме от време на време, исках да знаеш какво мисля по този въпрос. Никаква обвързаност от моя страна. Наталия го знае добре.

— Много мило от твоя страна... че го казваш.

Марион се засмя, вероятно на любезността му. Джак се надяваше, че Марион не се е почувствувала обидена или изоставена.

— Да предам ли нещо на Наталия? Или да ѝ кажа да ти се обади?

— Не. О, да! В петък вечерта ще има нещо като празненство в „Гей найтиз“. Аз ще свиря около петнадесетина минути. Ще има и много други изпълнения. Каня ви и двамата. Напомни на Наталия.

— Къде е това?

— Долу, на Уустър. Дадох на Наталия адреса.

Джак се върна в ателието си в смесено настроение — чувствуваше се хем пообъркан, хем успокоен. Значи наистина имаше нещо сериозно между Елси и Наталия — иначе Марион щеше ли да си направи труда да му се обади?

Какво правеха момичетата, когато са заедно в леглото? Джак изкриви устни в нервна усмивка. И Наталия, и Елси бяха натрупали в миналото си известен опит, не биваше да го забравя. Любовна връзка, помисли си той. Любовните връзки имаха кратка дефиниция, с няколко

изключения. Влюбванията не бяха като брака. Недей да мислиш за това, приеми го хладнокръвно, каза си той. Така е не само поцивилизовано и учтиво, а и по-безопасно. Ще се прави, че нищо не забелязва, а ако забележи нещо, което прекалено се натрапва на очи, ще се престори, че не му пука. И може би безразличието му ще се окаже накрая най-вярното чувство.

В края на краищата нима не искаше Елси да се радва на живота, да бъде щастлива? Не бе ли казал така на стария Линдърман? Тъкмо Линдърман не би могъл да разбере тези неща. Джак най-малкото искаше да заприлича на Линдърман.

Когато няколко минути по-късно Наталия се върна у дома, Джак ѝ предаде поканата на Марион за петък. В петък вечерта трябваше да ходят на театър и бе излишно да ѝ го припомня. Наталия предположи, че биха могли да се отбият там след театъра, тъй като шоуто в „Гей найтиз“ щяло да продължи до късно, а и Марион искала те да дойдат, за да се представи пред по-изискана публика. Галапредставлението щеше да се наименува „откриването“ на нощния бар „Гей найтиз“.

— Ще се опитам да намеря Боб в службата му — каза Наталия. — Трябваше да го направя по-рано. Представи си — да отиде на работа точно днес!

Но и двамата знаеха, че Боб Кемпбъл трябваше да погледне поне на днешния ден — денят на кремацията — като на обикновен, неотличаващ се по нищо от останалите дни, за да не изгуби присъствие на духа. Джак бе казал на Наталия, че кремацията ще се извърши около шест часа някъде в Лонг Айленд, но тя знаеше, че Боб би искал да отиде сам. Джак се помая около телефона, тъй като си помисли, че не би било зле и той да каже няколко приятелски думи на Боб.

— Да, благодаря ви... Не, няма да му оставям бележка. — Наталия затвори телефона. — Боб е излязъл от работа — каза тя на Джак. — Ще се опитам да се свържа с него по-късно. — Лицето на Наталия имаше болезнено изражение, изпаднала бе в едно от обичайните си състояния на неопределена тревога. — Най-добре е да се обади на майка ми. Стига съм го отлагала.

За да ѝ съобщи за смъртта на Луис, разбира се. Майката на Наталия, Лили, винаги бе обичала Луис.

— Отивам да взема Амелия... Не, наистина бих искал да се поразходя — каза Джак, когато Наталия му предложи сама да отиде.

Джак хлопна външната врата и се бързо се спусна надолу по стъпалата.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА

В четвъртък на обяд Наталия отиде в галерията „Катц“, облечена в дънков комбинезон и сандали. Официалните си дрехи бе сложила в пазарска торбичка. Откриването на изложбата бе в шест, а дотогава с Изабел и едно момче на име Дан трябваше да окачат картините.

Вчера бе обядвала с Боб, който ѝ бе описал кремацията. Трябвало да чака повече от час на една мраморна скамейка в подобна на мавзолей сграда някъде в Лонг Айленд, докато донесат урната с праха на Луис. След това взел ферибота „Стейтън Айленд“, разтворил урната над перилата, а един мъж се приближил до него и го попитал градските води ли възнамерява да замърси, изхвърляйки кутията с остатъците от обяда си. Наталия сподели, че някои от приятелите на Луис и Боб вече знаят за смъртта на Луис. Боб си мислел, че хората ще бъдат много по-малко шокирани, ако разберат новината след седмици или месец. Отишъл и във Филадельфия, за да се погрижи за апартамента на Луис и изненадан прочел в „Инкуайърър“ статия за Луис и неговата дейност като агент на недвижими имоти, за това, как спасявал порутените сгради от железния топуз и за усилията му да включи в търговската мрежа малките квартални дюкянчета. Наталия бе направила фотокопие на този материал.

Джак пристигна в галерия „Катц“ малко преди седем. Широките стаи с бели стени бяха вече препълнени с хора и глухото жужене на тълпата му напомни за добре функциониращ пчелен кошер, макар и струйките цигарен дим да разрушаваха илюзията за пасторална картина. Някои от посетителите стояха с чаши в ръка. Той се озърна за Наталия, но не я видя в тълпата, сетне потърси с очи и Елси.

— Здравейте! Вие ли сте Джон Съдърланд? — усмихна се дружелюбно кръглолик мъж на около четиридесетте.

— Да. — Джак пое протегнатата му ръка.

— Искях само да споделя възхищението си от вашите творби в... книгата за „Мечтите“. Прекрасни илюстрации с ярък индивидуален

почерк. Наталия ми каза, че не използвате молив и работите на „прима виста“...

— Само когато ми се удаде възможност — отвърна Джак. Кръглоликият мъж още стискаше дланта му.

— Аз работя в „Батърси Прес“. Казвам се Харълд Винсънт. Художествен редактор съм. Наталия ме познава. — Той освободи ръката на Джак. — Мога ли да ви се обадя по телефона в случай, че изникне някоя подходяща работа за вас?

— Да, разбира се.

Мъжът помахаше за довиждане и хлътна в множеството, приковал живите си очи в Джак, докато не му се наложи да гледа къде стъпва.

Джак влезе в голямата стая, където Наталия изпълняваше ролята си на любезна домакиня — в момента тя се заливаше от смях, ала гласът ѝ се губеше сред всеобщата глъчка. А картините? Повечето бяха закрити от телата. Тези, чиято горна част можеше да забележи, бяха изпъстрени с различни по цвят тъмни квадрати като небрежна имитация на Пит Мондриан. Имаше и серия от други платна с бледожълти, усукани като змийска кожа фрагменти — може би това бе накарало Наталия да ги оприличи на творби на Хундертвасер. Картините на Силвестър щяха да се продават добре, помисли си Джак, тъй като в тях имаше някакво изящество и цветови баланс. И все пак не биваше да съди по една-единствена картина, макар и другите да не можеше засега да види изцяло.

А Елси? Къде ли беше Елси? Огледа се още веднъж за русата глава, но не я забеляза сред тълпата.

Джак се върна във фойето, тъкмо когато вратата на асансьора се отвори широко и отвътре излязоха петима или шестима човека, сред които и Елси, в бяла рокля и малка, като на пиколо светлосиня шапчица, кацнала на главата. Сърцето му подскочи.

— Елси!

Тя също го забеляза веднага.

— Здравей, Джак! — Елси му протегна ръка, стисна неговата, надникна за миг в очите му и се огледа.

— Къде е Марион?

— Няма да дойде. Има работа точно сега.

— Изглеждаш много добре тази вечер. — И други хора явно мислеха така, тъй като извърщаха глави към Елси. — Искаш ли чаша

вино или нещо друго? Напитките са тук. — Имаше предвид масата в дъното на фоайето.

— Не, не сега.

— Искаш ли да влезеш? Наталия е вътре — вляво.

Влязоха в голямото помещение, леко извиващо надясно около ъгъла на сградата. Наталия бе отишла другаде. Елси бе с черни лачени обувки и черна лачена чанта. Но най-много му допадна усъвършенствувания ѝ грим — устните ѝ бяха в подходящо за нея бледочервено, а финият пастел на клепачите ѝ бе само толкова, колкото да подчертае синьото на очите ѝ. Изглеждаше напълно самоуверена, израснала сякаш с години в маниерите си от времето на първото ѝ гостуване у Луис например. Джак забеляза как очите ѝ проблеснаха и устните ѝ се разтвориха, преди да промълви:

— Ето я Наталия.

Проправиха си път сред множеството към нея. Елси вървеше пред него.

— На снимки ли си била днес, Елси?

— Да. И тази рокля не е моя! — отвърна Елси през рамо.

Наталия се обърна към нея с ласкав поглед: „Здравей, сладурче“, който никой, освен Елси не чу, а Джак го прочете само по устните ѝ. Дали сърцето на Наталия бе подскочило като неговото? Абсурд, помисли за реакцията си Джак. Можеше да си спомни пет или шест момичета, от които някога сърцето му се разтуптяваше, но къде бяха те сега? Полузабравени или напълно изличени от паметта лица и имена. А Наталия все още често го вълнуваше.

Елси се отстрани от Наталия и отиде да види картините. Навеждаше се и се изправяше на пръсти, за да ги разгледа по-внимателно. Джак отбягваше присъствието на Силвестър, млад мъж с рижави мустаци, непохватен и срамежлив, който навярно бе облякъл най-официалните си дрехи за случая.

Към него се приближи Изабел.

— Здравей, Джак! Не видя ли някъде Луис? Поканих ги и двамата.

— Н-не, не съм — отвърна той и за секунда се почувствува отвратително, сякаш носеше лична вина за някаква измама. Възможно ли бе Боб да е дошъл сам? — Извини ме, Изабел, ще попитам Наталия.

— Да „попита Наталия“ означаваше да се поинтересува дали не е виждала Боб.

Наталия промърмори, че трябва да остане още половин час. Беше осем без нещо.

Не му даваше сърце да я предупреди за въпроса на Изабел.

— Мислех да поканя Елси на вечеря с нас... някъде навън — предложи той. Елси бе на няколко стъпки от тях, но едва ли можеше да ги чуе. — Или може би тя ще поиска да вечеряте сами? В този случай смятам да си тръгна.

— Сами? Не. Разбира се, Джак, ще я попитам — отвърна Наталия.

Но тя бе заета и Джак отправи сам предложението си към Елси, която се замисли и някак неучтиво забави отговора си.

— Бих могла, стига да не е много до късно. Имам работа в девет сутринта.

Джак съобщи на Наталия, че слизат с Елси долу до барчето на ъгъла за едно питие, и че ще я чакат там.

Заведението бе полутъмно, с много тиха музика, но толкова претъпкано, че трябваше да застанат прави на бара. Джак си поръча „Джак Даниелс“ и Елси каза, че ще пие същото. Един мъж ѝ отстъпи стола си. Джак, застанал на известно разстояние от нея, доколкото позволяваше блъсканицата, вдигна чашата си, преди да отпие, но Елси не го забеляза. Всъщност, тя сякаш избягваше погледа му — може би искаше да изпие уискито си сама? Жълтеникавата светлина, процеждаща се иззад бара, падаше върху бялата презрамка на роклята ѝ и голата, още непридобила слънчев загар ръка — можеше ли Елси въобще да хване тен? — леко закръглена, но в никакъв случай не пухкава или пълна. Един въпрос напираше в него: „Подразних ли те, като ти казах, че те обичам?“. Такъв въпрос подхождаше повече на малолетен хлапак, хранещ безумната надежда, че обяснението му би могло да подразни любимата му, да я обезпокои или да я очарова. Ако ѝ го бе задал, Елси сигурно щеше да му отвърне: „Не, защо?“, а можеше и да го погледне и нещо за миг да проблесне в идеално гримираните ѝ очи.

Джак забеляза как барманът, който бършеше чашите, ѝ хвърли бленуващ поглед. Джак прочисти гърлото си и я попита:

— Какво ще правиш утре в девет?

Елси внимателно го погледна.

— Това, което преподавателят ни нарича изпит в средата на срока. Като в университетите. Изпитът ще трае час и половина — по английска и американска литература.

— Сериозно? — засмя се Джак. — А аз пък си мислех, че ще бъдеш на снимки! Тревожиш ли се?

— Да. Много. — Тя не откъсваше поглед от него. — Мога да пиша с часове, сигурна съм в това. Зная какво мога да кажа за тия книги, но дали ще е правилно? Това ли точно изисква професорът? Искам да мина този курс.

— Кои книги, например?

— Първата е „Идиот“ на Достоевски... Наталия много ми помага. Тя е прочела всичко, което сега изучавам. Зная какво бих искала да кажа — че всичко е пропито от много емоции, искрени, но доста наивни. Имам предвид „Идиот“. А Наталия толкова ме разсмя тази неделя... — Елси се поизправи на стола, намести синята си шапчица и продължи, вперила поглед в Джак. — Каза, че всички ние приличаме по малко на героите от „Идиот“, които нощем будуват, а княз Мишкин им ходи на гости в малките часове, когато все още е светло, понеже е лято — и водят продължителни разговори, седнали на пейките в нечия градина. Ха-ха! — Елси се заля от смях.

Джак се усмихна щастливо и възторжено, без да знае защо. Спомни си за простодушния и полусмахнат Мишкин, който се залепва за жената, която не може да притежава и говори ли говори.

— Обичам те като последния идиот — каза Мишкин, искам да кажа — произнесе Джак достатъчно силно, за да може тя да го чуе. — В това няма нищо тревожно. Сигурен съм, че не си се обезпокоила.

Репликата я накара отново да се засмее, малко смутено, може би, макар и да изглеждаше напълно спокойна и да не се страхуваше да го погледне — всъщност останала равнодушна към думите му.

Странно бе, че се чувствуваше толкова щастлив и ликуващ в присъствието ѝ, когато не долавяше никакъв трепет в нея, никакъв сексуален импулс, насочен към него, помисли си Джак. Може би той чувствуваше нещо в себе си. Дали?... Но от нея не идваше нищо. Тя би могла да сподели по същия начин предизпитната си треска с някой възрастен вуйчо, с някое момиче или с брат си.

Елси продължи все тъй словоохотливо да приказва и на вечеря, но вниманието ѝ бе насочено предимно към Наталия. От мига, когато Наталия влезе в бара, намериха с Елси за какво да говорят — за изпита, за фотографа, на който Елси бе позирала предишния ден. Наталия носеше черната си официална рокля със сандали, тъй като тази сутрин бе сложила в пазарската си торбичка две различни обувки с високи токчета.

Отидоха в унгарския ресторант на Седмо авеню, където храната беше добра, но обслужването — мудно. Нямаше значение. Джак внимателно слушаше. Елси бе седнала до него. Наталия — срещу двамата, с гръб към ресторанта. Наталия обичаше да гледа право в очите хората, с които разговаря. Гулашът от юфка най-сетне пристигна, придружен от бутилка червено розе. Елси се хранеше с обичайния си апетит, което Джак намираше за привлекателно, може би защото беше здравословно. Върнаха се към темата за изпита ѝ утре. Елси не харесваше Хемингуей.

— Но защо? — попита Джак.

— Не е *изобилен* като другите — отвърна Елси и хвърли бърз поглед към Джак.

Джак разбра какво иска да каже. Хемингуей не беше обстоятелствен в детайлите. Забеляза развеселеното лице на Наталия.

— Например? — попита тя.

— Ами когато пише в „За кого бият камбаните“, че героят е сложил ръка на корема на жена си, понеже е бременна, и ѝ казва нещо глупаво. Като малко момче. А трябва да се приеме като нещо много сериозно. Това ме разсмива.

Усмивната, Наталия се облегна назад в стола.

— Тогава просто напиши, че считаш Хемингуей за лековат и повърхностен и им обясни защо.

— Така ли? — Доверието на Елси изникна заедно с въпроса. — Ще го напиша. Повърхностен и лековат. Точно така го чувствам.

Наталия размени бърз поглед с Джак.

Джак трябваше да стане и да потърси келнера, за да платят сметката и когато най-сетне го принуди да дойде с него на масата, завари Наталия и Елси увлечени в жив разговор, приведени една към друга над масата.

Взеха такси и се отправиха първо в южна посока, за да изпратят Елси. Джак каза, че искал да я види как отваря външната врата, за да бъде спокоен. Мислеше едновременно за възможността Линдърман да се е спотаил наоколо и за това, че Елси трябва добре да си отспи тази нощ, макар и да не го изрази гласно. Квартирата на Елси и Марион се намираше в голяма мрачна сграда на източната страна на Грийн стрийт, четири или пет етажа висока. Елси имаше собствен ключ и Джак, застанал на тротоара, я наблюдаваше как отваря високата, масивна врата и хлътва зад нея в тъмния вход.

Качвайки се в таксито, Джак се закле пред себе си да не прави каквито и да е коментари през следващите дни относно чувствата на Наталия към Елси, да остави Наталия сама да обясни нещо, ако имаше желание — а ако нямаше — да преглътне и търпеливо да изчака.

— А сега ние трябва да свърнем по Гроув стрийт — каза той на шофьора. — Затова минете по Бедфорд и спрете на ъгъла, ако обичате.

Таксито даде на заден ход и направи ляв завой към Уест Хаустън.

— Колко е напреднала! Не мислиш ли?

— Да, и то главоломно. Даже и начинът, по който говори... Вече не сдъвква думите. Може би влиянието на Марион. Упражненията на Марион по...

— Аз научих Елси да казва „представям“, а не „приставим“ — прекъсна го Наталия. — Не се искат големи усилия да произнасяш отчетливо в думите „е“-то.

Върнаха се у дома достатъчно рано, за да успее Сюън да хване автобуса до Ривърсайд. Сюън четеше на бялата маса, а край книгата ѝ се мъдреше празна чаша кафе. Всичко беше наред.

Наталия се пъкна под душа, след малко Джак я последва. Много му се искаше да се люби с нея тази вечер, ако тя имаше настроение след ден като днешния. Но беше се излъгал. Целуна я в леглото по бузата за лека нощ, после по устните, притисна леко гърдите ѝ, както често правеше и всичко после тръгна както бе желал. Бе горд от постижението си, тъй като я бе довел два пъти до кулминация. Нима Елси възбуждаше и двамата? Не, не мислеше така, поне за себе си. Наталия бе реална и осезаема, познаваше и най-малката грапавинка на кожата на бедрата ѝ, обичаше я. Бяха създали заедно дете. Наталия не

бе неизследвана територия, нито пък малка ларва, от която можеше да се излюпи, или не, красива пеперуда.

— Ти си ми хлябът — тихо каза Джак, когато Наталия запали цигара.

— Какво искаш да кажеш? — попита тя през смях.

Джак се облегна назад с ръце зад главата.

— Истински. Същината на живота, разбираш ли?

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ОСМА

Барът „Гей найтиз“ изглеждаше така: по протежението на цялата фасада, включително и над входа, се полюшваха от нощния ветрец провесени копринени халати, раирани пижами, къси прозрачни нощнички, повечето купени от магазинчета за преоценени стоки. Когато Джак и Наталия пристигнаха от театъра в центъра на града, вече минаваше единадесет. Хората се тълпяха отвън, някои с чаши в ръце, и всички без изключение бяха облечени доста чудато.

Наталия си проправи път спокойно към вратата.

Вътрешността на заведението се състоеше от стар паянтов бар и художествена галерия: в дъното му бе издигнат малък подиум, на който бе седнал мъж, подрънкващ на китара, въпреки липсата на внимание от страна на публиката. Джак се огледа за Елси и Марион, ала не успя да забележи и двете. Наталия кимна на няколко души, които я поздравиха — възможно бе да ги познава, но не бе изключено и да не ги е виждала досега, помисли си Джак. Трудно бе да се намери свободна маса, но навярно биха могли да пийнат нещо на бара. Картините, окачени по стените, бяха от типа, който Джак ненавиждаше, макар и неприязънта му към тях да бе примесена и с немалко изумление: детински цапаници с гъста маслена паста, насечени от груби, черни контури, изобразяващи автомобилни катастрофи, експлозии или сексуални сцени. Най-странното бе, че някои хора купуваха този боклук.

— Здравейте! — внезапно изникна отнякъде Марион пред тях. — Ние сме ей там. — Тя посочи страничната сцена. — Искате ли да ви донеса нещо за пиене?

Джак предложи сам да донесе напитките, но Марион заяви, че познава бармана.

— Джонатан! — извика тя.

Когато Джак и Наталия получиха скоча си — за себе си Марион не бе поръчала нищо — тя ги поведе през гъмжилото към масата, където Елси, облечена отново в бяло, разговаряше с млад мъж,

прилепил гръб към стената. Свещта, поставена направо върху масата, прасчеше сред мътна локвичка восък.

— Людо — представи Марион младежа с вид на италианец или испанец, който мудно и безразлично ги огледа изпод вежди.

Елси спокойно вдигна очи и едва чуто ги поздрави. Често правеше така, нарушавайки етикета на елементарната учтивост, без обичайните възгласи на приятна изненада за хора, които скоро не са се виждали. Джак се настани колкото може по-далеч от нея, за да може да я обгърне с поглед цялата. Поради липса на място Наталия се принуди да седне в ъгълчето, до Елси.

— Как мина изпитът тази сутрин? — Джак трябваше да надвиква шума.

Елси внезапно се усмихна и очите ѝ блеснаха.

— Мислех си, че ще трае *много дълго*. Нищо подобно, даже не усетих как мина времето. Час и половина. А и пиших доста бързо... Не мисля, че съм се провалила.

— Чудесно — усмихна се Джак.

Марион му обясни, че номерът на сцената ѝ вече е минал и е пхнала китарата си, както се надявала, на сигурно място.

— Нямам намерение да свиря повече за тоя, що духа, във вертепи като този — процеди тя през устни, потрепвайки безцелно и нервно с клечка кибрит върху масата. — Никой не може да те чуе в тази гюрултия, а и няма кой да въведе поне мъничко ред.

Наталия и Елси, които плътно седяха една до друга, нямаше защо да крещят, за да се чуват.

— О, забравих да ти кажа. — Марион се приведе към Джак. — Тая сутрин видях оня старик с кучето! Връщах се у дома след пазар с един приятел и когато стигнах до вратата, забравих да се огледам, но изведнъж го видях да се разхожда бавно на отсрещния тротоар. Хукнах по стъпалата обратно и казах на приятеля си: „Давай да вървим, не ме питай защо“, завихме покрай ъгъла към неговата къща и се забавихме там десетина минути. Надявам се да не ме е разпознал, но не съм много сигурна.

Джак си спомни за онази неделя, когато Елси и Марион бяха излезли заедно от дома му.

— Споменах за този случай на Елси, когато се върна от изпита на обяд, и тя много се ядоса и разстрои, понеже... — Марион погледна

крадешком Елси — не се бях огледала първо. Елси винаги се оглежда внимателно, преди да изкачи предните стъпала, даже и да няма никой на улицата. Божичко мили, като си помисля само, няма ли какво друго да прави този старик, освен да *преследва* хората!

Може би единствено Елси, помисли си Джак. Заля го вълна на остро безпокойство. Възможно ли бе да е открил къде живее Елси?

— И така, Елси отиде сама следобед до „Клойстърз“ — продължи Марион, — за да се поразведри, както ми каза. А аз се чувствавам като последния глупак!

— О! — Джак леко трепна. До „Клойстърз“. Разбра защо Наталия разговаряше преди малко с Елси за гоблени. Еднорогът. Отпи една глътка от питието си и зарея поглед в тълпата наоколо, състояща се предимно от младежи, бели и тъмнокожи. Мяркаха се хомосексуалисти, пънкове в шарени дрехи, невероятни прически. От време на време Елси избухваше в смях.

По непонятна причина тревогата го зачовърка още по-остро. Гръмна електронна музика с отсечения, любим на Елси ритъм.

Джак се пресегна към джоба на самото си и извади малък бележник с бели листа. Носеше и черна химикалка. Започна с изпитото лице на младежа, облегал се на стената и го задебна, за да го улови неподвижен за няколко секунди. Не хареса опита си, смачка листчето и се обърна към Елси — улови линията на косата ѝ, бузите и очите с няколко пестеливи щриха, после добави бялата яка на ризата ѝ. Обърна малкото листче в бележника си. Магията бе подействувала. Тревогата му се поразсея.

Разчистваха място за танцуване, някои от посетителите трябваше да преместят столовете и масите си по-назад. Младежът на име Людо, който се бе спотайвал до този момент като заек, скокна и протегна ръка на Елси. Елси стана от стола. Широк черен колан пристягаше бялата ѝ блуза над белите ѝ панталони, толкова отпуснати и широки, че бедрата ѝ изглеждаха леко закръглени — ефектът беше пленителен.

Не искам да я наблюдавам, помисли си Джак, защото ще падне на пода. Но Елси не падна нито веднъж — защо му бе минало през ума, че с нея ще се случи нещо страшно? Джак притисна за миг длани до пламналото си лице.

— Добре ли си, Джак? — попита го Наталия. — Тук е много горещо, нали?

— Да. Нищо ми няма.

Наталия пожела още едно уиски и Марион се изправи, за да привлече вниманието на Джонатан. Питието бе донесено за рекордно време от едно момиче и Джак използва възможността да си поръча бира. Наталия наблюдаваше Елси на дансинга. Момчето се оказа великолепен танцьор. Тялото му се извиваше почти до земята, скрито от редицата маси. Елси танцуваше около него. Джак я гледаше на пресекулки, погледът му улавяше за част от секундата бялата фигура в движение и после се затваряше като прищракващ фотоапарат, за да запечата образа ѝ в съзнанието си. Чу като в просъница гласа на Марион, обясняващ на Наталия:

— ... каза ми, че обичала да танцува в стаята си на тъмно, да танцува гола, докато не ѝ изтръпнат краката. Вярвам ѝ!

Тогава Елси тръгна към тях, царствено спокойна и леко задъхана, с полуразтворени устни, без да поглежда към никого. Взе една цигара и се наведе към момчето, което щракна със запалката си през масата. Не вдигна даже поглед към лицето му, не му благодари за огънчето. Усмихна се широко на Наталия.

Джак извади бележника от джоба си. Започна да рисува две момичета-лесбийки, облежнати на стената отляво, които сякаш бяха застинали в някаква срамежлива поза, макар и да се преструваха на безучастни. Джак усети, че познава отнякъде едната — „дивата разбойничка, излязла от гората“ — Фран, тя ли бе? Бившата твърдоглава приятелка на Дженивиев. Момчето с нея не беше Дженивиев, а брюнетка с къса коса, облечена в преголямо за нея вечерно сако, под което очевидно не носеше нищо друго. Джак се зае да прави карикатура на Фран, понеже я намираше за поразително непривлекателна. Челюстта ѝ беше къса, но широка и доста масивна, сякаш можеше да издържи на тежък боксърски юмрук; очите ѝ бе изрисувал като на злобно прасе, с гъсти малки точки за обозначение на ирисите, а устата ѝ представляваше тънък процеп, издаващ свадлив и долен характер. Очите ѝ му напомниха за кучето на Линдърман — Бог, но кучето поне имаше добродушна и извинителна усмивка, когато наблюдаваше хората. Джак се подсмихна под нос.

— Мога ли да видя? — попита усмихната Марион. — Или не обичаш да ти надничат в ръцете?

Джак поклати глава.

— Не сега, Марион. Някой друг път, обещавам ти. — Бирата му пристигна и той отпи една глътка. Как да разсмее Елси? Джак облиза капчица пяна от горната си устна.

— Елси?

Тя прекъсна разговора си с Наталия и се обърна към него.

— Да?

— Обичаш ли ме все още, Елси? — попита той с носталгичен и замислен глас.

Елси избухна в смях, погледна го и отново се разсмя, сякаш смехът ѝ красноречиво заместваше думите. Порозовяха ли бузите ѝ или само така му се стори?

Наталия го чу и разтегли устни в лека, полубезразлична усмивка.

Тази вечер премълча пред Наталия за похожденията на Линдърман из Грийн стрийт. Ако Елси бе споделила тревогите си с нея, тя сама щеше да му го съобщи, макар и да не издаваше с нищо, че знае за случая. Похвали му се, че успели да продадат три картини на Силвестър, една от които за три хиляди и петстотин. А Елси щяла да бъде на гости през великденската ваканция у някакви свои приятели в Ню Джърси. И Марион била поканена, но възнамерявала да остане тук.

— За една седмица? Чудесна идея — отбеляза Джак.

Наталия се събличаше. Искаше да вземе един душ.

— Ако не се лъжа, идеята е на Марион. Елси се нуждае от малко почивка, а училището има, струва ми се, великденска ваканция — промърмори Наталия и се скри в банята.

Сюзън бе останала да преспи тази нощ в свободната стая за гости — разбраха го по трите книги, прилежно наредени на бялата маса. Джак изу панталона си, съблече ризата си кимоно и пред очите му изплува образа на Елси и Наталия, седнали срещу него в „Гей найтиз“. Разговорът им беше сериозен, без никакво хващане за ръце, което бе забелязал у други. По същия начин биха се държали, ако се биха усамотили на дивана в тази стая, мина му през ум. Гоблените и еднорогът... Но далеч по-ярки бяха виденията с Елси, танцуваща във въздуха; Елси с приведени очи, заслушана в гласа на Наталия, заровила тънките си пръсти с червен маникюр в косите. Както винаги, тези светли спомени го изпълниха с кротък копнеж, но без да бъдат сексуален дразнител за него.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА

— Вашата мммм! — Ралф Линдърман се въздържа и размаха юмрук във въздуха. Бос и по пижама, сграбчи дръжката на външната врата.

— Аа-уа — изквича в отговор дребосъкът, покатерил се на стълбищната му площадка. Обут бе в сини гащета, навлечени върху издутата между крачетата му пеленка, без нищо друго отгоре. Живееше на долния етаж и нямаше никаква работа тук.

— Ооу-уии! — изписка другият фъстък, още по-дребен и залази на четири крака нагоре по стъпалата.

— Къш! Мястото ви е долу! И на двамата! Марш оттук! — Ралф ги отпъди с ръце.

Писклив женски глас извика нещо на италиански от долния етаж.

Ралф се улови за перилата, наведе глава и се провиква:

— Мадам! Бихте ли била така любезна да свалите тези дечица долу? Стълбището е опасно за тях!

— Гледай си работата, мистър Линдърман! Както си ревнал, става два пъти по-лошо! — Но жената се качи да си прибере зверчетата.

— Ако това продължава, ще извикам полицията — просъска Ралф. — Нямате право да нарушавате покоя на хората по този начин!

— Кой крещи най-силно? Кой? — Едрогърдата, яка млада жена, новодомка в къщата, сложи малкото дете на рамото си, а другото хвана за ръка.

— Дръжте си само вратата затворена! Друго не ща! — Ралф влезе в апартамента си и с трясък затръшна вратата. — Дявол да ги вземе, копеленцата му недни — измърмори той в коридора.

Вече втора седмица трябваше да понася всичко това. Неприятностите бяха започнали със смъртта на възрастната госпожа от долния етаж, чиито внуци бяха дошли на погребението ѝ, а после заседнаха в апартамента ѝ, по всяка вероятност, за вечни времена. Тъй като там вече живееше едно семейство, отделно от брата на госпожата,

и видимо нямаше кой знае колко голямо жизнено пространство за младата двойка с двете ѝ бебета, а може би и трето бе на път да се роди, то Ралф бе длъжен да докладва за случая пред властите, тъй като сигурно съществуваше някакъв закон за разпределението на еди-колко си човека в тристаен апартамент, но подозираше, че ще му отвърнат: „Ако са роднини и така нататък, могат да живеят както си искат“. А внукът с двете маймунчета, разбира се, щеше да каже, че няма да останат дълго и са дошли само за погребението.

През последните няколко дни Ралф не бе насъбрал и четири часа спокоен сън заради тези малки влечуги, които сякаш бяха денонощно будни — подвиг, на какъвто Ралф не бе способен — и надаваха еднакво силен вой както в шест сутринта, така и в шест следобед. Нервите му бяха изтънели, бе крещял и проклинал прав в коридора, което го бе направило още по-неприятен за съседите му. Знаеше, че и без това го считат за ексцентричен, може би и за враждебно настроен особняк, макар и да поздравяваше учтиво с „добър ден“ и „добър вечер“ всеки член на семейството, когато се срещнеха на стъпалата, дори да бе някой груб и намусен малчуган. А откакто започна да крещи на бебетата, се уплаши, че хората от кооперацията могат да се настроят против него. Струваше му се невероятно, че другите обитатели могат да понасят този шум — може би се чувстваха като у дома си, като в Италия или откъдето бяха дошли. Но не им се налагаше да си отпочиват през деня и да изкарват прехраната си с нощен труд. А и половината от тях въобще не ходеха на работа.

Ралф легна в малката си спалня и се опита да се овладее. Минаваше четири следобед. Мъчеше се да заспи от дванадесет насам. Трябваше да е на работа в седем и половина, а часовника си бе навил за шест и половина.

— А, Бог — обърна той измъчено лице към кучето, което легна до него с муцуна върху лапите си и го загледа въпросително — прости ми.

Ралф затвори очи и задиша бавно, за да се успокои. Изпод клепачите му изникна къщата на Елси — мрачна и безрадостна, на четири високи етажа, със здрави и непроницаеми като на банка врати. Образът изцяло го потисна, дори събуди в него някакво чувство на уплаха и задвижи отбранителните му инстинкти. В тази мрачна къща една вечер в шест бе потънала малката, крехка фигурка на Елси.

Трябваше да изтрие този образ от съзнанието си, за да може да поспи. Елси, разбира се, не можеше да фигурира в указателя на този адрес, нито Марион Гил, макар и името ѝ да бе надраскано с молив под друго име отдолу пред тежката врата, тъй че не си направи труда да провери за него в телефонния указател и го забрави.

Ралф въздъхна и положи глава на възглавницата.

— Чук-чук-чук!

Сега пък някой тропаше по външната врата.

— Кой чука? — кресна Ралф.

— Сартори!

Ралф наметна хавлията си и пъкна за приличие крака в домашните си чехли. Открехна малък процеп във вратата.

— Ей, чуй ме добре! Предупреждавам те да престанеш да крещиш, в противен случай...

— Имам правото на тишина и почивка на този етаж! — В чернокосия младеж Ралф разпозна бащата на децата.

— Ти имаш своето право, аз пък имам моето да не търпя крещящ маниак в тази къща, ясно ли е?

— Тогава затворете си вратата долу!

— Горещо е, пък и готвим. Хората могат...

— Да, и вони! Защо не си отворите прозорците? — Тежката миризма на пържен дроб и неизбежния доматиен сос се долавяше отвсякъде в квартирата на Ралф.

— Само да съм те хванал да закачиш някое от децата... — Сартори дръпна юмрука си заплашително назад. Беше по домашна риза с навити ръкави, а очите му святкаха гневно изпод навъсените черни вежди.

— О, крави свещени — изсумтя подигравателно Ралф. — Бъди сигурен, че ме е гнус даже да ги докосна. Мръсна човешка кал. Плъзнали са като хлебарки!

Очите на Сартори се наляха с кръв и той размаха юмрук.

— Човече, ти си побъркан! Ами твоето гнусно псе, да му пик...

— Какво ти е направило кучето ми? — не отстъпваше Ралф. — Не е изляяло даже! Остави Бог на мира!

— Божичко — отстъпи Сартори, поклащайки глава. — Ти си за лудницата. — И си тръгна.

Ралф захлопна вратата. Автоматът ѝ щракна, но той сложи за по-сигурно и верижката. Бог бе застанал на четирите си лапи, озадачен и напрегнат.

— Всичко е наред, момчето ми. Ш-ш-т. — Ралф се опита да успокои кучето и себе си. — А папата чете проповеди против контрола над раждаемостта по цялата земя! Чисто безумие!

Беше безсмислено да се опита да заспи само за час и нещо. Ралф се избърсна на мивката в банята и се поряза. Сложи си стипца. После отвори консерва със супа от гъби и я подгръ, прибавяйки канче с мляко, разрежено с вода, отрязва и малко хляб от един втвърден самун. Когато се пресегна да вземе супата, перна без да иска тенджерката с опакото на дланта си и съдържанието ѝ се разля на пода.

— „Там-ти-там“ — затананика си под нос Ралф, забърсвайки локвичката с парцал и изкриви лицето си в принудена усмивка, която приличаше повече на гримаса. Винаги си налагаше да се усмихва в лицето на дребните злополуки, за да запази разсъдъка си здрав, когато беше достатъчно вбесен, за да пререже гръкляна на някого, в случая на Сартори, наперения, самоуверен и нахапен първосъздател на двете малки свещени крави. Ралф задъвка парченце сух хляб и обеща на Бог да го нахрани и разходи навън.

След десет минути Ралф бе вече долу на улицата с Бог, вирнал високо глава, твърдо решен да не поглежда към синьор или синьора Сартори, ако ги срещне случайно по стъпалата, нито към отломките на това семейство, било то старият брат и чичо на не знам кой си или който и да е друг обитател на апартамента. Остър глад глождеше стомаха му — нямаше значение, това щеше да крепи духа му бодър. Можеше да си купи сандвич от „Пламтящата аркада“ по всяко време, когато пожелае. Печални осем часа го очакваха сега, печална част от живота му в тази аркада, в тази клоака, а ето че и Елси бе тръгнала по пътя, от който най-много се страхуваше, и то не с кой да е друг, а с Джак Съдърланд. Нима можеше да забрави изражението на мисис Съдърланд в онзи неделен предобед, малко преди да се прибере в апартамента си? И когато бе видял Елси и мисис Съдърланд да се разхождат по Седмо авеню ръка за ръка и мисис Съдърланд във внезапен порив на горест бе стиснала ръката ѝ, говорейки възбудено, вероятно умолявайки я да остави съпруга ѝ на мира. Колко лудост, грях и злочестина криеше този свят! И сега Елси се бе преместила в

люксов апартамент — или поне така му се струваше — издържана от Джак Съдърланд, а може би и от други. Елси бе станала проститутка и живееше с проститутка — момичето с къса кестенява коса, което бе видял с Елси и Съдърланд в шест сутринта в онази фатална неделя. То изглеждаше по-възрастно от Елси, която понякога му приличаше на петнадесетгодишно дете. Момичето, което наричаха Марион Гил, без съмнение си присвояваше част от парите, които Елси изкарваше.

А отгоре на всичко Съдърланд не бе имал почтеността или смелостта да отговори на писмото му!

Ралф рязко се извърна и затегли Бог за каишката към дома. Спомни си за учтивите полузагатнати намеци в писмото си по отношение на новото увлечение на Съдърланд, напомнящи му с най-сдържан и любезен тон за непоправимата вреда, която щеше да нанесе на Елси. Ралф бе намекнал и за възможността да се обърне към властите, тоест към полицията, но дори и тази заплаха бе изразил с най-меки думи. На двадесет години, Елси бе вече на „юридически валидна“ възраст, когато съгласието ѝ важи пред закона, но едно полицейско разследване можеше да я принуди да даде името и адреса на родителите си, а Ралф тъкмо това и желаше, тъй като бе сигурен, че родителите ѝ щяха...

Мислите му се преплетоха. Всъщност, срамуваше се да отиде в полицията. Не беше ли на шестнайсет юридически валидната възраст при момичетата? Не би ли могла Елси да откаже да даде адреса на родителите си?

— Здравсти, шашльо — изхили се едно дванайсетгодишно хлапе и запрати топката си за тенис към вратата на Ралф.

Ралф не го удостои с внимание.

Няколко минути по-късно, когато вървеше забързан към спирката на метрото на Кристофър Стрийт, Ралф зърна Джак Съдърланд. Съдърланд вървеше срещу него и го поздрави широко усмихнат.

— Добър вечер, мистър Линдърман, как сте? — попита Съдърланд. Мускулестото му стройно тяло бе в сини джинси и пуловер с остро деколте.

— Благодаря, много добре, а вие?

— Чудесно. Между другото, Елси се премести пак, този път в Уест Сайд. Мисля, че преди живееше по на изток. Чувствува се много

добре и възнамерява да замине за месец извън града. Пролетна ваканция... Струва ми се, че има някакъв млад човек в картинката.

И Ралф забеляза как Съдърланд му намигна. Съдърланд пристъпваше от крак на крак в спортните си обувки, сякаш желаете час по-скоро да се втурне напред.

— Млад човек? Какъв? — недоверчиво попита Ралф.

— Едно момче, с което се запознала в училището, което посещава. Чух, че бил много симпатичен младеж. До скоро, мистър Линдърман! — И Джак Съдърланд хукна напред.

— Къде по-точно живее? — извика Линдърман след него, но безрезултатно.

Съдърланд бягаше в тръс сега и почти се бе изгубил от погледа му. Ралф не му повярва.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТА

Джак стигна до външната врата все още усмихнат. Какъв театър бе изиграл преди малко, сияещ от жизнерадост и благоразположение? Преди два дни му бе хрумнала чудесната идея да даде добър ритник на Линдърман, щом го срещне следващия път на улицата, давайки му фалшива информация за квартирата на Елси и да ѝ измисли и един приятел, за да го извади извън кожата му. Линдърман изглеждаше ужасно, със сенки под очите и лошо избръснат, с набола четина и няколко следи от порязване.

Последната седмица бе донесла на Джак няколко хубави новини. Илюстрациите му за Тибетската книга бяха одобрени, успял бе да продаде и тридесет или четиридесет рисунки с новата си точкова техника. А баща му, Чарлз, донякъде се бе умилоствил към него, което не се дължеше на нищо друго, освен на книгата за „Мечтите“ и на благоприятното впечатление, което очевидно му бе произвела. Чичо Роджър му бе съобщил, че баща му с удоволствие би приел един екземпляр за подарък. Джак я бе надписал на майка си и на баща си, разбира се, и майка му му изпрати писмо. Тогава и баща му се смили и му написа кратко писмо, в което заявяваше, че *искрено* се радва да види една „добре изпитана работа“ на Джак, добавяйки накрая, че рисунките му сега показват увереност в стила или някакъв комплимент от този род. Другото приятно събитие в живота му бе решението да заминат в края на юни с Наталия на пътешествие до Югославия и Гърция. Наталия обичаше и двете страни. Джак се надяваше на малко по-щастливи преживявания в Югославия, отколкото на двадесет и две годишна възраст в техния затвор.

В началото на май Елси замина за повече от седмица в Ню Джърси, отсядайки в една къща в компанията на около шест човека. Изпрати им оттам две пощенски картички, адресирани до него и Наталия, в които разказваше за плуване, яздене и „готвене на открито в двора“. Тогава пристигна и един подарък за дома от Елси — конски чул на жълти и зелени квадрати, обшит по краищата с кожа. Джак го

нарече „твърдото одеяло“, тъй като бе толкова дебело, че трудно можеше да се сгъне и стърчеше в краищата си на двойното им легло. Един съботен следобед Наталия отиде с колата до Ню Джърси, за да се види с Елси и се върна в неделя късно вечерта. Джак не я попита дали е прекарала нощта в къщата, в която бе отседнала Елси. Имаше чувството, че са отскочили до някой мотел в близко съседство.

Джак се зарадва на топлото отношение на баща си. Свикнал бе да мисли, че може да живее без близостта и материалната подкрепа на родителите си, но не можеше да отрече, че баща му дълбоко го бе наранил с поведението си след случая с югославския затвор. „Липса на дисциплина“, бе му натяквал тогава — фраза, с която изразяваше най-голямото си презрение. Никога вече не бе смъркал кока, дори за развлечение, дори когато баща му нямаше как да разбере, никога не се напиваше, както правеха от време на време някои хора, спря и да пуши. Ако бе споменал на някого за тези промени в живота, си, то това бе единствено чичо Роджър, но не и на баща му, на когото не бе писал, ако не се броят няколкото картички за Коледа, вече седем или осем години до момента, когато му бе изпратил един екземпляр от „Мечтите“. Джак си спомни за една своя теория, когато спря да пуши: хората не се нуждаят от опиати, възможно е да минеш от едно състояние в друго, по-щастливо, чрез музика или гледане на живопис, а може би и чрез малко работа понякога. Определено не действаше по начина, по който действаше коката, но имаше нещо в тази теория. Джак вярваше в нея и до днес. Сигурен бе, че може само да застане до един отворен прозорец и да се доведе до състояние на замаяност или даже до припадък, представяйки си катастрофа с кола, нечий смазан череп и изкормени вътрешности срещу някой пътен знак. Но никога не се осмеляваше да осъществи докрай този експеримент, за да не припадне наистина. Възможно ли бе Елси, със своята разпаленост, да прави същото? „... не само Ню Йорк, всичко за мен е понякога като огромна изненада. Музиката, особено когато се събужда... Разбира се, че мисля за водородната бомба, макар и не всеки ден. Тогава поглеждам нагоре и виждам, че небето е все още ясно. Но мога да си представя облака, надвиснал там...“ Джак си спомни, че веднъж бе заговорила в подобно душевно състояние, припомни си и наивния ѝ и сериозен глас.

Елси се обади два пъти от Кънектикът, веднъж, когато и двамата си бяха у дома, и втория път, когато Джак бе излязъл и Наталия му

съобщи за това по-късно. После Елси се завърна и същата вечер Наталия отиде да я види на Грийн стрийт. Попита го не иска ли да дойде и той, но Джак отказа под предлог, че ще работи. Щели да ходят заедно с Марион да вечерят в един ресторант наблизо в квартала. Елси била силно почервенияла от слънцето, съобщи Наталия и добави, че навярно ѝ предстои много работа, съдейки по писмата и съобщенията в пощенската ѝ кутия.

От това, което Наталия разказваше за вечерите, прекарани заедно, ставаше ясно, че трите се разбират добре помежду си и запазват приятелските си отношения. Опитваше ли се Наталия да отнеме Елси от Марион или не? Не беше ли се откъснала вече Елси от Марион и останала просто да споделя апартамента с нея? Не вярваше в това. По-вероятно бе Елси да е непостоянна, толкова непостоянна, че лесно би могла да задържи две приятелки до себе си. А Наталия, както винаги, бе толкова уверена в себе си, че можеше да си позволи бавна игра, знаейки, че накрая тя ще спечели. Джак очакваше Наталия да го попита дали би имал нещо против ако и Елси дойде с тях в Югославия и Гърция. Всъщност, не би имал нищо против. Можеше да си представи как преспива от време на време в хотела на Елси или в някой пансион, докато Елси прекарва нощта с Наталия. При мисълта за това се усмихна. Щяха да наемат малка къщичка на някой гръцки остров за три седмици. Но изглежда, че това лято на Елси ѝ предстояха много задължения. Както бе забелязала Наталия, Елси Тайлър бе амбициозна.

Джак и Наталия обсъдиха вариантите за следващото училище на Амелия, тъй като тя навършваше шест години през юни и Наталия предпочиташе да я откъсне час по-скоро от атмосферата на детска забавачница, както се изразяваше тя, в Златната академия на западната Дванадесета улица. Посъветваха се със семейство Армстронг, чийто син Джейсън бе с година по-голям от Амелия и научиха, че са избрали енорийско училище. „Ако родителите желаят детето им да спи у дома и цивилизована атмосфера — каза Илейн, — то няма по-добро училище от енорийското. Няма проблем, ако искате да избегнете религиозното обучение — те наблягат повече на стандартната учебна програма.“ И Джак, и Наталия си поставиха за задача да проверят за енорийско училище — оказа се, че в квартала им има едно.

Боб Кемпбъл се бе оказал може би прав, когато не съобщи веднага за смъртта на Луис, мина му през ума. Новината се беше разнесла чрез техни приятели и познати, ала седмици след събитието. Боб сподели с тях, че му се обаждали по телефона, но получил твърде малко съболезнователни писма, на които бил длъжен да отговори. Джак си припомни, че Наталия бе съобщила новината за Луис на Елси и изглежда точно тогава тя му бе написала писмо, толкова трогателно писмо, че една вечер, когато бяха поканили Боб на вечеря, той го бе донесъл със себе си, за да им го прочете. Наталия го прелисти и прочете — Джак не бе сигурен — се бяха навлажнили, когато връчи писмото на Боб. „Да, Луис наистина би го харесал“, каза тя. Понякога, в неделя или късно вечер, Джак долавяше промяна в Наталия, някаква разсеяност, когато — или може би Джак само си въобразяваше — си мислеше, че ако Луис бе жив, щеше да му се обади, щяха да се срещнат някъде и да разговарят до зори.

Телефонът звънна — обаждаше се Илейн Армстронг, за да ги попита ще ходят ли в събота сутринта на Базара за изкуство и художествени занаяти на Кристофър стрийт. Джак и Наталия охотно се съгласиха. Срещнаха се със семейство Армстронг на северозападния ъгъл на Блийкър и Кристофър, както се бяха уговорили. Бяха довели и децата със себе си, Макс даде строги нареждания на Джейсън да внимава да не се изгуби или да не направи някаква пакост, а Джейсън отвърна, че ако това се случи, то лесно ще намери пътя за вкъщи. Джак предпочиташе за по-сигурно да държи ръката на Амелия в своята. После я качи на „конче“ върху раменете си. Пълно бе с хора, които се шляеха безцелно или се тълпяха около сергиите със стоки, наредени върху широки талпи. Имаше керамични изделия, някои добри, други — ужасни, и всякакъв вид изделия от дърво, от простите купички за масло до сглобяемите кукли.

— Хора, насам! Хайде да видим кой е най-големият паралия! — крещеше една циганка иззад тезгяха с кожени кесийки и колани.

— Вече ожаднях за една бира — каза Макс на Джак. — Ще се върна след секунда. — Забелязал бе сергия със закуски.

Наталия си купи наниз с някакви сушени продукти, които изглеждаха ужасно, дори не бяха и чисти.

— Първо ги накусваш във вода — каза тя и ги окачи на врата си като гердан.

— Какво е това, чушки ли? — попита Джак, но не получи отговор, тъй като Наталия бе зареяла нанякъде поглед.

Макс се върна с две кутийки бира и подаде едната на Джак.

Илейн, облечена тази сутрин в синьо-бял костюм с пола-панталон, се наведе над една сергия и обсъди с Макс покупката на голяма кувертюра за легло в розово и зелено за сто и двайсет долара. Макс се престори, че няма толкова пари в себе си, но Илейн усмихната възрази, че в този случай не му остава нищо друго, освен да използва кредитната си карта, която сигурно бе взел.

Джак изостана за минута от компанията и се качи с Амелия на малка площадка, за да си поеме глътка въздух и да се освободи от напрежението. Наталия се бе навела над сергия с портмонета и чанти, но Джак бе сигурен, че няма да си купи нищо, макар и да бе забелязал красива бяла кожена чанта с жълта украса, която му напомни за Елси.

— Татко, подуших печена наденица! — изкрещя Амелия в ухото му и го зарита с крачета, сякаш пришпорваше кон.

— А аз подуших шест вида наденици, една от друга по-отвратителни — отвърна Джак. — Ще трябва да изчакаш обяда. — Внезапно Джак зърна Елси, която пресичаше улицата недалеч пред тях. — Наталия, виж! Елси е там — на улицата, с Марион!

— Даа! — Наталия изкачи стъпалата и застана до Джак. — Ей, Елси! Марион!

Елси се обърна сякаш в отговор на вика, но ако се съдеше по спокойствието, с което заговори с Марион, не бе чула гласа на Наталия сред врявата наоколо. Една латерна и един грамофон-автомат прорязваха с пискливите си звуци ниското жужене на тълпата.

— Ел-си! — изписка пронизително Амелия и замаха с ръка.

— Няма как да я настигнем — каза Наталия, когато двете фигури се изгубиха в тълпата в посока към Шеридън Скуеър. — Жалко. Можехме да ги поканим на обяд.

— Да.

Отиваха със семейство Армстронг да похапнат в един ресторант наблизо.

— А сега ме свали долу — измрънка Амелия. — Страшно съм гладна!

Джак се наведе и я пусна на земята.

— Можех да видя чак оттук колко е загоряла — усмихна се Джак. — Кожата ѝ е наистина *розова*.

— Трябваше да я видиш преди седмица! — Наталия слезе по стъпалата. — Преди два дни позира за реклама на бански костюм. За щастие беше цялата розова.

Обядваха в едно заведение, разположено на шумния ъгъл между западната Четвърта и Единадесета улица. Илейн бе поставила зелено-розовата си кувертюра в голяма найлонова торбичка.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА

Джак рисуваше извитата странична облегалка на едно кресло в пастелнорозов цвят, когато телефонът иззвъня. Остави го да звъни пет или шест пъти, докато не използва цялата боя от четката. Наталия бе завела този следобед Амелия на разходка из някои художествени галерии в северната част на града.

— Ало? — обади се Джак.

— Ало, *Джак*! — прозвуча напрегнатият глас на Марион от другата страна на слушалката. — Можеш ли да дойдеш? *Веднага!* Моля те!

— Какво се е случило?

— Елси е ранена! И то много тежко!

— Къде е тя?

— Тук, на Грийн стрийт!

— Какво е станало? Повика ли лекар?

— Н-не. Има... — Марион изхлипа сподавено.

— Марион, обади се на „Сейнт Винсът“! Ако искаш, мога да се обадя аз.

— Ела по-скоро!

— Тръгвам. Но се обади на болницата, чуваш ли?

Джак грабна ключовете и портфейла си и се стрелна с мълниеносна скорост навън. Как се бе наранила Елси? От стълба ли бе паднала? Или някой бе нахълтал в апартамента ѝ? Джак се втурна на бегом по Блийкър в южна посока, оглеждайки се трескаво за такси.

Реши, че ако зърне някъде такси, ще се затича с всички сили, за да го догони. Но това не означаваше ли, че би могъл да изпревари което и да е такси по пътя си? Опита се да уеднакви дишането си и бягането с вътрешния си ритъм, обмисляйки следващите си стъпки, като отскачаше от време на време от тротоара на уличното платно, за да не се сблъска с мудните минувачи.

От Хаустън се затича в източна посока и пресече на бегом булеварда, използвайки зелената светлина на светофара. Едва не

врхлетя върху една бебешка количка, тъй като жената, която я тласкаше пред себе си, кривна в уплахата си встрани, но за щастие, само я разклати.

— Извинете! — извика Джак през рамо.

— Луд ли сте? — кресна зад него жената.

Най-сетне Джак натисна звънеца, на който името Гил бе надраскано с молив над някакво друго име. Спомни си, че Марион живееше в този апартамент под наем.

Звънецът на домофона забръмча и Джак влетя в малко квадратно фоайе. Вътрешната врата в коридора бе отключена.

— Джак! — извика Марион някъде отгоре.

— Идвам! — Джак вземаше задъхан по две стъпала наведнъж.

— Какво става тук, по дяволите! — чу се глас от долната стълбищна площадка през откритата врата на един апартамент. Джак забеляза за миг с ъгълчето на окото си смръщената физиономия на мъж на средна възраст, застанал отвън с ръка на валчестата дръжка.

— Джак, Джак, насам! — извика Марион, сгърчена и трепереща от уплаха.

Джак влетя през друга врата вдясно от стълбището.

Елси лежеше на пода по гръб, с една възглавница, пъхната под главата ѝ. От горната част на главата ѝ по лицето ѝ се стичаше кръв.

— Господи! — простена Джак. — Какво, по дяволите, е станало?

— Нападнаха я долу на вратата! Чух я да крещи — когато слязох, забелязах, че някой побягна навън. Елси бе паднала на стъпалата, но беше все още... кълна се, беше жива, докато я извличах нагоре! Опита се да ми каже нещо!

Джак опипа с палец китката на Елси — стори му се доста студена, но самият той бе все още разгорещен. Полуотворените ѝ очи го ужасиха.

— Обади ли се в болницата „Сейнт Винсът“?

— Винс телефонира. Момчето от най-долния етаж... Мислиш ли, че е мъртва, Джак? — Марион трепереше.

Джак се опита да премери пулса ѝ. Пулс нямаше. Приблужи изпотените си пръсти до горната ѝ устна, но не долови дишане. Разгърна бялото ѝ яке и потресен забеляза още кръв на левия ѝ хълбок и по-надолу, под сините ѝ джинси.

— Божичко! Дай ми едно одеяло, Марион!

Марион прекрачи във вътрешността на мансардата, измъкна одеялото на едно от леглата, довлече го, дърпайки го за единия край и покриха с него Елси до врата.

— Джак, мислиш ли, че е мъртва?

— Не знам. За бога, кой беше долу? Можеш ли да го видиш?

Марион поклати глава.

— Видях, че вратата се захлопна. Мярнаха ми се бели панталони, мисля. А Елси беше паднала някак с главата нагоре по стъпалата. После Винс, момчето от партера, дойде и ми помогна да я качим. Тогава мислехме, че само са я повалили на земята! Мислехме, че една мокра кърпа ще е достатъчна! Даже казах на Винс да си тръгне и тогава ти се обадох по телефона, после Винс дойде пак и го помолих да телефонира на болницата „Сейнт Винсът“. Сега може да чака долу на улицата, за да покаже на хората от линейката апартамента.

— Боже мой — простена Джак. Стреснат, забеляза, че главата на Елси изглеждаше леко вдлъбната. Част от кръвта бе потъмняла, друга част все още бе яркочервена.

— Има чудовищна рана на главата! Мислиш ли, че е само в кома, Джак?

Не! Мислеше, че е мъртва. Чу отвън стоновете на линейката, унили и зловещи.

— Идват — каза Марион.

— Кой изверг, по дяволите... Не можеш ли да видиш кой изтича зад вратата?

— Не можах да видя, Джак, кълна се. Подозирам, че е отвратителната, гнусна Фран. Кълна се в Бога! — Марион го погледна с широко разтворените си, изпълнени с ужас очи. — Кой друг може да бъде?

След няколко секунди лекарите от болницата, в бели униформи, се надвесиха над Елси, полицаи с още един-двама човека, внезапно изпълнили голямата стая, започнаха да задават разни въпроси. Всичко, което успя да дочуе, бе думата „смърт“, общото мнение бе, че Елси е мъртва. Всички трябваше да се отдръпнат встрани, докато един човек правеше снимки първо с одеялото, после с откритото тяло. Попитаха Марион за името ѝ като наемател на апартамента и за връзката ѝ с „момичето тук“, за нейното име и за най-близките ѝ роднини и познати. Марион отиде някъде да потърси адресите.

После се заеха да разпитват Джак. Той носеше документи за самоличност в портфейла си, потвърдени и от Марион, която обясни, че му е телефонирала след четири и го е помолила да дойде тук. Попитаха и двамата имат ли представа кой може да е нападнал момичето; след известно колебание Марион отвърна „не“, а Джак само поклати глава.

По пода заскърцаха обувки. Отнасяха тялото на Елси на носилка.

Марион последва носилката в коридора. Джак стоеше до нея. Страхуваше се да не припадне, но тя бе изправила глава със сурово и неумолимо изражение на лицето. Един мъж фотографираше стълбището долу, а полицаят разговаряше с четирима или петима души, явно обитатели на жилищната сграда.

— Онзи тлъстия, с мустаците — каза Марион на Джак. — Показва си физиономията, само когато трябва да кресне на някого. Винаги пише нещо на машина и не обича да му се вдига шум. Защо не излезе, когато вън, когато Елси... — Гласът ѝ се пресече.

Джак разбра, че тя имаше предвид мъжа на средна възраст от долния етаж, който го бе запитал пред вратата си какво, по дяволите, става тук.

— Кълна се, че Елси ми каза нещо, когато я подхванах — продължи Марион. — Кълна се, че я чух да стене „вдигни ме“ или „помогни ми“.

Джак не можеше да ѝ повярва, не и след като бе забелязал хлътнатината в черепа ѝ. Подхвана Марион за ръка и я поведе към апартамента, който в момента бе празен. Едва сега Марион сякаш се прекърши, раменете ѝ се свлякоха.

— Седни за минутка, Марион.

По челото на Джак се стичаше пот, цялата му риза бе подгизнала. Тюркоазносинята възглавница, която бе пъхната под главата на Елси, беше изплескана с големи, тъмни петна засъхнала кръв, и той бързо я обърна. Кръв се бе просмукала и по синьо-сивия цимент на пода, но биеше по-малко на очи, отколкото върху възглавницата. Нехайно запокитено, встрани лежеше одеялото, с което бяха увили Елси.

— Има ли нещо за пиене, Марион? Един топъл чай би ти се отразил добре.

— Топъл чай! — горчиво се засмя Марион. — Обзалагам се, че в този дом все ще се намери нещо за пиене. Провери горе, вдясно. Налеѝ

малко, Джак.

Джак бръкна в шкафчето над мивката, взе бутилка „Къти Сарк“, наля по два пръста в две стъклени чаши и подаде едната на Марион.

Марион отпи.

— Тя седеше точно *тук*! — Марион се поизпъна на дивана и после рязко скокна.

— Не, сядай долу, Марион. — Но Марион вече се олюляваше към двойното легло в ъгъла, и Джак с мъка успя да я задържи да не падне.

Марион приседна на ръба на леглото.

— Те ще се върнат, Джак. Още не са свършили.

— Кой?

— Полицията.

— Разбира се, че ще се върнат. Нали трябва да открият кой го е извършил. Марион, защо не се обадиш на някой? Искаш ли да дойдеш с мен у дома? При нас? Не можеш да останеш тук самичка. Изпий това.

Тя отпи голяма глътка и червеникавокафявите ѝ клепачи за миг се притвориха, след което погледна по-твърдо Джак.

— Вече се посъвзех.

Джак вдигна поглед към високия бял таван, видя няколко китари, окачени и на двете стени и три или четири рисунки, направени от един и същи човек, които не бяха никак лоши.

— Къде беше Елси днес следобед?

— Имаше работа в два часа в едно студио на източната Тридесет и осма улица. Каза, че ще бъде заета около час и нещо и ще се прибере у дома към четири. Тя беше... Тя... — Гласът на Марион затрепери.

— Ела с мен вкъщи, Марион. Или се обади на някоя приятелка. Няма да те оставя сама тук.

— Ще се обадя на Мира, добре. — Марион потърка челото си.

— Наблизо ли живее?

— Да. — Марион вяло се вдигна от леглото, залитна отново назад, после се изправи и застана като войник, преди Джак да се е пресегнал да я подхване.

— Вече наистина съм по-добре, Джак. И ще намеря кучия син, който го е извършил. Кълна се!

— Не се страхувай за това. Ще го открием.

Марион телефонира, а Джак намокри лицето си на мивката в кухненския бокс, плисна и шепа вода по гърдите си под ризата-кимono. Чу гласа на Марион:

— Добре, тогава освободи долната врата, тръгвам веднага. След няколко минути. След пет минути.

Заклучиха апартамента и се спуснаха по стъпалата. Мъж и жена все още стояха долу във фоайето и възбудено приказваха нещо.

— Вярно ли е, че приятелката ти е мъртва?

— Да — простена Марион и рязко се отдръпна от протегнатата ръка на жената.

— Полицията още ли е горе, Марион? — обърна към нея сериозното си лице русоляв младеж, облечен в джинси и черна риза.

— Отидоха си. Благодаря ти за помощта, Винс.

— Каква помощ! Нищо не е това! Господи, *Елси*! — прошепна той и облиза пресъхналите си устни. — Страхувах се да се кача горе, докато полицаите те разпитваха. Ще се върнеш ли тази вечер у дома, Марион?

— Не зная. Отивам у Мира.

— Добре, ние сме си у дома. Обади се, когато се прибереш.

Тръгнаха в южна посока. Марион обясни, че Мира живее съвсем наблизо, през два жилищни блока. Джак леко бе подхванал ръката ѝ — ненужен може би жест, който преди всичко придаваше сила на него и вероятно донякъде успокояваше и Марион.

— Защо мислиш, че Фран го е извършила? — попита я той.

— Защото е изверг. Болна психопатка, а и толкова мразеше *Елси*. Не зная, Джак, не съм сигурна, но подозирам, че е тя.

Едно хлапе се блъсна в Джак с кормилото на велосипеда си и изкрещя нещо неприлично зад гърба му.

— Но не го спомена пред полицията. Защо?

— Нямам намерение да се забърквам в тази каша. Фалшиво обвинение? Ха! Ще си помислят, че съм истерична. Бой между лесбийки, ще си кажат може би. Имам още много време пред себе си, все ще ми се удаде случай да спомена за Фран. Да видим какво ще излезе от цялата тази неразбория.

Завиха вляво зад ъгъла.

— Не мислиш ли, че може да е Линдърман?

— Лин... Дъртият помияр? Неее, не го виждам в картинката. — Марион внезапно се показва откъм здравомислещата си страна. Обърна сериозните си очи към Джак. — Не, наистина не ми се вярва да е той. Ето, пристигнахме. Или поне аз. — Тя се канеше да изкачи стъпалата на малката площадка пред входа.

— Искам да се уверя, че си влязла — каза Джак и зърна слабата усмивка на Марион, преди да натисне звънеца. — Тази вечер ще си бъдем у дома, Марион. Обади се по телефона, ако желаеш. Дори и ако не е наложително.

— Благодаря ти, Джак. — Гласът на Марион вече звучеше ясно и уверено. Звънецът на домофона избърмча и тя потъна във входа.

Джак постоя няколко секунди нерешително на тротоара, след което пое към дома си с приведена глава, дишайки учестено, като от време на време поглеждаше бегло пред себе си, колкото да избегне сблъскването с някой минувач. В ума му напиреха проклетия, гняв, удивление и невяра, и неусетно очите му започнаха да парят — единственият нормален и понятен факт в този момент. Щипещи сълзи измиваха лицето му от праха и предизвикваха остра, палеща болка в очите.

Какво ли правеше Ралф Линдърман в този час? Джак се запъти към дома му, както му бе хрумнало още в мига, когато наливаше „Къти Сарк“ в апартамента на Марион. Щеше да зададе на Линдърман няколко въпроса. Разбира се, можеше и да не го намери в дома му. Не бе сигурен и за номера на къщата му, но щеше да я открие по входа с малката площадка отпред и черната очукана врата. Сега на последното стъпало бе пролазило малко дете и няколко момчета хвърляха мръсна топка за тенис срещу вратата — всички обърнаха глави към Джак и го зазяпаха, когато мина между тях и натисна звънеца на Линдърман. Предната врата не беше заключена.

— Този звънец не работи — каза едно от хлапетата и се разкикоти.

Джак не знаеше да му повярва или не.

— Искате да видите смахнатия стар глупак ли? Качете се направо горе.

Двамата хлапаци писнаха пронизително и се запревиваха от смях.

Джак натисна дръжката на вътрешната врата, която се оказа също отключена и се заизкачва по стъпалата. Гласове и миризми на ядене, плесен и прах. В горещината вратата на всеки апартамент бе мъничко открената. Най-горният етаж, спомни си Джак, и вратата в дъното, вляво. Джак почука.

Отвътре се разнесоха стъпки.

— Ако си отново *ти*, няма да ти отворя вратата!

Джак почука по-силно.

— Тук е Съдърланд!

Мълчание.

— Съдърланд?

— Точно така, мистър Линдърман — отвърна Джак, застанал леко разкрачен на площадката. Избърса с опакото на ръката потта от челото си.

Линдърман отключи вратата. Бе наполовина избърснат, с насапунисано лице и самообръсначка в ръка.

— Какво се е случило?

— Мога ли да вляза?

Линдърман сковано отстъпи встрани и покани Джак в жилището.

Някой от долния етаж крещеше на италиански и гласът не бе напълно заглъхнал, когато Линдърман затвори вратата.

— Извинете ме за вида ми — каза Линдърман, — но в тази къща цял следобед се вдига невъобразим шум и нямам и миг спокойствие, а вече се приготвям за работа.

Джак кимна. Линдърман беше по панталони и долна риза. Кучето на черни и бели петна задуши краката на Джак и помахаше полусърдечно с опашка. Линдърман зашляпа с чехлите си из апартамента, за да спре шуртящата отнякъде вода.

— Какво е станало — попита връщайки се Линдърман. — Вие май сте тичали? В тази горещина?

— Не. — Джак не сваляше поглед от Линдърман.

— Искате ли чаша студена вода?... Защо ме гледате така? Предполагам, че писмото ми ви е подразнило.

Джак чувствуваше гърдите и лицето си като пламтяща фурна. По цялото му тяло се стичаше пот.

— Какво правехте този следобед?

— Ха! Опитвах се да заспя. Едно младо семейство наскоро се премести да живее долу. Дечицата им пълзят къде ли не из къщата, чак до *тази площадка*! — Линдърман посочи с ръка. — А аз съм дежурен от осем. Трябва все пак малко да поспя. Ако това бяха *работни* звуци, винаги съм го твърдял, не биха ме влудявали толкова, но слушам по цял ден излишни шумове. Децата пицят, *хората* крещят!

Наблизо се чу силен удар — тряс! — и Джак подскочи като ужилен, вперил поглед във вратата.

— И така е всеки ден! Ритат топка срещу *вратата* ми! — заговори Линдърман със саркастично презрение. Все още държеше самобръсначката в ръка. — Правят го нарочно, разбира се.

В коридора писна детски гласец.

— Бих искал да тренирам Бог — да ги изчисти всички от този етаж, но те ще се оплачат от кучето ми и ще спечелят! Никой вече не го е грижа за спокойствието и реда.

— Къде бяхте днес в четири часа? — попита Джак.

— В четири? — Линдърман изглеждаше изненадан. — Тук си бях.

— Кога разходихте кучето си за последен път?

— Кога съм разхождал Бог? На обяд, около дванайсет. Трябва да го изведа още веднъж, преди да отида на работа. — Линдърман се обърна и неволно докосна насапунисаната си буза с ръка. — Какво има, мистър Съдърланд? Да не са обрали дома ви? Кражба с взлом?

Докато тичаше към дома на Линдърман, Джак толкова живо си представяше как Елси се прибира вкъщи, забелязва го, казва му нещо грубо през рамо и Линдърман грабва първото, което му попада пред очи, някаква тухла от канавката, след като чашата на страданието му прелива от обидите и отблъскването му от Елси, и я удря по главата, след като е отворила вратата със собствения си ключ, удря я може би още два пъти, докато тя пици, после хвърля тухлата и побягва, когато дочува как Марион отваря вратата на фойето. А ето че сега Линдърман се ядосваше със своите съседи, твърдеше, че си е бил вкъщи през целия следобед, а може и наистина да е бил. Можеше ли да му повярва?

— Мистър Съдърланд...

— Не, не е кражба с взлом — отвърна Джак.

— Да не би да се е случило нещо с малката ви дъщеричка?

— Не.

— С Елси? — Линдърман го погледна разтревожено.

— Не, не.

— Е, хубаво... Бихте ли ме извинили само за минутка. Можете да се разположите удобно. Трябва да се доизбръсна, а после да изведа кучето на разходка. — Линдърман му посочи креслото и се скри в банята, явно някъде вдясно от двата прозореца.

Джак тихо пристъпи към отворената врата, през която бе излязъл Линдърман. Видя малка спалня с неоправено легло и чу водата отново да шурти. Леглото изглеждаше така, сякаш Линдърман току-що се бе събудил от сън, но не бе ли възможно и да е излязъл още в три следобед? Джак се приближи до вратата на апартамента и забеляза над нея рекламен афиш, обграден в кафяв кант, на който бе написано с големи черни букви: ПРИГОТВЕТЕ СЕ ЗА СРЕЩА С ВАШЕТО КУЧЕ. Линдърман бе преправил с четчица думата БОГ. Такива афиши се продаваха в будките за сувенири.

— Ха-ха! — изкриви лице в саркастичен смях Линдърман, връщайки се от банята с кърпа в ръка. — Моето последно изобретение. „Пригответе се да...“

— Къде работите сега, мистър Линдърман?

— Аа. Мръсен вертеп. Наричат го „Пламтящата аркада“, между Бродуей и Осемдесет и първа улица. Хляб и зрелище за масите. Отворено е по всяко време на денонощието. Омразна клиентела, не мисля, че би ви допаднала... Мистър Съдърланд, колко сте пребледнял!

— Пребледнял?

— Само до преди една минута бяхте червен като цвекло, а сега имате вид на ни жив, ни умрял! Ако искате да поговорим за това, което ви написах за Елси, то — не бихте ли... — Линдърман протегна ръка, сякаш искаше да придружи Джак до креслото в голямата стая.

Джак се дръпна рязко назад и улови дръжката на вратата.

— Благодаря ви, но трябва да тръгвам. Извинете, че ви обезпокоих. — Джак бързо излезе.

Отново беше на слънце, крачейки с поуспокоена стъпка. Въздухът приятно галеше измъченото му тяло. Пресегна се за ключовете си.

Наталия и Амелия си бяха у дома. Наталия се суетеше из кухнята.

— Здравей, Джак! Познай какво ще... Какво има, Джак?

— Нищо.

— Господи, не приличаш на себе си! Къде беше?

Джак осъзна, че леко трепери. Треска ли имаше?

Спомни си за онзи мразовит ден, когато Елси лежеше трескава, с посинели устни на леглото им в спалнята — февруари ли беше тогава? Свали ризата-кимоно през глава.

— Ще взема един душ. — Прекрачи в банята и завъртя кранчето с топлата вода.

Наталия го последва.

— Джак, какво има? Да не би си се сбил някъде?

— Нее! — Джак едва не се разсмя, пристъпвайки под горещия душ.

Благословена вода, за миг забрави всичко около себе си, опиянен от живителните струи, подложи глава под тях и извърна нагоре лице, усещайки приятни тръпки по цялото си тяло. Зъбите му престанаха да тракат.

— Топъл душ в тази жегата... Искаш ли нещо студено за пиене?

— Само чаша горещ чай.

— Сериозно.

— Да, моля те.

Джак нахлузи хавлията си и пренесе чая в спалнята. Кимна на Наталия:

— Седни.

Наталия се поколеба, но той посочи с настоятелен жест стола до леглото.

— Добре. Няма ли да ми кажеш най-сетне какво има? — Наталия нетърпеливо приседна на крайчеца на стола с права облегалка.

— Елси е убита — промълви едва чуто той.

Наталия трепна.

— Убита! Какво искаш да кажеш?

— Днес следобед. Марион ме извика по телефона. Станало е около четири часа.

— Убита... как!?

— Някой я е ударил много силно с тухла по главата. — Джак вдигна отново треперещата си ръка към чашата с чай.

— И къде е станало това?

— Точно пред входа на къщата. Марион я е чула да крещи, и... когато слязла долу, я намерила на стъпалата и я качила в апартамента. Мислила, че е само в безсъзнание, ала тя вече била мъртва. Полицията дойде... и една линейка от болницата „Сейнт Винсът“. Марион мисли, че...

— Не мога да повярвам — простена Наталия. — Не мислиш ли, че онова влечуго Линдърман... — Наталия се изправи. — Видяла ли е нещо Марион?

— Не. Някой се стрелнал зад вратата, някой в бели панталони, но тя е още в състояние на шок, скъпа, може и да се е излъгала?

— Не вярвам! Кажи ми, че не е истина, Джак! Не е възможно!

— Отбих се у Линдърман — каза Джак. — Твърди, че си е бил целия следобед въщи и изглежда, че наистина е така... Марион спомена за онова момиче, Фран. Сещаш ли се? Онази кранта, с физиономията на боксьор.

— Фран, да.

— Как ѝ беше фамилията?

— Не помня... Боже мой, Джак... видя ли Елси?

— Естествено. Да. След като ми се обади Марион, пробягах разстоянието до Грийн стрийт. Мислех си, че Елси е само ранена... че е изгубила съзнание, но... — Джак не искаше да описва раните по тялото ѝ. — Марион подозира Фран... О, ченгетата рано или късно ще я открият. Сигурен съм, че ще разпитат и Линдърман. Но колко ли извратени типове са се навъртали край Елси. Нямам и представа. А ти?

Наталия изглежда не го слушаше. Лицето ѝ бе сгърчено от болка, главата ѝ безсилно отпусната надолу, а очите — сухи и безжизнени.

— Господи, Елси! Не! — внезапно изкрещя тя, стресната от ударите по затворената врата.

Амелия леко откряхна вратата, явно желаейки нещо.

— Сега ще се върна — каза Наталия и излезе. — Не, скъпа, с татко ти си говорим за нещо. Само пет минутки. Да, за пътуването. Ние... — Гласът ѝ затихна в коридора.

Пътуването за Югославия. Бяха го запланували за края на месеца, със самолет до Белград, през Виена. В ъгъла на коридора вече

ги очакваха два куфара, единият с отворен капак, в който бяха опаковали някои неща.

Наталия се върна с чаша „Гленфидич“.

В следващите пет минути Наталия го разпита за всяка подробност — къде е била ранена Елси, какво е казала Марион, къде е тя сега (Наталия бе виждала Мира, но не бе сигурна за фамилията ѝ — Джаксън или Джонсън); какви въпроси е задавала полицията, как се е държал старият Линдърман.

— Отивам да я видя — съобщи Наталия.

— Кой? Марион?

— *Елси*.

Джак не успя да я разубеди. Наталия смяташе да посети първо болницата „Сейнт Винсът“ и ако не я откриеше там, да отиде направо в моргата.

— Тогава ще дойда с теб — заяви Джак и стана, готов да се преоблече.

— Искам да остана сама.

Нещо в решителния ѝ глас и плътно стиснатите ѝ устни го накара да отстъпи. Тя наистина предпочиташе да отиде сама.

— Не позволявай на Амелия да гледа новините тази вечер. Могат да съобщят нещо по телевизията, разбираш ли? — прошепна Наталия.

Джак бързо се облече след захлопването на външната врата. Навлече леките си памучни панталони и ризата, повесена навън. Взе от банята джинсите си „Левис“, потъмнели в горната част от потта.

— Тат-коо! Небу-коо! — извика Амелия от всекидневната.

— Какво? — Завари дъщеря си, легнала на пода, подпряла главичката си върху лакът, с паднала над лицето ѝ коса.

— Ето го тука! Мога да го прочета! Какво е това?

Джак се наведе над картата на Югославия, която Амелия бе разгънала върху килима, но видя само един голям правоъгълник на хартията.

— Някакво селище. Какво друго има?

— Ще ходим ли там? — Изгубила търпение, Амелия изхленчи: — Не е град, прилича ми на село. Тук, в крайчето. Виж!

От прозореца зад гърба ѝ струеше слънчева светлина и огряваше със златисти отблясъци светлата ѝ коса, което му напомни за Елси.

Последната слънчева светлина за последния ден от живота на Елси. Джак затвори очи и извърна глава настрана.

— Ще отида да приготвя нещо за вечеря. Не си ли гладна вече?

— Не — нацупи се Амелия. — Къде е мама?

— Излезе за малко. Скоро ще се върне.

Наталия бе започнала да прави вечерята, така че не му оставаше много работа. Тъкмо бяха седнали на масата и телефонът иззвъня. Мъжки глас се представи за еди-кой си инспектор и запита дали може да намине тази вечер и да поговори с Джак.

— Разбира се. Сега ли?

— След десетина минути.

Джак се опита да положи Амелия в креватчето, но тя бе заподозряла нещо и започна да го разиграва: „щяла да си легне, не, нямало да си легне, защото някой щял да дойде у дома“.

— Разбира се, че можеш да останеш с нас — опита се да я подлъже Джак. — Ще има весел маскарад. Ще играем на стражари и апаши.

Златистите очи на Амелия се разшириха.

— Кой ще дойде? Кога?

— Някои ще бъдат облечени в пижами. Хайде, бързо се преобличай!

Звънецът иззвъня. Двама униформени полицаи в сини ризи с къси ръкави се заизкачваха по стъпалата. Джак разпозна в единия от тях полицая, който го бе разпитвал в апартамента на Марион.

— Мистър Съдърланд?

— Да, господине — отвърна Джак.

Представиха се един на друг и Джак ги въведе в стаята и им предложи да седнат.

Амелия влезе по пижама, с боси крачета и изрази желанието си да се присъедини към „играта“.

— Амелия, скъпа, остави ни само за пет минути. — Джак я прегърна през раменете и я тласна към детската стая.

— Нали ми каза, че ще дойдат стражари и апаши!

— Апашите още не са пристигнали — изохка Джак.

— Никъде няма да ходя — троснато отвърна Амелия и се изплъзна от ръцете му.

— Съжалявам — каза Джак на полицаите, един от които се усмихваше. — Мога ли да ви поканя в спалнята?

Мисълта за това му беше неприятна, но не искаше да заключи Амелия в стаята ѝ. Джак донесе още един стол. Полицаите го последваха. Затвори вратата под носа на Амелия.

— Ще разговаряме само няколко минути, скъпа! — Знаеше, че може би ще подслушва зад вратата. Неохотно приседна на ръба на леглото.

— Били сте добър приятел на момичето, така ли? — попита непознатият полицай от криминалния отдел.

— Добър приятел... би могло да се каже, но не и интимен — отвърна Джак.

— Откога я познавате?

Джак се замисли.

— Може би от година. Почти една година.

— А как се запознахте?

Джак погледна към вратата, чийто ключ бе превъртял, макар и да не чуваше шум зад нея.

— Работеше в едно кафене на Седмо авеню. Един ден ѝ направих скица на гърба на една бланка. — Джак потръпна. — Тогава живееше съвсем наблизо, на Минета стрийт. Започнахме да се поздравяваме на улицата.

— И после?

Джак се размърда притеснено на леглото, желаейки да избегне епизода с Линдърман.

— Тогава... тя се запозна с жена ми и... тя я препоръча на един фотограф. Като модел. И така тя започна да работи в рекламата на модно облекло. Получаваше многобройни поръчки.

— Да, това е вярно, виждал съм я в модни списания — каза полицаят от криминалния отдел — плещест мъж в средата на трийсетте, с права, елегантно подстригана кестенява коса. — Да сте чували да има някакви врагове? В нейния бранш? Завистливци? Ревниви мъже?

Джак бавно поклати глава.

— Приятелката ѝ Марион Гил може би познава хората, с които работи. Аз никого не познавам.

Полицаите записаха нещо в бележниците си. Джак попита:

— Разговаряхте ли още веднъж с Марион?

— О, да, преди малко — каза другият полицай. — Тя се свърза по телефона с нас и ние отидохме да я видим. Много симпатично и разбрано момиче.

Джак си помисли за Фран.

— Надявам се, че вече сте попаднали на някаква следа?

— Все още не — предпазливо отбеляза полицаят от криминалния отдел.

Джак забеляза, че дръжката на вратата се задвижи и се опита да не ѝ обръща внимание. Макар и да не бе топло, почувствува челото си да се изпотява.

— С какво е била ударена? Научих, че може би с някаква тухла, намерена в коридора, на долната площадка.

— Да, тухла, покрита с цимент — каза полицаят от отдел „Убийства“ и внимателно погледна Джак. — Тежка около два килограма.

Джак потрепери.

— Какво мислите по въпроса, мистър Съдърланд? — попита го полицаят.

Джак си пое дълбоко дъх.

— Две неща. Че убиецът трябва да е бил... доста силен, за да нанесе такива удари. И после, чудя се откъде ли е намерил тази тухла. — Джак говореше много тихо, с надеждата, че Амелия не подслушва зад вратата. — Но предполагам, че това не е от голямо значение.

— Подозираме откъде е взета. На около десетина метра от вратата. Там има две боклукчийски кофи, в които са изсипани разни парчетии от строеж.

— В каква посока?

— Посока? — недоумяваше полицаят от криминалния отдел.

— От външната врата на къщата.

— О, в южна посока — съобрази полицаят. — Кофите за боклук се намират южно от входа. Мистър Съдърланд... имате ли някаква представа... някакви подозрения, кой би могъл да извърши това?

Джак изтри с ръка потта от челото си.

— Не. Не познавам обкръжението й. Хората, с които общува. Но бих желал да ви бъда с нещо полезен. Съпругата ми и аз много обичахме Елси. — Джак нервно стана от леглото, внезапно загубил

охота за по-нататъшни обяснения, почувствувал, че разговорът потъва в задънена улица.

— Бихме искали да поговорим със съпругата ви — каза полицаят от отдел „Убийства“. — Знаете ли кога ще се върне? И къде е тя сега?

Джак не знаеше какво да им обясни, имаше ли правото да премълчи и нужно ли бе въобще да скрива нещо от тях.

— Нямам представа къде е сега.

— Тя знае ли за убийството?

— Разбира се — промълви едва чуто Джак. — Казах й веднага, щом се върнах от... — Помисли си за посещенията у Линдърман — щом се върнах у дома, след като изпратих Марион.

— Но не знаете ли къде е отишла? Да не би при Марион? Познават ли се с Марион?

— Да. — Какво ли им бе казала Марион за Наталия? — Всъщност, тя отиде да види... да разбере къде е Елси. Каза, че първо ще се отбие до болницата „Сейнт Винсът“.

— Наистина ли? — попита полицаят. — Значи съпругата ви е силно обезпокоена?

— Да. Всички обичахме Елси. Всички. — Джак не пожела да седне отново. Искаше му се по-скоро да се махнат и сами да се заемат с откриването на убиеца.

— Често ли се срещахте с нея?

— Нее. Поканихме я с жена ми на няколко събирания у близки приятели.

— Бяхте ли влюбен в нея, мистър Съдърланд? — Въпросът бе зададен с безизразен и учтив тон.

— Не — отвърна Джак.

— Напълно естествено, като си помислиш — подсмихна се полицаят и се спогледа с колегата си.

— Бихте ли... — сержантът от криминалния отдел извади визитна картичка от папката си, — бихте ли ни се обадили, когато се прибере жена ви? Вероятно я очаквате да се прибере тази вечер?

— Да, разбира се.

Двамата се изправиха. Джак отключи вратата. Амелия не се виждаше никъде. Пोलцията от криминалния отдел се огледа внимателно и тихо притвори вратата, уверил се, че никой не ги подслушва.

— Между жертвата и момичето Марион е имало интимна любовна връзка. Знаехте ли това?

— О, да, чувал съм да говорят — отвърна Джак.

Полицаят от отдел „Убийства“ понечи да сложи фуражката си, но се отказа, после тихо отвори вратата и тримата излязоха.

— Тук ли работите? — попита познатият на Джак полицай и се огледа из апартамента.

— Да — отвърна Джак.

— Тат-коо! — Амелия излезе от стаята си в коридора, но сега това вече нямаше значение. — Къде са апашите? — Тя се приближи до Джак. — Дадоха ли ти талон за неправилно паркиране?

Един от полицаите се засмя. Другият поиска да надникне в ателието на Джак. Излязоха в коридора, изненадани от висящите от тавана спортни халки, опитаха го как ги достига и Джак бе принуден да подскочи, за да ги смъкне до подходящата за упражненията височина, макар и да не се преметна нито веднъж, както пожелаха.

— Поддържате добра спортна форма — отбеляза познатият на Джак полицай.

Джак дръпна докрай и полуотворената завеса на ателието си. Имаше някои току-що започнати рисунки, поставени не върху статива, а на работната му маса, тъй като понякога предпочиташе дифузното осветление. Четката му беше поставена вляво, със засъхнала по нея розова маслена боя. Въздухът беше просмукан от миризма на терпентин. Джак наля няколко капки в едно бурканче и пхна четката в разтворителя.

— Рисувате ли нещо?

Джак махна с ръка.

— Работех, когато телефонът иззвъня. Беше Марион. — Опитва се да ги изведе от ателието.

— Това не е ли... — попита криминалният инспектор и се приближи до рисуваните дъски, облепени вдясно на масата, върху които бяха прикачени няколко снимки на Елси. — Това е момичето, нали?

— Да — отвърна Джак.

— Но тя е красавица. Беше... — отбеляза другият полицай и поклати глава.

Джак смръщи вежди и сложи пръст на устата си. Амелия бе застанала в коридора и подслушваше разговора. Джак се запита колко ли време ще може да запази тайната от нея. Чувствуваше антените на дъщеря си плъзнали из целия дом.

— Благодаря ви, мистър Съдърланд — отсече твърдо на вратата полицаят от криминалния отдел. — Съпругата ви може да ни се обади по всяко време тази вечер, в случай, че не успеем сами да я открием. — Той слабо се усмихна. — Ще заминавате ли някъде? — Погледна към разтворените куфари в коридора, с капаци, облежнати на стената.

— Да, след около десетина дни. Съпругата ми и аз. В Югославия — отвърна Джак, мислейки си за билетите и готовите паспорти. Щеше ли да пожелае Наталия да заминат?

Когато вратата се затвори, Джак се укори, че не им бе задал няколко въпроса. Беше ли споменала Марион за подозренията си към Фран, например? Джак притисна длани към изпотеното си лице и отиде в кухнята да се напръска със студена вода.

— Татко, имаш ли квитанции за неправилно паркиране?

— Цяла купчина — отвърна Джак. — Но полицаите се оказаха много любезни.

— И сега трябва да платиш много пари, така ли? — попита Амелия, вживяла се истински в играта.

— Да. Вярно е.

— Колко?

— Още не са изчислили — Джак поклати тъжно глава.

Амелия се затича към телевизора. Когато наближи времето за новините, Джак влезе в хола.

— Днес няма да гледаме новини, мила. Загаси телевизора. Време е за лягане.

— Но още няма десет! — изхленчи Амелия и погледна часовничето на ръката си.

— Без излишни спорове. Измий си зъбите и се отправяй към леглото. И повече никакви шмекерии! — Той я хвана здраво за ръката.

Безпрекословният му тон ѝ подеждуваше.

Джак влезе в ателието си и внимателно проми четчицата си в терпентина, тъй като не можеше сега да гледа розовия цвят. Огледа се за някоя книга, подозирайки, че няма скоро да заспи.

Час по-късно, след като бе взел още веднъж топъл душ и бе полегнал върху неоправените завивки на леглото, телефонът иззвъня. Вдигна слушалката от деривата върху нощното шкафче на Наталия.

— Здравей, Джак — прозвуча спокойният глас на Марион. — Наталия е тук. Искаш ли да я чуеш?

— Да... Добре ли е? Какво ново има?

— Пипнаха Фран. Сега я разпитват.

— Сериозно? Сигурна ли си? Какво казва полицията?

— О, измислила си е някакво фалшиво алиби. — Марион леко заваляше думите, сякаш бе уморена или подпийнала. — Една от гнусните ѝ приятелки се обади *тук* — *заплашваше ме*, мръсницата.

— Полицията задържа ли я?

— Не зная, във всеки случай я държат под око.

— Добре. — Остра тръпка на задоволство прониза Джак. — Какво прави Наталия?

— О, тя е чудесна. Опитва се да ме успокои. Седнала е на леглото — пие кафе с лед. Господи, каква нощ! Сякаш никога няма да свърши...

— Кога ще се прибере у дома? Ще си дойде ли изобщо?

— Не зная. Трябва сам да я попиташ. Наталия?

— Здравей, Джак — обади се Наталия. — О, добре съм, нищо ми няма — каза тя леко раздразнена. — Да, видях я... след хиляди молби — отвърна тя на въпроса на Джак.

В гласа на Наталия Джак долови онази хладна самоувереност, която често прикриваше гнева ѝ — черта, която бе забелязвал у силните хора, принудени в дадена ситуация да се огънат, за да постигнат целта си.

— Марион ми каза, че вече са по петите на онази Фран. Как ѝ беше фамилията?

— Дилън. Тя използва две имена.

— Ще я задържат ли?

— Може би. Заловили са я тази вечер на някаква гара, натъпкана с наркотици.

— От полицията ли ти го съобщиха?

— Мм... Само ми намекнаха. А една от приятелките ѝ се обади преди малко на Марион, силно натряскана.

Джак схвана, че Марион се е върнала на Грийн стрийт около седем, след като полицията я бе потърсила у Мира, тъй като Марион им бе оставила телефонния ѝ номер. И тъй, Наталия бе сварила Марион у дома. Сетне се бе обадила „една от онези гангстерки“ на Фран и я бе обсипала с вулгарни псувни и заплахи, тъй като Марион бе съобщила на полицията подозренията си Фран да е възможният убиец на Елси и името на момичето, в чиято квартира биха могли да намерят Фран, както и в действителност се бе оказало. След това полицията бе посетила отново Марион и си бе тръгнала само преди десетина минути — а дали това не бяха същите двама полицаи, с които бе разговарял Джак, това не пожела да попита. Наталия събщи, че телефонирали с Марион на родителите на Елси в родното ѝ градче.

— Полицията вече ги е уведомила — каза Наталия. — Те пристигат утре сутринта.

— Господи! Но това е ужасно! — промълви Джак.

— Бащата прие новината много твърдо, но майката не е на себе си. *Боже мой!...* Резервирах в хотела стая за тях.

Наталия обясни, че щяла да прекара нощта при Марион, тъй като било ужасно да я остави сама в този момент, а и полицията искала да знае къде е и да ѝ осигури охрана пред входа на дома ѝ. И двете били крайно изтощени.

Джак затвори телефона и легна по гръб с отворени очи, безцелно вперил поглед в ъгъла на тавана. Дженивиев се обади — му бе съобщила накрая Наталия. *Новината е вече разгласена по радиото и телевизията. Във вестниците също. Но не си купувай нищо, ще ти призлее.* Вестниците! Предполагаше, че са публикували рекламни снимки на Елси.

Около полунощ се обади и Илейн Армстронг. Тази вечер гледали някакъв филм и след като излезли от киносалона, зърнали репортажите в новоизлезлите вечерни вестници. Знаеха ли за новината вече Джак и Наталия? Да. Наталия сега е у приятелката на Елси, отвърна Джак. Не, не знаят още кой е убиецът, имат само известни подозрения. Кой?

— Някаква психопатка — отвърна Джак.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ВТОРА

По същото време Ралф бе дежурен в „Пламтящата аркада“, от дясната страна на входа, когато съзря вестникът със сензационни новини, разгърнат от Уили Шапиро от отсрещната страна на широкия портал. Момичето на голямата снимка, поместена на първа страница, му заприлича на Елси и Ралф бързо се приближи, за да я разгледа. Да, това бе Елси, с русата си коса, пристегната отзад, и пълната си долна устна, облечена в черна рокля, а заглавието с огромни черни букви отгоре гласеше: УБИТ ФОТОМОДЕЛ!

Ралф сграбчи с провесени устни страницата на вестника.

— Ей, Линдърман, какво правиш, по дяволите... — Слисан, Уили Шапиро се опита да издърпа вестника от ръцете му.

— Това момиче! Искam само да видя...

— Ами добре де, помоли като хората! — кресна Уили. — К'во ти става, жегата ли те е пернала? — Уили, съсобственик на Аркадата, възпълен оплешивяващ човечец, значително по-нисък от Ралф, стана от стола и се опита да запази вестника си, който Ралф бе вече разкъсал.

— Познавам това момиче! Искam да зная мъртво ли е? — викна Ралф разгневен.

— Тази? *Нея* ли познаваш? — Уили се дръпна на безопасно разстояние от Ралф и отново разгъна вестника.

Ралф се пресегна с по-дълъг размах, сграбчи вестника, колкото да прочете под снимката името на Елси — Елси с големи обеци, повдигнала към устните си чаша шампанско, и остра болка го прониза в стомаха. Той се сгърчи на две, зашеметен и потресен.

— На ти едно текме за проклетата ти грубиянщина! — кресна Уили Шапиро, оголил зъби в нескрито злорадство, че е успял да удари по-едър от него човек. — Ти си извратен тип, Линдърман! Смахнат копелдак!

— Мръсен малък скопец — изхъхри Линдърман, — марш в Израел!

— Никога не съм бил в Израел, проклет нацист такъв! Уволнен си! Така и така мразиш това място, от този миг си уволнен! Хей, Еди! *Еди*! — Гласът на Шапиро се извиси над шума на Аркадата, заглушавайки воя дори на електронните автомати и врявата на тълпата около тях. — *Еди*! Дай му един як шут на този хайлазин — и вълн!

— К'во има? — Високият непохватен момък, стърчащ с половин глава над Ралф, изпразваше паричните автомати в увеселителния парк и можеше добре да се защити с едрите си юмруци.

— Той е уволнен и искам да го изхвърлиш. Веднага!

— Я по-спокойно — обърна се Ралф към Еди и Уили. — Много ти здраве, сводник такъв. Чао-чао!

Неизвестен нападател... Многобройни тежки удари с тухла... — бе прочел Ралф няколко думи под снимката с неговата прекрасна Елси. В състояние на шок той мислено съзря образа на Съдърланд и в гърдите му кипна задушаваща ярост. Грабна самото си от закачалката в помещението, зад касата. Еди се мотаеше наоколо объркан и озадачен, но Ралф не му обърна внимание, написа с уверена ръка в присъствената книга 00.22 и напусна „Пламтящата аркада“ без дума и поглед към никого.

От първата будка на Осмо авеню си купи вестника със сензационни новини, който четеше Уили Шапиро и го разгъна под уличната лампа. Случило се бе в четири следобед. Пред входа на жилищния блок на Грийн стрийт! Посред бял ден! „... фрактура на черепа...“ На вътрешните страници имаше още две снимки. Красива бе Елси, грееща като звезда! Ралф потрепери. А хитрият съблазнител Съдърланд бе дошъл при него минути след извършване на злодеянието, плувнал в пот от страх и угризения! Запитал го бе къде е бил този следобед! За да стовари вината за престъплението върху него! Намеренията му бяха ясни като бял ден. Съдърланд бе влюбен в Елси и изгаряше от ревност към предпочитаните от нея мъже — или се бе уплашил, че Елси може би ще издаде пред съпругата му тяхната връзка? Да не би да му бе отказала да се омъжи за него? Или да избяга с него далеч от очите на всички? А може би беше забременяла и Съдърланд бе пожелал да се отърве от нея? Гнусни подбуди!

Ах, каква цена бе платила за своята хубост!

Трябваше веднага да съобщи на полицията за Съдърланд. А може би полицията вече знаеше, може би вече го бяха заловили? На

кое полицейско управление да се обади — в района на Грийн стрийт или в най-близкото в техния квартал? Ралф се бе запътил към входа за метрото, но съзря на тротоара униформен полицаи и се приближи до него.

— Извинете, господин офицер. Искам да дам показания във връзка с едно убийство. Убийството на това момиче, ето тук във вестника. — Ралф показва снимката на първа страница. — Или вече сте информиран за залавянето на убиеца? Името му е Съдърланд.

Младият полицаи поклати глава.

— Нищо не зная.

— Бихте ли записали името? Познавам убиеца!

Полицаят го погледна нерешително, дори без особен интерес.

— Къде живеете, господине? Имате ли постоянен адрес?

— Разбира се. Апартаментът ми е на Блийкър Стрийт.

— Добре, идете във вашия полицейски участък и там съобщете, каквото знаете. Удовлетворява ли ви това? — И полицаят отмина.

Ралф взе метрото до дома си, с шлифера под ръка и найлоновата торбичка, в която държеше шала, галошите си за дъжд и един сандвич за закуската си в един през нощта, който бе приготвил още преди посещението на Съдърланд и който възнамеряваше да изхвърли. Няколко пътници във вагона бяха разгънали същия вестник, още по-голям брой хора го четяха на спирката на Седемдесет и втора улица, от която трябваше да се прехвърли на експресния влак. На Четиринадесета улица той се качи на метрото в посока към Кристофър стрийт, след което закрачи припряно към дома. Най-близкото полицейско управление бе на ъгъла между Хъдсън и Десета улица, както провери в телефонния указател.

Докато наблюдаваше номера на Шесто управление, гореща вълна заля лицето му при мисълта как само след петнадесетина минути полицията ще нахълта в дома на Джак Съдърланд на Гроув стрийт. Обадиха се от дежурния пост на участъка и Ралф даде показанията си: във връзка с убийството на Елси Тайлър на Грийн стрийт, той, Ралф Линдърман, желае да информира полицията, че Джак Съдърланд — Ралф произнесе името по букви и събщи адреса на Съдърланд — трябва да бъде заподозрян на първо място като извършител на престъплението.

— Ще го запишем, господине. Ако искате да дойдете лично при нас, заповядайте.

— Благодаря.

Ралф първо изведе Бог на разходка. Кучето беше изненадано да го види в този час и заподскача, тихо заскимтя и затърка нос в коленете на стопанина си. Бог имаше кратка, но щастлива разходка и Ралф му обеща по-късно да го изведе за по-дълго.

В полицейския участък повтори изложението си, даде името и адреса си, които дежурният офицер на бюрото не записа и само разсеяно почука с писалката си по регистрационната книга.

— Познавам убитото момиче — повтори Ралф. — Този мъж — Съдърланд — дойде да ме види днес около пет и половина или шест следобед — или вчера, би могло да се каже. Попита ме какво съм правел по времето, когато Елси е била убита. Можете ли... можете ли...

— Какво да мога?

— Можете ли да извикате хората, които се занимават с това... Имате специален отдел за убийства, нали?

— Да, няколко.

— Бихте ли телефонирали на някой от тях и да ги попитате могат ли да разпитат Съдърланд. Може би вече са го заловили? Бих искал да зная това.

— Роднина ли сте на убитото момиче?

— Не.

Мъжът бавно се размърда, сякаш спореше със себе си да вдигне ли телефонната слушалка или не. Ала после позвъни, заговори някого с полуразбираеми откъслечни срички, попита отново за името на Ралф и за голямо негово задоволство произнесе името „Джак Съдърланд“.

Последва дълго мълчание.

— М-м. А-ха. Разбирам. Да. Е, това вече е нещо. — Той се засмя. — Да, благодаря ти, приятел.

Кръглото, загоряло лице на полицаия го изгледа с по-голям интерес.

— Да, вече са разбрали за Джак Съдърланд. Свързали са се с него.

— Задържали ли са го? — Гъстите вежди на Ралф се раздвижиха в напрегнато очакване, устните му бяха вече готови да се разтеглят в

победоносна усмивка. — В затвора ли е вече?

— Ами... казаха ми, че Джак Съдърланд е бил извикан по телефона от приятелката на момичето веднага след убийството. — Полицаят кимна. — Благодарим ви за отзивчивостта, господине. Ще имаме сведенията ви предвид.

Ралф остана вцепенен.

— Вие се шегувате с мен, тъй като това още не е доказано. Добре, но...

— Не, господине. Сега ме изслушайте внимателно. Направих си труда специално за вас да проверя този случай. Съдърланд е бил извикан от съквартирантката на убитото момиче. Опитайте се да го разберете. Лека нощ, господине.

— Лека нощ. Благодаря ви — произнесе Ралф с хладна любезност.

Напусна участъка с чувство на яростно безсилие и тръгна по павилионите да търси „Таймс“, макар и да се съмняваше, че вестникът е отразил престъплението на Грийн стрийт в четири следобед.

Ралф купи „Таймс“ и „Дейли Нюз“, надникна първо в „Таймс“ под мътната светлина на една улична лампа и намери на втора страница кратко съобщение, озаглавено „Убийство на млад модел“.

„Елси Тайлър, 21-годишна, е починала няколко минути след нападение от неизвестно лице или лица на площадката пред жилищния си блок на Грийн стрийт. Младата жена, чиито родители живеят в северната част на щата Ню Йорк, е била през последните месеци модел на известни фотографии. Полицията издирва престъпниците.“

Ралф се загледа към Седмо авеню, мислейки си за осветените прозорчета от лявата му страна, които не се виждаха от мястото, на което беше застанал — кафенето, в което някога работеше Елси. Тя се бе издигнала в живота, започнала бе да печели повече пари, но за колко месеца? За шест? Или може би само за четири? Тя бе проблеснала като комета — или като жълта роза — и някой я бе стъпкал. Кой друг, освен Съдърланд?

У дома Ралф отново прегледа сензационните колонки, търсейки информация за разследването на полицията, взирайки се с алчно любопитство във всеки детайл от личния живот на Елси — но нищо, освен краткия отзив, нищо във връзка с някое заподозряно лице. Прочете единствено фразите „изключително привлекателна“ и „известен модел в рекламата на модно женско облекло“, „млада сирена по страниците на модните списания“, което намекваше за интензивен живот. Можеше да си го представи.

Представяше си Елси в съмнителното обкръжение на Съдърланд, сред тълпа от богати безделници — утайката на обществото — с нощни забавления, които са си подхвърляли Елси от ръка на ръка и са я тласкали към разврата, дрогите и алкохола.

Ралф реши да изчака до следващия ден, докато не научи повече новини от радиото и пресата (телевизор нямаше, а и не желаше да си купи). Изяде, все пак, сандвича със салама, който възнамеряваше да изхвърли преди два часа и бавно закрачи из стаята. Бог го наблюдаваше объркан и притеснен от поведението му, очаквайки друга разходка. Да, щеше да изчака за по-обстойна информация, за някои мънички детайли, които биха уличили Съдърланд; той щеше да се опита да изklinчи, разбира се, достатъчно бе хитър за това — но твърде много обстоятелства бяха против него. Съдърланд бе добър бегач и разполагаше с предостатъчно време да извърши убийството и да се върне навреме у дома, за да отговори на телефонното обаждане на съквартирантката на Елси, Марион, ако изобщо бе имало такова. А не бяха ли Съдърланд и Марион съучастници? Ето, тази мисъл му бе убягнала. В последната колонка на вестника пишеше, че „момичето, с което Елси споделяла апартамента си“, телефонираше на болницата с помощта на „един приятел“, но жертвата починала секунди след нанасянето на фаталните удари. Полузадушен от ярост, Ралф си представи как напада Съдърланд с подобно оръжие, просто с една тухла, може би, и размазва неговия череп — а цената, която щеше да заплати за отмъщението — няколко години затвор — щеше да си заслужава, определено!

Ралф изведе Бог отново на разходка, мина западно по Гроув (прозорците на Съдърланд бяха тъмни), заобиколи по Бедфорд и Бароу към Седмо Авеню, но кафенето, в което работеше Елси, бе заключено, със спуснати завеси, сякаш беше в траур. Спусна се в южна посока към

Хъдсън, но не пресече булеварда. Мисълта да мине по Грийн Стрийт, покрай дома на Елси, му се стори потискаща и ужасяваща. А и бе възможно там да е пълно с журналисти, „хора от пресата“, въоръжени с камери и микрофони, за да се доберат до някоя и друга пикантна новина от съседите.

Легна си изтощен към четири сутринта, макар и да не можеше да помисли за сън. Днес нямаше да ходи на работа, беше уволнен. Чудесно. Беше се измъкнал от тази воняща дупка, чиито съдържатели, два двукраки плъха, смучеха пари от пороците и разврата: проституцията, наркоманията и хазарта, лентяйството и джебчийството. Добре, че се бе отървал от Шапиро и неговата компания! Нека му дадат и „лоша препоръка“! Той бе стъпил устойчиво на собствената си земя — територия, която нямаше нищо общо със смрадта на „Пламтящата аркада“. Ралф се обръщаше и мятеше в леглото. Утре можеше да си отспи на спокойствие. Единствената му утеха.

Събуди го звънът на телефона. Минаваше осем. Ралф вдигна слушалката.

— Ало?

— Прощавайте, с Ралф Линдърман ли говоря?

— Да.

— Обаждаме се от полицията... — Останалата част на изречението потъна в шума на преплетените телефонни линии. Важното бе, че искат да разговарят с него.

— Да, цял ден съм си у дома. Да, господине.

— Чудесно, обаждаме се от съседния ъгъл.

Ралф бързо се облече и затвори вратата на малката си спалня. Гостната му имаше представителен вид, бе изчистена и подредена, и Ралф отиде да направи кафе. Чу звън и натисна копчето на домофона, независимо, че вратата долу често зееше отворена. Но какво ли щяха да си кажат обитателите на къщата при вида на изкачващите се по стъпалата полицаи? Щяха да си помислят навярно, че се е оплакал от постоянната врява на съседите, или че е извършил някакво злодеяние.

В апартамента влязоха двама полицаи. Ралф им предложи да седнат, но само единият се възползува от поканата, а другият остана прав, загледан в надписа на вратата „Пригответе се за среща с вашето куче“. Попитаха го за местоработата му и той им даде адреса на

„Пламтящата аркада“, тъй като нямаше намерение да ги информира за скандала с работодателите си.

— Бяхте ли приятел на Елси Тайлър?

— Познавах я като своя съседка, когато живееше наблизо в квартала. Известно време обитаваше апартамент на Минета стрийт.

— Кога я видяхте за последен път?

Ралф дълбоко се замисли.

— Може би... преди шест седмици... не, преди два месеца, ако трябва да бъда по-точен. Кой ви отпрати при мен? Мистър Джак Съдърланд?

— Не, ние... Разпитваме всеки, който е имал някаква връзка с нея. Говорихме с хората, с които момичето е работило преди тук. Те ни дадоха името и адреса ви.

Ралф кимна едва доловимо. Разбра, че става дума за кафенето. Управителката, без съмнение, се бе изказала с непристойни думи за него.

— Откога познавате Елси Тайлър, господине?

Ралф отново се замисли.

— Може би от година... или малко повече.

— Посещавала ли е апартамента ви?

— О, не, господине! Не. Само се поздравявахме на улицата... при случайна среща.

Полицаят записва нещо в бележника си.

— Хората в заведението, където е работела, ми казаха, че често сте разговаряли с нея. В кафенето, а което почти ежедневно сте се отбивали.

— Да. Само когато ме обслужваше.

— Съобщиха ни, че момичето панически е избягвало контактите с вас.

Ралф почервения от досада, макар и да го напуши саркастичен смях.

— Как не! Опитвах се да я предпазя от контактите с разни хулигани, които се навъртаха около нея.

— Имате ли някого предвид?

Ралф се подсмихна, като се замисли за компанията на Елси, но не можа да назове никого по име.

— Гамени от квартала, маскирани като маймуни. Не бих могъл никого да разпозная, даже да ги видя на дневна светлина. Могат като нищо да убият човек — и вече са го сторили.

Ралф осъзна, че целият трепери и пъхна ръце в джобовете си.

Полицаят внимателно го изглежда.

— И не можете да ни съобщите никакви имена?

— Извинете ме! — Ралф отиде в кухнята, където кафето вече бе изкипяло и съскаше в газта. Затвори кранчето. — Не познавам никой от хулиганите, с които общуваше — каза той, връщайки се в стаята. — Но съобщих в полицейското управление на Десета улица, че имам сериозни основания да подозирам лицето Джак Съдърланд. — Ралф произнесе бавно фразата и многозначително поклати глава.

— Разговаряхме вече с Джак Съдърланд.

— И той е споменал навярно моето име. Така ли е?

— Не, не, нямаме такава информация. — Полицаят се спогледа с колегата си, който крачеше лениво из стаята, сякаш безучастен към разговора. — Вие явно се познавате със Съдърланд. Откъде?

Ралф подозираше, че се опитват да го подведат. Какво ли им бе наговорил Съдърланд, което не искаха да му съобщят?

— Върнах му портфейла. Беше го загубил пред дома си на Гроув стрийт и аз лично му го занесох.

— Сериозно? Кога се случи това?

— Миналият август. Попитайте самия Съдърланд. Вътре имаше документи с името и адреса му и аз му се обадох и му върнах съдържанието на портфейла непокътнато, с всичките пари вътре.

— Да? И после какво стана?

— Ах, после... После забелязах, че Елси го посещава в дома му. Запознал се с нея в онова кафене. Завързаха любовна връзка. Той не ви ли каза за това? Е, как няма да го отрече!

— Охо! — възкликна полицаят и отново се спогледа с колегата си, който този път бе проявил внимание към разговора. — Сигурен ли сте, мистър... ъ-ъм... Линдърман? Любовна връзка?

— Да. Аз съм пазач. Нощна охрана. Забелязах няколко пъти Елси да влиза и излиза от дома му. В най-различни часове на денонощието.

Полицаят отново записа нещо в бележника си.

— Кога, по-точно?

Ралф почервения от нетърпение и досада.

— Най-важното е, че са имали любовна връзка! Или Съдърланд я е използвал като обикновена проститутка!

Полицаят се стори на Ралф не човешко създание, а безчувствен робот, който само регистрира фактите, но не осмисля дълбокото им съдържание.

— Нима не разбирате какво искам да кажа? Съпругата му всичко бе подразбрала. Мисис Съдърланд. И двамата имаха любовни връзки, изневеряваха си взаимно.

— Кой? Казвате, и двамата...? — Сега и другият полицай се заслуша внимателно.

— Мисис Съдърланд имаше интимен приятел. Видях го веднъж. Висок, полуплешив човек.

Полицаят, който водеше разследването, вдигна поглед от бележника си леко усмихнат и поклати глава — жест, който се стори на Линдърман скептичен и снисходителен.

— Мистър Лин...

— Джак Съдърланд беше тук — прекъсна го Ралф — *тук*, в тази стая — и той посочи към пода. — Само няколко минути, след като беше убил Елси. Дотича тук обезумял, не на себе си, запъхтян и плувнал целия в пот. Попита ме *къде съм бил* вчера, в четири следобед. Опитваше се да...

— Твърдите, че Съдърланд е бил *тук* вчера?

— Да, сър. Не ви ли е съобщил тази малка подробност? Че как би могъл! Той се опитва да стовари вината върху *мен*, ала не може, тъй като...

— Седнете спокойно, мистър Линдърман. Нека всички седнем и обсъдим внимателно нещата заедно. — Полицаят нетърпеливо се размърда върху стола си.

Другият полицай и Ралф послушаха съвета му. Ралф избърса потта от челото си.

— Да, Джак Съдърланд дойде при мен вчера следобед около пет и половина. Тъкмо се бръсneh. Опитвах се безуспешно да заспя целия следобед. Попитайте който и да е от къщата, ако не ми вярвате! — Ралф махна с ръка към вратата на апартамента. — Те ще ви информират най-добре, че се оплаках от тупурдията, която вдигаха на стълбищната ми площадка. Шумна къща е това, децата пищят,

родителите вдигат скандали. Принуден съм да спя през деня, тъй като дежуря нощна смяна. Трябваше да съм на работа в осем вечерта.

Думите му изглежда направиха впечатление. Полицаят или детективът записваше всяка негова дума в бележника си. Имаше късо подстригана кестенява коса. Промърмори на колегата си:

— Съдърланд не ни спомена нищо за посещението си тук. Не спомена и името на Линдърман. Записал съм показанията му.

— Да, сър.

— Съдърланд е чудесен бегач, не забравяйте това обстоятелство — подхвърли Ралф.

— Какво искате да кажете с това? — попита другият полицай.

— Рано сутрин прави кросове из квартала, поддържа идеална спортна форма. Лесно би могъл да пробяга разстоянието до Грийн Стрийт и обратно — за не повече от шест или седем минути. А вчера, когато пристигна у дома, бе целият плувнал в пот. Направо си помислих, че ще припадне от умора.

Полицаят с късо остригана коса се облегна на стола и вяло се усмихна.

— Около пет и половина ли дойде у вас?

— Да, между пет и тридесет и шест.

— И колко време остана?

— Около десетина минути. Не пожела дори да седне. Попитах го защо е толкова разстроен, дали не се е случило нещо с малката му дъщеричка или с Елси, а той ми отвърна: „Не, няма нищо“. Все още чувам гласа му! И изглеждаше сякаш вбесен от това, че съм си бил целият следобед у дома.

Полицаят с късо остригана коса поклати глава унило или уморено.

— Мистър Линдърман, разбрахме от Марион Гил, приятелката на Елси...

— Да, чувал съм за това име, Марион Гил — наостри уши Ралф.

— Е, тъкмо тя е повикала по телефона Съдърланд след нападението, сварила го е у дома и той е пробягал целия път до Грийн Стрийт. Можете да забравите това име като убиец на жертвата, мистър Линдърман.

Линдърман го изглежда недоверчиво.

— Тогава той също може да забрави за мен! Бих оценил високо това!

Другият полицай леко се подсмихна.

Ралф възненавидя ехидната му усмивчица и цялата атмосфера внезапно му опротивя. Значи Съдърланд си е бил у дома?

— Мислите ли, че Марион ви е казала истината?

Късо остриганият полицай избърса челото си.

— Да, господине. Тя е била горе, в апартамента си, когато се е случило нещастieto. Ние...

— Но откъде знаете? — На Ралф внезапно му хрумна друг сценарий: Марион ревнува Съдърланд от Елси, тъй като той я харесва повече от нея. Възможно ли бе Марион да я е убила?

— Оставете ме да довърша, господине. Действията на Марион са потвърдени от няколко човека на Грийн стрийт. Те са чули писъците на входа и са забелязали Марион да се спуска надолу по стъпалата. Двама човека са я видели.

Ралф прехапа долната си устна и процеди:

— Навярно не сте осведомени, че Съдърланд е имал любовна връзка и с двете.

Другият полицай се приведе напред, ухили се на колегата си, който записваше нещо в бележника си и понечи да каже нещо, но късокосият припряно махна с ръка. При все това другият полицай тихичко се разкиска.

Какво смешно имаше в това, Линдърман не можа да разбере.

— Проверихме ли къщата тук? — попита вторият полицай.

— Да.

Станаха, благодариха на Ралф и го запитаха къде ще бъде днес и следващите няколко дни.

— Тук. Живея тук — отвърна Ралф.

След като си тръгнаха, Ралф затвори вратата на апартамента, поколеба се и сложи предпазната верижка. Кафето! Запали отново газта. После се приближи до вратата и долепи ухо до бравата.

Чу приглушени гласове на долния етаж и острите, но неразбираеми крясъци на тантурестата млада жена — новата обитателка на дома, която го ненавиждаше. Е, можеше и да го мрази, но поне бе първата, която щеше да се закълне, че си е бил вчера целия

следобед у дома и е крещял на децата, заплашвайки ги, че ще ги изрита надолу по стъпалата.

Бог го погледна и размаха опашка, щастлив да види господаря си усмихнат. Ралф го погали по главата на черни петна.

— Който се смее последен, най-добре се смее, Бог — тихо произнесе Ралф.

Той отиде да провери да не изкипи кафето отново. Справедливо възмездие! Не „кръвно отмъщение“, както надаваха вой евреите, а старото изпитано правосъдие с доказани факти, нямащо нищо общо с примитивната максима „око за око“ и „зъб за зъб“, тъй като в днешни времена осъждаха престъпниците на много по-мъчителния за гузната съвест затвор, а не на смърт. Ралф бе твърдо уверен, че Съдърланд е замесен в престъплението. Възможно ли бе да е използвал наемен убиец? Защо не бе споменал за подозрението си на полицията, докато беше все още тук? Не, добре че се бе въздържал. Класически случай бе престъпниците да се опитат да прехвърлят вината си на чужд гръб. Не трябваше нито за миг да издава тревогата си пред полицаите.

Докато наливаше кафето си, Ралф си спомни за един ярък, жив сън, който бе сънувал миналата нощ: две малки момченца в дома му бяха нападнали Бог, хванали го бяха за лапите и го ръгаха с нож в корема. Озверял от ярост, Ралф бе ритнал едното момче в корема, а другото бе пернал по врата със силен каратистки удар и бе убил в съня си и двете деца. На съдията или някой друг, който го разпитваше, отвърна: „Бог е по-важен от тази гнусна паплач!“. Или може би бе произнесъл „моето куче“? Както и да е, бе имал предвид кучето си, а не Бога, но в съня му съдията изглеждаше доста озадачен.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ТРЕТА

Джак подскочи при звъна на вратата, сигурен, че това бе Наталия. Навярно си бе забравила ключовете. Леко се усмихна, натискайки копчето на домофона и почувствува мускулите на лицето си вцепенени. Не му беше до смях тази сутрин. Телефонът го бе обезпокоил най-малко четири пъти — обаждяха се приятели, които го разпитваха със смаяни гласове какво знае за Елси и кой ли го е извършил. Наталия му позвъни в девет, за да му съобщи, че има среща с родителите на Елси и ги е поканила на обяд, така че ще се прибере у дома „в най-скоро време“. Както и да е, най-сетне си беше дошла.

— Здравей, скъпа! — Джак я притисна здраво в прегръдките си. Ухаеше на парфюма, който обожаваше, и вдъхна аромата на чистата ѝ, нагорещена от слънцето коса.

— Капнала съм от умора... а и съм толкова мръсна и изпотена!

— Как мина всичко? Разкажи ми какво стана.

— Настаних родителите ѝ в единствения хотел, който можах да намеря в бързината.

— На разходка ли бе, мамо? — Амелия се бе изправила на вратата и отправяше любопитен поглед към майка си.

— Разходка! — изрече негодуващо Наталия. — Не съм се бавила чак толкова много.

По негласно споразумение Джак и Наталия не споменаваха името на Елси и говореха за нея само с местоимението „тя“ или „нея“.

— Родителите ѝ са много симпатични — каза Наталия. — За разлика от очакванията ми. Интелигентни хора, а не някакви селяндури от затътената провинция. — Наталия изплакна лицето и ръцете си в банята, сетне се облегна на дивана и отпи от бирата си от една изстудена кутийка. — В началото ми се стори, че са настроени срещу Марион. Трябваше ми време, за да ги уверя, че са на погрешен път. А те... те... — Тя изглежда изпод око Амелия, която слушаше разговора. — Те просто не бяха на себе си, нищо не можеше да им влезе в ума.

— Господи — промълви Джак, представяйки си живо картината.
— За колко време ще останат тук?

— Предполагам... още два дни, но не съм сигурна.

— Имат ли роднини или приятели тук?

— Майката спомена за някаква жена.

— Брат ѝ беше ли с тях?

— Какъв брат?

— Елси ми бе казала, че има по-голям брат.

— О, да, сетих се. Казаха, че работел в Атланта. Не знаеха дали ще дойде. Но майката... — Наталия се засмя, припалвайки цигара „Марлборо“. — Тя е истинско... нейно копие. Същите коса и очи, същите... Е, ти ще кажеш какво още.

— Сериозно? — Джак седна на крайчеца на фотьойла, със същата колеблива и леко измъчена усмивка. — Направо не ми се вярва.

— Чия майка? — попита Амелия.

— Сладурче... — Наталия си пое дълбоко дъх. — Татко и мама трябва да поговорят няколко минути. А ти ни досаждаш като... данъчен инспектор.

Амелия се позамисли върху думата „досаден“, нещо влезе в малката ѝ главица, друго не доразбра и раздвоена и объркана се загледа през прозореца.

— Говориха ли вече с теб ченгетата? — попита я едва чуто Джак.

— Да, тази сутрин. Не са събрали сигурни доказателства срещу тази Фран. Разпитваха Марион за други имена.

— Тя има предвид някой друг?

— Не. — Наталия кръстоса протегнатите си крака и се загледа в тавана. Обута бе в черни памучни панталони и сандали с плоски подметки. — Издърдори поне още дванайсетина имена, на повечето от които не знаеше адресите.

Джак смръщи чело и прошепна:

— На всички нейни приятелки? О, не ми се вярва.

— Искаш да кажеш...

— Няма причина за това — промълви Джак тихо и многозначително.

Наталия стана от дивана и си наля „Гленфидич“ от бамбуковото барче.

— Завист — това е единствената причина — каза тя, след като отпи малка глътка. — Завист или ревност. Може би наркотици. Искам да кажа, че го е извършила някоя наркоманка в невменяемо състояние.

— Кой? Подозираш ли някого?

— Кой е кой? — попита Амелия и се извърна от предния прозорец.

— Някой от галерията на майка ти, сладурче — отвърна Джак. — Не го познаваш. — Джак внезапно си припомни как бяха обяснили на Амелия, че чичо ѝ Луис е заминал на дълго пътешествие из Япония. Засега детето не бе заподозряло нищо. Няколко пъти тя бе попитала за него. Е, тази версия нямаше да издържи дълго време, разбира се.

Думите на Джак се сториха безинтересни на Амелия и двамата с Наталия въздъхнаха облекчено, когато тя се оттегли в детската стая.

— Кой ли... — въздъхна Наталия и отново се изтегна на дивана. — Марион не подозира никой друг, освен тази Фран, която е толкова брутална, че понякога се питаш дали е нормално човешко същество...

— Но нали полицията вече е разговаряла с нея? — Джак все още шепнеше, опасявайки се да не ги подслушва Амелия отнякъде. — Марион ми съобщи, че е успяла да скалъпи някакво смахнато алиби...

— О, да! Но тя е вдигнала отвратителен скандал и полицията от немай-къде я е освободила.

— Освободила? След разговор от няколко минути?

— Нямам представа колко дълго са я разпитвали. Твърдяла, че е била с приятели в някакъв бар този следобед и те можели да го докажат. Това е предала сегашната ѝ приятелка на Марион, когато ѝ се обадила тази сутрин. Била е силно натряскана, бог знае с какво, и крещяла нещо несвързано в телефонната слушалка за това, че Марион е споменала пред полицията името на Фран.

— Но... би ли ми обяснила какво мисли полицията?

Наталия поклати глава.

— Нямам представа, както и Марион, тъй като още не са се произнесли по въпроса. Навярно Фран е под наблюдение, за да разберат дали няма да се издаде с някоя непредпазлива постъпка. О! Забравих да ти кажа последната новина. — Лицето на Наталия просветна. — Фран е изчезнала от квартирата си или поне от мястото, където е живяла в последно време. Марион ми го каза. Преди малко ѝ

се обадох от ресторанта. Полицията ѝ позвънила, за да я попита чувала ли е нещо за Фран и мяркала ли се е край Грийн стрийт.

— По-тихо, скъпа — Джак неспокойно се извърна към стаята на Амелия. — Трябва сериозно да подозират Фран, в противен случай не биха се интересували толкова от нея.

Наталия сви рамене.

— В края на краищата, подозрението е на Марион. — Тя отметна косата си назад и отпи от чашата си. — Във всеки случай не споменах нищо на семейство Тайлър за Фран.

— Идвала ли е някой път Фран на Грийн стрийт?

— Никога не се е качвала в апартамента им, зная със сигурност. Но таи невероятна злоба, че Елси ѝ е отнела Дженивиев. — Наталия изкриви лице в комична гримаса. — Тази смешна и нелепа Дженивиев!

Джак разбра, че Наталия има нужда да излее яда си. Той също се подсмихна, спомняйки си за флегматичната и безхарактерна Дженивиев, която продаваше някъде козметика.

— А какво е изфабрикуваното алиби на Фран?

— Една от версиите е, че е прекарала следобеда си в Ийст Вилидж. Някакъв барман си спомнил, че се навъртала там около четири, но не е напълно сигурен. Има и една бивша приятелка или съквартирантка — считат я за скулпторка, но и двете се занимават с пласиране на кока и какво ли не — та тя твърди, че двете са били на пазар на Осма улица и показала даже какви боклуци са си закупили. Но това не е убедително доказателство, Джак. — Наталия се размърда неспокойно на дивана и отиде да включи радиото, но после се отказа.

— Ами семейство Тайлър? Ще отидеш ли да ги видиш пак? Те не смятат ли... — Джак искаше да попита няма ли да пожелаят родителите на Елси да се срещнат с Марион. И да посетят моргата, за да кажат последно сбогом на мъртвото си дете. Джак се почувствува внезапно отмалял и угнетен и рязко стана от стола, за да поразсее добре познатото усещане, което често го сполиташе в моменти на безизходица.

Наталия му съобщи, че погребалната церемония ще се състои на следващия ден в Лонг Айленд — помогнала им тяхна позната, която отдавна живеела в Ню Йорк. Но Наталия нямало да присъства и предупредила за това родителите на Елси. Сянка премина по лицето ѝ и тя стисна устни с поглед, зареян нанякъде. Джак си спомни, че тя бе

посетила вече моргата, не желаейки присъствието на никого до себе си. Обясни му, че семейство Тайлър се държало извънредно дружелюбно с нея, че знаели за приятелството им с Елси от писмата, които редовно им изпращала, и че бащата бил много благодарен, че запознали дъщеря им с хора, които ѝ помогнали да преуспее в професията си.

Джак бе трогнат и развълнуван от тези думи. Може би наистина са се гордеели с успеха на Елси като фотомодел на известни фотографии в областта на модната реклама. Навярно са считали обществото, в което я бяха въвели за благопристойно, или най-малкото за безвредно. Убиецът за тях бе изникнал от собственото обкръжение на Елси.

— Били са доста слисани от поведението ѝ — продължи Наталия. — Казаха, че отдавна са изгубили контрол над възпитанието ѝ. Майката обаче ми се стори доста разбрана жена. — Смръщена, Наталия взе цигара от масичката за кафе и си наля още малко „Гленфидич“. — Стори ми се, че е приличала твърде много на Елси като млада. И наистина, като я погледнеш, не можеш да я наречеш възрастна жена! Майката е шведка. Елси веднъж ми бе споменала за Копенхаген — неслучайно може би. Някога е започнала кариерата си като балерина и се е отказала, след като се е омъжила. Бащата е бил хубав и представителен мъж, но сега доста се е позапуснал. По всичко личи, че на времето е хранил големи амбиции. Сега е собственик на мебелен магазин в тяхното градче. Джак... имаш ли нещо против да пуснем малко музика? — попита Наталия уверена, че Джак никога не би ѝ отказал.

— Обожавам музиката. Пусни каквото искаш.

Наталия сложи касета на Бийч Бойз, всмукна няколко пъти нервно от цигарата си и изключи касетофона. Отиде до лавицата с фонотеката край предния прозорец, за да потърси нещо друго.

— А какво ще правим с нашето пътуване? Двадесет и девет не е много далеч.

Наталия сложи нова касета.

— Югославия — произнесе замислено тя. — Искам да замина, само защото не ми се ще да заминавам никъде.

Джак я разбираше прекрасно.

Наталия пожела да слуша „Селски танци“ от Респики. Застанала бе на прозореца.

— Полицията постъпи добре миналата вечер. Отстрани всички журналисти от предната врата. А Марион ми каза, че все още разпитват съседите от къщите наоколо.

Джак продължи да я слуша внимателно.

— Изключихме и телефона, за да можем да поспим.

— Да ти кажа, докато не съм забравил, че Боб звъня тази сутрин. А снощи и Илейн. Обади се и Изабел, малко след като разговаряхме с Боб.

Наталия му благодари с леко кимване.

— Да си купувал някакви вестници тази сутрин?

— Не, съжалявам. Честно казано, не бих могъл да ги погледна.

— Аз надникнах в някои от тях. Но не ги донесох, разбира се — тя бегло се огледа към Амелината стая.

Джак се приближи до нея.

— Доколко Амелия познава Елси? Водила ли си я при...

— Да, няколко пъти. Спомням си, че един следобед се разхождахме заедно около Вашингтон Скуеър — спряхме се в едно заведение и ядохме сладолед. — Все още потисната, Наталия слабо се усмихна, сякаш си припомняше нещо изключително приятно. — Знае името на Елси — разпознава я безпогрешно по снимките в списанията.

Искаше да я запита за посещението ѝ в моргата, но не се осмели.

— Ти също я обичаше, нали, Джак?

— Е... по различен начин, може би. Когато казват „обичам“...

— По различен начин? — Наталия отпи последната глътка от чашата си. Обърна лице към прозореца.

Сълзи ли бе видял в очите ѝ или така му се бе сторило? Телефонът извъня и Наталия, седнала по-близо до него, вдигна слушалката. Джак дочу мъжки глас и от думите на Наталия разбра, че се обажда Боб Кемпбъл.

Отиде в спалнята да не пречи на разговора ѝ. Нямаше желание да влезе в ателието си, там всичко му напомняше за Елси — снимките ѝ, закачени на рисуванните дъски, рисунките по масата... „Невероятно, че се е случило посред бял ден...“ Кой от двамата го беше произнесъл? „Елси е била толкова добра да пише и телефонира на родителите си... Тя само разправяше на хората, че не иска да има нищо общо с тях...“ Джак излезе от спалнята и видя, че Наталия е привършила телефонния си разговор. Легнала бе по гръб на дивана с ръце под главата си.

— Мисля да се поразходя — каза Джак. — Имаш ли нужда от нещо? Мляко?

— Мляко ли? — попита разсеяно и безучастно Наталия, мислейки за нещо друго. — Не зная. Вземи каквото искаш.

В този миг поне Наталия приличаше на себе си. Джак надникна в хладилника и разбра, че и на него му е било безразлично има ли мляко, или не. Излезе със собствените си ключове. Наталия бе навярно съсипана, помисли си той. А какво можеше да каже за себе си? Струваше му се, че сега не е уместно да издава чувствата си. Още не можеше да се съвземе от удара — сякаш наблюдаваше света, неясен и изкривен, през счупено на малки парченца стъкло, които по някакво чудо не бяха изпаднали от рамката.

На улицата внимаваше да не залита и да не се блъска в хората, но не виждаше нищо около себе си. Тръгна в северна посока, отби се в един магазин малко преди Двадесет и трета улица, купи мляко и обичайната голяма бутилка кока-кола за Амелия и пое обратно към дома.

Наталия имаше новини за него. Полицейският детектив Маккълън им бе телефонира, тъй като Марион не си била у дома, с надеждата, че може би ще я намери у тях. Маккълън бе съобщил, че младо момиче, живеещо на Грийн стрийт, чуло силни писъци и видяло как една жена изскочила от входа на жилищния блок и побягнала.

— Каза, че била едра и набита, късо остригана млада жена в светли панталони, която се затичала в северна посока.

— Не мисли ли, че може да е Фран? — Джак си спомни за късата коса на Фран, а фигурата ѝ определено можеше да се нарече тромава и едра.

— Не го произнесе гласно. Но описанието напълно съответствува на Фран, нали? Жена! — Лицето на Наталия светна, като че ли вече бе надушила вярната следа. — Чудесно, че Маккълън ми го съобщи! Попита ме имам ли снимка на Фран. Представи си как сме поставили на видно място в семейния си албум снимка на Фран! — разсмя се Наталия. — Маккълън ми каза, че и двете — Фран и приятелката ѝ — са изчезнали. Полицията нахълтала в апартамента им и забелязала следи от набързо събран багаж.

— Сериозно! Къде е квартирата им?

— В Ийст Вилидж. Подходящо местенце за наркобизнес. Оставили даже и котката.

— Чудесна двойка — отбеляза Джак. Колко глупаво от нейна страна да изчезне точно сега, след като полицията я бе заловила веднъж дрогирана и сигурно би искала да разговаря с нея в по-нормално състояние.

— А онова момиче на Минета стрийт? Може би пази някаква снимка на Фран.

— А, Дженивиев. Полицията вече е била при нея. Няма, за съжаление. Нищо чудно да се опитва да стои по-надалеч от тази история.

— Всъщност, знаеш ли... Веднъж направих една малка карикатура на Фран.

— На Фран?

— Да, онази вечер, която прекарахме при Марион в „Гей найтиз“.

Наталия пожела да я види. Джак откри между рисунките на масата си малкото бележничко с бели листа. Там бяха скиците на слабия момък с изпито лице, облегал се на стената, на момичето с огромния, облечен на голо вечерен жакет и на Фран с дълга цепнатина наместо устни, с малки свински очички и прорязано от хоризонтални бръчици чело.

— О, Джак! Страхотна прилика, великолепно си я доловил! Тези очи!

И отвратителната, хищна челюст, помисли си Джак. Погнуса се от рисунката, която бе излязла от собствените му ръце.

— Веднага я разпознах! Безпогрешна е. Обзалагам се, че ще свърши добра работа на полицията!

— Мислиш ли? Мога да им я дам още сега. — Под ризата-кимono с кръгла якичка на рисунката се издуваха едри гърди. Джак потръпна от погнуса и отмести поглед встрани. Не искаше да вижда повече тази карикатура.

— Можем да ѝ направим ксерокопие. Не, по-добре е да оставим това на полицията.

Джак взе бележника от ръцете ѝ, откъсна страничката и ѝ я подаде.

— Моят принос към разследването.

Наталия се упъти към телефона.

Джак закрачи безцелно из хола. От полицията се обадиха, че ще дойдат да вземат рисунката. Наталия им бе обяснила нещата както винаги кратко и ясно, със спокоен и уверен глас.

— Споменаха ли нещо за съседите на Фран? Разпитала ли ги е вече полицията?

— Молюски. Затворили са се като миди в черупките си. Та виж само онова момиче от Грийн стрийт — чакала е до днес, за да съобщи една дума на полицията — след като всички съседи са наизлезли на улицата да видят линейката и носилката, която изнесоха.

Полицията пристигна след около половин час, но не с детектива Маккълън, а с младия офицер от криминалния отдел.

— Да, хм-м — усмихна се той при вида на карикатурата. — Да, изглежда много по-убедителна от рисунките по описания на очевидци, с които съм свикнал да работя.

— Това е Фран Дилън — или Боумън — другото име, с което се представя — каза Наталия. — Приликата е поразителна. Ако тя е лицето, което издирвате — предпазливо добави тя, взирайки се внимателно в полицая.

— Дилън, да. Тъкмо тя ни е нужна.

— Съвместно с детектива Маккълън ли работите? — попита Наталия.

— Невинаги, госпожо. Работя с няколко човека. Всъщност, още съм в началото на разследването. — Полицаят отказа да седне, отказа и предложената му чаша студена кола. Благодарил и си тръгна.

— Хрумна ми за момент — подхвана колебливо Джак, търсейки очите на Наталия — възможно ли е... нападателят... — той сниши гласа си до шепот, зърнал Амелия да излиза от стаята си — да е някой друг конкурентен модел?

Наталия също забеляза Амелия.

— Не ми се струва много убедително. Никога не се е оплаквала от хората, с които работи. А и... модел с тромаво тяло и грозно лице? — подсмихна се тя.

— Тат-коо! Пак ли дойдоха да те глобят? — попита Амелия. — Защо тези полицаи ти носят толкова квитанции за паркиране?

— Даа... Ами искат да си приберат парите, преди да сме избягали от страната! Но ти няма защо да се тревожиш. Все някак ще се оправим.

Телефонът отново иззвъня. Надяваше се да не търсят него, но се обаждаше Джоуел. Наталия вдигна слушалката.

— Би ли им казала, че не съм в състояние да разговарям с никого? Обясни там нещо... знаеш сама. — Наталия можеше винаги да измисли чудесно извинение. — Ще изляза отново за малко. Няма да се бавя. Може би само за час...

Наталия разбираше всичко и не задаваше излишни въпроси.

Джак се отби в един цветарски магазин на ъгъла на Гроув и Седмо авеню и купи букет от дванадесет бели рози, замисли се и прибави още шест червени. Взе едно такси до хотел „Мансфийлд“ на западната Четиридесет и четвърта улица, където бяха отседнали родителите на Елси. Продавачът му бе дал и малък плик с картичка в него. Надписа я на регистратурата в хотела, като помоли за писалка.

„От още един човек, който обичаше Елси.

Джак Съдърланд“

Връчи цветята с пликчето на мъжа зад гишето.

— Мисля, че са в стаята си, господине. Желаете ли да ги повикам?

— Не. — Джак поклати глава. — Благодаря ви.

Вратата на асансьора се отвори и от него излезе руса жена. Толкова много приличаше на Елси, че Джак не откъсваше поглед от нея. Беше на около четиридесет, малко по-едра от Елси и се движеше по същия начин, леко и грациозно, с високо вдигната глава. Джак едва не политна назад, когато пресрещна очите ѝ, сини като метличина.

— Мисис Тайлър...

— Да?

Джак забеляза, че очите ѝ бяха зачервени, може би от плач.

— Аз съм Джак Съдърланд. Радвам се да се запозная с вас. — Джак леко се поклони.

— Джак Съдърланд! Да! Съпругата ви беше толкова мила с нас. Каква приятна изненада!

Внезапна болка го проряза в стомаха, но за щастие успя да съдържи сълзите си. Поклати глава като стеснителен юноша.

— Аз... току-що ви донесох... ето това. — Той кимна към бялата кутия с цветята и човекът иззад гишето любезно ѝ я подаде.

— Колко мило от ваша страна! Цветя... — Облечена бе в черна пола и блуза в бяло и черно. — Колко са красиви!... И двамата бяхте толкова добри към нашата Елси. Нямаате представа...

— Ние... — Джак неловко примига. — Не сме и предполагали, че поддържа близък контакт с вас...

— О, подозирам какво ви е наговорила Елси. Мислеше се за *напълно* самостоятелна. Да... И наистина *беше* такава. — Мисис Тайлър се усмихна. Изглеждаше напълно овладяна, ясните ѝ очи издаваха смелост и твърдост. Тя погледна към асансьора. — О, ето го и Бил, съпругът ми. Бил!

Към тях се приближи мъж с посивяла коса, в морскосин блейзър и летни панталони. Обърна се към Джак с приветлива усмивка, ала очите му бяха тъжни и напрегнати.

— Бил, това е Джак Съдърланд. Донесъл ни е разкошен букет с рози.

Джак стисна здраво протегнатата му ръка. Думи! Неясни обяснения, които дочуваше сякаш отдалеч през гъста непроницаема мъгла. Думи на благодарност за грижите и вниманието към дъщеря им.

— Дали да не се качим горе... За малко... Не е зле да си поговорим насаме... — Той потърка връхчето на носа си, притеснен и сякаш объркан.

— Благодаря, но възнамерявам да си тръгна... Освен ако мога с нещо да ви бъда полезен. — Джак изчакваше отговора. — Колко време смятате да останете тук?

— Заминаваме утре вечерта, някъде към осем. Нали така се уговорихме, Бил?

Тайлър кимна в знак на съгласие.

— Да, точно така.

Джак разбра, че ще се върнат у дома веднага след погребалната церемония, както му бе съобщила и Наталия.

— Знаете къде можете да ме намерите — промълви Джак с неловка усмивка и мисис Тайлър кимна с разбиране. — Ние сме си почти целодневно у дома. Обадете ни се, ако...

Ако какво? Нямаше и представа. Отстъпи заднешком и залитащ с неуверена крачка, сбогува се с измъчена усмивка и напусна фойето на

хотела силно потиснат.

След няколко секунди се озова на улицата в задъхан бяг, с изпотено чело, треперещ целия, полузатворил очи пред ослепително ярката, влудяваща мозъка му бездушна слънчева светлина — в един безсмислен ден, в един безжизнен и бездушен свят. Внимаваше единствено къде стъпва, посоката за него нямаше значение. Сгрещил ли бе, че избягна любезния, но мъчителен за него разговор с родителите на Елси във фоайето на хотела? Възможно бе да ги е засегнал, ала от друга страна нужно ли бе да ги безпокои с присъствието си точно в този момент? И за какво, по дяволите, трябваше да им каже, че всеки обичал дъщеря им, че мнозина били хлътнали по нея и я считали за малко дивно божество? Или те вече всичко бяха разбрали? Нима не познаваха най-добре от всички собственото си дете?

— Ей, мътните да те вземат, калтак такъв! Що не зяпаш в краката си като вървиш? Твойта мама, фиркано пиянде!

Джак вдигна неприязнен поглед към противната фигура срещу него, чието рамо неволно бе блъснал — мъж ли бе това или жена — в мръсен и опърпан шлифер, с коса, спускаща се като гнили водорасли върху раменете и челото ѝ.

— Съжалявам, извинете — процеди през зъби Джак, докато онзи продължаваше да го обсипва с псувни изпод водораслите на изкривеното си от ярост лице.

На Тридесет и четвърта улица се спря до едно току-що освободено такси.

— Към Гроув стрийт, ако обичате.

Наталия бе приготвила студена закуска. Джак ѝ спомена за посещението си в хотел „Мансфийлд“. Да разговарят в момента бе невъзможно, тъй като Амелия бе седнала на масата с тях.

— Срещата ме изненада. Очаквах да видя съвсем други хора.

— Нали ти казах — усмихна се полуиронично Наталия, сякаш бе предугадила потреса на Джак от смайващата прилика между майката и дъщерята.

— А мистър Уилям Тайлър изглежда нямаше нищо общо с появата на Елси на този свят — поиска да сподели Джак, но „прозренията“ му не бяха твърде уместни за момента.

Късно вечерта Наталия излезе да потърси вестник „Таймс“. Карикатурата на Фран бе поместена на втора страница, с големината на една широка колонка. За нещастие отдолу имаше пояснителна бележка, която недвусмислено намекуваше за познанството на Джак с Фран и едва ли не за приятелска връзка помежду им, макар че рисунката бе толкова саркастична, че прекрасно изразяваше настроението и чувствата на отвращение и неприязън на нейния създател. Франсис Дилън, двадесет и шест годишна, със светлокестенява къса коса, с ръст метър и шестдесет и тежаща седемдесет килограма, бе издирвана от полицията като свидетел във връзка с убийството на Елси Тайлър, модел на модно облекло, нападната пред входа на дома си в четири следобед на еди-коя си дата. Краткият репортаж гласеше, че полицията е разпитала всички близки съседи в квартала като евентуални свидетели на „атаката посред бял ден“ пред жилищния блок на невинната жертва. Наталия съобщи на Джак, че са поискали сведения и от съдържателите и клиентелата на всички барове, ресторанти и дискотеклубове в принадлежащия район на Сохо.

Малко по-късно позвъни и Марион и Джак чу думите на Наталия по телефона: „Чудесно, няма значение“, отнасящи се навярно за късния час на обаждането. Марион се бе прибрала току-що в квартирата си и искаше да ги информира къде се намира в момента. Не пожела да се срещне с родителите на Елси, освен, ако разбира се, те специално не бяха настояли да я видят.

— Казах ѝ, че няма защо да се измъчва напразно, и че би било по-добре да поспи, и да вземе решение на следващата сутрин. Разбрах по гласа ѝ, че е съсипана от нерви и преумора. Подозирам, че няма никакво желание да присъствува утре на погребението. Едва ли ще отиде.

— А ти? — Можеха да разговарят на спокойствие, тъй като Амелия отдавна си беше легнала.

— Да — промълви тя.

Джак подразбра мотивите ѝ; Наталия обожаваше Елси и щеше да намери сили да издържи на погребалната церемония: от друга страна се считаше задължена да придружи родителите и в почти непознатия за тях огромен град — най-малкото, с което можеше да облекчи страданието и объркаността им.

— Искаш ли да дойда и аз?

— Няма смисъл. Но ако толкова желаеш, ела.

На следващия ден, в три следобед, отидоха в малката протестантска църква на Западната Двadesета улица. Джак се слиса от присъствието на голяма група млади момичета сред роднините и приятелите на Елси, мнозина от които явно бяха взели назаем чуждо траурно облекло. Наталия едва сдържа усмивката си. Познаваше някои от тях и ги поздрави с леко кимване. Марион не беше сред тълпата. Но съзря фотографа Беркмън, който разговаряше с родителите на Елси, придружен от двама мъже и една жена, навярно също фотографи. Наталия посочи с пръст малко ексцентрично облечена персона и тихо прошепна в ухото на Джак, че това е импресариото на Елси. Службата бе кратка и сериозна: „... още недостигнала зряла възраст...“. Елси би предпочела рокмузика, помисли си Джак, ако групичката, събрала се в нейна чест, би пожелала да я изпрати от земния ѝ път красиво и достойно. И Изабел Катц беше дошла, макар че Наталия не ѝ бе споменала нищо за деня и часа на траурната церемония; зърна и развълнуваното лице на Боб Кемпбъл. Ковчегът бе поставен някъде встрани, или поне не се виждаше край олтара, където пасторът произнасяше прочувственото си слово.

— Благословени да сте и двамата — изрече полутържествено-полупечално Боб и стисна поотделно ръцете им. Извърна още веднъж поглед към олтара и излезе леко прегърбен навън.

Джак се увери, че никой не ги слуша и попита Наталия:

— Ще има ли погребение — след всичко това?

Наталия кимна.

— Да, но едва ли има смисъл да присъствуваме. Все пак, да се обадим на родителите на Елси...

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Във вторник сутринта Ралф Линдърман видя карикатурата на Франсис Дилън в „Таймс“, издирвана за свидетелски показания във връзка с убийството на Елси и първата му изненада бе, че почитания от него вестник може да публикува тази „мърлява детска рисунка“, а когато разбра, че авторът ѝ е Джак Съдърланд, в гърдите му закипя вълна на гняв и омраза. Мръсен, хитър трик от страна на Съдърланд — да поведе полицията по невярна следа, само и само да спаси кожата си! Каква ли версия беше скалпил за тази жена — приятелка на Елси ли бе тя? — за да отклони вниманието на властите от собственото му престъпно деяние? Дали изобщо съществуваше тази жена — или им бе подхвърлил измислено име?

А може би полицаите водеха двойна игра, преструвайки се, че вярват на показанията на Съдърланд за някакви си Дилън, докато в същото време го държаха под око? Претърсили ли бяха апартамента на Съдърланд? Силно се надяваше да е така. Колко ли интересни са били обясненията между неверния мъж и озлочестената му съпруга — името ѝ беше споменато в „Таймс“, а семейството им бяха нарекли „близки приятели на Елси Тайлър“. Тайно в себе си Ралф предвкушаваше удоволствието от публичния скандал. Наталия Съдърланд бе обречена да узнае жестоката истина и навярно страдеше неимоверно в този момент, научила на всичко отгоре, че съпругът ѝ, освен блудство с едно невинно дете, бе дотолкова затънал в калта, че я бе умъртвил, за да прикрие греха си и ужасяващия страх — нямаше съмнение в това — че Елси би могла да го издаде пред приятелите и сътрудниците му в работата. Или пък Елси сама бе пожелала да прекрати тази любовна връзка и Съдърланд не бе могъл да го понесе и от ревност и честолюбие я беше премахнал. Но тези подробности нямаха значение. Съдърланд бе изпечен лъжец.

Фактът, че полицията бе снела подозренията си от Съдърланд под претекста, че си е бил у дома, когато му е позвънила Марион, Ралф отхвърли от мисълта си като поредната му вулгарна лъжа.

Чувствувахе, че в тази история нещо не е наред и че обстоятелствата не се свързват помежду си. Губеха се цели десет минути от момента на убийството до позвъняването на Марион. Или самата Марион прикриваше някаква улика към Съдърланд? Нямаше и съмнение, че Съдърланд въртеше любов и с двете. Никога нямаше да забрави онази неделна сутрин, когато Джон бе излязъл с двете момичета от дома си, хванал ги под ръка, и се бяха отправили със залитаща походка през Блийкър към Седмо авеню, за да хванат такси.

Марион изглеждаше засега въвн от всякакво подозрение, ала не бе изключено тя да е извършила убийството в пристъп на болезнена ревност и омраза. Ралф бе помислил и за тази възможност и сега подозренията му се бяха увеличили. Съдърланд навярно бързо бе изтичал до дома си в онзи следобед, изчаквайки предварително уговореното телефонно обаждане, което можеше да му осигури непоклатимо алиби. Възможно ли бе да са завързали страстна любовна връзка и да са замислили заедно убийството? Наталия познаваше ли Марион? Беше ли ѝ съобщила Елси за новата си приятелка и съквартирантка?

Такива мисли измъчваха Ралф, когато изведе Бог на разходка в единайсет сутринта, опитвайки се да овладее тъгата и гнева си. Сети се, че трябва да купи нещо за обяд, без да забравя, разбира се, и за придиличия Бог. Не се осмеляваше да се отбие в магазинчето на Роси, припомняйки си неотдавнашната среща там със Съдърланд, но и не можеше да влезе с Бог в супермаркета на ъгъла на Гристид и Блийкър. Отиде в едно магазинче на Седмо авеню и купи малко храна и голяма тлъста пържола за Бог, обсебен от тягостни мисли и мрачни предчувствия. Не смяташе поне засега да потърси някоя нова работа, нито да поиска социална помощ след уволнението си от „Пламтящата аркада“. Имаше правото на няколко напълно свободни дни, през които да мисли само за Елси — дни на тъга и униние, мрачни и неспокойни. Едва бе успял да подремне няколко часа миналата нощ, макар и да се бе надявал на „нормален“ сън по времето, когато проклетите италианци от долния етаж се изтощаваха от непрестанната си дневна гюрултия. Разбираше добре, че безсънието му е плод на тревога и потиснатост — сякаш и мрачните му нощи бяха надянали траурна дреха и скърбяха заедно с него по изгубената му любов.

В топлите следобеди и вечери Ралф често лежеше по пижама в леглото си с книга в ръка, взета от Градската библиотека и на всеки кръгъл час слушаше новините по радиото върху нощното си шкафче. Вече два дни не съобщаваха нищо за трагедията на Елси Тайлър, ала на следващата вечер, точно в седем, във вечерния бюлетин говорителят съобщи, че полицията издирва Франсис Дилън, двадесет и шест годишна, от приятелското обкръжение на младия модел, на чийто свидетелски показания полицията възлага големи надежди.

Ралф спусна боси крака от леглото, пхна се в домашните си чехли и неспокойно закрочи из апартамента, забравил за детските крясъци от долния етаж и ударите с топка по заключената си външна врата. Ако заловяха тази Дилън, щяха ли да я заподозрат в убийството на Елси? Нямаше ли да скалпят набързо някакво фалшиво обвинение?

Ралф трескаво погледна към телефона, обзет от внезапния импулс да се обади на Съдърланд и да му каже без много увъртания какво мисли за него: че публикуваната във вестника карикатура на Фран е един от обичайните му трикове, с които иска да отклони вниманието на полицията от себе си и да я насочи към невярна следа. Да, това щеше да каже в кварталния участък, и то още сега. Чудесна идея! Този път Съдърланд нямаше толкова леко да му се изплъзне.

Провери в телефонния указател за номера на полицейския участък на ъгъла между Хъдсън и Десета улица. Отговориха незабавно на повикването му, но го помолиха да изчака. Ралф стоя толкова дълго с онемялата телефонна слушалка в ръка, че накрая се отказа и я положи обратно на вилката. Отиде в стаята си да се облече. Избра специално за случая светло лятно сако и въпреки палещата горещина навън пристегна яката на ризата си с елегантна вълнена вратовръзка. Разчиташе на представителната си външност, която щеше да придаде още по-голяма тежест на свидетелските му показания.

Ралф влезе във фойето и се обърна към дежурния млад полицаи зад гишето.

— Казвам се Ралф Линдърман. Длъжен съм да ви съобщя някои интересни подробности във връзка с... убийството на Елси Тайлър.

— Елси... — Полицаят не беше човекът, с когото бе разговарял при първото си посещение в участъка.

— Става дума за убийството на Грийн Стрийт преди около една седмица.

— О, да! С удоволствие ще ви изслушаме, господине. — Полицаят се пресегна за писалката си. — Бихте ли повторили името си?

Ралф даде адреса и телефонния си номер.

— Веднъж вече идвах тук — повиши глас Ралф с нарастващо раздразнение, тъй като младия полицаи явно не бе запознат със случая. — Убиецът, когото издирвате, не е заподозряната Фран Дилън, а съседът ми Джек Съдърланд, който живее на Гроув стрийт, близо до дома ми.

Дежурният полицаи го изгледа вече по-внимателно и потърка замислено брадичката си.

— Случаят, за който говорите...

— Двадесет и една годишно момиче, почти дете! Мога ли да разговарям с криминалния инспектор... или с някой, който е в течение на събитията?

— Бихте ли изчакали само за момент? — Дежурният офицер хлътна зад полуоткрехнатата врата на най-близката канцелария.

Ралф остана прав под зоркия поглед на полицаия от охраната, облегал се зад него на стената. Младият офицер се забави само четири минути в съседната стая, след което се появи отново в коридора, подхвърляйки последна реплика към колегата си вътре. Обърна се към Ралф и го загледа с нескрито любопитство.

— Да. Какво имате да ни съобщите, господине?

— Убиецът е Джек Съдърланд. Живее на Гроув стрийт. Зная няколко уличаващи факти. Бих искал да ги съобщя на отдел „Убийства“, или на който и да е друг, занимаващ се с разследването на случая. Причината, поради която съм тук, е, че вашият полицейски участък се намира най-близо до дома ми.

— Да, господине. Но аз вече направих проверката. Криминалната полиция познава Съдърланд. Сега са се насочили към...

— Човекът, когото издирвате, е Съдърланд!

Младият полицаи си пое дълбоко дъх.

— Случаят е твърде заплетен, господине. Заподозрени са доста лица. А вие какво знаете за Съдърланд?

— Зная със сигурност, че той е главният виновник за престъплението. Имаше любовна връзка с момичето, което убиха. Информирана ли е полицията за тази малка подробност? Бих желал да разговарям с някого, който се занимава специално със случая и е запознат с най-дребните детайли. Мога ли да поговоря с колегата ви от съседната стая? — Ралф нервно махна с ръка към полуотворената врата.

— О, не, господине, влизането на външни лица там е строго забранено.

— А защо? — сприхаво попита Ралф и се запъти към канцеларията.

Дежурният полицай на входа и младият инспектор реагираха мигновено, хванаха Ралф за ръцете и той се отпусна с престорена смиреност.

— Няма защо да се безпокоите. Не съм луд за връзване — произнесе Ралф с крива усмивка и издърпа ръце от хватката им. — Дошъл съм доброволно при вас, за да ви съобщя, че убиецът е Съдърланд и че напразно си губите времето да издирвате други лица — например онази жена, която полицията е заловила днес. Дилън ли се казваше?... Франсис!

Двамата го изгледаха с любопитство. Единият произнесе: „Добре, сър“, сякаш успокояваше някого, който не беше с всичкия си.

Офицерът, с когото бе разговарял младия полицай, подаде глава от вратата на кабинета си.

— Какво става, Чарли? Каква е тази гюрултия?

— Мъчи се да ни обясни нещо за онзи Съдърланд. Иска да ни убеди, че е опасен престъпник.

— Попитайте го знае ли нещо по-конкретно. Разполага ли с някакви сигурни доказателства?

— Аз зная всичко — твърдо отсече Ралф и впери поглед в него с надеждата, че е попаднал най-сетне на човек, който ще го разбере, за разлика от другите двама глупаци. — Съдърланд е добър бегач, известно ли ви е това? Спокойно може да пробяга разстоянието от Гроув до Грийн стрийт за десетина минути! Освен това, той е имал интимна връзка с онова момиче! А също и с нейната съквартирантка Марион! Въртял е любов и с двете едновременно. Можете ли да си представите? Ако вие успеете да...

— Нужни са ни конкретни доказателства — отбеляза меко полицаят. — Ако сте видели нещо със собствените си очи, бихте ни били от голяма полза. Бяхте ли свидетел на убийството?

— Не, господине. В онзи фатален следобед си бях у дома. На Блийкър Стрийт.

— Жалко — полицаят вдигна рамене.

Ралф започна да разказва всичко отначало. Внезапно и четиримата заговориха едновременно, подлагайки Ралф на кръстосан разпит, като най-много въпроси му задаваше полицаят от охраната.

— Но аз зная всичко! — повтаряше Ралф, опитвайки се да ги убеди, че колебливите им предположения ги водят към задънена улица.

— Съдърланд няма да ни избяга — подсмихна се полицаят, — той е женен мъж, със спокоен и улегнал семеен живот... и с постоянен адрес!... Едва ли би могъл... Ха-ха!... Не вземайте нещата толкова сериозно!... Утрото е по-мъдро от вечерта. Желая ви лека и спокойна нощ, господине.

Ралф не разбра кога се бе озовал на тротоара. Гласовете им все още звучаха в слуха му, макар и да се чувствуваше толкова изолиран и самотен в странно обгърнатата го тишина, сякаш бе оглушал. Тръгна в северна посока и след миг колебание зави на следващия ъгъл. Съдърланд имал постоянен адрес! Що за безсмислен аргумент? От ден на ден той все повече се изплъзваше от подозренията на полицията с хитрата си тактика и умението да заблуждава наивниците с разни скалъпени истории в своя защита — ала него, разбира се, трудно можеше да измами. Нима не бе заявил, че прекарва по-голямата част от времето си със съпругата си у дома, за да се представи пред хората за порядъчен и невинен човек?

Обхванат от безсилна ярост, Ралф припряно закрачи по улицата, ала не можеше да прогони безпокойството си и гнетящите го мрачни предчувствия. Така и не разбра кога се бе озовал на Шеридън Скуеър. Тогава направи нещо, което не му се бе случвало от години. Влезе в един бар-ресторант със зелен навес над входа, който винаги бе подминавал с безразличие по време на безкрайните си разходки с Бог, с намерението да си поръча нещо за пиене. Избра уиски и барманът го запита коя марка предпочита. От многото имена, които му изреди, Ралф се спря на „Уайт Хорс“. Раздиран от вътрешно напрежение и тягостни мисли, съзнаваше, че е изгубил по най-унизителен начин

играта. Опитал бе всичко, от най-дребните уличаващи факти до неоспоримите доказателства, които биха убедили и най-скептичния ум, ала, уви, беше попаднал на безсърдечни и невежи хора, пред които безславно се бе провалил. Чувал бе, че алкохолът в малки количества е най-доброто успокоително средство. Уискито с лед разля в жилите му благотворна топлина и поразсея влудяващото го напрежение. И тъй като гърлото му бе все още пресъхнало, помоли за чаша вода и една бира. Озъртайки се предпазливо наоколо, разхлаби възела на вратовръзката си, свали я и я пхна в джоба на самото. После съблече и самото си, подгизнало от пот. Ресторантът разполагаше с климатична инсталация и Ралф скоро се отпусна в приятната разливаща се прохлада. Отпиваше бавно от бирата си и се взираше успокоен в падащия здрач — благословен завършек на още един тягостен ден. Бар-ресторантът беше препълнен с непознати хора. Дали бяха идвали тук Елси и Наталия? Ралф се почувствува отморен и освежен. Поръча си втора чаша с уиски. Заплати с десетдоларова банкнота и остави един долар бакшиш.

Но постоя още дълго на масата, разреждайки уискито си с вода. Съдърланд им се беше изплъзнал с най-долна измама! Ами да! Кой знае как бе изнудвал и заплашвал съпругата си, за да ѝ запуши устата с юмрук, може би; каква ли отвратителна сцена се разиграваше в този момент в апартамента на Гроув стрийт! Полицията навярно се беше вслушала в предупрежденията му и бе позвънила на Съдърланд, за да се увери, че не е напуснал дома си. Дали не се бе досетил, че обръчът около него се стяга и огорчената му съпруга едва ли би свидетелствувала в негова защита? Че по-скоро би се зарадвала да го види разобличен и наказан от правосъдието? Само допреди една година Ралф трудно би могъл да повярва, че Съдърланд е способен на такова злодеяние. Би счел за абсурдно, за налудничава фантазия, че животът на Елси ще бъде прекършен така внезапно, по толкова брутален начин. Като си помислиш само, че Съдърланд се бе оказал по-порочен и по-покварен от хулиганите, с които дружеше Елси!

Допи уискито си и се отби до мъжката тоалетна. После се упъти към дома си, окачи самото си в гардероба и надяна каишката на скимтящия от нетърпение Бог. Горкият Бог, бе закъснял с вечерната му разходка.

След като обиколиха квартала по обичайния маршрут и се върнаха у дома, Ралф сложи портфейла си в джоба на панталоните си и излезе отново навън. Задушаваше се сред четирите стени на внезапно опустелия си дом, обзет от непреодолимия импулс да хукне нанякъде в безцелна посока, само и само да се освободи от мрачния затвор на гнетящите го, безрадостни мисли. Бавно закрачи към Шеридън Скуеър и обходи няколко пъти площада, с намерението да възвърне душевното си равновесие и спокойствие в цивилизования малък парк или онова, което наистина представляваше той преди двадесетина години. Отнякъде изскочи мъжка проститутка — висок, в сини джинси и кльощав като пръчка — погледна го изкосо и бързо го подмина.

— Добър вечер, мадам! — подметна ехидно Ралф, раздразнен от появата му и продължи в своята посока.

На тротоара, край ниска желязна ограда, се въргаляше счупена бутилка от уиски. Прекрасно можеше да послужи на някого за оръжие. Коя ли щеше да бъде поредната невинна жертва в огромния престъпен град? Кой би могъл да устои на това оръжие в ръцете на някой нощен мародер, наумил си да заграби нечий портфейл?

Хрумна му внезапно, че би могъл да се обади на Съдърланд и да се срещне с него очи в очи тази вечер, в собствения му апартамент, в присъствието на съпругата му, разбира се, за да ѝ съобщи горчивата истина. Щеше ли да одобри постъпката му мисис Съдърланд? Ала се опасяваше, че Съдърланд не би го допуснал да припари до дома му и би му казал — както и преди, когато му бе върнал портфейла: „Ще се срещнем долу, на тротоара“. Но най-вероятно бе да не пожелае въобще да го изслуша. Ще позвъни на долната врата, твърдо реши Ралф, и ще се натрапи в дома им, пък каквото ще да става. Защо да не опита късмета си?

Запъти се с решителна крачка към Седмо авеню, обмисляйки внимателно всяка своя реплика. Щеше да припомни на Съдърланд в присъствието на Наталия онази ранна утрин, когато го бе видял в компанията на Елси и приятелката ѝ Марион. Щеше да му каже право в очите какво мисли за долната му постъпка и притиснал го до стената, щеше да изтръгне цялата истина от него.

Чувствайки се все по-уверен с всяка своя стъпка, изведнъж потресен забеляза Съдърланд да крачи право срещу него на Гроув

стрийт. Ралф бе заобиколил току-що ъгъла на Бедфорд, умишлено избрал по-дългия маршрут.

— Мистър Съдърланд? — извика Ралф.

— Даа? Здравейте. — Съдърланд забави крачка. Носеше малка пазарска торбичка, пълна с продукти.

— Бих искал да поговоря с вас за някои неща. Ала в присъствието и на съпругата ви. Мога ли да се отбия горе в апартамента ви за няколко минути? Бих желал и съпругата ви да чуе онова, което имам да ви кажа.

Съдърланд бавно пристъпи още една крачка напред, която Ралф почувствува с всяка своя фибра като жест на неприязън и враждебност. Съдърланд тъкмо изкачваше външната площадка пред дома си, когато Ралф го заговори.

— Неудобно ми е да ви поканя горе в този късен час. Може би дъщеря ми вече си е легнала — произнесе Джак с едва прикрито раздражение. — Какво има да ми кажете?

— Настоявам да го чуе и съпругата ви — твърдо отсече Ралф и впери мрачен поглед в него, решил, че този път няма да си позволи да го изиграят.

— Съпругата ми? Но какво общо има тя с...

— Знае ли тя за момичетата, които бяхте поканили в дома си — Елси и Марион... Които придружихте до таксито в онази неделя, в шест сутринта... И Елси се направи, че не ме е забелязала?

— Разбира се, че знае. Бяхме всички заедно на гости у едни приятели. Но за какво всъщност намекувате? — Дори в тъмнината Ралф забеляза свъсените недружелюбно вежди на Съдърланд.

— За това, че сте виновен! И ако не се предадете доброволно на полицията, аз ще взема мерки да...

— О, стига вече, Линдърман! Писна ми от вас! Защо не си гледате работата?

— Ами номерът с карикатурата във вестника? Да не би да ме смятате за будала, който лесно ще се хване на въдицата ви? Не успяхте да стоварите вината върху мен и сега се опитвате да се измъкнете по най...

— Защо си пъхате гагата в чуждите работи? Въобразявате си, че правите добро, но само повече усложнявате нещата. Нима не разбирате, че сте досаден като конска муха и от месеци наред...

— Ще напиша на жена ви писмо и ще го предам лично в ръцете ѝ! Любопитно ще ѝ бъде да разбере някои и други нещица...

— Оставете жена ми на мира — или... — процеди през зъби Съдърланд и заплашително пристъпи към Ралф.

Ралф леко се отдръпна назад. Мъж и жена бързо минаха по тротоара и впериха любопитен поглед в двамата.

— Или ще оставите жена ми на мира, или ще повикам незабавно ченгетата. Имам какво да им кажа! Изглежда, че ви е къса паметта! Колко пъти се канехме с Елси и всички останали да се оплачем в полицията от гадните ви похождения, от мръсното ви шпиониране! Навлек такъв! Съжалявам, че не го направихме по-рано!

— Я по-спокойно, да не ми трепне ръката, че виждате ли това тука в джоба ми? Бързо-бързо можем да разчистим старите си сметки, още сега, тук, на тротоара. — Ралф бе пхнал ръка в десния джоб на панталона си, където държеше портфейла си с подозрително изпъкнали краища.

Съдърланд впери поглед в издутия му джоб. Макар и светлината на най-близката улична лампа да бе твърде слаба, той ясно различаваше предметите и би могъл да се хване на уловката. Пребледнял ли бе наистина от страх, или така му се бе сторило? Съдърланд пусна торбичката си на земята, извърна се към Ралф и замахна с левия си юмрук.

Ралф избегна удара, който само леко докосна горната част на главата му. Нахвърли се освирепял върху Джак, ала вместо да го улучи в диафрагмата, се блъсна във вдигнатото му коляно и рухна на земята.

Съдърланд също бе паднал при опита си за самоотбрана, но Ралф се изправи пръв на крака. Съдърланд рипна като пружинена играчка от земята, сграбчи Ралф за лакътя и го запокити с всичка сила към стената. Ралф почувствува как нещо пропука в дясното му рамо и остра болка го прониза в главата от удара в тухления зид. Повдигна навреме крак или коляно, за да отблъсне втория удар на Съдърланд, този път с успешно попадение в целта. Съдърланд се преви от болка и докато се бореше за въздух, Ралф му нанесе силен удар в слепоочието.

След малко и двамата се изправиха, леко прегърбени, с широко отворени за въздух уста. Намираха се на Бедфорд стрийт. Случаен минувач се отдръпна уплашено встрани, пресече улицата и продължи пътя си по отсрещния тротоар.

— Ти... Ти трябва незабавно да се предадеш в полицията — просъска Ралф.

— Върви по дяволите! — кресна Съдърланд, готов да се впусне в нова атака.

Ралф отстъпи назад. Отдръпна се и Съдърланд, поглеждайки към падналата на земята пазарска торбичка, но не се пресегна да я вдигне. Произнесе с по-спокоен глас:

— Изчезвай, Линдърман. Върви си по пътя и повече не ме закачай.

— Хей, вие там, долу! Няма ли най-сетне да престанете? — Гласът долетя от един отворен прозорец някъде по Бедфорд.

Съдърланд вдигна поглед и махна нервно с ръка, а Ралф стоеше безучастен към света наоколо.

— Педофил — спокойно произнесе Ралф. — Прелюбодеец и убиец.

Съдърланд отвърна със същия спокоен тон:

— Изчезвай, ако не искаш да ти разпоря черепа. — Отново пристъпи към Ралф със свити юмруци.

Ралф го пресрещна и му нанесе силен удар в стомаха, като в отговор получи юмрук в челюстта. Олюля се и се претърколи на земята, после бавно, с мъчително усилие се изправи.

— Върви си у дома — изхриптя Съдърланд и го сграбчи за яката на ризата му. — И знай, че пет пари не давам дали ще ме наклеветиш в полицията или не. — Блъсна го назад и повече не се обърна.

Олюлявайки се, Джак се запъти към дома си. Известно време Ралф го наблюдаваше с приведена глава, сетне плю и предпазливо се прокрадна към ъгъла на Гроув. Вече се държеше по-устойчиво на крака, но лицето му бе изкривено от болка и целият бе плувнал в пот. Двама минувачи го загледаха, слязоха от тротоара на улицата и бързо го подминаха. Ралф надникна иззад ъгъла, зърна отдалечаващата се фигура на Съдърланд и тръгна след него, мъчително поемайки си въздух. Пред него крачеше убиецът на Елси, полупобеден в двубоя и залитащ — от ударите ли само, или от разяждащото го чувство за вина?

— Съдърланд! — Ралф го застигна на външната площадка в мига, когато Джак отключваше вратата.

Съдърланд се обърна, конвулсивно стиснал лявата си ръка в юмрук, другата бе заета с найлоновата му торбичка. Деляха ги четири стъпала. Ралф задъхано изкачи второто, после третото стъпало и залитна срещу Съдърланд, сякаш искаше да го нападне. А може би не. Но Съдърланд без миг колебание го блъсна надолу по стъпалата и Ралф почувствува остра болка в рамото си от удара в тротоара.

Внезапно линията на бордюра и по-тъмния нюанс на улицата пред очите му добиха ясни очертания под светлината на уличната лампа.

— Хайде, ставай — подкани го два пъти Съдърланд с нетърпелив и раздразнен глас.

Ралф се размърда, подпря се на единия си крак, после бавно стана и се олюля.

— Хей, какво става тук? — обади се непознат глас. — Този мъж да не е...

— Няма нищо — отвърна Съдърланд. — Всичко е наред.

Ралф избърса с ръкав кръвта от разцепената си устна и брадичката.

— Сержант, радвам се, че дойдохте. Този човек... Днес бях... Отбих се в полицейския участък заради него. Той е убиецът, когото издирвате...

— Кой е той? Къде живееете?

— Тук, в този дом — отвърна Съдърланд.

— А аз на Блийкър стрийт. На съседната пресечка, хей там, зад оня ъгъл.

— Вие ли се бихте преди малко? Извикаха ме по телефона във връзка с някакъв уличен побой. Бихте ли ми обяснили какво се е случило?

— Нищо. — Съдърланд се обърна, изкачи първото стъпало на площадката и погледна зад рамо. — Можете да го пуснете да си върви.

Полицаят изглеждаше озадачен.

— Имате ли със себе си лични документи? — запита той Ралф.

— Да, разбира се. — Ралф се пресегна за портфейла си.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ПЕТА

Джак стоеше край външната врата и ги наблюдаваше. Полицаят подхвана Ралф за ръката и го поведе към Блийкър Стрийт. Подкрепяше го да не падне, тъй като Ралф залиташе на всяка крачка. Когато се изгубиха от погледа му, Джак влезе в къщата и заизкачва стъпалата по две наведнъж, но тежко и задъхано, подпирайки се на перилата.

— За бога, Джак! — прошепна Наталия ужасена, излязла на стълбищната площадка. — Какво беше всичко това?

Влязоха в апартамента и затвориха вратата.

— Ухото ти кърви! И челото си си разранил! Линдърман ли те нападна пръв? Видях ви от прозореца...

— Не се тревожи. Нищо сериозно. — Джак влезе в банята, изплакна лицето си и надникна в огледалото, за да разгледа разцепеното си ухо, със странна резка върху него, сякаш нанесена от нож. Раната на глезена му беше още по-дълбока, а драскотината на челото му продължаваше да кърви. Джак я притисна с мокра кърпа и усмихнат се обърна към Наталия.

Тя го наблюдаваше намръщена и озадачена.

— Той ли те нападна? Ей така, без никаква причина?

— Не съвсем. Недей да се тревожиш, скъпа. Нали всичко вече е приключено. Е, разменихме си по някой и друг комплимент. Но и той си получи заслуженото.

След няколко минути Джак се изтегна на дивана с чаша „Джак Даниелс“ с парченца лед в нея. „Всичко е приключено“, бе казал на Наталия. Дали? Възможно ли бе Линдърман да се чувства победен? Хора като него разполагаха с неизчерпаема енергия от собствената си ненавист и озлобление към света. Присъствието му тегнеше като мрачна сянка в живота му дори в минутите на най-голяма ведрост и спокойствие.

— Няма ли да ми кажеш какво се случи, Джак? Какво ти наговори този тип?

— Извини ме, аз... Не съм се чувствувал толкова странно от години, когато като мъничко хлапе се сбих в училище с най-върлия си враг! — Джак се засмя, облиза пресъхналите си устни и отпи от чашата си. Уискито прочисти блудкавия вкус на кръв в устата му. — Старият Линдърман умее да се бие доста добре... за неговата възраст.

— Надявам се ченгетата да го укротят поне за известно време.

— Ами. Те просто го изпратиха до дома му, тъй като едва се държеше на крака! — Джак се засмя. — Работата е там, че Линдърман продължава да ме счита за престъпник. Чух го как обясняваше на полицаите, че е ходил днес в кварталния участък. Мисли си, че карикатурата на Фран е мръсен трик, с който искам да се оправдая.

— Да не искаш да кажеш, че те е пресрещнал долу, край нашата врата?

— Ами да! Настояваше да дойде у дома, за да разговаря лично с теб! Горката ми измамена съпруга трябвало да научи цялата истина.

Наталия умислена замълча.

— Божичко, така се радвам, че ще се махнем за известно време от този противен град. Остават ни още осем дни. Но дотогава, все пак, трябва да открият нещо, нали?

Джак не хранеше особени надежди относно компетентността на полицията, ала не искаше да огорчи Наталия.

— Разбира се — кимна той.

— Сигурен ли си, че не си ударен и на друго място, Джак? Провери ли добре?

Джак опипа подутите си устни.

— Нищо ми няма. Не се безпокой.

— Благодаря ти, че си ми купил цигари. — Наталия надникна в пазарската торбичка. — Ела с мен в банята, Джак. Искam да ти промия раната и да я намажа със специален мехлем. Надявам се да заздравее бързо.

Белият мехлем наистина успокои парещата болка на челото му. Майката на Наталия го купуваше от Англия и редовно ги снабдяваше с него.

Телефонът извън и Наталия вдигна слушалката. Много хора им се бяха обадили вече, за да изкажат съболезнованията си, сякаш Елси бе член на семейството им. Преди няколко дни бяха получили и трогателна телеграма от Силвия Кинок, която развълнува Джак:

„... Наистина трагично и потресаващо. Задържаха ме в Атланта, иначе щях да дойда веднага. В мислите си съм с вас.

С обич, Силвия“

Два дни след сбиването на Джак с Линдърман, с Наталия чува от следобедните новини, че са открили Франсис Дилън в Бронкс и полицията я е разпитала във връзка с убийството на Елси Тайлър преди две седмици. Наталия отиде да купи последното издание на „Поуст“. Във вестника наново бе препечатана рисунката на Джак, с пояснението, че Дилън е била разпозната в един магазин за хранителни стоки от млад мъж, който си спомнил от карикатурата за линията на косата над челото ѝ и устата. Дилън носела черни очила и била придружена от своя приятелка.

— Добре, добре — подметна Джак, доволен от малкия си успех с карикатурата. Не беше сигурен във вината на Фран — възможно бе да е избягала от Ийст Вилидж, подплашена от аферата с пласирането на наркотици — а и се радваше, че Наталия също прие новината спокойно.

— Скоро ще разберем всичко — подхвърли тя. — Навярно ще я задържат, докато изтрезнее. Не могат да я разпитват в невменяемо състояние, нали?

По предварително споразумение Сюън Бейли бе взела двуседмичен отпуск и бе заминала в Майн с приятеля си Майкъл. Научила за смъртта на Елси, незабавно им бе телефонирала. „Спомням си толкова ясно за това красиво момиче“, бе казала на Джак. Попитала го бе дали подозират Линдърман, макар и да не се бе досетила за името му. Знаеше ли Сюън за дълбоките чувства на Наталия към Елси? Едва ли, помисли си Джак, макар че човек трудно можеше да отгатне какво се таи зад спокойната външност на прозорлив и интуитивен човек като Сюън.

Странна тишина се бе възцарила в отношенията между Джак и Наталия. И двамата бяха целодневно заети с приготовленията за заминаването си, тичаха по разни поръчки или се суетяха из дома, стягайки багажа за едномесечното пътуване. Ала невидима сянка се бе изправила помежду им, за която по негласно споразумение отбягваха

да говорят. Джак я долавяше осезаемо по блуждаещия, разсеян поглед на Наталия. Амелия прекарваше половината от деня си у семейство Армстронг, тъй като сестрата на Илейн често ги посещаваше и поемаше грижата за децата. За какво ли си мислеше Наталия например, когато отваряше камерата за дълбоко замразяване на хладилника и произнасяше с изморен и отегчен глас: „Боже мой“ — макар и Джак идеално да знаеше, че пет пари не дава за състоянието на хладилника или която и да е вещ.

— Сюън ще се върне в деня на заминаването ни, скъпа. Не се безпокой, тя ще се погрижи за всичко.

В очите на Наталия съзираше пустота, сякаш мислите ѝ се рееха безкрайно далеч, или вцепенение и безразличие, сякаш той не бе Джак, нейният съпруг, а някой съвършено непознат човек, неканен натрапник в живота ѝ. Интересуваше ли я изобщо как се чувства той? Или изобщо не забелязваше присъствието му? По-силно ли бе влюбена в Елси, отколкото той в нея? Или я обичаше по по-различен начин? Знаеше, че се бе любила с Елси в леглото — нещо, което той не бе пожелал. Далеч по-различни бяха чувствата му към Елси, без сексуално влечение. Съзнателно ли бе избрал тази тактика на поведение, или дълбоко в себе си бе знаел, че ще бъде отхвърлен? Да, той отдавна бе потиснал своя импулс, съобразяваше Джак, докато поставяше скицника си в дъното на своя куфар. Обожаваше я от разстояние, сякаш съзерцаваше красива картина или рисунка. Това бе по-близо до истината. Но какво бе очаквала Наталия от връзката си с Елси, връзка, с която Марион се бе примирила? На какво ли се бе надявала? А може би всеки влюбен човек очакваше нещо далеч по-голямо от интимното преживяване, опиянен от самото възторжено чувство, че обича? Дали някога щеше да се осмели да попита Наталия за това?

— Ще се обадиш ли, Джак? — попита Наталия от коридора.

Телефонът звънеше. Търсеше го Марион. Не, не се обаждала от дома си, поясни тя, а от квартирата на приятелката си Мира на съседния ъгъл. Искала да съобщи на Наталия, че са заловили Фран.

— О, чухме за това още преди два дни — каза Джак.

— Не, друго имам предвид! Тя си е признала всичко! Съобщи ми го преди двадесетина минути един полицаи от отдела на Маккълън! Трогателно е, че ми се обадиха веднага, нали? Помислих си, че бихте

се поинтересували... че изгаряте от нетърпение да научите най-прясната новина.

— Шегуваш ли се, Марион? Убедена ли си, че е истина? — попита с известно недоверие Джак.

— Оказва се, че ненапразно съм я подозирала! Ах, тази мръсна свиня! — с отвращение произнесе Марион, макар и да се опитваше да се овладее. — Ето какви изчадия ражда този град, този огромен и престъпен град. Но аз съм реалистка. Нищо не може чак толкова да ме изненада.

— Сигурна ли е полицията, че е казала истината? — Джак имаше предвид състоянието на Фран, в което би могла да фантазира или да направи фалшиви самопризнания по някакви непонятни причини.

— Да, напълно. Обяснила им, че видяла Елси и... го направила съвършено импулсивно, без много-много да му мисли. Може би ще го съобщят във вестниците тази вечер. Кажи на Наталия...

— Тя е тук. Искаш ли да говориш с нея?

— Не. Нямам сили за това. Искам да кажа... Извинявай, Джак!

Джак отвърна, че прекрасно я разбира.

— Кой беше това? — попита Наталия от коридора.

— Марион. — Джак отиде при нея. — Каза ми, че Фран си е признала всичко.

Очите на Наталия леко се разшириха.

— Наистина ли? Боже мой! Толкова скоро? Само за ден и половина? — Наталия влезе в кухнята и с отсъстващ поглед взе кърпата за съдове от облегалката на стола, стискайки я конвулсивно в пръсти. — Господи! Това животно! Не искам даже да я нарека животно, тази гнусна твар.

— Марион ми каза... че Фран я зърнала случайно на улицата и го извършила във внезапен порив на умопомрачение. Инспекторът от криминалния отдел ѝ обяснил всичко по телефона.

Наталия силно опъна кърпата между свитите си юмруци, яростно замахна с нея във въздуха като удар с камшик и отново я постави на облегалката на стола.

Половин час по-късно Джак завари Наталия легнала върху дивана, с поглед, вперен безжизнено в стената. Триеше очите си с хартиена кърпичка.

А какво бе правил той в последния половин час? Почти същото, крачейки безцелно в ателието си с навлажнени, но някак успокоени очи, без да поглежда към снимките на Елси, поставени на видно място върху рисувателните дъски.

Наталия го забеляза и се облегна върху лакътя си.

— Ти истински я обичаше, нали?

— Да — погледна го Наталия. — Както и ти.

Джак замълча за няколко секунди.

— Предполагам, че сте били заедно в леглото.

Наталия сви рамене и се усмихна.

— В леглото... да. Но това не е всичко, нали?

Какво искаше да каже? Джак изчакваше отговора.

— А ти? — попита Наталия.

Джак се засмя.

— Аз ли? Никога не ми е минавало през ума.

— Но все пак си го желаел?

— Не. Честно казано, не.

Наталия седна на дивана, положи ръце на коленете си и отново се усмихна. По дяволитото пламъче в очите ѝ Джак можеше много да прочете. Наталия всичко беше разбрала: че здравата бе хлътнал по Елси, че Елси би му отказала, дори да ѝ бе направил любовно предложение и че „правенето на любов“ нямаше голямо значение в сравнение с истинската обич, с истинската грижа за любимия човек.

Наталия бързо кимна, стана от леглото и го погледна проникателно, сякаш искаше да каже: „Зная, и ти добре разбираш, че зная“.

Джак и Наталия рядко четяха вестници. Плъзгаха бегъл поглед само върху онези колонки, свързани с разследването на убийството. Ето я и Франсис Дилън с болнамото си кръгло лице, в панталони и риза-кимоно, разговаряща с полицията. „Ревнувах я и затова я ненавиждах“, им бе казала тя. Джак се запита дали няма да се оправдае с временно умопомрачение, с „внезапен емоционален импулс“, тласнал я да извърши престъплението, и разбра, че това въобще не го засяга. Важното бе, че я бяха заловили и подробностите в самопризнанията ѝ звучаха убедително.

Далеч по-приятно и облекчително, като повей на свеж вятър, долетял от някакъв друг далечен свят на топлина и човечност, бе малкото пликче с писмо от семейство Тайлър, адресирано до двамата с Наталия. В него имаше и снимка на Елси на четири години, седнала върху пони — обикновено червеникавокафяво пони — в син гащеризон, бели чорапки и кафяви сандали, с толкова светла коса, че приличаше на бяла, усмихната с онази широка и леко наивна усмивка, която толкова често бяха съзирали на лицето ѝ, с теменуженосини очи, сияещи от щастие. Писмото бе написано от майката на Елси, Грейс Тайлър.

„... любимата ни снимка на Елси като малка, на която съпругът ми направи копие, така че не се лишаваме от нея — надявам се да ви зарадва. Елси толкова обичаше да язди това пони. Принадлежеше на един наш съсед, който често им позволяваше с брат ѝ да го яздят, докато то не порасна по-бързо от децата. В тези тъжни дни често поглеждаме към тази снимка и сме благодарни, че Елси е отново поне за малко с нас.

Толкова сме ви признателни за грижите и обичта към нея. Бог да ви благослови за добрината.“

Отдолу имаше и няколко реда от мистър Тайлър.

Наталия постави снимката на библиотечната лавица до телефона и я загледа усмихната. Грееше като слънце, помисли си Джак, като самата Елси, върнала се за миг при тях, макар и мимолетното щастливо чувство скоро да премина в още по-дълбока тъга. Ала в писмото най-много му харесваше — сигурен бе, че и Наталия мисли така — че в думите им нямаше и следа от горчивина, ни най-малък, слаб намек за желание за отмъщение на виновниците за сполетялото ги нещастие. Нищо, освен топлота и добросърдечност.

— Брат ѝ... — обърна се Наталия към Джак — дошъл за погребението. Но майка ѝ ми каза, че стоял встрани от тях. Бил толкова съсипан, че не желал да се среща с никого.

Братът на Елси... Джак не знаеше даже името му, може би защото Елси не го бе споменавала, макар и понякога да говореше за

брат си.

Джак се изправи, след като дълго се бе взирал в снимката и почувствува остра болка в ребрата си. Кой от двамата бе спечелил битката? Не бе ударил Линдърман силно — или поне така си мислеше — тъй като Линдърман бе възрастен човек. И все пак, кой беше победителят? Странно, но когато се бе сбил с онова момче на дванадесет години, бе забравил кой кого бе надвил. Спомняше си само за обтегнатите си нерви и напрегнатите си мускули, с мисъл, насочена изцяло към двубоя. Беше ли спечелил Линдърман в отношението си към Елси? Не се ли бяха сбъднали най-мрачните му предчувствия? Елси е идеал, бе казал той, твърде млада и неопитна, за да се справи с живота, макар и в процес на бързо съзряване. Вглеждайки се за кой ли път в снимката на Елси, Джак за пръв път осъзна горчивата истина във високопарните проповеди на Линдърман.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ШЕСТА

След сбиването си с Джон Съдърланд, Ралф прекара няколко дни на легло, полагайки грижи за навехнатото си рамо, подутото си око и цепнатата си устна. Мислеше, че се бе бил добре, или поне не му бе липсвала смелост — с което можеше да се гордее. Все още с кървяща устна повтори версията си за случилото се пред полицаия, който любезно го бе изпратил до дома му. Стори му се, че го изслуша с доста голямо съчувствие, обещавайки му да направи нова проверка в Шесто районно управление, което Ралф бе вече посетил. Потресен все още дълбоко от случилото се, Ралф не бе пожелал да помоли полицаия да го придружи до управлението. Съзнаваше добре, че един полицаи не може да си затвори очите пред юмручен бой на двама мъже на улицата и се стремеше да му внуши желанието си да се прибере час по-скоро у дома и да го увери, че има собствен дом, за която цел даже бе извадил и ключовете си. Полицаят бе запознат със случая с Елси. Спомена за някакво заподозряно лице, може би и за двама, и Ралф намери за нужно да му съобщи, че отпечатаната във вестниците скица на Съдърланд е опит полицията да бъде отклонена от вярната следа.

Момичето Фран Дилън, открито в Бронкс, се ползуваше с твърде мрачна слава според съобщенията във вестниците и беше добре позната сред наркотрафикантите, редовен клиент на баровете, посещавани от наркомани и проститутки от двата пола, без постоянен адрес и работа. Тя не бе приятелка на Елси Тайлър, но познаваше хора, близки с убитата манекенка и призна, че я е виждала няколко пъти в компанията им. Добре, но какво доказваха тези факти, питаше се Ралф, освен че Съдърланд бе представил скица на една гнусна, изпълзяла от подземния свят твар и с помощта на Марион бе скалпил историята за някаква фигура, приличаща на Франсис Дилън, която бе побягнала от входа на жилищната сграда на Грийн стрийт секунди след убийството? Какво изненадващо съвпадение, че Съдърланд ѝ бе направил скица при някаква предишна среща, а Марион бе забелязала същата личност да бяга от изстиващия труп на Елси!

Ралф се наслаждаваше на последвалите тихи и спокойни дни, без всякакви премеждия, в които можеше да помъдрува дали да посети Агенцията за наемане на работна ръка на източната Четиринадесета улица, за да си потърси нова работа или да отложи това за следващия ден, приседнал на една пейка на площад „Бащата на демокрацията“ с Бог, с лице, извърнато към животворната слънчева светлина, лекуваща раната на устната му или прелиствайки някоя книга. В един от тези следобеди, връщайки се у дома, той бе забелязал заглавието в един вестник: „Фран признава вината си!“. И още едно: „Заподозряната проговори!“. Ралф си купи и двата вестника и се отправи незабавно към дома си, за да ги прочете. Откри същите фрази в „Дейли Нюз“ и в „Поуст“. Франсис Дилън твърдеше, че не е имала намерение да убие Елси Тайлър, когато е напуснала бара на Уустър стрийт и случайно е минала по Грийн стрийт на път за квартирата си в Ийст Вилидж. Но тъкмо в този миг забелязала Елси на улицата и изпитала внезапно желание да я нарани, взела едно парче тухла от близката боклукчийска кофа, последвала Елси до външната площадка пред дома ѝ и в мига, когато отключвала вратата, я ударила по главата, ударила я „няколко пъти“ според собствените си признания, макар и да твърдеше, че не си спомня какво точно е извършила и че трябва да е била с помрачено съзнание. Ралф бе убеден, че прави опит да се оправдае: „Съжалете се над мен, аз съм само една бедна, изстрадала наркоманка и не нося отговорност за постъпката си; освен това ревнувах Елси, тъй като тя бе толкова красива и известна“. Мотивът ревност изпъкваше на преден план и в двата репортажа. В него се вплитаха и всевъзможни други емоции, тъй като бе посочено, че Дилън е лесбийка и можеше да се предположи, че Елси Тайлър е отхвърлила предложенията ѝ, с което е събудила и ненавистта ѝ. О, време, творящо пороци и развала! Не само престъплението бе ужасяващо, далеч по-страшно бе, че пускат престъпниците на свобода, семайки отговорността за действията им било поради употреба на алкохол или наркотици, било поради някакъв друг невидим мозъчен дефект, който, разбира се, никога не можеше да бъде доказан и който ги тласкаше към престъпни деяния. Но за да бъдат решени тези случаи в полза на обвиняемия, бе нужен скъпо платен адвокат, а Ралф се съмняваше, че Фран би могла да си позволи това.

Жената, с която Дилън бе живяла заедно, някоя си Вирджиния, беше споменала при разпита, че Дилън ѝ признала какво е извършила няколко дни по-рано. Освен това друга жена, някоя си Дженивиев, разпитана непосредствено след убийството, поради близостта си с Дилън твърдеше, че знаела за омразата на Дилън към Елси Тайлър.

Елси! Остра болка пронизваше Ралф винаги, когато очите му се натъкваха на името ѝ, споменато във вестниците, макар че той поглъщаше всяка напечатана дума, жаден за повече информация. Възможно ли бе наистина Франсис Дилън да е истинският убиец? Със сигурност показанията на всички тези жени, а и на някои мъже, разпитани в бара на Уустър стрийт — в това число и съдържателят му — където Дилън бе престояла до четири следобед, клоняха към една и съща определена личност и място. Ралф редовно слушаше радио. Рано тази вечер той си купи и „Таймс“, в който прочете отново същите неща, но с по-сдържан, а именно поради това, и с по-убедителен език. В него не се съдържаха никакви намеци, че признанието на Франсис Дилън би могло да е продиктувано от истерия или да е просто плод на въображението ѝ.

На следващата сутрин друг брой на „Дейли Нюз“ съобщи, че някакво Нюйоркско списание, за което Ралф само бе чувал, но никога не си го бе купувал или чел, предлага 300 000 долара за автобиографията на Франсис Дилън и за подробна информация във връзка с убийството на Елси Тайлър. Ралф съобрази, че с тези пари Фран би могла да заплати на съобразителен адвокат, който да я измъкне от тази бъркотия под предлога „временно умопомрачение“, сякаш подсъдимата е дъщеря на богато семейство. Признанията на Дилън можеха да се окажат истина. Но и дневниците на Хитлер бяха само мистификация, а толкова пари бяха платени за тях.

Все пак яростта на Ралф към Съдърланд се поукроти. Почувствува облекчението с всяка своя клетка, макар и да не съзнаваше причината за тази промяна. Откакто бе уволнен, посети за втори път Природонаучния музей на Седемдесет и девета улица. Обожаваше този музей. Винаги откриваше в него нещо ново, тъй като той бе твърде голям, за да го обходи само за един ден, но намираще удоволствие и в разглеждането на вече познати неща. Тук можеше да забрави поне за час и половина кой е и за личната си съдба. Този ден Ралф дълго се взираше в примитивните рисунки и знаци, нанесени

върху глинени плочки, наследство от американските индианци. Лицето на една от фигурките му напомни за скицата на Франсис Дилън, направена от Съдърланд — само че това малко личице бе усмихнато, а самата фигурка бе изобразена в динамичен танц. Навярно бе виждал този експонат и преди, но сега го наблюдаваше с нови очи, взирайки се жадно и в другите човешки фигурки, изрисувани по стените на фона на миниатюрни нискомащабни планински склонове.

— Защо се смееш? — сепна го тънък детски гласец. Едно момченце на около пет години бе застанало вдясно от Ралф, който дори не беше усетил, че се усмихва.

— На тези забавни фигурки — посочи ги Ралф.

— Еди — смъмри го млад мъж, навярно баща му. — Не трябва да заговаряш непознати хора и да им досаждаш.

— О, въобще не ми досажда — произнесе Ралф, но мъжът и момченцето го бяха вече отминали. Учтив човек, помисли си Ралф. Хубаво е да знаеш, че все още има учтиви хора в Ню Йорк.

Ралф си купи „Ролинг Стоун“, тъй като вестникът съдържаше специално интервю с Фран Дилън, ако се съдеше по гръмките заглавия. Разказът на Дилън, поместен върху четири страници заедно със снимките, заля Ралф с поток обширна информация, включваща редица имена, пикантни случки и подробности: Елси бе представена като лековато и празноглаво момиче, флиртуващо с всекиго, независимо мъж или жена. Ралф почувствува отвращение от тенденциозно представените вестникарски клюки, тъй като те ни най-малко не отговаряха на истината. Той бе имал възможността да наблюдава Елси дълго време, докато работеше в кафенето на Седмо авеню, и начинът, по който се отнасяше към своите ухажори. Какви ли горчиви лъжи още трябваше да преглътне? И все пак детайлите се натрупваха един след друг в невярна картина, сякаш Фран Дилън съзнателно издирваше компрометиращи факти в своя защита. Един от основните мотиви в показанията ѝ бе състоянието на временно умопомрачение, в което не носела отговорност за постъпките си, изплъзвайки се ловко по този начин от уликите за предумишлено убийство. Нищо чудно, помисли си Ралф, имайки предвид показанията ѝ, че гълтала всякакъв вид наркотици. Споменала бе и за онази „съмнителна двойка“ от Гроув стрийт, която бе въвела Елси Тайлър в „непознатото за нея аристократично общество“, на чиито събирания

Фран присъствувала няколко пъти, поканена не от Елси, а от приятелката ѝ. Ах, бедната Елси! Толкова отдавна бе таил най-мрачни предчувствия, че горкото невинно дете ще попадне в примката на тези мерзавци, представящи за нейни благодетели.

Нужен му бе още един ден, за да премисли и преглътне всичко това, макар и по странен начин, да се боеше от задълбочаването в тази скверна история. Излизаше, че Съдърланд не бе убиецът на Елси и Ралф се бе заблудил. Искал бе неотстъпчивият Съдърланд да се пречупи и да признае поне отчасти огромната си вина; искаше да трепне от уплаха пред уж насочения срещу него пистолет. Но Съдърланд бе реагирал хладнокръвно.

Беше крайно време да се отправи към Агенцията за наемане на работна ръка. Би било добре да престане да пилее дни и седмици в безплодни размишления, без да се опита да си потърси нова работа. Ралф се избърсна грижливо и си сложи нова риза и вратовръзка специално за случая. Нямаше нужда от сако, навън бе топло и задушно.

На следващия ден Ралф закрачи в източна посока към Агенцията на Четиринадесета улица. Слънцето се издигаше високо в небето и летният ветрец нахлу в ноздрите му, когато един автобус изви към тротоара, вонящ както обикновено на газове изпарения, машинно масло и всякакви боклуци. Грозни хора се затътриха към него, замаяни от горещината, с изнурени и отегчени лица и претоварени с пазарски торбички, движещи се в своята посока. И разбира се с неизбежните дечурлига с тях, някои едва проходили, други тласкани напред в колички с облегалка, едно дори облекчаващо се в канавката, докато майка му го изчакваше встрани.

Внезапно Ралф забрави крачка и едва не застина на място, не обръщайки внимание на това, че някой в суматоката го бе блъснал изотзад по болното му рамо.

Бе зърнал Елси! Вървеше на няколко стъпки срещу него, ту вдигайки русата си главица, ту свеждайки я отново, скъсявайки бързо разстоянието помежду им. Елси, с пъргавата си походка, непоглеждаща встрани, провираща се леко и неуловимо сред отвратителните фигури пред нея.

Ала в един миг, кратък и болезнен като изстрел, осъзна, че момичето не беше Елси — бе по-високо и по-едро от нея, не държеше

главата си гордо изправена и косата ѝ не бе естествено руса, а боядисана.

Ралф стоеше като вкаменен, докато момичето го отмина. Бе сляп и глух за околните, които го блъскаха грубо и мърмореха раздразнено на всевъзможни езици и акценти срещу изпречването му пред човешкия поток. Не, не можеше да има друга Елси. Никога вече на земята, никога.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И СЕДМА

— Държахме вестниците скрити, но Джейсън или ги е намерил, или е дочул нещо от това, което сме си говорили с Макс — оплака се Илейн Армстронг на Джак по телефона. — Както и да е, разказал е всичко на Амелия. Съжалявам, Джак. И телевизорът ни също беше изключен.

Джак се опита да я успокои. Амелия все някога щеше да разпознае снимките на Елси, публикувани във вестниците, а можеше също така и добре да чете. Веднъж Наталия му бе споменала, че трите с Елси яли сладолед някъде във Вилидж. Колко ли пъти се бяха срещали заедно.

— Не се притеснявай излишно, Илейн. Сторихме всичко, което ни бе по силите. Кога ще ти бъде удобно да дойда да я взема?

— Мога и сама да я доведа. Даже още сега. — Илейн имаше желание да се поразходи, а и куфарчето на Амелия не тежеше много.

Няколко минути, след като Амелия се прибра в къщи, забеляза снимката на Елси върху понито, поставена на библиотечната лавица.

— Но това е Елси като мъничка! — възкликна Амелия и лицето ѝ светна от удоволствие. — Елси ли е подарила снимката на мама? Кога ще се върне Елси?

— Да се върне ли?... — промърмори Наталия, разтревожено свъсила вежди. — Ами...

Джак стоеше безпомощен наблизо, а на Наталия не ѝ хрумваше нищо подходящо за отговор.

— Не, няма да се върне, мила — промълви Наталия. — Но тя ни подари ето тази снимка. Чудесна е, нали? Струва ми се, че на нея е по-мъничка даже от теб. — Наталия впери унил поглед в Джак, сякаш искаше да произнесе: „О, боже мой!“.

— Но защо няма да се върне? — В наивния ѝ въпрос се криеше известно предизвикателство.

— Защото вече е мъртва. Илейн ми каза, че си разбрала всичко, Амелия. Всички тъгуваме за Елси и ни е много тежко. Но това е

истината, детето ми.

— Но защо не ми го казахте вие? Тя е била вече умряла, когато отидох при Джейсън.

Наталия въздъхна тежко и избърса челото си.

— Защото новината беше много тъжна, Амелия, сладка моя. — Джак я погали по главата и нежно разроши косата ѝ. — Не искахме да те тревожим с тази тъжна вест. Разбираш ли?

— Но все пак, това е истина — каза Амелия.

— Да — пророни тихо Наталия.

— Някой я е ударил, нали? — Амелия премести поглед от Джак към майка си.

За тяхно облекчение Амелия бързо се отправи към стаята си. Но през следващия час и половина, докато обсъждаха напредъка на Сюзън в пренаписването на дисертацията си и вземаха по един душ, приготвяйки се да излязат някъде навън за вечеря, Амелия продължи да ги разпитва все в същия дух, търсейки потвърждение на това, което вече бе научила: че Елси е била наистина убита, че никога няма да се върне и че я ударила някаква жена. Амелия знаеше дори името на Фран и стряскаше Джак и Наталия винаги, когато го произнасяше.

Пред погледа на Джак изникваше неприятна картина: как малката му дъщеря наднича във вестниците и булевардните издания и разглежда съсредоточено снимките на Елси и Фран, на къщата на Грийн стрийт, която навярно често бе посещавала, разбирайки със сигурност поне половината от прочетеното. Джейсън, с година по-голям от Амелия, трябваше да се е натъкнал на вестниците, докато родителите му са били заети с нещо друго и бе споделил веднага новината с Амелия. Джак никога не пожела да ги запита как точно бе станало това.

На следващата сутрин, някъде между девет и половина и десет, Джак и Наталия започнаха да пренасят багажа си по стъпалата, подпомагани от Макс Армстронг, който им бе звъннал по телефона и както винаги, в спешни случаи, им бе предложил услугите си. Беше събота, свободен ден за Макс от работните му задължения в кантората.

Скоро Макс намери свободно такси — не се бяха осмелили да направят поръчка по телефона за точно определен час, тъй като винаги нещо в последния момент можеше да ги забави. И докато Джак вървеше към Блийкър с куфар и чанта в ръце, погледът му се прикова

към едно русо момиче, вървящо по тротоара право срещу него. Джак се спря като вкаменен и сърцето му застина. Слънцето грееше зад нея и хвърляше златисти отблясъци по светлорусата ѝ коса, а тя сякаш се рееше с леки въздушни стъпки, които едва докосваха земята, с високо вдигната глава и с палава усмивка на уста.

„Но тя все още е жива!“ — помисли си Джак.

Но не, това беше друго момиче, съвършено различно от Елси, и Джак силно притвори очи, докато тя минаваше край него, почти докосвайки рамото му. Сърцето му запулсира колебливо с няколко неравни удара и отново възвърна нормалния си ритъм. Изумително, такава прилика отдалеч! Изумително, такова вълнение, такава внезапна замаяност и опиянение при вида на едно напълно непознато момиче.

„Елси е жива“, промълви едва чуто Джак.

— Джак! — извика го Наталия от ъгъла, държейки отворена вратичката на таксито.

Джак усети остра болка в лявата половина на лицето и челото си, в миг пред очите му притъмня и ушите му забучаха. Блъснал се бе в една улична лампа.

На ъгъла Макс и Наталия се превиваха от смях.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.